

AGENDA

bestuurscommissie Veiligheid

Datum	:	13 juli 2016
Tijdstip	:	09.30 – 11.00 uur *
Locatie	:	Ridderzaal (4e verdieping), Harlingertrekweg 58 te Leeuwarden

Onderwerp	Bijlage	Doel
1. Opening en mededelingen		
2. Conclusies van de vergadering BC Veiligheid dd. 17 maart 2016	Bijlage	Ter vaststelling
3. Jaarrekening 2015, begroting 2017 en eerste begrotingswijziging 2016	Bijlage	Ter advisering aan het algemeen bestuur
4. Viermaandsrapportage 2016	Bijlage	Ter advisering aan algemeen bestuur
5. Incidentrisicoprofiel/ plan van aanpak dekkingsplan 2.0	Bijlage	Ter vaststelling
6. Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO)	Bijlage	Ter bespreking
7. Terugkoppeling Veiligheidsberaad dd. 27 mei 2016	Bijlage	Ter informatie
8. 10.15 -11.00 uur: <i>“Bestuurlijke voorbereiding gevolgen terrorisme”</i>	Presentatie	Ter informatie
9. Rondvraag		
10. Sluiting		

* NB: de vergadering start met een kort besloten gedeelte. De publieke tribune is omstreeks 09.35 uur beschikbaar.

CONCLUSIES

Bestuurscommissie Veiligheid

Datum : 17 maart 2016
Locatie : Leeuwarden

Aanwezig:

F.J.M. Crone (voorzitter)	W.R. Sluiter
H. H. Apotheker (vicevoorzitter/ pfh. Brandweer)	J. Liemburg
T. van Bekkum (pfh. IV/meldkamer)	S. Heldoorn
H. Oosterman (pfh. Crisisbeheersing)	G. van Klaveren
F. Veenstra (pfh. GHOR)	T. van Mourik
G. Gerbrandy	W. van den Berg
T.J. van der Zwan	P. van Erkelens (Wetterskip Fryslân)
D.J. Stellingwerf	S. van der Zwaag (Provinsje)
E. van Selm	W. K. Kleinhuis (algemeen directeur/commandant brandweer Fryslân)
G. Krol	J.H. Oostinga (directeur bedrijfsvoering)
E. van Zijljen	M.I. de Graaf (directeur Publieke Gezondheid)
J.R.A. Boertjens	M. Kool (secretaris bestuurscommissie Veiligheid)

Afwezig:

A. de Hoop	B. Wassink
B. Bilker	C. Schokker- Strampel
E.J. ter Keurs	J. Eland (OM)
M.C.M. Waanders	

Onderwerp

- 1. Opening en mededelingen**
 - De voorzitter opent de vergadering en heet een ieder welkom.
Dhr. Kleinhuis doet mededeling van de visitatie op 6 & 7 april. Veiligheidsregio Fryslân wordt bezocht door andere regio's en het wordt beschouwd als leerinstrument. De uiteindelijke rapportage komt aan de orde in de bestuurscommissie.
- 2. Conclusies van de vergadering BC Veiligheid dd. 3 december 2015**
 - De bestuurscommissie Veiligheid besluit:***
de conclusies van de vergadering BC Veiligheid dd. 3 december 2015 ongewijzigd vast te stellen
- 3. Zienswijzen gemeenten kaderbrief**
 - Dhr. Kleinhuis en dhr. Oostinga geven middels een presentatie een inhoudelijke toelichting op de binnengekomen zienswijzen op de kaderbrief en op de jaarrekening 2015.
 - Dhr. van der Zwan geeft aan dat dit ook in de auditcommissie is besproken en dat deze vasthoudt aan het eerder besluit van het Algemeen Bestuur om jaarlijks af te rekenen met gemeenten.
 - Dhr. Gerbrandy benadrukt om een en ander goed uit te leggen.
 - Dhr. Oostinga geeft aan dat er voor de gemeenteraden een brief zal worden toegevoegd met daarin de context als geheel (inclusief ontwikkelingen GGD).
 - N.a.v. de presentatie zijn er vanuit de Bestuurscommissie Veiligheid geen opmerkingen voor het dagelijks bestuur en algemeen bestuur.
- 4. Jaarrekening 2015**
 - Zie toelichting agendapunt 3.
- 5. Concept begroting 2017, inhoudelijk**
 - Dhr. Kleinhuis geeft aan dat dit de nieuwe opzet van de begroting betreft n.a.v. de uitkomsten van de commissie. De indicatoren blijken op operationeel niveau lastig in te vullen, daarom zal een

doorontwikkeling volgen. De verwachting is met deze vernieuwde opzet uiteindelijk beter te kunnen sturen.

- Dhr. Van Bekkum geeft aan om bij colleges b&w en de gemeenteraden te toetsen of het de juiste zaken betreffen en het stuk daadwerkelijk leesbaarder is geworden. Hij doet de oproep om dit terug te koppelen. Ook hij benadrukt dat dit geen statisch document zal zijn en er doorontwikkeling zal plaatsvinden.
- Dhr. Van Zuijlen vraagt zich af of de genoemde percentages realistisch zijn en ontvangt graag nadere duiding, Als voorbeelden noemt hij het percentage opkomsttijden en het percentage inzake het kennisniveau van burgers over de brandweer.
- Dhr. Kleinhuis geeft t.a.v. het percentage opkomsttijden aan dat er een verschil is tussen de theorie en praktijk. Het genoemde percentage is het huidige percentage. Voor wat betreft het percentage kennisniveau van burgers geeft hij aan dat blijkt dat onvoldoende bekend is wat de brandweer doet, met name aan de preventieve kant. Of genoemde percentage realistisch zijn kan worden gevolgd via de reguliere verantwoordingscyclus en dan kan daar waar nodig bijstelling plaatsvinden.
- Dhr. van den Berg geeft aan dat de oplegnotitie duidelijk is. Hij vraagt zich af of ook bij de jaarrekening 2017 een zelfde soort aanpak wordt gevolgd, zodat er een duidelijke verbinding ontstaat.
- Dhr. van Bekkum geeft aan dat dit het geval zal zijn.
- **De bestuurscommissie veiligheid besluit:**
 - *De richting van het concept programma Crisisbeheersing en Brandweer voor de begroting 2017 te onderschrijven en het dagelijks bestuur te adviseren deze vast te stellen.*

6. Vakbekwaamheid Brandweer Fryslân

- Dhr. Kleinhuis geeft aan dat in de vorige vergadering is aangegeven dat vakbekwaamheid een probleem zou kunnen opleveren i.v.m. het werven en opleiden van mensen en dat ter zake een nadere analyse zou worden opgesteld. Voorliggende analyse geeft aan dat er sprake zal zijn van een verhoogde uitstroom, dit heeft te maken met demografische ontwikkelingen. Onze regio is hierin niet uniek, ook elders in Nederland is dit het geval. In de analyse is een en ander inzichtelijk gemaakt, echter er zijn verschillende variabelen die maken dat dit beeld ontstaat. Uiteindelijk is het de vraag of dit beeld ook werkelijkheid wordt. Daarnaast is er nog weinig historische kennis om gebruik van te kunnen maken. Aangezien bij het dekkingsplan 2.0 de organisatie onder de loep wordt genomen, zal er wellicht over een aantal jaar een ander vertrekpunt ontstaan. Het voorstel is dan ook om deze analyse nu niet als vaststaand feit op te nemen en de commandant brandweer Fryslân de opdracht te geven om de paraatheid in afwachting van de uitkomsten van dekkingsplan 2.0 zo veel mogelijk op peil te houden. In de viermaandelijke Bestuursrapportages dient hij vervolgens te rapporteren over de paraatheid en de uitputting van het budget.
- Dhr. van Zuijlen vraagt zich af of het integreren van de BON op termijn mogelijk efficiency voordelen kan opleveren.
- Dhr. Kleinhuis geeft aan dat de BON nu is gepositioneerd onder de 3 Noordelijke brandweercommandanten. De financiële situatie is positiever geworden, maar er is nog onvoldoende inzicht wat dit kan betekenen voor bijvoorbeeld de toerekening van kosten. Op dit moment is dit nog te prematuur om te bespreken en dit zal te zijner tijd inzichtelijk worden gemaakt.
- Dhr. van Bekkum geeft aan dat het zinvol is om de uitstroom af te vlakken, daarbij is het binden en boeien van vrijwilligers van groot belang.
- Dhr. Kleinhuis is door de OR gewezen op suggestie om met de KNRM in gesprek te gaan over het behouden van vrijwilligers. Hij zal dan ook met ze in gesprek gaan om ervaringen te delen.
- Dhr. Sluiter geeft aan dat bij de behandeling van de zienswijze in de gemeenteraad de vraag is gesteld hoe met de vergrijzing, nieuwe opleidingen en daarbij behorende financiële consequenties wordt omgegaan. Hij benadrukt dat dit punt serieus dient te worden benaderd ook in het kader van dekkingsplan 2.0.
- Dhr. Apotheker wil voorliggend voorstel graag ondersteunen. Het dekkingsplan is het juiste voertuig om zaken te tackelen. Er zijn een aantal facetten en factoren die samenkomen binnen het dekkingsplan.
- Dhr. van den Berg wijst op risico 1.1. genoemd in de oplegnotitie namelijk dat de beleving onvoldoend wordt herkend en vraagt hier aandacht voor.
- Mevr. Liemburg benadrukt dat het thema dichtbij de mensen staat en dat ook in haar gemeenteraad vragen zijn gesteld. Er is volgens haar een dilemma tussen de nut/noodzaak versus het plegen van investeringen. Het voorliggend verhaal is logisch, maar in de verdere communicatie is de nut/noodzaak een belangrijk aandachtspunt. Brandweer Fryslân is een goede brandweerorganisatie en door het toenemen van transparantie, worden zaken steeds zichtbaarder.

- Dhr. Kleinhuis zegt dat het thema past binnen dekkingsplan 2.0. Hoe blijf je medewerkers binden en boeien en hoe ga je hier mee om. Dit om uiteindelijk terechte investeringen te plegen. Hierin dient een goede balans te worden gevonden.
- Dhr. Oosterman geeft aan dat hij gisteren aanwezig is geweest bij een gesprek met de oefenleiders. Hij ontving het signaal dat de huidige organisatie professioneler is georganiseerd en dit geldt ook voor materieelbeheer. Wel constateerde hij zorgen omtrent de afstand tussen professionals en vrijwilligers. Ook het gevoel van waardering lijkt een aandachtspunt. Hij wil deze signalen dan ook hier delen en meegeven voor het vervolg.
- Dhr. Heldoorn onderkent het belang van genoemde aandachtspunten en geeft aan dat ook de burgemeesters hier een rol in kunnen spelen. Er zijn verschillen te zien tussen instroom en hier dient men ook oog voor te hebben. Het communicatieproces is van groot belang. Daarnaast wil hij zijn waardering uiten voor Veiligheidsregio Fryslân en met name de initiatieven die van onderop worden ondersteund.
- De voorzitter geeft aan dat genoemde zaken terug zullen komen in dekkingsplan 2.0. Het thema m.b.t. de menselijke kant kan via een separaat voorstel of toelichting terug komen op de agenda. Verder constateert hij dat de Bestuurscommissie Veiligheid kan instemmen met het laten verlopen via de rekening en er geen reservering wordt gepleegd.
- In aanvulling hierop benadrukken dhr. Van Bekkum en dhr. Gerbrandy om door te gaan op inhoud uiteraard binnen proporties.
- **De bestuurscommissie veiligheid besluit:**
 1. kennis te nemen van de analyse omtrent het personeelsverloop van vrijwilligers
 2. kennis te nemen van de hiermee gepaarde extra inspanningen m.b.t. het werven en opleiden van nieuwe vrijwilligers;
 3. de regionaal commandant opdracht te geven om de paraatheid in afwachting van de uitkomsten van Dekkingsplan 2.0 zo veel mogelijk op peil te houden;
 4. de regionaal commandant opdracht te geven om in de viermaandelijke bestuursrapportages specifiek te rapporteren over de paraatheid van het personeel en de uitputting van het budget Vakbekwaam Worden.

7. **Systeemtest**

- Dhr. Kleinhuis geeft een toelichting. Het betreft een test van de crisisorganisatie conform de wettelijke eisen. Het rapport geeft de bevindingen van de test weer. Het rapport zal na vaststelling van het bestuur worden aangeboden aan het Ministerie. Inhoudelijk gezien is de waardering achteruit gegaan. Dit heeft te maken met de normering. Als voorbeeld noemt hij dat binnen het GBT een liaison RWS kan aanschuiven. Er is bewust voor gekozen deze liaison niet uit te nodigen. In de score kun je daarom een daling constateren. Dit zit in het systeem verweven. Het ministerie is daarover nu aan het nadenken. Tot slot merkt dhr. Kleinhuis op dat hij tevreden is over de verbeteringen m.b.t. informatiemanagement.
- Dhr. Van Bekkum geeft aan dat hij betrokken is geweest en het een goede test vond.
- De voorzitter geeft aan dat wanneer hij er doorheen kijkt er qua inhoud een goed resultaat is geboekt. Hij vraagt zich nog af of er nog een terugkoppeling zal plaatsvinden voor ambtenaren?
- Dhr. Kleinhuis geeft aan dat dit na de vaststelling het geval zal zijn.
- **De bestuurscommissie veiligheid besluit:**
vast te stellen van de rapportage van de systeemtest 2015 en de daarop gebaseerde conclusies

8. **Uitkomsten imago- onderzoek**

- Dhr. Oostinga geeft aan dat er een onderzoek is uitgezet om input te verkrijgen over het imago van Veiligheidsregio Fryslân met als doel de interactie te verbeteren en nog effectiever en efficiënter te gaan werken.
- Dhr. Sibbald geeft aan de hand een presentatie een toelichting op het rapport.
- De voorzitter vraagt zich af wat de fasering is.
- Dhr. Sibbald geeft aan dat binnen enkele weken het definitieve rapport gereed is.
- Dhr. Apotheker vraagt zich m.b.t. de uitkomst voor het gebruik van Fries af welke vraag hieraan ten grondslag ligt.
- Dhr. Sibbald geeft aan dat de exacte vraag "In welke taal zou je het liefst aangesproken willen worden door Veiligheidsregio Fryslân" betrof.
- De voorzitter geeft aan de uitkomsten voor kennisgeving aan te nemen en doet, gelet op de behoefte, de suggestie het definitieve rapport naar gemeenten te sturen.

9. Ontwikkelingen opgeschaalde ambulancezorg

Dhr. Kleinhuis geeft aan dat dit een landelijke ontwikkeling betreft waarbij er sprake is van een verantwoordelijkheidsverschuiving. De Waddeneilanden hebben een bijzondere positie gekregen en lopen dan ook achter t.o.v. de vaste wal. Dit komt omdat er op de eilanden maatwerk dient te komen.

10. Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO)

- De voorzitter geeft aan dat LMO vertraging oploopt. Hij is inmiddels goed voorbereid voor de vergadering van het Veiligheidsberaad morgen en zal ter vergadering vanuit het Noordelijk perspectief een signaal afgeven.

11. Strategische Agenda Versterking Veiligheidsregio's

- De Bestuurscommissie Veiligheid neemt de voortgangsrapportage voor kennisgeving aan.

12. Rondvraag

- Hier wordt geen gebruik van gemaakt.

13. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering.

CONCEPT

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Jaarrekening 2015, begroting 2017 en eerste begrotingswijziging 2016
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	☐ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	Tjeerd van Bekkum
Auteur	Folkert Huisma
Bijlagen	1. Jaarverslag en jaarrekening 2015 2. Programmabegroting 2017 3. Eerste begrotingswijziging 2016
Vergaderdatum	13 juli 2016
Agendapunt	3
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	
OR/GO	☐ OR ☐ GO

Conceptbesluit

1. Kennis te nemen van de zienswijzen van de Friese gemeenten.
2. Het algemeen bestuur te adviseren om de jaarrekening 2015, begroting 2017 en begrotingswijziging 2016 vast te stellen.

Inleiding

In de vergadering van de bestuurscommissie veiligheid van 17 maart jl. heeft de bestuurscommissie kennisgenomen van de concept jaarrekening 2015 en concept begroting 2017. Het dagelijks bestuur heeft deze stukken, tezamen met een begrotingswijziging 2016, naar de deelnemende gemeenten om hun zienswijzen kenbaar te maken. Van 18 van de 24 gemeenten is op dit moment een zienswijze bekend. Alle 18 gemeenten geven aan geen bezwaren te hebben die een ongewijzigde vaststelling zouden belemmeren.

Het algemeen bestuur stelt in haar vergadering van 13 juli het jaarverslag van het voorgaande jaar vast, evenals de begroting van het komende jaar. Deze stukken dienen voor 15 juli resp. 1 augustus te worden verzonden aan Gedeputeerde Staten van Fryslân.

Beoogd effect

Het verlenen van decharge aan het dagelijks bestuur en het directieteam over 2015 en het vaststellen van de kaders voor 2017 (en wijzigingen daarin in 2016).

Argumenten

- 1.1 Met vaststelling van de stukken is de definitieve bijdrage 2015 bekend en worden de kaders voor 2016 en 2017 geactualiseerd*
- Door het vaststellen van de jaarrekening 2015 wordt décharge verleend aan het dagelijks bestuur over 2015 en wordt de definitieve gemeentelijke bijdrage voor 2015 bekend, zodat deze kan worden

afgerekend. Met de wijziging voor 2016 en het vaststellen van de begroting 2017 zijn de kaders voor deze jaren geactualiseerd en bekend, zodat de organisatie het afgesproken beleid kan gaan uitvoeren.

2.1 De gemeentelijke zienswijzen leveren geen bezwaren op voor ongewijzigde vaststelling

Van 18 van de 24 gemeenten is op dit moment een zienswijze bekend. Alle 18 gemeenten geven aan geen bezwaren te hebben die een ongewijzigde vaststelling zouden belemmeren.

Kanttekeningen/risico's

1.2 De begrotingswijziging 2016 levert een verhoging van de gemeentelijke bijdrage op tijdens een lopend begrotingsjaar

In voorgaande jaren is steeds voorkomen dat tijdens het begrotingsjaar om een extra bijdrage is gevraagd. Zo konden gemeenten voor hun eigen begrotingen reeds vroegtijdig rekening houden met de geraamde bijdrage, die dan ook niet meer wijzigde. Voor 2016 geldt echter dat een aantal ontwikkelingen (met name de cao geldig met ingang van 2016) niet vroegtijdig konden worden voorzien. Aangezien de doorgevoerde verhogingen onontkoombaar zijn, zijn deze wel alsnog als verhoging van de bijdrage doorgevoerd.

2.1 Achtkarspelen, Tytsjerksteradiel en Smallingerland hebben nadere kanttekeningen of verzoeken

Gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel hebben nogmaals (net als bij de kaderbrief 2017) hun bedenkingen geuit bij de herverdeling van de maatwerktaak wabo. Daarnaast vraagt Smallingerland om een lijst met bezuinigingsmogelijkheden, voorafgaand aan de kaderbrief 2018. Aangezien de herverdeling van de wabo reeds is vastgesteld, zijn de bedenkingen hieromtrent voor kennisgeving aangenomen. Naar de mening van het dagelijks bestuur wordt aan het verzoek van Smallingerland reeds voldaan, door het uitvoeren van de operatie stofkam.

Financiële consequenties

Geen

Vervolgaanpak/uitvoering

De stukken worden voorgelegd aan de bestuurscommissie veiligheid voor de inhoudelijke vaststelling (conform delegatie van bevoegdheden) en aan het algemeen bestuur ter algehele vaststelling.

Communicatie

Conform de reguliere kanalen richting verdere besluitvorming.

Besluit:	
☐ niet vastgesteld	Paraaf secretaris:
☐ ongewijzigd vastgesteld	
☐ gewijzigd vastgesteld als volgt:	
Kopie naar auteur	

The background features a vertical column of four light blue circular icons: a person with signal waves, a stylized 'i' and 'c' with a smile, a shield with a heartbeat line, and a castle tower. A large dark blue rounded rectangle is on the left, and a red circle is at the bottom left. The text is centered in red.

Jaarverslag en Jaarrekening 2015

Veiligheidsregio Fryslân

Voorwoord

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2015 van Veiligheidsregio Fryslân ter vaststelling aan.

De jaarstukken zijn het sluitstuk van de 'planning & control cyclus' over het jaar 2015. Een belangrijk instrument voor het Algemeen Bestuur om zijn kaderstellende en controlerende rol uit te oefenen. Afgelopen jaar hebben we u regelmatig geïnformeerd over de voortgang van overeengekomen beleidsvoornemens uit de programmabegroting. In deze jaarrekening sluiten wij daarop aan en informeren wij u op hoofdlijnen over de behaalde resultaten in 2015, zowel inhoudelijk als financieel.

De GGD heeft in 2015 nog meer aansluiting gezocht bij de gebiedsteams van de gemeenten. Dit past bij de decentralisaties en complexiteit in het sociale domein. Dit eerder vastgestelde plan is door Margreet de Graaf, de nieuwe directeur van de GGD, overgenomen en uitgevoerd. Een ander belangrijk onderwerp in 2015 was de instroom van asielzoekers. Naast de GGD speelde ook Crisisbeheersing hierin een grote rol. Zij hebben de gemeenten ondersteund in het proces rondom de crisishulpverlening.

De brandweer heeft zich met de nieuwe regionale commandant Wim Kleinhuis in het tweede jaar van de regionalisering gefocused op 'de basis op orde', waaronder materieelbeheer. Daarnaast vroegen het dekkingsplan en de vakbekwaamheid van vrijwilligers in relatie tot paraatheid veel aandacht. Deze onderwerpen spelen ook de komende jaren nadrukkelijk.

Financieel is de bijdrage voor gemeenten in 2015 gelijk gebleven ten opzichte van 2014. Dit ondanks een forse stijging van de kosten onder andere door een nieuwe cao à € 690.000, versterking binnen de GGD en Bedrijfsvoering à € 420.000 en de structurele opvang van € 340.000 indexatie materiële lasten binnen de brandweer. Dit is opgelost door uitgestelde investeringen bij de brandweer en financieringsvoordeel.

Operationeel komen we in 2015 uit op een resultaat van € 74.000. Echter, door de nagekomen verplichting inzake de premies Ziektekostenverzekeringswet op te nemen en aanvullend ook de kosten voor de WABO à € 567.000 op te vangen, komt het eindresultaat voor 2015 uit op - € 721.000. Wij stellen voor om dit resultaat in rekening te brengen bij de deelnemende gemeenten.

Hartelijke groet,

Het dagelijks bestuur

Leeswijzer

De jaarstukken 2015 bestaan uit drie delen: het jaarverslag, de jaarrekening en overige gegevens.

In het jaarverslag vindt u de programmaverantwoording en de paragrafen. De programmaverantwoording vormt het hart van de jaarstukken. Hier wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid. Conform de opzet van de begroting 2015 worden de programma's gepresenteerd aan de hand van de vragen:

- Wat hebben we gedaan?
- Wat heeft het gekost?

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de jaarstukken. Risicobeheersing en resultaatafspraken zijn belangrijke uitgangspunten.

Een apart deel is de jaarrekening. In dit onderdeel bevinden zich de balans, inclusief toelichting, de toelichting op de programmarekening en de voorgestelde resultaatbestemming.

Bij de overige gegevens staan onder andere de controleverklaring van de accountant en de bijlage met verantwoordingsinformatie over de specifieke uitkeringen (SISA).

Inhoudsopgave

Deel I Jaarverslag 2015	5
1. Resultaat en balans	6
2. Programmaverantwoording GGD	8
2.1 Algemeen	8
2.2 Meerjarenbeleidsplan	8
2.3 Zorg & Advies	9
2.4 Jeugdgezondheidszorg	11
2.5 Wat heeft het gekost?	13
3. Programmaverantwoording Crisisbeheersing	14
3.1 Algemeen	14
3.2 Uitvoering 2015	14
3.3 Wat heeft het gekost?	15
4. Programmaverantwoording Brandweer	16
4.1 Algemeen	16
4.2 Operationele zaken	17
4.3 Projecten en ontwikkelingen	18
4.4 Wat heeft het gekost?	19
5. Paragrafen	20
5.1 Financiering	20
5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	21
5.3 Onderhoud kapitaalgoederen	22
5.4 Bedrijfsvoering	22
Deel II Jaarrekening.....	24
6. Jaarrekening	25
6.1 Balans per 31 december 2015	26
6.2 Programmarekening 2015	26
6.3 Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen	27
6.4 Toelichting op de balans	28
6.5 Toelichting op de programmarekening	33
Deel III Overig	40
7. Overige gegevens	41
7.1 Controleverklaring	41
7.2 Voorstelde resultaatbescherming	43
7.3 Vaststelling	43
7.4 Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen	43

Deel I Jaarverslag 2015

Veiligheidsregio Fryslân

1. Resultaat en balans 2015

Veiligheidsregio Fryslân heeft over 2015 een positief operationeel resultaat gerealiseerd van € 74.000. Per programma is dit zowel financieel als procentueel ten opzichte van de begroting als volgt:

Programma (x € 1.000)	2015	%'B'15
Gezondheid	282	1,20%
Brandweer	-173	0,48%
Crisisbeheersing	-35	-0,78%
Operationeel resultaat	74	0,45%

De afwijkingen per programma zijn toegelicht in de desbetreffende programmaparagrafen. De afwijkingen op totaal begrotingsniveau zijn:

Premies Zvw vrijwilligers 2015	€ 224-
Overschot kapitaallasten	€ 210
Hogere inkomsten	€ 180
Rente geldleningen, lening BON	€ 200
Vakbekwaam worden brandweer	€ 270-
Materieelbeheer brandweer	€ 245-
Diverse dekkingsmiddelen	€ 97
Overige materiële budgetten	€ 126
Totaal	€ 74

De afwijkingen zijn grotendeels incidenteel van karakter. Met name vakbekwaamheid en de premies Zvw hebben een potentieel structureel karakter. Over vakbekwaamheid wordt bestuurlijk in 2016 verdere besluitvorming verwacht.

Het operationele resultaat is inclusief de opname van € 1,5 miljoen aan kosten voor de cao 2014-2015, indexatie materieel brandweer (S) en de versterking bij de GGD en Bedrijfsvoering. Deze zijn opgevangen binnen de begroting, onder andere door het uitstellen van investeringen.

Financieel is het resultaat €- € 722.000.

Financieel resultaat (x € 1.000)	2015
Operationeel resultaat	74
Premies Zvw 2014	-229
WABO	-567
Totaal	-722

Door de opname van de kosten voor de WABO is het financiële resultaat negatief. Met dit besluit in oktober 2015 is de WABO nu structureel vanaf 2017 goed opgenomen in de begroting. Voor 18 van de 24 gemeenten is dit praktisch budgetneutraal vanwege de verschuiving van het maatwerkpakket naar de gemeentelijke basisbijdrage.

Uit onderzoek is gebleken dat over 2014 en 2015 geen premies Ziektetekostenverzekeringswet (Zvw) voor brandweervrijwilligers afgedragen, waar dit wel had gemoeten. De verplichting voor 2015 van € 224.000 is verwerkt in het operationele resultaat, de nagekomen verplichting van € 229.000 voor 2014 is opgenomen bij de bijzondere posten. De verplichting van € 453.000 is opgenomen in de balans.

In de voorgestelde resultaatbestemming wordt het saldo in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten. Dit zal plaatsvinden op basis van de verdeelsleutels die in 2015 gelden voor de betreffende programma's.

Het verloop in de balans is op hoofdlijnen als volgt (x € 1.000):

	1-1-2015	31-12-2015		1-1-2015	31-12-2015
Materiële vaste activa	50.935	52.086	Eigen vermogen	6.589	2.116
Vorderingen	7.014	663	Voorzieningen	1.516	827
Liquide middelen	482	29	Langlopende schulden	46.562	43.228
Overlopende activa	2.122	2.040	Kortlopende schulden	3.983	6.544
			Overlopende passiva	1.903	2.103
	60.553	54.818		60.553	54.818

De beschikbare liquiditeit (schatkistbankieren en bankrekeningen) loopt terug van € 6,7 miljoen begin 2015 (daar verantwoord onder de vorderingen en liquide middelen) naar € 1,2 miljoen negatief per eind 2015 (daar verantwoord onder de kortlopende schulden). Dit wordt vooral veroorzaakt door het terugbetalen van het resultaat 2014 (€ 3,2 miljoen), investeringen in materiële vaste activa (€ 6,4 miljoen). Per 1 februari 2016 is een nieuwe langlopende lening aangetrokken van € 6 miljoen, zodat in 2016 aan de financieringsverplichtingen kan worden voldaan, en waarbij de negatieve beginstand van 2016 wordt opgeheven.

2. Programmaverantwoording GGD

2.1 Algemeen

GGD Fryslân kantelde in oktober 2015 de organisatie om beter te kunnen aansluiten bij gemeentelijke ontwikkelingen, met name binnen het sociaal domein. Van twee afdelingen, Jeugdgezondheidszorg en Zorg & Advies, stapte de GGD over naar drie decentrale GGD-regio's en één centrale afdeling. De teams bij de GGD worden resultaatverantwoordelijk. Het middenmanagement kwam daarom te vervallen en er werden teamcoaches aangesteld. Zo kunnen de GGD-teams op langere termijn flexibeler inspelen op de lokale situatie en behoefte. Dit vraagt uiteraard meer dan alleen een structuuraanpassing, ook de cultuur zal moeten veranderen. Deze organisatieverandering zal dan ook langere tijd in beslag nemen. Overigens vindt de verantwoording in deze jaarrekening nog plaats op basis van de 'oude' organisatiestructuur.

In juni startte de nieuwe directeur Publieke Gezondheid, Margreet de Graaf, met haar werkzaamheden. Zij volgde Wim Kleinhuis op. Wim Kleinhuis is nog steeds algemeen directeur, en vanaf juni tevens directeur Veiligheid bij de Veiligheidsregio.

2.2 Meerjarenbeleidsplan

2015 was het eerste jaar van het nieuwe meerjarenbeleidsplan 'ús GGD'. Belangrijke speerpunten uit het plan zijn:

- **Wonen en leven in een gezonde wijk en omgeving**
De organisatieverandering van de GGD maakt het mogelijk om beter aan te sluiten op gemeentelijke ontwikkelingen. In 2015 werd met name geïnvesteerd in het verbeteren van de samenwerking met gebiedsteams in gemeenten. De jeugdgezondheidszorg had hiervoor een apart budget beschikbaar. Dit is onder andere gebruikt voor het organiseren van netwerkbijeenkomsten en symposia op lokaal niveau. De monitoringfunctie werd versterkt door de functie epidemiologie te decentraliseren en door het uitvoeren van de 'Monitor 4-12 jarigen' op wijkniveau. Begin 2016 presenteert de GGD de resultaten hiervan.
- **Versterking gezondheidsbescherming**
De GGD wil de functies medische milieukunde en infectieziektebestrijding versterken. Medische milieukunde stelde in 2015 een nieuwe arts in opleiding aan. Bij infectieziektebestrijding was de bedoeling dat er intern werd doorgeschoven. Door omstandigheden ging dit niet door en is de werving van een nieuwe arts vertraagd. Wel werd er een DIP'er aangesteld: een deskundige infectieziekte preventie.
- **Bovenlokale aanpak op thema's**
Er zijn twee bovenlokale thema's benoemd: alcohol en drugs, en overgewicht. De aanpak van alcohol en drugs is, net als in voorgaande jaren, ondergebracht in het project 'Nuchtere Fries'. Voor de aanpak van overgewicht is een provinciaal platform opgericht. Binnen het platform vindt zowel samenwerking plaats van gemeenten die hebben gekozen voor de JOGG-aanpak (Jongeren Op Gezond Gewicht), als gemeenten die kiezen voor een andere aanpak van overgewicht.

- **Doelgroep 0-100**

De thema's op dit onderwerp zijn: ouderen en sociaal economische gezondheidsverschillen. De inzet voor beide thema's is afhankelijk van de lokale situatie. In 2015 ging veel aandacht naar sociaal economische gezondheidsverschillen. Dit thema kreeg een impuls door de landelijke GIDS-gelden (Gezond In De Stad), waar in Fryslân 18 gemeenten voor in aanmerking kwamen. De GGD ondersteunde bij het ontwikkelen van een aanpak en bovenlokale afstemming.

Actueel: vluchtelingen en asielzoekers

GGD Fryslân speelt een grote rol bij de publieke gezondheidszorg van asielzoekers en ontvangt hiervoor separate financiering (van het COA via GGD GHOR Nederland). Door de toestroom van vluchtelingen zet de GGD zich ook extra in voor de (crisis)noodopvang.

2.3 Zorg & Advies

Onder 'Zorg en Advies' vallen diensten als infectieziektebestrijding, openbare geestelijke gezondheidszorg, forensische geneeskunde en reizigersvaccinaties. Een divers pakket met, ook in 2015, veel ontwikkelingen.

Zorg

Het beleidsproduct Zorg bestaat uit infectieziektebestrijding, tuberculosebestrijding en SOASense.

Infectieziektebestrijding zette in 2015 extra in op de opvang van vluchtelingen. Bij de voorbereidingen van een opvanglocatie adviseerde de GGD onder andere over de hygiëne. Ook speelde Infectieziektebestrijding een grote rol bij een hepatitis-uitbraak op een noodopvanglocatie, waarbij een groepsvaccinatie werd georganiseerd op de locatie zelf.

Daarnaast was er een grote MRSA-uitbraak in een instelling in Súdwest-Fryslân. De GGD pakte dit samen met Izore op. Voor het project BMRO (preventie multiresistente bacteriën) werd een projectplan opgesteld en voor subsidiëring ingediend bij het RIVM. Ook bij Tuberculosebestrijding nam het werk toe als gevolg van de vluchtelingenstroom. Dankzij de inzet van een mobiele unit kon dit goed worden opgepakt.

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg

Bij Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) worden de volgende taken uitgevoerd: vangnet- en bemoeizorg, casemanagement bij scenariozaken en de ondersteuning van de sociale gebiedsteams.

Het team 'Zeer vervuilde huishoudens' investeerde in 2015 in de relatie met nieuwe netwerken, zoals de gebiedsteams en het verbeteren van de relatie met Friese gemeenten. In 2015 had het team in totaal 200 unieke casussen van zeer vervuilde huishoudens. De meeste casussen waren in Leeuwarden (76) en Heerenveen (43).

De casemanagers psychosociale zorg zijn in totaal tien keer ingezet. Negen keer was dit in verband met casussen omtrent het 'Protocol Maatschappelijke Onrust'. Vier van deze casussen zijn nog actueel. Daarnaast is er op het gebied van psychosociale hulpverlening een GROEP 1 casus geweest.

In november organiseerde de GGD een bestuurlijke conferentie over problematiek op het snijvlak van gezondheid en veiligheid. Uitkomst van de conferentie is dat de Veiligheidsregio/ GGD Fryslân, samen met andere betrokken instanties, gaat onderzoeken hoe de GRIP- en AVE-aanpak elkaar kunnen versterken. Ook wordt gekeken hoe de Friese gemeenten hiermee aan de slag kunnen. Het contract voor de organisatie van de escalatiepool is verlengd.

Forensische geneeskunde

Forensische geneeskunde houdt zich bezig met zowel de uitvoering van de gemeentelijke lijkschouw als de uitvoering van de politiezorg.

Het totaal aantal lijkschouwingen nam niet toe. Het aandeel euthanasie binnen het totaal steeg de afgelopen vijf jaar met gemiddeld 10%. De aanbesteding van de politie voor de medische arrestantenzorg is uiteindelijk ingetrokken. GGD Fryslân heeft nog een doorlopend contract met de politie over het uitvoeren van de medische arrestantenzorg en zal deze taken blijven uitvoeren. Daarnaast blijft samenwerking in Noord-Nederland belangrijk voor het waarborgen van de kwaliteit en efficiëntie.

Reizigersvaccinatie

Het aantal consulten en vaccinaties steeg. In 2015 zijn er 10.359 consulten en 15.463 vaccinaties uitgevoerd, tegenover 10.113 consulten en 14.992 vaccinaties in 2014. Ook kwamen er meer verzoeken van bedrijven om Arbo-vaccinaties te verrichten, onder andere van de ambulancedienst en de gemeente Leeuwarden. De klantwaardering voor reizigersvaccinatie is hoog, de tevredenheid kreeg een gemiddeld cijfer van 8,8.

Advies

Het beleidsproduct Advies bestaat uit technische hygiënezorg, milieu & gezondheid, inzicht in de gezondheidssituatie (epidemiologie), publieksinformatie en beleidsadvisering.

Bij technische hygiënezorg zijn de inspectie op kinderopvang, peuterspeelzalen, gastouder-(bureau)s, bordelen, tattooshops en schepen ondergebracht. Na de zomer was er sprake van een piek. Het is gelukt om bijna alle inspecties af te ronden, op 2% na (18 inspecties).

Medische Milieukunde (MKK) doet onderzoek en geeft advies. De aanvragen van individuele burgers gingen onder andere over bodemverontreiniging, asbest, schimmel en vocht, vrijkomen van kwik en geuroverlast. Voor gemeenten en grotere groepen burgers werd onderzoek gedaan naar de vorming van mogelijke kankerclusters, en advies gegeven over de uitbreiding van veehouderijen en over de gevolgen van biovergisters. Daarnaast onderzocht MMK in Weststellingwerf de gezondheidsgevolgen van 36 elzen in een straat, in Dokkum de gevolgen van schimmel in huurwoningen en in Noord-Nederland de meetbaarheid van gezondheidsgevolgen van houtrook. MMK heeft in 2015 versterking gekregen van een extra arts / GAGS in opleiding.

Epidemiologie werkte in 2015 aan verschillende projecten. Het grootste project was de voorbereiding en uitvoering van de 'Gezondheidsmonitor 4-12 jarigen'. De resultaten van dit onderzoek zijn terug te vinden in de rapportage 'Gezond opgroeien in 2015'. Een tweede groot project was het onderzoek 'Go jeugd 2015 provinciaal', een onderzoek onder jongeren in klas twee en vier van het voortgezet onderwijs. Dit onderzoek werd gedaan in het kader van de landelijke harmonisatie van de 'Gezondheidsmonitor 12-19 jarigen'. Daarnaast heeft Epidemiologie meerdere panelonderzoeken uitgevoerd.

De GGD-beleidsadviseurs gaven advies en ondersteuning over dit beleid, maar ook over onderwerpen als omgevingsvisie, krimp en jeugdbeleid. Voor een gemeente werd als aanvullend product een startnotitie opgesteld voor het gemeentelijk gezondheidsbeleid. Het belangrijkste thema was echter gezondheidsachterstand. 18 Friese gemeenten ontvangen GIDS-gelden (Gezond In De Stad). GGD Fryslân ondersteunt en faciliteert gemeenten bij de aanpak en participeert in werkgroepen. Vier gemeenten hebben GGD Fryslân ingeschakeld om een wijkscan of startfoto van de gezondheidssituatie in een specifiek gebied te maken. Daarnaast vervult de GGD in een gemeente het projectleiderschap van GIDS.

2.4 Jeugdgezondheidszorg

Jeugdgezondheidszorg (JGZ) voert doorlopend klanttevredenheidsonderzoeken uit voor de verschillende onderdelen. In deze onderzoeken wordt gewerkt met de Net Promotor Score (NPS). Hierbij wordt aan klanten gevraagd in hoeverre zij de GGD zouden aanbevelen aan vrienden of collega's. De score kan variëren van -100 tot +100, waarbij een positieve NPS een goede uitkomst is.

Binnen de jeugdgezondheidszorg zijn de NPS's als volgt:

- consultatiebureau : 43
- speciaal basisonderwijs : 54
- onderzoek 5-jarigen : 58
- onderzoek groep 7 basisonderwijs : 42
- ketenpartners basisonderwijs over de JGZ : 41

Het uitblijven van volgers voor het Twitteraccount @tieneren en daarnaast het grote succes van de website JouwGGD.nl is aanleiding geweest om de online middelen gericht op jongeren aan te passen. Op JouwGGD.nl kunnen jongeren (regionale) informatie vinden over gezondheid en leefstijl. Daarnaast kunnen ze chatten en mailen met JZG. Steeds meer Friese jongeren weten de website te vinden: bij de start in juni 2014 maakten maandelijks 3.000 jongeren gebruik van de chat, in juni 2015 waren dat er al 23.000. Zowel voor de website als de chat groeien de bezoekersaantallen.

De Jeugdgezondheidszorg laat een positief saldo zien. Dit is toe te schrijven aan Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA) die financieel onder de afdeling JGZ valt, de uitvoering van een extra aanvullend pakket en het niet volledig aanwenden van het budget voor de aansluiting op de gebiedsteams.

Zorg voor alle kinderen

Sinds 2015 geldt het nieuwe basistakenpakket voor de jeugdgezondheidszorg. Nieuw in dit pakket zijn onder andere het 'Contactmoment 14+' en de 'Voor- en Vroegschoolse Educatie' (VVE). In Fryslân is ook de uitvoering van het programma 'Stevig Ouderschap Prenataal' in het basispakket opgenomen. Hierbij wordt als norm 1% gehanteerd. De totaal aantallen voor Fryslân komen dicht bij deze 1%, er zijn echter grote verschillen tussen gemeenten. Het is nog niet duidelijk hoe dit komt.

De vaccinatiegraad blijft onverminderd hoog in Fryslân, tussen de 93% en 97% voor de DKTP-, Hib- en BMR-vaccinaties. Voor HPV-vaccinaties is dit 69%, wat landelijk gezien het hoogste percentage is. In totaal heeft de GGD het afgelopen jaar 7.899 consultatiebureaus (arts en verpleegkundigen) gedraaid. Er zijn in totaal 134.043 kinderen gezien door de GGD-Jeugdgezondheidszorg. In 2015 werden in Fryslân 5.982 kinderen geboren die allemaal binnen enkele dagen werden gescreend en een hielprik kregen.

In het voortgezet onderwijs is op een aantal plaatsen, Leeuwarden, Ooststellingwerf, Weststellingwerf, door personele ontwikkelingen een achterstand ontstaan. Deze achterstand wordt nog ingelopen in het schooljaar 2015-2016. Een eerder opgelopen achterstand in Franeker is inmiddels weggewerkt.

Crisis- en calamiteitszorg

Jeugdgezondheidszorg kwam meerdere malen in actie als er sprake was van een calamiteit waarbij kinderen betrokken waren, bijvoorbeeld een suicide of een schokkende gebeurtenis op een school. Op dit moment wordt hier nog geen registratie van bijgehouden. Het plan is om dit in 2016 op te pakken, zodat er meer inzicht ontstaat in de calamiteiten en de inzet van jeugdgezondheidszorg.

Monitoring & Beleid

Gebiedsgericht werken, met lokale partners, is één van de strategische speerpunten van het GGD-beleid. Om dat beleid mogelijk te maken is een incidentele impuls van € 205.000,- aan de teams in de regio beschikbaar gesteld. De teams gaven hier op verschillende manieren invulling aan. Een paar voorbeelden. Het team van de Fryske Marren organiseerde een symposium waarin ter plekke werd gewerkt aan het samenstellen van een sociale kaart. Dit symposium werd door de aanwezigen bijzonder goed gewaardeerd. In Sneek werden open dagen georganiseerd waarvoor ouders, kinderen, onderwijs en gebiedsteams werden uitgenodigd voor een kennismaking met het consultatiebureau en de JGZ. Het uitbrengen van de gemeentelijke gezondheidsrapportages is vertraagd en verschoven naar begin 2016.

Gezondheidsbevordering en preventieprogramma's

Volgens het meerjarenbeleidsplan wordt op provinciale schaal gewerkt aan twee speerpunten: alcohol en drugs, en overgewicht. Daarvoor lopen verschillende programma's, platforms en projecten.

• Platform Nuchtere Fries

In 2015 is de naleving van de leeftijdsgrens van 18 jaar voor de verkoop van alcohol onderzocht met 17-jarige mystery-shoppers. De uitkomsten en aanbevelingen zijn besproken met elke gemeente en gepresenteerd aan de pers.

Tegelijkertijd onderzocht het platform, net als in 2014, het koop- en drinkgedrag van Friese jongeren. Er namen zo'n 390 jongeren deel aan een online peiling. Naar aanleiding van het onderzoek organiseerde het platform eind 2016 een themabijeenkomst waar afspraken zijn gemaakt over provinciale activiteiten. Het platform inventariseerde ook het genotmiddelenbeleid van scholen. De resultaten zijn verwerkt in een infographic en geven aan waar voor het onderwijs de kansen liggen. De infographic is verspreid onder gemeenten en scholen.

GGD Fryslân en Sport Fryslân informeerden sportverenigingen tijdens de Publieks-academie over de 'Gezonde Sportkantine' en de 'Bobsport-campagne'. De uitzending, met tips voor sportverenigingen over gezonde snacks en verantwoord alcoholgebruik, is online terug te zien.

Het platform laat met Verslavingszorg Noord-Nederland en de Academische Werkplaats Noord-Nederland een evaluatie maken van de interventie 'IK DACHT HET NIET! - een vernieuwende preventieaanpak'. In 2015 steeg de aanvraag naar deze interventie die werd uitgevoerd voor 100 klassen en de ouders van deze leerlingen.

De handreiking die het 'Platform Nuchtere Fries' heeft uitgegeven om evenementorganisatoren te ondersteunen bij een verantwoord en effectief alcoholbeleid werd enigszins herzien. Er kwam onder andere meer aandacht voor middelengebruik. In 2015 ondersteunde het platform 30 kleine en grote evenementen met polsbandjes, blaastesten, campagnemateriaal en ID-readers.

• Overgewicht

Begin 2015 namen twee gemeenten deel aan 'Jongeren op Gezond Gewicht' (JOGG), in de loop van 2015 zijn daar nog negen gemeenten bijgekomen. In alle JOGG-gemeenten is een regisseur aangesteld, in de gemeenten Heerenveen, Leeuwarden en Smallingerland wordt deze functie ingevuld door een gezondheidsbevorderaar van de GGD.

Om het speerpunt gezond gewicht goed in te vullen voor alle Friese gemeenten werd in 2015 het platform 'Gezond gewicht' opgericht. Het platform heeft vier taken:

- het bundelen van kennis, ervaring en expertise
- het benutten van netwerken voor publieke-private-samenwerking
- monitoring en evaluatie
- communicatie

Eind 2015 is het communicatieplan definitief vastgesteld.

Naast de speerpunten alcohol en drugs én overgewicht krijgen ook andere preventie-thema's aandacht, zoals roken. Daarnaast vindt gezondheidsbevordering steeds meer plaats vanuit gemeentelijke en regionale teams om zo beter aan te kunnen sluiten bij de gemeentelijke ontwikkelingen en de gebiedsteams.

Ook in 2015 hebben veel scholen in Friesland begeleiding gekregen om te werken met de aanpak 'Gezonde School'. Jaarlijks neemt dit aantal toe, in Friesland werken nu vignet 'Gezonde School' (themacertificaat) behaald. De aanpak 'Gezonde School' en JOGG versterken elkaar. In de JOGG-wijken zien we meer gezonde scholen en ontstaat ook daadwerkelijk beleid op de thema's voeding, sport en bewegen.

2.5 Wat heeft het gekost?

	Begroting na 4e wijziging			Realisatie 2015			Verskil
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Programma gezondheid							
Producten Zorg en Advies	5.959.478	2.636.918	-3.322.560	6.718.542	3.277.676	-3.440.866	-118.306
Producten Jeugdgezondheidszorg	17.789.856	1.667.401	-16.122.455	19.243.367	3.413.848	-15.829.519	292.936
	23.749.334	4.304.319	-19.445.015	25.961.909	6.691.524	-19.270.385	174.630
Dekkingsmiddelen gezondheid							
Overige dekkingsmiddelen	341.423	0	-341.423	400.000	174.085	-225.915	115.508
Nadelig saldo gezondheid	0	19.403.187	19.403.187	0	19.403.187	19.403.187	0
	341.423	19.403.187	19.061.764	400.000	19.577.272	19.177.272	115.508
Reservemutaties gezondheid	135.000	431.489	296.489	135.000	422.940	287.940	-8.549
Totaal programma gezondheid	24.225.757	24.138.995	-86.762	26.496.909	26.691.736	194.827	281.589

3. Programmaverantwoording Crisisbeheersing

3.1 Algemeen

De Bestuurscommissie Veiligheid stelde in maart het beleidsplan 'Crisisbeheersing 2015-2018' vast. Het plan, dat in nauwe samenspraak met crisispartners, buurregio's en Friese gemeenten werd opgesteld, beschrijft hoe de veiligheidsregio de komende jaren de crisisbeheersing wil versterken:

**De samenwerking tussen crisispartners versterken om,
passend bij de Friese nuchterheid,
risicobewustzijn en redzaamheid te bevorderen
en hulpverlening en herstel te organiseren
bij crises in de samenleving.**

3.2 Uitvoering 2015

Naast GRIP-inzetten richtte de afdeling Crisisbeheersing zich onder andere op hulpverlening te water, het goed laten verlopen van evenementen, de actualisering van plannen en vakbekwaamheid.

Inzetten

In 2015 zijn er zes GRIP1 inzetten geweest: vier grote branden (twee in Heerenveen, één in Leeuwarden en één in Harlingen), een explosie in een flat in Drachten en een verkeersongeval bij Stiens (aanrijding tussen een touringcar met Duitse schoolkinderen en een personenauto).

Naast deze GRIP-inzetten waren onder andere de vogelgriep (milde vorm van vogelgriep op een pluimveebedrijf in Tzummarum), de hazenpest en de zomerstorm op 25 juli thema's van aandacht. Ook heeft de afdeling Crisisbeheersing zich vanaf medio september intensief bezig gehouden met de coördinatie van de crisisondopvang voor vluchtelingen en betrokken gemeenten hierbij ondersteund.

Hulpverleners en watersportondernemers werken samen op Fries binnenwater

De gemeente Súdwest-Fryslân en Veiligheidsregio Fryslân hebben de pilot 'V-Trace' uitgevoerd om de hulpverlening op het Friese binnenwater te verbeteren. In de pilot, die past bij het bestuurlijke uitgangspunt om de private sector meer te laten participeren bij de crisisbeheersing, hebben partijen zoals havenmeesters, jachthavenbeheerders en verhuurbedrijven de hulpdiensten circa vijftig keer ondersteund bij hulpverlenings- en reddingsacties op het water.

Partners waarderen crisisbeheersing met een 7,3

In 2015 werd zeven maal de tevredenheid van partners gemeten over een product, training, oefening of bijeenkomst. Het ongewogen gemiddelde van de gegeven rapportcijfers komt op een 7,3. De metingen werden gedaan bij: 'Multidisciplinaire briefing in LCMS', 'Trainingen scenariodenken voor ROT en CoPI', 'Command and control trainingen in de geneeskundige keten', 'Bijeenkomst zorgcontinuïteit', 'Themabijeenkomst Min waar op komst', 'Themabijeenkomst Zorginstellingen voorbereid op stroomuitval' en de 'Eindejaarsnetwerkbijeenkomst afdeling Crisisbeheersing'.

Geslaagde publieksevenementen

De afdeling Crisisbeheersing adviseerde diverse gemeenten over risicovolle evenementen. Er zijn onder andere multidisciplinaire adviezen verstrekt voor het Skûtsjesilen, Oerol, de Admiraliteitsdagen in Dokkum en de Jouster Merke. Ook is de veiligheidsregio bij diverse evenementen aanwezig geweest in het Veiligheidsteam. De slotsom over 2015 is: alle evenementen zijn zonder noemenswaardige incidenten verlopen.

Zes plannen geactualiseerd

Er zijn in 2015 zes plannen geactualiseerd: de IBP's 'Grootschalige Stroomuitval' en 'Waddenzee' én de RBP's 'Vliegbasis Leeuwarden', 'Van Gansewinkel', 'Motip Dupli' en 'BASF'. Het plan IBP Hoofdvaarwegen heeft enige vertraging opgelopen. De vaststelling van dit IBP (van Lemmer tot Delfzijl) is nu gepland voor april 2016.

Vakbekwaamheidsactiviteiten

In februari stelde de organisatie het nieuwe vakbekwaamheidsbeleid vast. De essentie van dit beleid is dat crisisbeheersing geen bijbaantje is, maar een vak. De komende jaren wordt een kleiner aantal mensen gericht en systematischer opgeleid, getraind en geoefend. Voor een aantal functies wordt de kwaliteit geborgd door assessments of certificering. Centraal staat de professionaliteit van de functionarissen in de hoofdstructuur van de crisisorganisatie en binnen de processen van Bevolkingszorg en GHOR.

Het afgelopen jaar zijn 227 geslaagde vakbekwaamheidsactiviteiten uitgevoerd. Dit zijn onder andere 'GBT-trainingen', 'Training gemeentesecretarissen over de nafase van een crisis', 'Trainingen scenariodenken', 'Training Rampbestrijdingsplan BASF', 'Table Top oefening grootschalige stroomuitval', 'Training team Bevolkingszorg, experts Bevolkingszorg en Officier van Dienst Bevolkingszorg', 'Oefening Ziekenhuis Tjongerschans', 'Command and control-trainingen in de geneeskundige keten', 'Trainingen coördinatieteam op de Waddeneilanden' en de 'Hoogwateroefening Alert' in Súdwest-Fryslân. Bij deze laatste oefening is de tevredenheid van inwoners van Parrega, die mee hebben gedaan aan de evacuatie, middels een publieksenquête onderzocht. De inwoners waardeerden de oefening gemiddeld met een 7,5.

3.3 Wat heeft het gekost?

	Begroting na 4e wijziging			Realisatie 2015			Verskil
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Programma Crisisbeheersing							
Producten Crisisbeheersing	4.526.330	230.759	-4.295.571	4.678.522	339.237	-4.339.285	-43.714
Dekkingsmiddelen veiligheid							
Overige dekkingsmiddelen	10.000	2.765.301	2.755.301	10.000	2.775.276	2.765.276	9.975
Nadelig saldo crisisbeheersing	0	1.477.812	1.477.812	0	1.477.812	1.477.812	0
	10.000	4.243.113	4.233.113	10.000	4.253.088	4.243.088	9.975
Reservemutaties crisisbeheersing	15.000	20.000	5.000	15.000	19.050	4.050	-950
Totaal programma crisisbeheersing	4.551.330	4.493.872	-57.458	4.703.522	4.611.375	-92.147	-34.689

4. Programmaverantwoording Brandweer

4.1 Algemeen

In 2014 sprak Brandweer Fryslân met het bestuur over de kwaliteit en de koers van Brandweer Fryslân. Deze kwaliteitsdiscussie gaf het inzicht dat nodig is om een harmonisatie- en kwaliteitsslag te maken. De nieuwe Friese brandweer is ontstaan uit 11 organisaties. Dit brengt verschil in werkwijze, afspraken en kwaliteit met zich mee. De uitkomst van de kwaliteitsdiscussie gaf input voor het beleidsplan.

Het Algemeen Bestuur heeft in maart 2015 het beleidsplan 'De koers naar toekomstbestendige brandweezorg in Fryslân' vastgesteld. Daarmee werd het beleidsmatige en financiële kader voor de periode 2015-2018 bepaald. In deze beleidsperiode bouwt Brandweer Fryslân verder aan de staande organisatie en de doorontwikkeling daarvan.

Reserve kwaliteitsverbetering & ombuiging

Bij het vaststellen van het beleidsplan is door het bestuur besloten om een reserve kwaliteitsverbetering à € 1.225.000 incidenteel toe te kennen. Het doel hiervan is om in 2015, 2016 en 2017 verder te bouwen aan het op orde brengen van de staande organisatie. Daarnaast is aan het bestuur toegezegd om te onderzoeken hoe we met ingang van 2018 structureel, binnen de bestaande begroting, kunnen ombuigen voor doorontwikkeling van de brandweezorg. In 2015 heeft het managementteam Brandweer de prioriteiten vastgesteld en de structurele dekking voor deze ombuiging wordt gerealiseerd in 2016.

Tekort 1,3 miljoen op de kapitaallasten

Tijdens het regionaliseringsproject 'Samen naar één Brandweer' is bestuurlijk de afweging gemaakt om het project niet te belasten met harmonisering van gemeentelijke kapitaallasten voor de brandweer. Met het bestuur van Veiligheidsregio Fryslân is afgesproken om na de regionalisering met elkaar in gesprek te gaan over hoe dit (toekomstige) tekort wordt opgelost. Begin 2015 werd duidelijk dat Brandweer Fryslân, bij ongewijzigd beleid, koerst op een tekort van € 1,3 miljoen op de kapitaallasten (€ 700.000 op huisvesting en € 600.000 op materieel).

Afgelopen jaar werd ook het meerjareninvesteringsplan materieel (MIP) opgesteld. Door de afschrijvingstermijnen aan te passen, kan het moment waarop Brandweer Fryslân voor het eerst onder de nullijn komt iets naar achter worden geschoven (dit speelt vanaf 2020). Dit is met het bestuur gedeeld en er is afgesproken om de komende jaren in gesprek te gaan over hoe dit op te vangen. In dit gesprek zullen de inhoudelijke en financiële afwegingen binnen het dekkingsplan 2.0 een rol in spelen.

Tekort op vakbekwaamheid

In 2015 werd duidelijk dat Brandweer Fryslân de komende jaren te maken krijgt met een onvoorziene uitstroom van vrijwilligers. Dit heeft te maken met de vergrijzing en vrijwilligers die zich steeds korter binden aan een vrijwillige functie. De uitstroom leidt tot extra financiële inspanningen op het gebied van opleidingen om de vakbekwaamheid van het aantal opgeleide vrijwilligers op peil te houden. In de Bestuurscommissie Veiligheid in maart 2016 worden de financiële gevolgen aan het bestuur voorgelegd.

4.2 Operationele zaken

Uitrukken

Het aantal uitrukken lag in 2015 op 6.064. Van alle uitrukken in 2015 was Brandweer Fryslân bij 60% op tijd. Dit is conform de vastgestelde norm in het Besluit van Veiligheidsregio's. In het afgelopen jaar is een dertigtal grote branden geweest waarvoor Brandweer Fryslân met minimaal drie tankautosputten is uitgerukt. Drie van deze grote branden waren incidenten in de regio's Groningen en Drenthe waarbij Brandweer Fryslân assistentie heeft verleend.

Hieronder een greep uit de grote incidenten binnen Fryslân:

- januari: zeer grote brand op bedrijventerrein aan de Lorentzkade in Leeuwarden
- april: twee incidenten tijdens het mixen van mest, betrokken personen met de schrik vrijgekomen, aantal runderen omgekomen
- juni: grote brand in leegstaande loods in Harlingen waar ook asbest vrijkwam
- oktober: meerdere gelijktijdige incidenten in de regio veroorzaakt door hevig onweer

Deze incidenten geven de diversiteit aan waar de brandweer mee te maken krijgt: het gezamenlijk optreden van meerdere posten, het optreden bij incidenten met gevaarlijke stoffen, het beperken van een brand met complicerende factoren en de inzet op meerdere gelijktijdige incidenten.

STOOM

Brandweer Nederland startte in 2012 het project 'Structureel Terugdringen van Ongewenste en Onechte Meldingen' (STOOM). Het doel is dat automatische brandmeldingen in 95% van de gevallen daadwerkelijk naar een echte brand leiden en slechts 5% van de meldingen loos is. Door inzicht kunnen loze OMS-meldingen succesvol worden teruggedrongen en is een correcte registratie mogelijk. In 2014 startte Brandweer Fryslân met het invoeren van een betere OMS-registratie. Meldingen worden door de meldkamer nagebeeld voor verificatie en er wordt een gedegen registratie opgebouwd. In 2015 is te zien dat van de 2.348 OMS-meldingen de meldkamer daadwerkelijk 1.332 alarmeringen heeft uitgedaan. Uiteindelijk is de brandweer 547 keer uitgerukt en voor 416 alarmeringen daadwerkelijk ter plaatse gekomen.

Door het project 'STOOM' is het aantal uitrukken gedaald. Daarentegen zijn het aantal uitrukken voor hulpverlening, onder andere als gevolg van (zomer)stormen, met 340 uitrukken toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren. In vergelijking met 2014 is het aantal uitrukken over de gehele linie met 129 uitrukken afgenomen.

Risico-inventarisatie en -evaluatie

Brandweer Fryslân voerde in 2015 een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) uit. Deze verplichte evaluatie vanuit de Arbowet is opgeknipt in een 'koud' (kazerne-gebonden) en een 'warm' (repressief) deel. De uitkomsten vanuit de koude RI&E zijn door bedrijfsvoering uitgezet en de uitkomsten van de warme RI&E pakt de brandweerorganisatie zelf op. De warme RI&E is uitgevoerd om (in)zicht te krijgen hoe Brandweer Fryslân er op het gebied van veiligheid en gezondheid bij repressief optreden voor staat. Door de risico's te inventariseren en te beoordelen, kan er gezamenlijk actie worden ondernomen om onacceptabele risico's weg te nemen en te beheersen.

4.3 Projecten en ontwikkelingen

Om het beleidsplan te realiseren lopen er verschillende programma's, projecten en activiteiten.

Paraatheid 1.0.

Begin 2015 startte het project 'Paraatheid 1.0'. Het doel is om geharmoniseerde afspraken te maken over het borgen van paraatheid, om waar mogelijk knelpunten te voorkomen en om te gaan met knelpunten in de paraatheid. De focus ligt daarbij op de vrije instroom van vrijwilligers en de bemensing van het blusvoertuig (de TS 6). Een projectgroep, voor een belangrijk deel vrijwilligers, heeft de elementen van paraatheid geformuleerd. Aan de hand daarvan zijn aanbevelingen opgesteld om als Brandweer Fryslân veilig en verantwoord uit te kunnen rukken. Hierbij zijn vooral de verschillende verantwoordelijkheden benoemd: van brandweervrijwilliger tot aan commandant. De aanbevelingen uit het project zijn afspraken geworden die voor heel de brandweer gelden en worden begin 2016 geïmplementeerd.

Kazerne Volgorde Tabel

Het doel van een vernieuwde Kazerne Volgorde Tabel (KVT) is een herijking van de operationele grenzen van de brandweerposten in Fryslân. Aanpassingen van het wegennetwerk, verplaatsingen van kazernes en andere wijzigingen, maken dat de huidige KVT steeds minder de werkelijkheid benadert. Ook de regio's Drenthe en Groningen zijn bezig met een update van hun KVT. Inmiddels is gesproken over de uitgangspunten om te voorkomen dat er vreemde situaties ontstaan in de grensgebieden. Ook is er afstemming met IJsseland, Flevoland en Noord-Holland Noord, want ook met die regio's heeft Fryslân een raakvlak. Naar verwachting wordt de KVT halverwege 2016 ingevoerd in het meldkamersysteem.

Brandveilig leven

Het uitvoeringsprogramma 'Brandveilig Leven' voerde diverse activiteiten uit om inwoners bewust te maken van brandveiligheid. In 2015 zijn in heel Fryslân 198 gastlessen brandveiligheid gegeven in bovenbouwgroepen van basisscholen en 19 oefeningen in de wijk georganiseerd. Bij het oefenen in de wijk worden de inwoners van een buurt uitgenodigd om mee te kijken bij een brandweeroefening. Daarna volgt een gesprek over brandveiligheid en eigen verantwoordelijkheden.

In het afgelopen jaar organiseerde Brandweer Fryslân 76 doelgroepgerichte voorlichtingen. Dit zijn voorlichtingen aan bijvoorbeeld ouderen en studenten. Bij die laatste groep werd een regiobrede bewustzijns campagne ontwikkeld door studenten van de Friese hogescholen. Hierbij is samengewerkt met GGD Fryslân/SOASense. Samen met ketenpartners participeerde de Friese brandweer ook in 14 keurmerken 'Veilig Ondernemen' en zijn voorbereidingen getroffen voor de pilot 'Geen Nood Bij Brand' (brandveiligheid in de zorg).

Risicobeheersing, de basis op orde

Binnen het project 'Risicobeheersing, de basis op orde' is het deelproject 'Toezicht- en controleplan brandveilig gebruik gebouwen' geïmplementeerd. In nauwe samenwerking met medewerkers van Friese gemeenten wordt sinds oktober 2015 gewerkt volgens een uniforme werkwijze. In 2015 zijn er 903 controles brandveilig gebruik van gebouwen uitgevoerd en 32 adviezen ten aanzien van handhaving gedaan. Het aantal adviezen met betrekking tot bouwen en milieu lag het afgelopen jaar op 1.026.

Brandonderzoek

Om te leren van branden, de ontwikkeling daarvan en de risico's die daaruit voort vloeien, is in 2015 gestart met het opleiden van negen noordelijke brandonderzoekers. Het opzetten van het zogenaamde 'Team Brandonderzoek 3Noord' (TBO3Noord) is een voorbeeld van de samenwerking tussen Veiligheidsregio Fryslân, Groningen en Drenthe. Voor dit brandonderzoeksteam levert Fryslân drie personen. Medio 2016 kunnen de brandonderzoekers worden ingezet in het gebied van de drie veiligheidsregio's. Door brandonderzoek kan de brandweer zich richten op het continu evalueren van de effectiviteit van preventieve en preparatieve voorzieningen, en de kwaliteit van het repressieve brandweeroptreden.

Project Dekkingsplan 2.0

De repressieve slagkracht en paraatheid van Brandweer Fryslân is georganiseerd vanuit gemeentelijk oogpunt en nog niet ingericht, geoptimaliseerd en beredeneerd vanuit de schaalgrootte van de veiligheidsregio. Het project 'Dekkingsplan 2.0' gaat hier op basis van het incidentrisicoprofiel invulling aan geven. Het plan van aanpak, dat ook de opdracht 'afhechten dekkingsplan 1.0' bevat, is in december 2015 in de Bestuurscommissie Veiligheid vastgesteld en ligt tot 1 april 2016 samen met het incidentrisicoprofiel ter consultatie bij de gemeenteraden. In 2017 is zicht op waar de kazernes moeten staan, welk materieel waar aanwezig moet zijn en wat de beschikbaarheid van personeel moet zijn in relatie tot de risico's tegen zo laag mogelijke kosten.

Incidentrisicoprofiel

In 2015 werd het incidentrisicoprofiel afgerond. Dit profiel zorgt voor inzicht in de risico's in de regio om vanuit de risicobenadering beleidskeuzes te kunnen maken of te prioriteren. Het zal onder andere als basis dienen voor het 'Dekkingsplan 2.0.' In december 2015 werd het incidentrisicoprofiel aangeboden aan de Bestuurscommissie Veiligheid. Naar verwachting wordt het incidentrisicoprofiel in juni 2016 vastgesteld door het bestuur.

4.4 Wat heeft het gekost?

	Begroting na 4e wijziging			Realisatie 2015			Verschil
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Programma brandweer							
Producten brandweer	36.801.363	1.216.838	-35.584.525	37.936.712	1.241.422	-36.695.290	-1.110.765
Dekkingsmiddelen brandweer							
Overige dekkingsmiddelen	27.068	5.313.398	5.286.330	90.000	5.581.853	5.491.853	205.523
Nadelig saldo brandweer	0	30.145.529	30.145.529	0	30.145.529	30.145.529	0
	27.068	35.458.927	35.431.859	90.000	35.727.382	35.637.382	205.523
Reservemutaties brandweer	1.375.000	1.671.886	296.886	1.375.000	1.608.886	233.886	-63.000
Totaal programma brandweer	38.203.431	38.347.651	144.220	38.949.145	38.577.690	-371.455	-721.342

5. Paragrafen

5.1 Financiering

Financieringsbeleid en afdekken van risico's

Het financieringsbeleid van Veiligheidsregio Fryslân is erop gericht de financieringsrisico's voor langere tijd af te dekken met vastrentende leningen. De omvang en looptijd van deze leningen wordt afgestemd op de omvang en levensduur van de materiële vaste activa en gepland binnen de kaders voor de renterisiconorm. Afhankelijk van de situatie op de kapitaalmarkt en de hoogte van eigen financieringsmiddelen (eigen vermogen, voorzieningen en werkkapitaal) bestaat de mogelijkheid een deel (tot de kasgeldlimiet) kortlopend te financieren. Bij de financiering worden geen zekerheden verstrekt en worden geen afgeleide financiële instrumenten ingezet.

Leningenportefeuille en liquiditeit

In 2015 zijn geen nieuwe leningen aangetrokken, het verloop is daardoor als volgt:

Saldo per 1 januari	€	46.561.684
Reguliere aflossingen	€	3.333.796 -/-
Saldo per 31 december	€	43.227.887

Op 1 februari 201 werd een langlopende lening aangetrokken van € 6 miljoen, waarmee het negatieve saldo op de rekening-courant wordt opgeheven, en wordt geanticipeerd op de geplande aflossingen van financieringen in 2016.

Kasgeldlimiet

Bij het huidige begrotingstotaal naar € 66,9 miljoen is de kasgeldlimiet voor 2015 uitgekomen op € 5,4 miljoen (8,2%). Alleen in het laatste kwartaal is sprake geweest van een netto vlottende schuld, tot een bedrag van € 1,2 miljoen. De kasgeldlimiet wordt in 2015 derhalve niet overschreden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm voor 2015 is gesteld op 20% van het begrotingstotaal, ofwel € 13,4 miljoen. In 2015 komt het totaal aan aflossingen op € 3,3 miljoen, derhalve ruim onder de renterisiconorm. Bij het samenstellen van de leningportefeuille is ervoor gezorgd dat ook in de toekomst de renterisiconorm niet wordt overschreden.

Schatkistbankieren

Sinds 15 december 2013 is de 'Wet verplicht schatkistbankieren' van toepassing. Met ingang van deze datum dient Veiligheidsregio Fryslân haar overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist. Dit met uitzondering van een saldo tot het geldende drempelbedrag, wat voor 2015 is gesteld op € 502.000. De naleving van de regeling is conform het gewijzigde BBV opgenomen in de toelichting op de balans, onderdeel kortlopende vorderingen. Hieruit blijkt dat het drempelbedrag niet wordt overschreden.

5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Op 19 maart 2015 stelde het Algemeen Bestuur de nieuwe nota weerstandsvermogen vast. Dit heeft geleid tot een nieuwe risicoberekening en een ander niveau van de weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestond voorheen uit de algemene reserve en de reserve crisis en rampen. De reserve crisis en rampen is opgeheven, naar aanleiding van de nieuwe nota weerstandsvermogen. Hierdoor bestaat de incidentele weerstandscapaciteit alleen nog uit de algemene reserve, die is vastgesteld op € 1,6 miljoen. Er hebben zich geen risico's voorgedaan die een beslag doen op de algemene reserve.

Structurele weerstandscapaciteit

Voor de risico's rondom personele fricties is de post onvoorzien opgenomen in de begroting, en wel op een niveau van € 500.000. In 2015 is deze volledig benut voor personele fricties.

Structurele risico's

Voor de komende jaren zijn enkele grote structurele risico's aangemerkt, dit betreft:

- Ontwikkelingen rondom de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO).
- Onvoldoende geïndexeerde kapitaallasten, effect bij toekomstige vervanging (jaarlijks € 1,3 miljoen).

Deze risico's zullen de komende jaren bij ongewijzigd beleid leiden tot structurele wijzigingen in de budgettering. Aangezien voor deze risico's op het moment dat zij zich voordoen een structurele oplossing gevonden dient te worden, wordt hiervoor geen (incidentele) weerstandscapaciteit aangehouden.

Financiële kengetallen

Als gevolg van het gewijzigde BBV dient in het jaarverslag 2015 een set met financiële kengetallen te worden opgenomen. Van de zes vastgestelde kengetallen hebben er vier betrekking op Veiligheidsregio Fryslân.

Deze kengetallen zijn als volgt uitgewerkt:

Kengetallen	Jaarverslag 2014	Begroting 2015	Jaarverslag 2015
Netto-schuldquote	63,41%	nvt	72,15%
Netto-schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	63,41%	nvt	72,15%
Solvabiliteit	10,88%	nvt	3,86 %
Structurele exploitaiteruimte	0,53%	nvt	0 %

De toename van de netto-schuldquote wordt veroorzaakt door het teruglopen van de liquiditeitspositie met bijna € 7 miljoen door de gedane investeringen en het uitbetaalde resultaat over 2014. De solvabiliteit loopt terug, met name door het uitbetalen van het resultaat over 2014 (€ 3,2 miljoen) en de inzet van reserves.

5.3 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid rondom het beheer van de gebouwen die Veiligheidsregio Fryslân in eigendom heeft. Met ingang van 2014 heeft de organisatie de volgende gebouwen in eigendom/beheer:

- het hoofdkantoor aan de Harlingertrekweg
- 65 brandweerkazernes, waarvan 47 in eigendom
- 61 locaties voor JGZ, allen gehuurd
- het regionaal coördinatie centrum (RCC), ondergebracht bij de meldkamer

Voor de gebouwen in eigendom is het gewenste kwaliteitsniveau gesteld op niveau 3 (redelijk) van NEN 2767. Om deze kwaliteit te kunnen waarborgen zijn voor de eigendomslocaties meerjarige onderhoudsplanningen aanwezig. Bij de huurlocaties wordt ernaar gestreefd een vergelijkbaar kwaliteitsniveau vast te leggen in de huurovereenkomsten. Bij de nieuw afgesloten huurovereenkomsten met de gemeenten is dit ook zo geregeld, bij huur van derden in de meeste gevallen ook.

Bij de regionalisering zijn de budgetten voor de kazernes bepaald op basis van de van de gemeenten overgenomen locaties (huur of eigendom), gekoppeld aan het gewenste kwaliteitsniveau, inclusief een budget voor beheer van het vastgoed. Daarnaast zijn in het kader van het project 'Samen naar één Brandweer' budgetten vastgesteld voor facilitaire kosten en nutsvoorzieningen.

Aangezien de kosten van groot onderhoud significant fluctueren over de jaren, is ervoor gekozen deze te egaliseren met behulp van een voorziening groot onderhoud. De stand van de voorziening per eind 2014 sluit aan met de bijgewerkte onderhoudsplanning. In 2015 is een deel van het geplande groot onderhoud uitgevoerd, de onderhoudsplanning is bijgewerkt en is meerjarig sluitend.

De budgetten voor kapitaallasten zijn gebaseerd op het huidige areaal en op het prijspeil waarop de investeringen in het verleden door de gemeenten zijn gedaan. Indien gebouwen en installaties moeten worden vervangen tegen het huidige (c.q. toekomstige) prijspeil doet zich een tekort voor, dat in de loop der jaren zal oplopen tot maximaal € 700.000. Dit risico is, als onderdeel van het totale risico voor niet-geïndexeerde kapitaallasten van € 1,3 miljoen, gemeld in de kaderbrief 2016.

5.4 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering levert veelal een indirecte bijdrage aan een veilig en een gezond Fryslân. Door te zorgen voor goed werkende systemen en huisvesting, een consciëntieuze administratie en algemeen beleid op te stellen, kunnen de kolommen zich volledig richten op het primaire proces. Op sommige terreinen was deze basis niet op orde, veelal verlate gevolgen van de regionalisering van de brandweer. In 2015 zijn deze losse eindjes weggewerkt.

Verder heeft het bestuur extra middelen beschikbaar gesteld om de bedrijfsvoering een kwaliteitsinjectie te geven, specifiek op het gebied van financiën en P&O. De middelen voor 2015 zijn hier ook op ingezet. Dit heeft meteen geleid tot de eerste resultaten, zoals het project 'Begroting 2.0' en de tijdige implementatie van een nieuw hoofdstuk in de Car-uwo.

Wel zien we dat op deze terreinen meer winst valt te behalen. Zo zijn niet alle investeringen in ICT, huisvesting en brandweer volgens planning uitgevoerd. Ook is de strategische personeelsplanning nu beperkt inzichtelijk, terwijl dit wel belangrijke sturingsinformatie is voor Brandweer en GGD.

Omdat de middelen tijdelijk zijn, is een deel geïnvesteerd in informatiemanagement. De intentie is om de informatiehuishouding dusdanig te verbeteren dat dit de nodige efficiëntie met zich mee brengt.

Gedurende het jaar zijn met name de thema's klantgerichtheid en resultaatgerichtheid ontwikkeld. De organisatie kent 100 ambassadeurs op het gebied van klantgerichtheid, iedere kolom werkt met een resultaatkaart, er zijn interne samenwerkingsgesprekken gevoerd, 100 mensen zijn opgeleid in projectmatig werken en een groot deel van de organisatie voert resultaatgesprekken.

De laatste maanden van het jaar stonden in het teken van het doorvoeren van de organisatieverandering bij de GGD. De veelal traditioneel ingerichte systemen en procedures zijn niet overall meer passend bij de nieuwe organisatievorm. Omdat de veiligheidsregio nu twee vormen van organiseren kent, vraagt dit een meer flexibele en vraaggerichte bedrijfsvoering dan voorheen.

Het beleid over Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is nog niet vastgesteld. Ook is het niet het gehele jaar gelukt om facturen binnen 21 dagen te betalen, dit is wel gelukt in het laatste kwartaal van het jaar. De verwachting is daarom dat in 2016 dit doel gerealiseerd kan worden.

Het ziekteverzuim was gelijk aan dat van vorig jaar, namelijk 4%. Wat verder opvalt, zijn de resultaten uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek. Hieruit blijkt dat medewerkers de organisatie hoger beoordelen dan twee jaar (7,5 om 7,2).

Deel II Jaarrekening 2015

Veiligheidsregio Fryslân

6. Jaarrekening

6.1 Balans per 31 december 2015

ACTIVA	2015		2014	
Vaste activa				
Materiële vaste Activa				
Investerings met een economisch nut		52.085.758		50.935.154
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar				
Vorderingen op openbare lichamen	280.384		504.212	
Rekening-courant verhouding met het Rijk	248.534		6.323.045	
Overige vorderingen	134.086		186.692	
		663.004		7.013.949
Liquide middelen		28.997		482.063
Overlopende activa				
Nog te ontvangen subsidies	116.862		238.189	
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	1.923.500		1.883.343	
		2.040.362		2.121.532
		54.818.121		60.552.698
PASSIVA				
Vaste passiva				
Eigen Vermogen				
Algemene reserve	1.600.000		1.894.223	
Bestemmingsreserves	1.237.373		1.469.025	
Nog te bestemmen resultaat	-721.342		3.225.623	
		2.116.031		6.588.871
Voorzieningen				
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	483.562		953.717	
Voorzieningen ter egalisatie van lasten	342.945		463.476	
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	0		98.838	
		826.507		1.516.031
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer				
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen		43.227.887		46.561.683
Vlottende passiva				
Vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar				
Banksaldi	1.440.630		0	
Overige schulden	5.103.282		3.982.743	
		6.543.912		3.982.743
Overlopende passiva				
Vooruitontvangen subsidies	557.181		229.316	
Overige nog te betalen en vooruitontvangen bedragen	1.546.603		1.674.054	
		2.103.784		1.903.370
		54.818.121		60.552.698

6.2 Programmarekening 2015

	Primitieve begroting			Begroting na 4e wijziging			Realisatie 2015			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Verschil
Programma gezondheid										
Producten Zorg en Advies	5.850.782	2.610.792	-3.239.990	5.959.478	2.636.918	-3.322.560	6.718.542	3.277.676	-3.440.866	-118.306
Producten Jeugdgezondheidszorg	17.590.756	2.113.700	-15.477.056	17.789.856	1.667.401	-16.122.455	19.243.367	3.413.848	-15.829.519	292.936
	23.441.538	4.724.492	-18.717.046	23.749.334	4.304.319	-19.445.015	25.961.909	6.691.524	-19.270.385	174.630
Dekkingsmiddelen gezondheid										
Overige dekkingsmiddelen gezondheid	110.878	68.214	-42.664	341.423	0	-341.423	400.000	174.085	-225.915	115.508
Nadelig saldo gezondheid	0	18.743.470	18.743.470	0	19.403.187	19.403.187	0	19.403.187	19.403.187	0
	110.878	18.811.684	18.700.806	341.423	19.403.187	19.061.764	400.000	19.577.272	19.177.272	115.508
Reservemutaties gezondheid	0	16.240	16.240	135.000	431.489	296.489	135.000	422.940	287.940	-8.549
Totaal programma gezondheid	23.552.416	23.552.416	0	24.225.757	24.138.995	-86.762	26.496.909	26.691.736	194.827	281.589
Programma crisisbeheersing										
Producten Crisisbeheersing	4.572.751	315.252	-4.257.499	4.526.330	230.759	-4.295.571	4.678.522	339.237	-4.339.285	-43.714
Dekkingsmiddelen veiligheid										
Overige dekkingsmiddelen crisisbeheersing	5.466	2.785.153	2.779.687	10.000	2.765.301	2.755.301	10.000	2.775.276	2.765.276	9.975
Nadelig saldo crisisbeheersing	0	1.477.812	1.477.812	0	1.477.812	1.477.812	0	1.477.812	1.477.812	0
	5.466	4.262.965	4.257.499	10.000	4.243.113	4.233.113	10.000	4.253.088	4.243.088	9.975
Reservemutaties crisisbeheersing	0	0	0	15.000	20.000	5.000	15.000	19.050	4.050	-950
Totaal programma crisisbeheersing	4.578.217	4.578.217	0	4.551.330	4.493.872	-57.458	4.703.522	4.611.375	-92.147	-34.689
Programma brandweer										
Producten brandweer	36.480.086	1.186.018	-35.294.068	36.801.363	1.216.838	-35.584.525	37.936.712	1.241.422	-36.695.290	-1.110.765
Dekkingsmiddelen brandweer										
Overige dekkingsmiddelen brandweer	425.019	5.421.848	4.996.829	27.068	5.313.398	5.286.330	90.000	5.581.853	5.491.853	205.523
Nadelig saldo brandweer	0	30.297.239	30.297.239	0	30.145.529	30.145.529	0	30.145.529	30.145.529	0
	425.019	35.719.087	35.294.068	27.068	35.458.927	35.431.859	90.000	35.727.382	35.637.382	205.523
Reservemutaties brandweer	0	0	0	1.375.000	1.671.886	296.886	1.375.000	1.608.886	233.886	-63.000
Totaal programma brandweer	36.905.105	36.905.105	0	38.203.431	38.347.651	144.220	39.401.712	38.577.690	-824.022	-968.242
Totaal VRF	65.035.738	65.035.738	0	66.980.518	66.980.518	0	70.602.143	69.880.801	-721.342	-721.342

6.3 Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen

De jaarrekening 2015 van Veiligheidsregio Fryslân is opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de nadere aanwijzingen in de Financiële verordening van Veiligheidsregio Fryslân.

De jaarrekening 2015 van Veiligheidsregio Fryslân is opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de nadere aanwijzingen in de Financiële verordening van Veiligheidsregio Fryslân.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreffen uitsluitend investeringen met een economisch nut. De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of vervaardigingprijs, verminderd met lineaire afschrijvingen. Eventueel wordt rekening gehouden met een restwaarde.

Activa met een verkrijgingprijs van minder dan € 10.000 worden, in principe, niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatst genoemde worden altijd geactiveerd.

Voor de verschillende categorieën van activa worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

40 jaar	bedrijfsgebouwen
20 jaar	renovatie, restauratie en verbouwing van bedrijfsgebouwen; technische installaties in bedrijfsgebouwen; voorzieningen aan terreinen (zoals parkeerplaatsen); containers
15 jaar	brandweervoertuigen c.q. brandweervaartuigen; medische apparatuur t.b.v. tuberculosebestrijding
12 jaar	brandweervoertuigen (beroepskorps)
10 jaar	kantoormeubilair; bouwrente; oefenmateriaal brandweer; ademluchtapparatuur; inventaris/bepakking brandweervoertuigen; overig brandweermateriaal
7 jaar	dienst- en OVD-voertuigen; persoonlijke beschermingsmiddelen brandweer
6 jaar	alarmeringsmiddelen (C2000 apparatuur)
5 jaar	overige medische apparatuur; PSU GHOR functionarissen; overige kantoorinventaris; gebruikerssoftware, werkplek automatisering, telefooncentrale (incl. vaste telefoons)
3 jaar	systeem soft- en hardware; mobiele telefoons; tablets
niet	gronden en terreinen.

Van de genoemde termijnen kan bij bestuursbesluit worden afgeweken.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Bij de vorderingen wordt rekening gehouden met noodzakelijk geachte waarderingscorrecties in verband met oninbaarheid.

Voorzieningen

De voorzieningen worden opgenomen tegen historische kostprijs.

Overige activa en passiva

Alle overige posten in de balans worden gewaardeerd tegen historische kostprijs.

Baten en lasten

De baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Baten worden slechts in aanmerking genomen voor zover zij gerealiseerd zijn. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen worden niet in de balans opgenomen. De lasten die hieruit voortvloeien worden onder de bedrijfslasten verantwoord.

6.4 Toelichting op de balans

Materiële vaste activa

Het verloop in de materiële vaste activa is als volgt:

	Saldo 1/1	Investeringen	Desinvestering	Afschrijvingen	Saldo 31/12
Gronden en terreinen	1.091.701	-	-	7.281	1.084.420
Bedrijfsgebouwen	26.045.330	184.456	73.894	865.138	25.290.754
Vervoermiddelen	12.157.002	3.251.615	30.522	1.737.779	13.640.316
Machines, apparaten, installaties	6.450.629	42.737	23.727	515.478	5.954.161
Overige mva	4.951.144	2.398.760	-	1.788.808	5.561.096
	50.695.806	5.877.568	128.143	4.914.484	51.530.747
Investeringsprojecten in uitvoering	239.348	555.011	239.348	-	555.011
Totaal	50.935.154	6.432.579	367.491	4.914.484	52.085.758

De belangrijkste investeringen in materiële vaste activa betreffen:

8 Tankautospuiten met bepakking	€ 3.225.000
ICT-faciliteiten	€ 843.000
Meubilair en inventarissen	€ 325.000
Brandweerkleding en -helmen	€ 708.000
Commandoportofoons	€ 214.000

Uitzettingen met een looptijd van korter dan 1 jaar

Schatkistbankieren

Veiligheidsregio Fryslân neemt deel aan verplicht schatkistbankieren. Hiertoe is een overeenkomst afgesloten met het Rijk en worden overtollige tegoeden aangehouden in de schatkist. De veiligheidsregio mag tot een bedrag van € 502.000 buiten de schatkist aanhouden. Per kwartaal was dit saldo gemiddeld als volgt:

Eerste kwartaal	€ 376.625
Tweede kwartaal	€ 367.970
Derde kwartaal	€ 368.254
Vierde kwartaal	€ 345.009

Het drempelbedrag is derhalve in 2015 niet overschreden

Lening BON

De lening aan Brandweer Opleidingen Noord bedroeg oorspronkelijk € 154.000 en is in 2012 volledig voorzien als oninbaar. Als gevolg van de verbeterde liquiditeitspositie van de BON is in 2014 de helft terugbetaald. Het restant is eind 2015 terugontvangen van de BON.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn als volgt te specificeren:

Vooruitbetaalde bedragen	€ 376.531
Overige nog te ontvangen bedragen	€ 1.546.969
	€ 2.040.362

Nog te ontvangen subsidiebedragen

	Saldo 1/1	Voorschotten	Gemaakte kosten	Saldo 31/12
FUEV	123.891	123.891	0	0
Sociale kaart	25.000	25.000	0	0
JGZ	89.298	89.298	0	0
Impuls omgevingsveiligheid	0	76.450	139.371	62.921
Brandveilig leven	0	0	37.773	37.773
Zorgopleiding 2e tranche	0	0	16.168	16.168
Totaal	238.189	314.639	193.312	116.862

Impuls omgevingsveiligheid: Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu stelt voor de jaren 2015 tot en met 2018 een subsidie beschikbaar voor het verbeteren van de taken rondom omgevingsveiligheid. Veiligheidsregio Fryslân heeft over 2015 een bedrag van € 152.900 ter beschikking gekregen voor deze taken. Over het boekjaar 2015 bedroeg de werkelijke realisatie € 139.371. Van dit geld heeft de veiligheidsregio ondersteuning geboden aan het bevoegd gezag op in totaal 120 producten. Daarnaast heeft de veiligheidsregio een aantal projecten uitgevoerd waaronder het repressief overleg waarbij risicobedrijven werden uitgenodigd om gezamenlijk na te denken over mogelijke ongevalsscenario's en het proces en samenwerking met de repressieve dienst van de brandweer hierop te verbeteren.

Eigen vermogen

Het verloop van de reserves is als volgt:

	1-1-2015	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2015
Algemene reserve	1.894.223	0	294.223	1.600.000
Bestemmingsreserves				
Rechtspositie	102.121	0	16.500	85.621
Gezondheidsenquête	97.752	0	50.000	47.752
Transitie JGZ	204.489	0	204.489	0
Crisis en rampen	500.000	0	500.000	0
Regionalisering	564.663	0	564.663	0
Cultuur en leiderschap	0	300.000	81.000	219.000
Beleidsplan brandweer	0	1.225.000	340.000	885.000
	1.469.025	1.525.000	1.756.652	1.237.373
Totaal eigen vermogen	3.363.248	1.525.000	2.050.875	2.837.373

Algemene reserve

Volgens de nota weerstandsvermogen is de algemene reserve gemaximeerd op € 1,6 miljoen. Deze wordt aangehouden als incidentele weerstandscapaciteit. In 2015 is de reserve op het gewenste niveau gebracht.

Rechtspositie

De reserve rechtspositie is gevormd voor de kosten van medewerkers waarvoor een wachtgeldregeling is afgesproken en medewerkers met ingegane FPU. Aangezien de laatstgenoemde categorie in 2014 is vervallen, is het restant van het saldo bedoeld voor de resterende wachtgelders. Naar verwachting zal de reserve eind 2020 op nihil uitkomen.

Gezondheidsenquête

De reserve gezondheidsenquête is in het verleden gevormd om de lasten van deze onderzoeken over de jaren te egaliseren. Door wijzigingen in de methode van onderzoek zijn deze kosten jaarlijks gelijkmatiger verdeeld en is egalisatie niet langer nodig. Daarom is in 2015 een deel van het saldo ingezet voor de dekking van projecten rondom epidemiologie. Het restant zal in 2016 worden ingezet, waarna de reserve vervalt.

Transitie JGZ

Deze reserve is bij de 8-maands bestuursrapportage van 2013 gevormd uit het resultaat van het programma gezondheid en werd in 2015 ingezet ter dekking van incidentele uitgaven die samenhangen met de transitie van de JGZ. Aangezien deze projecten nu zijn afgerond, kan de reserve vervallen.

Crisis en rampen

Deze reserve was gevormd als buffer voor het geval een grootschalige crisis of ramp zich voordoet. In de nota weerstandsvermogen is voor dit risico een andere afweging gemaakt waardoor deze buffer kan vervallen.

Regionalisering

Een deel van het rekeningsaldo van 2012 is destijds gestort in de reserve om ingezet te worden als dekking voor incidentele lasten van de regionalisering van de brandweer in Fryslân. In de kaderbrief 2016-2019 is een voorstel gedaan deze reserve in te zetten ter dekking van incidentele lasten als gevolg van het beleidsplan brandweer. Het saldo is daarop toegevoegd aan de reserve beleidsplan brandweer.

Cultuur en leiderschap

In 2015 is gestart met een traject cultuur en leiderschap, waarin werknemers worden begeleid in de groei naar resultaatgericht werken. Het beschikbare budget voor de gehele projectperiode is € 300.000. Hiervan is in 2015 € 81.000 besteed.

Beleidsplan brandweer

Vanuit het beleidsplan brandweer is een aantal projecten opgestart die moeten bijdragen aan het verhogen van de kwaliteit van de brandweezorg. Deze projecten hebben een looptijd tot en met 2017. In 2015 waren uitgaven begroot van € 390.000, hiervan is € 340.000 gerealiseerd. De resterende € 50.000 komt tot uitvoering in 2016.

Voorzoningen

	1-1-2015	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2015
Verplichtingen, verliezen, risico's				
Voorziening opgebouwde spaaruren	183.162	0	0	183.162
Voorziening sociaal plan SN1B	770.555	0	470.155	300.400
	953.717	0	470.155	483.562
Egalisatie van lasten				
Groot onderhoud Harlingertrekweg	91.396	10.000	42.215	59.181
Groot onderhoud brandweerkazernes	200.800	303.000	220.036	283.764
Egalisatie lasten ILB	171.280	0	171.280	0
	463.476	313.000	433.531	342.945
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden				
Brede Doeluitkering Rampenbestrijding	98.838	0	98.838	0
Totaal voorzieningen	1.516.031	313.000	1.002.524	826.507

Voorziening opgebouwde spaaruren

In het verleden konden medewerkers (op grond van de op dat moment geldende CAR/UWO) van de toenmalige HVD Fryslân en van verschillende thuiszorgorganisaties verlofuren sparen op basis van een spaarcontract. De gespaarde verlofuren konden dan later door medewerkers worden aangewend om langdurig verlof op te nemen. De mogelijkheid om extra verlof te sparen is enige jaren geleden beëindigd, met als gevolg dat er geen nieuwe spaarcontracten bijkomen. De voorziening is bedoeld voor afwikkeling van het aantal uren dat is gespaard. In 2015 is de indexering van de uurtarieven ongeveer even hoog als de waarde van de opgenomen uren.

Voorziening sociaal plan SN1B

In 2013 is in het kader van de regionalisering deze voorziening gevormd voor garantiesalarissen en tegemoetkomingen in de reiskosten, zoals afgesproken in het sociaal plan 'Samen naar één Brandweer'. Gedurende 2015 is de voorziening bijgesteld naar aanleiding van herplaatsing van garantiekandidaten en de effecten van de nieuwe cao. Het resterende saldo is voldoende om de garantiesalarissen tot en met eind 2016 te kunnen dekken, alsmede de tegemoetkoming reiskosten tot en met 2018.

Groot onderhoud Harlingertrekweg

Uit het meerjaren onderhoudsplan voor het hoofdkantoor aan de Harlingertrekweg blijkt een gemiddelde last voor groot onderhoud van € 10.000 per jaar. Voor de egalisatie van deze lasten is een voorziening gevormd. De stand van de voorziening sluit aan met het meerjaren onderhoudsplan.

Groot onderhoud brandweerkazernes

Als onderdeel van de regionalisering zijn 45 brandweerkazernes in eigendom overgenomen van de Friese gemeenten. Tijdens het overnameproces is voor elk van deze gebouwen een meerjaren onderhoudsplan opgesteld. Hieruit blijkt voor de eigendomskazernes een jaarlijkse onderhoudslast van in totaal € 545.000, waarvan € 303.000 groot onderhoud. Ter egalisatie van deze lasten is een onderhoudsvoorziening gevormd. De stand van de voorziening sluit aan op het meerjaren onderhoudsplan.

Egalisatie lasten ILB

Vanuit de CAR/UWO is voor de jaren 2013 tot en met 2015 de mogelijkheid opgenomen gebruik te maken van een individueel loopbaan budget. Medewerkers kunnen over de gehele periode een bedrag van € 1.500 besteden. Naar aanleiding van een inschatting van het gebruik in de periode is een totale last begroot van € 300.000. Om deze lasten te kunnen egaliseren over deze jaren is een voorziening gevormd waar per jaar € 100.000 aan wordt toegevoegd. Per eind 2015 is de regeling vervallen en wordt de voorziening opgeheven.

Brede Doeluitkering Rampenbestrijding

De voorziening is in het verleden gevormd uit overschotten uit de BDUR, en is in 2013 voor een groot deel ingezet voor incidentele kosten met betrekking tot de regionalisering. In de kaderbrief 2016 is het restant ingezet voor dekking van incidentele kosten inzake het meerjaren beleidsplan brandweer. De voorziening is daarna opgeheven.

Langlopende schulden

Alle langlopende schulden zijn betrokken bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Het verloop is als volgt:

Stand per 1 januari 2015	€	46.561.683
Nieuw aangetrokken	€	0
Reguliere aflossingen	€	3.333.796
Extra aflossingen	€	0
Stand per 31 december 2015	€	43.227.887

De rentelast die in 2015 is gemoeid met de langlopende leningen bedraagt € 1.341.559.

Overlopende passiva

Vooruitontvangen subsidies	€	557.181
Overlopende rente	€	524.301
Overige overlopende passiva	€	1.022.302
	€	2.103.784

Vooruitontvangen subsidiebedragen

	Saldo 1/1	Voorschotten	Besteed/betaald	Saldo 31/12
LFR Haakarmbakken	167.818	0	15.983	151.835
Jeugd en alcohol	31.000	0	31.000	0
Seker en Sûn	0	157.800	0	157.800
Logopedie gem Leeuwarden	2.075	0	2.075	0
Escalatiepool	0	544.500	306.665	237.835
AP Heerenveen	28.423	0	28.423	0
Subsidie opvoedkade	0	167.000	157.289	9.711
	229.316	869.300	541.435	557.181

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De niet uit de balans blijvende verplichtingen hebben betrekking op:

- Het 'Samenwerkingsconvenant Meldkamer Noord-Nederland' met de politieregio's en Veiligheidsregio's Groningen, Fryslân en Drenthe inzake het gezamenlijke beheer van de meldkamers voor ambulancezorg, brandweer, politie en de 'Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen' te Drachten (de Meldkamer Noord-Nederland). Op grond van dit convenant komt 25% van de gezamenlijke kosten voor rekening van de brandweerkolom. Binnen de brandweerkolom worden de kosten vervolgens op basis van inwoneraantallen over de regio's verdeeld.
- Het 'Convenant Werkgeverschap voor brandweerpersoneel Meldkamer Noord-Nederland' met de Veiligheidsregio's Groningen en Drenthe betreffende het formele werkgeverschap van het brandweerpersoneel in de Meldkamer Noord-Nederland. Op grond van dit convenant draagt Veiligheidsregio Fryslân voor ongeveer 38% bij in de gezamenlijke kosten van het brandweerpersoneel.
- Huurcontracten die zijn aangegaan voor de hoofd-, team- en consultatiebureau-locaties jeugdgezondheidszorg, brandweerkazernes en een aantal overige locaties. De diverse contracten hebben verschillende looptijden, wat resulteert in een jaarlijkse verplichting van € 1,3 miljoen per jaar. Deze verplichtingen hebben een looptijd van langer dan één jaar. Voor twee contracten is een bankgarantie afgegeven van € 23.000. Daarnaast is sprake van leaseverplichtingen voor auto's van € 31.000.
- De verplichtingen met betrekking tot het opgebouwde tegoed voor vakantiegeld en vakantiedagen zijn in overeenstemming met het BBV niet opgenomen in de balans, aangezien zij een meerjarig gelijkblijvend volume kennen. De waarde van de openstaande verlofdagen bedraagt € 840.000, het opgebouwde vakantiegeld is € 1.105.000.

6.5 Toelichting op de programmarekening

Totstandkoming begroting na wijzigingen

De laatste (4e) wijziging van de begroting 2015 heeft plaatsgevonden bij de tweede bestuursrapportage van 2015. Ten opzichte van de primitieve begroting hebben de volgende wijzigingen plaatsgevonden:

- **Eerste wijziging:** uitbreiding basistakenpakket JGZ (AB juni 2014), toename van de gemeentelijke bijdrage gezondheid met € 659.000.
- **Tweede wijziging:** corrigeren brandkranen, WABO en vastgoed (berap 2-2014), afname van de gemeentelijke bijdrage brandweer met € 152.000.
- **Derde wijziging** (eerste berap 2015): aanpassingen naar aanleiding van financieel kader, inclusief reservemutaties.
- **Vierde wijziging** (tweede berap 2015): inzet reserve cultuur en leiderschap en aanpassen verdeling organisatieoverhead.

Programma Gezondheid

Resultaat Gezondheid 2015

opbouw:

Producten Gezondheid	€	98.000
Huisvesting JGZ	€	16.000
Doorbelasting van organisatie overhead	€	52.000
Overschot algemene dekkingsmiddelen	€	116.000
Totaal Resultaat Gezondheid 2015	€	282.000

Toelichting

Binnen het programma gezondheid kan het resultaat nader uitgesplitst worden in de onderdelen 'Producten Zorg en Advies' en 'Producten Jeugdgezondheidszorg'.

- **Producten Zorg en Advies**

Voor de producten Zorg en Advies geldt dat het jaar 2015 wordt afgesloten met een saldo van ongeveer € 118.000 negatief. In dit negatieve saldo is een voordelig resultaat van de doorbelasting organisatie overhead opgenomen van € 17.000.

- **Zorg**

Zorg bestaat uit de producten infectieziektebestrijding, tuberculosebestrijding, SOASense. Voor deze producten geldt dat er over 2015 sprake is van een positief resultaat van ongeveer € 13.000. In 2013 is de beleidsregel overige geneeskundige zorg in het kader van individuele zorg bij tuberculose en infectieziekten vastgesteld door de Nederlandse Zorgautoriteit. Op basis van deze beleidsregel kunnen GGD-artsen individuele zorg bij TBC en enkele algemene infectieziekten declareren bij de zorgverzekeraars. GGD Fryslân is in 2015 gestart met het declareren van deze verrichtingen bij de zorgverzekeraars. Dit heeft geleid tot (incidenteel) extra opbrengsten voor TBC. In het kader van versterking infectieziektebestrijding zijn in 2015 extra middelen beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn onder meer aangewend voor het aanstellen van een deskundige infectieziekte preventie. Daarnaast zijn extra activiteiten en onderzoeken uitgevoerd in verband met de instroom van asielzoekers en het instellen van noodopvanglocaties in Fryslân. In 2016 zal verdere versterking van infectieziektebestrijding plaatsvinden door het aanstellen van extra arts formatie.

- **Advies**

Advies bestaat uit de producten technische hygiënezorg, milieu & gezondheid, inzicht in de gezondheidssituatie, publieksinformatie en beleidsadvisering. Voor deze producten geldt dat er over 2015 sprake is van een negatief resultaat van ongeveer € 83.000. In 2015 is ten opzichte van de begrote formatie een extra clusterhoofd ingezet bij het cluster Advies. Het negatieve resultaat is een gevolg van deze extra inzet.

- **Overige producten**

Overige producten bestaat uit de OGGZ, forensische geneeskunde en reizigersvaccinatie. Voor deze producten geldt dat er over 2015 sprake is van een negatief resultaat van ongeveer € 48.000. In 2013 is een vordering opgenomen in verband met de uitvoering van werkzaamheden in het kader van de NODO procedure. De NODO procedure betreft het inschakelen van een forensisch arts voor het achterhalen van de doodsoorzaak van het overlijden van een minderjarige. Deze procedure (en financiering) is in 2014 beëindigd. De in 2013 opgevoerde vordering is in 2015 definitief afgewikkeld. In totaal is een bedrag van ruim € 50.000 afgeboekt op de vordering NODO. Deze afboeking verklaart in belangrijke mate het negatieve resultaat op de 'overige producten'.

- **Producten Jeugdgezondheidszorg**

Voor de producten Jeugdgezondheidszorg geldt dat het jaar 2015 wordt afgesloten met een saldo van € 293.000 positief. In dit positieve saldo is voordelig resultaat van de doorbelasting organisatie overhead opgenomen van € 35.000. De belangrijkste oorzaken van het positieve saldo bij producten jeugdgezondheidszorg betreffen de extra activiteiten aanvullend pakket JGZ, vergoedingen Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers en inzet bestemmingsreserve transitie JGZ. Ten opzichte van de begroting zijn er extra activiteiten uitgevoerd in het kader van het zogenoemde aanvullend pakket JGZ. Voorbeelden van deze extra activiteiten zijn: inzet in het kader van JOGG en de Opvoedkade van de gemeente Leeuwarden.

Voor de uitvoering van de Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA) ontvangt de GGD een separate vergoeding van het COA via GGD GHOR Nederland. Mede als gevolg van de sterke toestroom van het aantal asielzoekers heeft GGD Fryslân een hogere vergoeding ontvangen dan gepland. Hierbij speelt mee dat er sprake is van financiering achteraf, waarbij het moeilijk is om de personele inzet af te stemmen op de (te) ontvangen vergoedingen. Onderdeel van de vergoedingen van de COA is ook een vergoeding voor inrichtingskosten van nieuwe opvanglocaties. In 2015 heeft GGD Fryslân geen inrichtingskosten hoeven te betalen. De verwachting is dat GGD Fryslân in 2016 wel te maken krijgt met incidentele kosten voor het inrichten van nieuwe opvanglocaties.

Zoals vermeld in het jaarverslag heeft de JGZ in 2015 geïnvesteerd in het verbeteren van de aansluiting op de gebiedsteams van gemeenten. Om het verbeteren van de aansluiting te faciliteren zijn aan de JGZ-teams middelen beschikbaar gesteld vanuit de bestemmingsreserve transitie JGZ. Mede doordat een aantal activiteiten in de tweede helft van 2015 zijn gestart en een aantal nog doorlopen/uitgevoerd worden in 2016, zijn de beschikbare middelen niet volledig aangewend. Bestuurlijk is afgesproken dat deze bestemmingsreserve eind 2015 zou vrijvallen en dit leidt tot een incidenteel voordeel.

- **Doorbelastingen**

Door overschotten op betaalde huren is sprake van een overschot van € 16.000 op de huisvesting JGZ. Als gevolg van de resultaten op treasury en algemene dekkingsmiddelen (€ 287.000 positief, waarvan € 116.000 voor gezondheid) en organisatie overhead (€ 110.000 waarvan € 52.000 voor gezondheid), wordt het programma voor € 168.000 positief belast.

Programma Crisisbeheersing

Resultaat Crisisbeheersing 2015	€	-35.000
<i>opbouw:</i>		
Producten Crisisbeheersing	€	-32.000
Doorbelasting van organisatie-overhead	€	10.000
Huisvesting Regionaal Coördinatie Centrum	€	-13.000
Totaal Resultaat Crisisbeheersing 2015	€	-35.000

Toelichting

- **Producten Crisisbeheersing (- 32.000)**
De overschrijding van € 32.000 wordt verklaard door overschrijdingen op de producten Vakbekwaamheid (in 2015 zijn extra activiteiten uitgevoerd) en Operationeel (gehuurde bedden van het NRK voor de crisisnoodopvang van vluchtelingen).
- **Doorbelasting organisatie overhead (+ 10.000)**
Het overschot op bedrijfsvoering wordt voor € 10.000 toegerekend aan dit programma.
- **Huisvesting Regionaal Coördinatie Centrum (- 13.000)**
De huisvesting in het RCC in Drachten valt duurder uit door hoger exploitatiekosten van het gebouwdeel in de meldkamer.

Programma Brandweer

Resultaat Brandweer 2015	€	-969.000
<i>opbouw:</i>		
Producten Brandweer	€	-120.000
Doorbelasting van organisatie-overhead	€	98.000
Huisvesting brandweer	€	-100.000
Overschot algemene dekkingsmiddelen	€	173.000
subtotaal Brandweer	€	51.000
WABO	€	-567.000
Premies vrijwilligers Zvw	€	-453.000
Totaal Resultaat Brandweer 2015	€	-969.000

Toelichting

Het totaal resultaat van de Friese brandweer komt in 2015 uit op € 51.000 positief. Daarnaast wordt, conform de bestuurlijke besluitvorming, de WABO binnen de exploitatie van 2015 opgevangen, evenals de nog te betalen premies Zvw voor brandweervrijwilligers. Het resultaat inclusief de WABO komt daardoor uit op € 969.000 negatief.

- **Vrijwilligersvergoeding**
De totale overschrijding op de post vrijwilligersvergoeding is € 150.000. Voor het grootste deel is dit toe te schrijven aan extra opleidingsuren vakbekwaam worden. In 2015 is deels een inhaalslag gedaan voor wat betreft het vakbekwaam worden van een aantal functionarissen. Daarnaast wordt er in 2016 verder onderzocht in hoeverre het structurele budget voor opleidingsuren zich verhoudt tot toekomstige in- en uitstroom van vrijwilligers.
- **Investeringsplan**
Het resultaat op de kapitaalslasten bedraagt € 150.000 positief. Deze wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het doorschuiven van een aantal investeringen ten opzichte van de oorspronkelijke planning.
- **Materieelbeheer**
Het budget materieel beheer wordt met € 250.000 overschreden. De overschrijding is toe te schrijven aan inhaalslagen met betrekking tot o.a. het onderhoud en kazernekleding. Daarnaast zijn er in verband met het uitstellen van een aantal grote investeringen een aantal kleine noodzakelijk investeringen gedaan die rechtstreeks uit de exploitatie zijn betaald.

- **Vakbekwaamheid**
Het budget wordt met € 270.000 overschreden, inclusief de beschikbare middelen ad € 150.000 uit de reserve beleidsplan. Een deel van de overschrijding is toe te rekenen aan een inhaalslag bij een aantal functionarissen. Daarnaast zal er in 2016 inzichtelijk worden gemaakt wat het structureel benodigde budget zou moeten zijn op basis van de verwachte uitstroom de komende 10 jaar.
- **Planvorming**
Het resultaat op planvorming is € 80.000. Dit is vooral het gevolg van incidentele meevallers op een aantal piketten.
- **Risicobeheersing**
Het overschot ad € 90.000 is toe te schrijven aan een positief resultaat op de afrekening FUEV 2013-2015 en hogere inkomsten OMS.
- **Overig**
Het resultaat op de overige posten is € 130.000 positief, voornamelijk incidenteel. Het budget van de meldkamer kent, in afwachting van de landelijke ontwikkelingen, voor 2015 een onderuitputting van € 100.000.
- **Projecten incidentele middelen, Beleidsplan Brandweer 2015-2018**
De projecten gefinancierd vanuit de reserve beleidsplan ad € 1.225.000 worden in 2015 conform planning afgewikkeld. In 2015 wordt er € 340.000 onttrokken uit deze reserve.
- **Doorbelasting organisatieoverhead (+98)**
Het overschot op de organisatie-overhead wordt voor € 98.000 toegerekend aan dit programma.
- **Huisvesting Brandweer (-100)**
Het resultaat op de huisvesting van de brandweer wordt met name veroorzaakt door naheffingen onroerende zaakbelasting door de Friese gemeenten over 2014.
- **Treasury/ algemene dekkingsmiddelen (+173)**
Zie hiervoor de paragraaf financiering. Het effect van het financieringsoverschot wordt voor € 173.000 toegerekend aan het programma.
- **WABO (-567)**
Conform bestuurlijke besluitvorming is het resultaat op de WABO binnen de exploitatie van 2015 opgevangen.
- **Premies Zvw**
In 2014 en 2015 zijn tot nu toe geen premies afgedragen voor de vrijwilligers in het kader van de zorgverzekeringswet (Zvw). Dit wordt in 2016 alsnog gedaan. De omvang van de nog af te dragen premies per eind 2015 is € 453.000.

Algemene dekkingsmiddelen en financiering

Rijksbijdrage BDUR

De bijdrage uit de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding was begroot op € 7,9 miljoen, gebaseerd op de decembercirculaire 2014. Uiteindelijk valt de uitkering € 29.000 hoger uit, door achteraf toegekende prijscompensatie.

Financiering

De begroting voor 2015 is gebaseerd op een rekenrente van 3%, de gemiddelde rente op de leningportefeuille komt uit op 3,02%. Daarnaast is meer gefinancierd met kort geld, wat heeft geleid tot een incidenteel voordeel van € 0,2 miljoen.

Bijdrage in het nadelig saldo

De bijdrage in het nadelig saldo is conform de gewijzigde begroting geïnd bij de deelnemende gemeenten.

Benutting van de post onvoorzien

De post onvoorzien was voor 2015 begroot op € 500.000 en is naar rato van de lasten toegerekend aan de drie programma's. Conform de nota weerstandsvermogen is de post in 2015 alleen besteed aan kosten van personele fricties, waaronder bovenformatieven en ww-verplichtingen.

Incidentele baten en lasten

Het resultaat over 2015 bestaat grotendeels uit incidentele effecten. Onderstaand zijn de belangrijkste incidentele afwijkingen opgenomen:

WABO	€	567 N
Treasury	€	287 V
Kapitaallasten	€	200 V
Premies Zvw 2014	€	429 N

WNT-verantwoording

Volgens de definitie uit de wet worden bij Veiligheidsregio Fryslân de leden van het algemeen bestuur, de leden van het dagelijks bestuur en de algemeen directeur aangemerkt als topfunctionaris. Voor 2015 gaat het om de volgende personen:

Toeziethoudende topfunctionarissen:

Algemeen Bestuur

Achtkarspelen	Gerbrandy	Leeuwarderadeel	Boertjens
Ameland	De Hoop	Littenseradiel	Liemburg
Dantumadiel	Heldoorn	Menameradiel	Van Mourik
De Fryske Marren	Aalberts / Veenstra	Ooststellingwerf	Oosterman
Dongeradeel	Waanders	Opsterland	Van Selm
Ferwerderadiel	Van den Berg	Schiermonnikoog	Stellinga / Stellingwerf
Franekeradeel	Veenstra / Van Zuijlen	Smallingerland	Van Bekkum
Harlingen	Sluiter	Súdwest-Fryslân	Apotheker
Heerenveen	Van der Zwan	Terschelling	Bats, Wassink
Het Bildt	Krol	Tytsjerksteradiel	Ter Keurs
Kollumerland	Bilker	Vlieland	Schadd / Schokker
Leeuwarden	Crone	Weststellingwerf	Van Klaveren

Dagelijks Bestuur

Voorzitter	Crone
Plv. voorzitter	Apotheker
Lid	Van Bekkum
Lid	Fokkema
Lid	Maasbommel

De leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur ontvangen voor deze functie geen vergoeding van Veiligheidsregio Fryslân.

bedragen x € 1

Functie(s)

- Duur dienstverband in 2015
- Omvang dienstverband (in fte)
- Gewezen topfunctionaris?
- (Fictieve) dienstbetrekking?
- Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?

W. K. Kleinhuis

Algemeen directeur

1/1 - 31/12

1,0

Nee

Ja

Nvt

Bezoldiging

Beloning € 128.243

Belastbare onkostenvergoedingen € 0

Beloningen betaalbaar op termijn € 17.094

Totaal bezoldiging € 145.337

Toepasselijk WNT-maximum € 178.000

Motivering indien overschrijding: zie € Nvt

Totale bezoldiging 2014 € 147.084

Deel III Overig

Veiligheidsregio Fryslân

7. Overige gegevens

7.1 Controleverklaring

7.2 Voorgestelde resultaatbescherming

Het dagelijks bestuur stelt voor het negatieve resultaat over het boekjaar 2015 van € 721.342 in rekening te brengen bij de deelnemende gemeenten, in overeenstemming met artikel 32, lid 2 van de gemeenschappelijke regeling.

Indien ongewijzigd vastgesteld zal het resultaat per programma worden verrekend volgens de voor 2015 voor het betreffende programma geldende verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdragen.

7.3 Vaststelling

Hiermee verklaart het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Fryslân te Leeuwarden dat het jaarverslag en de jaarrekening 2015 van de gemeenschappelijke regeling zijn opgemaakt in overeenstemming met het ter zake vastgestelde "Besluit Begroting en Verantwoording".

Het jaarverslag en de jaarrekening 2015 zijn op 13 juli 2016 vastgesteld door het algemeen bestuur.

Voorzitter

Secretaris

De heer drs. F.J.M. Crone

De heer W.K. Kleinhuis

7.4 Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2015 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking SiSa - d.d. 11 januari 2016 DEFINITIEF
J&V	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)	Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3	Veiligheidsregio's	I N D I C A T O R E N
					<i>Besteding (jaar T)</i>
					<i>Aard controle R</i>
					<i>Indicatornummer: A2/01</i>
					€ 41.176.959

The background features a vertical stack of four light blue circular icons on the left side, each containing a white symbol: a person with signal waves, a stethoscope, a shield with a heartbeat line, and a castle tower. These icons are connected by thin lines to a larger, faint circular graphic on the right. A dark blue rounded rectangle is on the far left, and a red circle is at the bottom left.

Programmabegroting 2017

Veiligheidsregio Fryslân

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Algemeen	4
2.1 Meerjarenbeleidsplannen	4
2.2 Meerjarig financieel kader	4
3. Programmaplan	6
3.1 Programma Gezondheid	6
3.2 Programma Crisisbeheersing	13
3.3 Programma Brandweer	18
3.4 Programma Organisatie.....	25
3.5 Algemene dekkingsmiddelen	30
4. Paragrafen	31
4.1 Financiering	31
4.2 Weerstandsvermogen	32
4.3 Bedrijfsvoering	34
4.4 Onderhoud kapitaalgoederen	34
5. Financiële begroting	36
5.1 Overzicht van baten en lasten	36
5.2 Financiële positie	38
5.2.1 Arbeidsverplichtingen	38
5.2.2 Investeringskredieten	38
5.2.3 Reserves	38
5.2.4 Voorzieningen	39
5.2.5 Geprognosticeerde balans 2017	39
Bijlage 1: Bijdrage per gemeente 2017-2020	37
Bijlage 2: Investeringskredieten	42

1. Inleiding

Hierbij bieden wij u de programmabegroting van 2017 van Veiligheidsregio Fryslân aan. Het startpunt voor deze begroting vormen: (1) de begroting van 2016 (inclusief wijzigingen) en (2) de Kaderbrief van 2017 (zoals vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van 17 maart 2016).

Deze programmabegroting hebben wij voor de eerste keer opgesteld volgens het format dat u voorschreef, naar aanleiding van het project Begroting 2.0. Dit project, onder leiding van portefeuillehouder Financiën burgemeester Van Bekkum, had als doel om een compacte begroting op te stellen. En dat ieder programmaonderdeel outcome doelen moet hebben, met activiteiten die daar specifiek in dat begrotingsjaar aan bijdragen. In deze eerste 'begroting 2.0' is zichtbaar dat de organisatie lerende is in het formuleren van outcome en output doelen. Vragen als welke inspanning tot welk maatschappelijk effect leidt en de meting en de duiding daarvan spelen hierbij een rol. De exacte formulering vraagt soms nog enige tijd. In deze begroting worden daarnaast de reguliere taken niet volledig uitgeschreven. Wel besteden we meer aandacht aan de vormgeving en belichten we enkele praktijkvoorbeelden.

Ook nieuw dit jaar in de programmabegroting is het programma Organisatie. Hiermee lopen we alvast vooruit op de nieuwe wet- en regelgeving vanaf 2018 en maken we de indirecte kosten van de veiligheidsregio meer zichtbaar. De inhoudelijke programma's bevatten dan ook alleen de directe kosten die nodig zijn om de gewenste resultaten te realiseren.

Wij denken dat we met deze nieuwe begroting een mooie, eerste stap hebben gezet in de richting van een compactere vorm. Doordat u er voor koos de begroting op deze manier in te richten, zijn we gezamenlijk steeds beter in staat ook inhoudelijk antwoord te geven op de vraag 'Wanneer hebben we het goed gedaan?'

Wij hopen u met deze begroting maximaal te ondersteunen in het besturen van onze Veiligheidsregio Fryslân. Veel leesplezier toegewenst.

Hartelijke groet,

Het dagelijks bestuur

2. Algemeen

2.1 Meerjarenbeleidsplannen

In de vergadering van 19 maart 2015 stelde het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Fryslân de beleidsplannen vast voor de jaren 2015 tot en met 2018. Met name het jaar 2017 is in de programmaplannen (hoofdstuk 3) beschreven.

2.2 Meerjarig financieel kader

Het algemeen bestuur stelde op 17 maart 2016 het meerjarig financieel kader vast. In deze kaderbrief worden zowel de autonome ontwikkelingen, als de financiële uitwerking van voorgesteld nieuw beleid meegenomen.

Autonome ontwikkelingen

Conform artikel 5a van de financiële verordening, zijn de budgetten voor materiële lasten en loonkosten geïndexeerd:

- De indexatie voor materiële kosten is gebaseerd op het consumentenprijsindexcijfer (CPI) van februari 2016, en komt uit op 0,6%, of € 174.000.
- Voor de indexering van lonen geldt dat de verhoging, als gevolg van de CAO 2016-2017, voor het eerst in 2017 wordt doorgevoerd (in 2016 is zij middels een begrotingswijziging opgevangen met incidentele middelen). Dit leidt tot een toename van 3,4%. Hier tegenover staat een besparing op de pensioenpremies (niveau 1 april 2016). Dit leidt tot een structurele verhoging van € 714.000. Hiermee is de formatiebegroting voor de CAO op peil, die geldt tot en met 30 april 2017. Voor mogelijk verdere verhogingen in 2017 is geen begrotingsruimte beschikbaar.
- Groot onderhoud Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR): in 2015 is de verdeelsystematiek van de BDuR gewijzigd. Hierdoor ontvangt Veiligheidsregio Fryslân jaarlijks € 250.000 minder uit de rijksmiddelen. Dit bedrag is doorgevoerd als verhoging van de gemeentelijke bijdrage.

De verwachte opbrengsten voor de maatwerkpakketten voor gemeentelijke taken en markt-taken zijn geïndexeerd naar verhouding van materiële en personele lasten in het geldende tarief.

Beleidsmatige ontwikkelingen

- Maatwerk vergunningen omgevingsrecht (Wabo): ten tijde van de regionalisering van de brandweer is bij het product crisisbeheersing niet het juiste onderscheid gemaakt tussen de wettelijke taken voor risicobeheersing enerzijds, en het maatwerk Wabo anderzijds. De omvang van het maatwerkpakket is op basis van ervaringscijfers juist berekend. Het verschil met de oude begrootte omvang heeft betrekking op de wettelijke brandweertaak en wordt daarom gefinancierd uit de gemeentelijke bijdrage. Als gevolg hiervan is de bijdrage verhoogd met € 567.000.
- Veiligheidsberaad: Het Veiligheidsberaad is het landelijk orgaan waarin de voorzitters van de vijftientig veiligheidsregio's deelnemen. Deze raad is gepositioneerd in het Instituut Fysieke Veiligheid (onderdeel van het ministerie van Veiligheid en Justitie). Dit beraad werkt met een strategische agenda voor de regio's, waarin zij aandacht

Effecten op 2016

Enkele bovengenoemde punten hebben (deels) ook effect op het jaar 2016. Deze effecten worden verwerkt in een begrotingswijziging, die separaat wordt aangeboden.

Aansluiting nadelig saldo

Als gevolg van de hiervoor genoemde ontwikkelingen neemt de gemeentelijke bijdrage in het nadelig saldo in totaal toe met € 1.580.000 ten opzichte van 2016. Samengevat leiden de verschillende oorzaken per post tot de volgende aansluiting (x € 1.000):

Bijdrage 2016 primitieve begroting 2016	€ 53.140
Indexering cao tot en met 30 april 2017	€ 714
Indexatie materiële kosten	€ 174
Versterking Bedrijfsvoering (afbouw)	-€ 155
Groot onderhoud BDuR	€ 250
Wabo	€ 567
Veiligheidsberaad	€ 30
Bijdrage 2017	€ 54.720

De paragraaf 'Algemene dekkingsmiddelen' gaat in op de bijdrage per programma. In de bijlage staat een overzicht van de bijdragen per gemeente.

3. Programmaplan

3.1 Programma gezondheid

“Mijn werk is geen dag hetzelfde”

In Fryslân werken 437 GGD-medewerkers aan de gezondheid van de inwoners. Eén van hen is Karin van der Wielen, verpleegkundige jeugdgezondheidszorg 0-12 jaar in Kollumerland c.a. Zij vertelt wat haar werk inhoudt.

“Ik volg de groei en ontwikkeling van kinderen van nul tot twaalf jaar samen met hun ouders. Als het kindje een dag of tien oud is, kijk ik tijdens een huisbezoek in wat voor soort gezin het is geboren en hoe het ermee gaat. Ook hoor ik dan hoe de zwangerschap en bevalling is verlopen. Daarna blijven we het kind volgen: tot het vier jaar oud is tijdens bezoeken van kind en ouders aan het consultatiebureau en tot het twaalfde levensjaar zien we het op school. Dat gebeurt afwisselend door de consultatiebureauarts en jeugdverpleegkundige.”

Jeugdverpleegkundige
Karin van der Wielen

Consultatiebureau en huisbezoeken

“Als we het kind zien, letten we onder meer op taalontwikkeling, motorische, lichamelijke en cognitieve ontwikkeling, groei en gezinssituatie. Ook zorgen we voor vaccinaties. Als het kind ouder wordt, liggen de contactmomenten verder uit elkaar. Maar bij extra zorgen, twijfels of vragen kan dat natuurlijk ook tussendoor. De ouders komen dan langs op het consultatiebureau – bijvoorbeeld tijdens het wekelijkse inloopspreekuur – of wij gaan op huisbezoek. Dat kan in het kader van het traject ‘Stevig ouderschap’ zijn, waarbij de jeugdverpleegkundige in de eerste anderhalf jaar zo’n zes keer op huisbezoek gaat. Ook bij opvoed- of voedingsvragen ga ik vaak thuis langs. Ik geef tips, maar probeer vooral de ouders zelf met oplossingen te laten komen. Waar nodig verwijs ik door naar andere hulpverleners.”

Basisschool

“Op de basisschool zie ik alle kinderen in groep 7. Ik richt me dan meer op psychosociaal onderzoek en minder op lichamelijke ontwikkeling. Ik houd contact met de intern begeleider van de school en bespreek eventuele bijzonderheden vooraf met de leerkracht en ouders, die ik zonodig achteraf ook mijn bevindingen terugkoppelen. Het lijkt misschien vroeg, maar in groep 7 beginnen we ook met alcoholvoorlichting. Dat doen we omdat de ouders dan nog bij het gesprek zijn. Dat is niet meer zo als ze op het voortgezet onderwijs zitten en door de jeugdverpleegkundigen 12+ worden gezien.”

Heit en mem-café

“Op dit moment zijn we in Kollum bezig met het opzetten van een ‘heit en mem-café’, in navolging van enkele andere Friese gemeenten. Daar kunnen ouders maandelijks terecht om meer te horen over een bepaald thema. Denk aan lastige eters, kinder-EHBO, media-opvoeding, het herkennen van huiltjes... De gekozen thema’s zijn mede afhankelijk van de behoeften van ouders, die we inventariseren tijdens die koffieochtenden en via Facebook. Het is mooi dat de gemeente Kollumerland c.a. hiervoor budget heeft vrijgemaakt.”

Samenwerking

“Mijn werk is geen dag hetzelfde. Op één dag kan ik met heel verschillende dingen bezig zijn. Daarbij hoort ook overleg en afstemming met de vele betrokken partijen. De gemeente is natuurlijk een belangrijke samenwerkingspartner, maar ook peuterspeelzalen, scholen en diverse andere hulpverleners. Fysiotherapeuten, logopedisten, kinderdiëtisten, kraamzorg, onze GGD-pedagogen: ons netwerk is heel breed. Dat maakt het zo leuk, want met elkaar krijgen we heel veel voor elkaar!”

“Iedereen verdient een gezond en veilig leven. Wij dragen daar aan bij!”

Wat is de bedoeling van het programma Gezondheid?

Het programma Gezondheid draagt bij aan een betere gezondheid (volgens de definitie van positieve gezondheid van Machteld Huber) van de Friezen en minder gezondheidsschade.

“Meer gezondheid, minder schade”

Het programma werkt via twee soorten activiteiten die beide bijdragen aan meer gezondheid en minder schade:

1. Beschermen van de gezondheid van de Friese burger: GGD Fryslân is voor gezondheid de “dijkbewaker”

Als de “dijken doorbreken” is GGD Fryslân voor publieke gezondheid de crisisorganisatie die alert en slagvaardig optreedt:

- Monitoren van de gezondheidssituatie van de Friese bevolking.
- Alert op (uitbraak van) gezondheidsbedreigingen, en voorkomen van (verdere) verspreiding van ziektes en van escalatie van (medische en psychosociale) problematiek.
- Preventief: de gezonde basis gezond houden.

2. Bevorderen van de gezondheid van de Friese burger: GGD Fryslân bevordert de gezondheid van de Friese burgers (“dijkversterking”):

Richt zich op mogelijkheden van mensen, ook als er sprake is van kwetsbaarheid.

Waar meten we ons resultaat per hoofddoelstelling mee in 2017?

Doel	Indicator
1. Meer gezondheid	In ontwikkeling (2017)
2. Minder schade	In ontwikkeling (2017)

Wat zijn de beoogde effecten en de activiteiten die daartoe leiden?

De begroting van de GGD is opgebouwd uit vier pijlers (deze pijlers zijn congruent met de visie van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport op de GGD/publieke gezondheid, zoals verwoord in de brief aan de Tweede Kamer van 28 augustus 2014):

Pijler 1 **Monitoring, signalering en advies**

Friese inwoners, overheden en organisaties vertrouwen er op dat er voldoende informatie van goede kwaliteit is, om op basis daarvan gericht beleid en keuzes te maken. GGD Fryslân levert deze informatie en dit inzicht.

- **Jeugdgezondheidszorg**
- **Epidemiologie**
- **Beleidsadvisering**
- **Medische Milieukunde**
- **Academische werkplaats**
- **Gezondheidsbevordering**

Pijler 2 **Uitvoerende taken gezondheidsbescherming**

Friese inwoners vertrouwen erop dat zij beschermd en gestimuleerd worden om gezond te blijven en gezonder te worden. GGD Fryslân helpt daarbij.

- **Infectieziektebestrijding**
- **TBC**
- **Soa / Sense**
- **Jeugdgezondheidszorg**
- **Reizigersvaccinaties**
- **Publieke gezondheidszorg
Asielzoekers**

Pijler 3 **Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises**

Friese inwoners vertrouwen erop dat zij, in het geval van een crisis, ondersteund worden in het beperken van schade of herstellen van hun levenskwaliteit. GGD Fryslân helpt hen en andere organisaties/overheden daarbij.

- **Maatschappelijke crisisondersteuning**
- **Forensische geneeskunde**
- **Jeugdgezondheidszorg**

Pijler 4 **Toezicht houden**

Friese inwoners vertrouwen de kwaliteit van hun organisaties. Waar geen andere relevante inspectie actief is en er mogelijk gevaar voor de volksgezondheid is, houdt GGD Fryslân toezicht op de hygiënische en pedagogische kwaliteit.

- **Technische hygiënezorg**

Waar meten we ons resultaat per pijler mee in 2017?

Pijler	Indicator	2015	2017
1. Monitoren, signaleren, advies	Gemeentetevredenheid	In ontwikkeling	
2. Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Burgertevredenheid	In ontwikkeling	
3. Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises	Alertheid en slagvaardigheid	In ontwikkeling	
4. Toezicht houden	% uitgevoerde inspecties	In ontwikkeling	

Wat zijn onze speerpunten in 2017?

Binnen het totaal van de vier pijlers zijn de volgende speerpunten benoemd in het meerjarenbeleidsplan:

- Wonen en leven in een gezonde wijk en omgeving.
- Versterking gezondheidsbescherming.
- Bovenlokale aanpak op thema's alcohol/drugs en overgewicht.
- Doelgroep 0-100 jaar, met specifieke aandacht voor ouderen en sociaal-economische gezondheidsverschillen.

Waar meten we ons resultaat per speerpunt mee in 2017?

Pijler	Speerpunt	Indicator	2015	2017
1.	Wijkgericht werken	Doorverwijzingen 2 ^e lijn	In ontwikkeling	
2.	Versterking IZB en MMK	75 % t.o.v. waakvlam	75%	
2.	IZB	Reductie van het aantal infectieziekten	In ontwikkeling	
1.	MMK	Vermindering gezondheidsrisico's die voortkomen uit de leefomgeving	In ontwikkeling	
1.	Alcohol/drugs en overgewicht	Alcoholgebruik	In ontwikkeling	
		Drugsgebruik	In ontwikkeling	
		Overgewicht	In ontwikkeling	
1.	0-100, ouderen en SEGV	Participatiegraad 75+	In ontwikkeling	
		Sociaal-economische gezondheidsverschillen	In ontwikkeling	

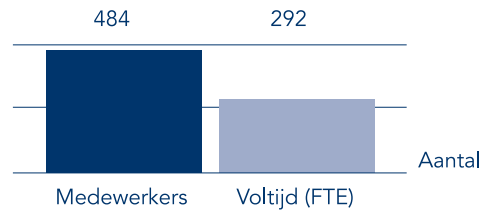
Hieruit blijkt dat de speerpunten van beleid vooral betrekking hebben op de pijlers 1 en 2. Uiteraard worden de reguliere werkzaamheden binnen de pijlers 3 en 4 wel uitgevoerd.

Welke investeringen doen we in 2017?

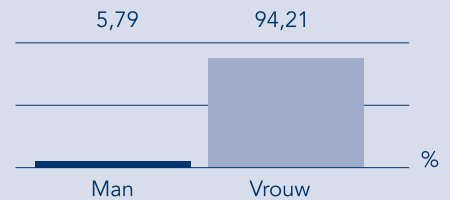
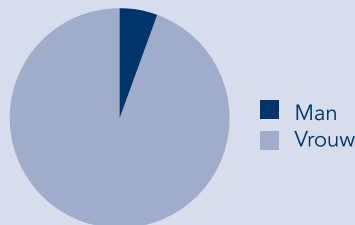
Beleidsproduct	Lasten	Baten	Eindtotaal
Pijler 1	11.685.812	136.171	11.549.641
Pijler 2	7.740.037	3.490.990	4.249.047
Pijler 3	996.816	545.357	451.459
Pijler 4	1.147.759	1.147.759	0
Programma Gezondheid 2017	21.570.424	5.320.277	16.250.147

Feiten en cijfers Programma gezondheid in 2015

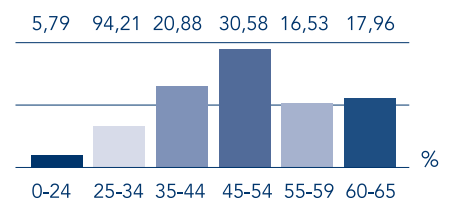
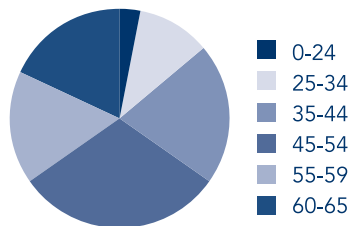
1. Aantal medewerkers (FTE)	Aantal
Aantal medewerkers	484
Voltijd (FTE)	292

2. Aantal medewerkers	%	Aantal
Man	5,79	28
Vrouw	94,21	456

3. Leeftijdsofbouw	%	Aantal
0-24	3,31	16
25-34	10,74	52
35-44	20,88	101
45-54	30,58	148
55-59	16,53	80
60-65	17,96	87

Gemiddelde leeftijd: 49 jaar

Cijfers in 2015

4. Verzuimcijfers 2015	
Percentage	5,06
Meldfrequentie	0,81

5. NPS	
2014	-29,9
2015	-8,6

6. Medewerkerstevredenheid	
2014	6,9
2015	7,3

Pijler 1, Monitoring, signalering en advies

Jeugdgezondheidszorg

	Consulten cb's 0-18	129.806
	Telefoontjes naar GGD/JGZ	43.467
	Kinderen in beeld bij JGZ	143.000

Aantal consultatiebureaus 60

Pijler 2, Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

TBC-bestrijding

	Bron- en contactonderzoek	972
	X-thorax	2.369
	Mantoux	1.026

Reizigersvaccinatie

	Vaccinaties	14.992
	Informatieverstrekingen	1.942
	Consulten	10.113

Pijler 3, Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises

Forensische geneeskunde

	Lijkschouwingen	493
	Letselsprekuren	313
	Totaal aantal verrichtingen	2.838

Pijler 4, Toezicht houden

THZ Technische Hygiëne zorg

	Inspecties kinderdagverblijven	819
	Scheeps/tattooshops/sexhuizen	78
	Inspectie gastouders	776

3.2 Programma Crisisbeheersing

Netwerk vitale partners Veiligheidsregio Fryslân:

“Wij willen investeren in duurzame samenwerking”

Nauwer samenwerken met vitale sectoren bij rampenbestrijding en crisisbeheersing. Om dat te bereiken willen Martin Kool en Bert Steeman, respectievelijk beleidsadviseur Veiligheid en beleidsadviseur Planvorming bij de afdeling Crisisbeheersing, een netwerk opzetten voor essentiële infrastructurele partijen in Fryslân.

Martin: “Er wordt al sinds 2009 gesproken over het versterken van de samenwerking van veiligheidsregio’s met vitale sectoren. Dat heeft geleid tot landelijke modelconvenanten met regionale actielijsten. Ook hebben verschillende commissies gekeken hoe veiligheidsregio’s met crisisbeheersing bezig zijn en hoe het beter kan en moet. Inmiddels is er een gezamenlijke Strategische Agenda Versterking Veiligheidsregio’s 2014-2016 voor het Ministerie van Veiligheid en Justitie, de Vereniging Nederlandse Gemeenten en de veiligheidsregio’s. Een van de projecten daarbinnen is Continuïteit van de samenleving.”

Beleidsadviseurs
Bert Steeman en Martin Kool

Vertalen

Bert: “Die convenanten staan nu op papier, maar dat is op zich niet voldoende. De vraag is namelijk hoe we die vertalen naar de praktijk. Zoals ook benoemd in ons meerjaren-beleidplan Crisisbeheersing 2015-2018 willen we onze partners beter leren kennen en met ze spreken over onze samenwerking. Het gebruik van een netwerk vinden we minstens zo belangrijk als het vastleggen van afspraken in plannen en procedures.” Martin: “Onze eerste ervaringen met een netwerk voor vitale partners hebben we opgedaan in het project Incidentbestrijdingsplan [IBP] Grootchalige Uitval Stroomvoorziening. Daar is trouwens gekozen voor

een interregionale aanpak van de veiligheidsregio’s in Groningen, Drenthe en Fryslân. Dat heeft niet alleen een plan opgeleverd, het was ook een investering in een netwerk binnen wat we 3Noord noemen. Bovendien is het voor de Meldkamer Noord-Nederland ook handiger als we binnen de Noordelijke regio’s op uniforme wijze werken.” Bert: “We willen die samenwerking in 3Noord-verband doorzetten bij het opstellen van een convenant Telecommunicatie en een IBP Hoofdvaarwegen.”

Verkennen

Martin: “In 2016 gaan we eerst verkennen hoe we een netwerk kunnen opzetten waarin crisisfunctionarissen van diverse partners elkaar regelmatig kunnen ontmoeten. Met een krachtenveldanalyse willen we kijken welke partners in de kern, en welke meer in de schil van ons crisisbeheersingsnetwerk zitten. De landelijke herijkte lijst van vitale infrastructuur is daarbij een goed hulpmiddel. Daarna willen we een eerste bijeenkomst organiseren. Ook aanwezig zijn in landelijke netwerken is een speerpunt voor dit jaar.” Bert: “Tijdens dat verkennende onderzoek willen we bij de vitale partners langsgaan om uit te leggen wat onze bedoeling is én natuurlijk om te polsen wat zij ervan vinden. Voor de goede orde: het gaat om een informeel netwerk. Geen van de partners is wettelijk verplicht om mee te doen.” Martin: “Het is voor onze partners natuurlijk wel interessant om aan te haken, omdat ze net als wij belang hebben bij een duurzame samenwerking. Daar kunnen we immers jarenlang de vruchten van plukken.”

Leerzaam

Bert: “Onlangs zijn we bij Veiligheidsregio Kennemerland gaan kijken. Waar wij nog in de beginfase zitten, werken zij al tweeënhalf jaar met zo’n netwerk. Dat was dus erg leerzaam.” Martin: “Al die stappen helpen bij wat we uiteindelijk willen: een structurele invulling geven aan een vitaal netwerk in Fryslân.”

Wat zijn onze doelen voor 2017?

Maatschappelijke bijdrage

Crisisbeheersing zorgt voor het versterken van de samenwerking tussen de crisispartners om, passend bij de Friese nuchterheid, risicobewustzijn en redzaamheid te bevorderen en hulpverlening en herstel te organiseren bij crises in de samenleving.

“Samenwerken aan een (veer)krachtige crisisorganisatie”

Speerpunten 2017

1. Afdeling Crisisbeheersing wordt het “Kennis- en Expertisecentrum op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing”, ten dienste van de Friese gemeenten, keten- en netwerkpartners.
2. Afdeling Crisisbeheersing levert een bijdrage aan “veilige en feestelijke evenementen in Fryslân”.
3. Crisisfunctionarissen en samenwerkingspartners (waaronder gemeenten) zijn tevreden over het functioneren van de Friese Crisisorganisatie tijdens (mini)rampen en (mini)crises.
4. Afdeling Crisisbeheersing verbetert de effectiviteit van de hulpverlening door het systematisch evalueren van GRIP-inzetten.
5. Onze planvorming (ramp- en incidentbestrijdingsplannen) sluit aan bij de operationele hoofdstructuur van de crisisorganisatie en wordt periodiek geactualiseerd.

Doel	Indicator / Realisatie 2015	Streefwaarde 2017
1. Kennis- en Expertise centrum	Gemiddelde tevredenheid van partners: gemeenten, veiligheidspartners in de geneeskundige keten (2015: 7,3)	≥ 7,5
2. Evenementen	Percentage adviezen dat door de burgemeester, bij de vergunningverlening voor een evenement, is overgenomen (2015: 93%)	100%
3. Functioneren Friese Crisisorganisatie tijdens (mini)rampen en (mini)crises	a) Oordeel crisisfunctionarissen b) Oordeel partners (incl. gemeenten) (2015: oordeel niet gemeten, betreft nieuwe indicator)	≥ 7,5 ≥ 7,5
4. Evalueren van (mini)rampen en mini(crisis)	a) Verbeterpunten uit evaluaties zijn voor het eerstvolgende GRIP-incident geïmplementeerd b) Het oordeel van de betrokken burgers over de hulpverlening bij GRIP-inzetten (verkregen op basis van een publieksenquête) is positief (2015: niet gemeten, betreft nieuwe indicatoren)	≥ 90% ≥ 7,5
5. Planvorming	Planvorming wordt jaarlijks herzien (in 2015 zijn 6 ramp- en incidentbestrijdingsplannen geactualiseerd)	4

Welke resultaten gaan we daarvoor in 2017 realiseren?

1) Kennis- en Expertisecentrum

- Wij streven er naar om samen met onze netwerkpartners voorbereid te zijn op een breed scala aan risico's: van rampenbestrijding (fysieke veiligheid) naar crisisbeheersing (uitval vitale infrastructuur, zorgcontinuïteit, ziektegolf en voedselveiligheid, maatschappelijke onrust etc.). Verantwoordelijkheden en rollen van de algemene- en functionele keten hebben wij helder in beeld door het sluiten van samenwerkingsconvenanten met crisispartners.
- Wij versterken de samenwerking tussen de vele partijen o.a. door het organiseren van themabijeenkomsten en het versterken van het informatiemanagement (digitale samenwerkingsomgevingen in zowel de koude als de warme bedrijfsvoeringsfase).

2) Evenementen

- De Afdeling Crisisbeheersing adviseert gemeenten over evenementenveiligheid. Wij bereiden evenementen niet voor als potentiële crisis maar benaderen evenementen als "vermaak": een overstap van crisisbeheersing naar betere risicobeheersing. Onze inspanning richt zich in eerste instantie op een gedegen risicoanalyse en advisering.
- Daarnaast richten wij onze aandacht op de advisering en ondersteuning van de (veiligheids)teams van gemeenten en op de preparatie van de multidisciplinaire hoofdstructuur op grote evenementen.

3) Functioneren Friese Crisisorganisatie tijdens rampen en crises

- Wij leggen niet alle risico's vast in plannen en procedures ("risico-regel-reflex") maar vertrouwen tijdens GRIP-inzetten op onze vakbekwame en veerkrachtige professionals.
- De Afdeling Crisisbeheersing faciliteert alle crisisfunctionarissen door een passend vakbekwaamheidsprogramma aan te bieden; hierbij wordt gebruik gemaakt van portfolio's en jaargesprekken.

4) Evalueren mini(rampen) en mini(crisis)

- Alle GRIP-inzetten worden geëvalueerd volgens een vaste basismethodiek ("quick scans"). Indien daar aanleiding toe bestaat, wordt in nauwe samenspraak met de betrokken gemeente(n) een verdiepende evaluatie (voor het geheel of onderdelen) uitgevoerd. Het streven is er op gericht dat verbeterpunten uit evaluaties zich niet opnieuw voordien bij een nieuwe GRIP-inzet.
- Als onderdeel van de nafase voeren wij publieksenquêtes uit die bedoeld zijn om de tevredenheid onder de betrokken burgers inzichtelijk te maken.

5) Planvorming

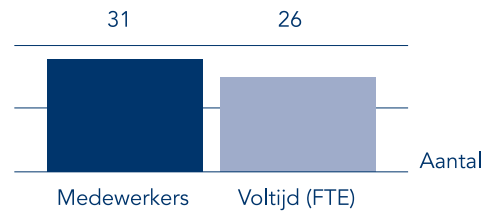
- Om voorbereid te zijn op risico's maken we samen met onze netwerkpartners ramp- en incidentbestrijdingsplannen. In deze plannen wordt nadrukkelijk de verbinding gelegd met de multidisciplinaire hoofdstructuur van de Friese crisisorganisatie. De eigen verantwoordelijkheid van de burgers (zelfredzaamheid) nemen wij ook mee in de planvorming. In het Beleidsplan Crisisbeheersing 2015-2018 is opgenomen dat wij in 2017 de volgende plannen gaan actualiseren:
 - o De rampbestrijdingsplannen Van Gansewinkel, BASF, Motip Dupli, en
 - o Het Incidentbestrijdingsplan Trein Incident Management

Welke investeringen doen we in 2017?

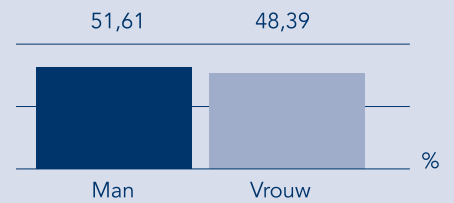
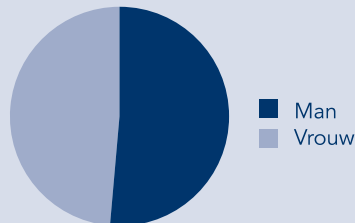
Beleidsproduct	Lasten	Baten	Eindtotaal
Crisisbeheersing	€ 3.841.221	€ 2.909.123	€ 932.098
Huisvesting RCC	€ 138.337	€ 48.828	€ 89.509
Programma Crisisbeheersing	€ 3.979.558	€ 2.957.951	€ 1.021.607

Feiten en cijfers programma Crisisbeheersing in 2015

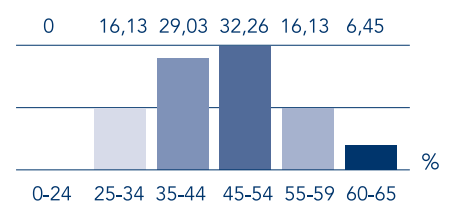
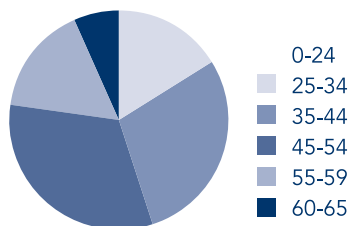
1. Aantal medewerkers (FTE)	Aantal
Aantal medewerkers	31
Voltijd (FTE)	26

2. Aantal medewerkers	%	Aantal
Man	51,61	16
Vrouw	48,39	15

3. Leeftijdsopbouw	%	Aantal
0-24	0	0
25-34	16,13	5
35-44	29,03	9
45-54	32,26	10
55-59	16,13	5
60-65	6,45	2

Gemiddelde leeftijd: 46 jaar

Cijfers in 2015

4. Verzuimcijfers 2015		5. NPS		6. Medewerkerstevredenheid	
Percentage	3,59	2014	-31,2	2014	7,2
Meldfrequentie	0,94	2015	-0,1	2015	7,6

Activiteiten van Crisisbeheersing in 2015:

Kennis & Expertisecentrum

- 4 thematische bijeenkomsten met partners
- Preparatie op nieuwe risico's en dreigingen

Compacte en professionele Crisisorganisatie

- 6 GRIP-inzetten
- Coördinatie crisisnoodopvang vluchtelingen
- Hulpverlening op Friese binnenwateren in samenwerking met watersportondernemers

Publieksevenementen

- 15 adviezen over risicovolle evenementen
- Deelname in het gemeentelijke Veiligheidsteam

Planvorming

- 5 ramp- en incidentbestrijdingsplannen

Vakbekwaamheid

- 200 vakbekwaamheidsactiviteiten
- Portfolio voor elke crisisfunctionaris

Evalueren

- Evaluaties gericht op output en outcome
- Publieksenquête na een inzet ("burgerbeleving")
- Actie- en verbeterpunten uit evaluaties ingevoerd voor een volgende inzet

3.3 Programma Brandweer

Branden door onweer in Zuidoost-Fryslân:

“Nee verkopen is geen optie”

Brandweer Fryslân is 24/7 paraat en staat er op momenten dat het nodig is. Zo ook in de nacht van 2 op 3 juli 2015, als in Zuidoost-Fryslân in korte tijd meerdere branden uitbreken na blikseminslagen. “De veerkracht en creativiteit die de brandweerorganisatie en -mensen kenmerken, bewijzen zich op zo’n moment.”

“Ik zit bijna twintig jaar bij de brandweer, maar zo’n hevig onweer had ik niet eerder meegemaakt”, vertelt Arjen Bouland. Arjen is beleidsadviseur bij de gemeente Ooststellingwerf en vrijwilliger bij de brandweerploeg van Oosterwolde. Hij is bovendien Officier van Dienst (OvD) voor de brandweer, een van die vier die piketdiensten draaien in Zuidoost-Fryslân. Hun werkgebied beslaat de gemeenten Ooststellingwerf, Opsterland en Smalingerland.

Afdelingshoofd Jan Beuving,
brandweervrijwilliger Arjen Bouland
en senior medewerker Romke Smits

Bijspringen

Romke Smits, senior medewerker Materieelbeheer bij Brandweer Fryslân, heeft die nacht OvD-piket.

“Ik kreeg om 23.35 uur een melding van een brand in een rietgedekte boerderij in Olterterp. Vanwege het aantal incidenten had Arjen al aangeboden om bij te springen. Dus toen er een klein uur later een melding kwam van een brand in Bakkeveen terwijl ik nog druk was in Olterterp, heb ik een beroep op hem gedaan.” Arjen: “In Bakkeveen was de bliksem ingeslagen in een woonboerderij met rieten dak. De bewoners bleven gelukkig ongedeerd. Bij deze brand werd vermoed dat er asbest vrijkwam, maar na onderzoek de volgende dag bleek dat niet het geval. Hoewel de ploegen uit Haulerwijk en het Drentse Veenhuizen en Norg uren hebben geblust, konden ze niet voorkomen dat het pand volledig afbrandde.” Romke vult hem aan: “Bij een brand in een rieten kap is er negen van de tien keer geen houden aan. Wat dat betreft is het in Olterterp relatief goed afgelopen: alleen een deel van het dak van de schuur is afgebrand, het woongedeelte en een aparte schuur met vee bleven

gespaard. “In Olterterp kwamen ploegen uit Ureterp, Beetsterzwaag en Gorredijk in actie. Heerenveen en Drachten gaven ondersteuning met grootwatertransport en er was een ladderwagen.

Inschatten

Ook Jan Beuving, hoofd van de afdeling Zuidoost van Brandweer Fryslân en op dat moment hoofdofficier van dienst (HOvD), herinnert zich die nacht nog goed: “Het onweersfront trok heel langzaam over en bleef een tijd hangen in Zuidoost-Fryslân. Ook delen van Overijssel, Drenthe en Groningen hadden er last van. Die avond was er ook nog een brand door blikseminslag in Blesdijke en we hebben bijstand verleend in het Groningse Marum en Kallenkote in Drenthe. Ik ben in Olterterp en Bakkeveen geweest om de situatie te bekijken, maar heb me vooral geconcentreerd op hoe we onze middelen en mensen zo goed mogelijk konden verdelen en op het inschatten wat er mogelijk nog op ons afkwam. Op meteo-websites zag ik het aantal inslagen in de loop van de nacht afnemen. Daarmee was de kans klein dat ook Noordoost-Fryslân de volle laag zou krijgen, zoals we eerst vreesden.”

Vertrouwen

Terugkijkend zegt Romke: “De burgers verwachten op zo’n moment dat we er staan. En dat doen we ook.” Jan daarover: “Voor ons is ‘nee verkopen’ geen optie. Juist in dit soort uitzonderlijke situaties moeten wij laten zien wat we waard zijn. Ook nu weer bleek dat onze organisatie veerkrachtig is en dat onze – veelal vrijwillige – brandweermensen met creatieve oplossingen komen. Hóe ze het doen weet ik niet, maar ze krijgen het voor elkaar. Dat geeft vertrouwen voor de toekomst.” Romke: “Je ziet ook dat de regionalisering van de brandweer ertoe leidt dat er steeds meer verbinding is tussen de ploegen. Op dit soort momenten betaalt zich dat uit.” Arjen tenslotte: “Ook de grensoverschrijdende samenwerking verliep goed. Dat ga ik een volgende keer zeker weer zo doen.”

Wat zijn onze doelen voor 2017?

Op 19 maart 2015 stelde het algemeen bestuur het Beleidsplan Brandweer Fryslân ‘de koers naar toekomstbestendige brandweezorg in Fryslân’ vast. Hiermee is het beleidsmatige en financiële kader voor onze brandweerorganisatie voor de periode 2015-2018 bepaald.

Het beleidsplan richt zich op het beschrijven van de wijze waarop we deze beleidsperiode met elkaar bouwen aan de nieuwe brandweerorganisatie. Zo gaat het plan in op hoe we de komende jaren een lerende organisatie willen worden en de brandweezorg in Fryslân mede daardoor veiliger, efficiënter en effectiever willen maken. Ook geeft het inzicht in de wijze waarop we medewerkers stimuleren in hun eigen ontwikkeling en hoe we de koers naar een toekomstbestendige brandweezorg in Fryslân uitzetten.

Alle taken binnen het programma Brandweer staan in het teken van ‘voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten’ en we streven naar:

“Minder branden, minder slachtoffers & minder schade”

Doelen

Doel	2015	Indicator
Minder incidenten	In ontwikkeling (2017)	-/- 10%
Minder slachtoffers	In ontwikkeling (2017)	-/- 10%
Minder schade	In ontwikkeling (2017)	-/- 10%

Om dit streven te realiseren, richten wij ons in 2017 op de volgende twee hoofddoelen:

- 1. De repressieve slagkracht en paraatheid in Fryslân optimaliseren;**
- 2. Het brandveiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid in de Friese samenleving bevorderen.**

1. Repressieve slagkracht en paraatheid in Fryslân optimaliseren

De repressieve slagkracht en paraatheid van Brandweer Fryslân is momenteel georganiseerd vanuit gemeentelijk oogpunt. De organisatie is nog niet ingericht, geoptimaliseerd en beredeneerd vanuit de schaalgrootte van de veiligheidsregio. Het project dekkingsplan 2.0 gaat hier op basis van het incidentrisicoprofiel invulling aan geven. In 2016 start het project dekkingsplan 2.0 en dit begint met het opstellen van een uitgangspuntendocument voor de brandweezorg in Fryslân. Dit uitgangspuntendocument is input voor het ontwerp van de repressieve organisatie. Het ontwerpen van de repressieve organisatie is deel twee van het project en staat in 2017 centraal.

In deel twee worden drie dingen met elkaar verbonden: paraatheid van de organisatie, taken per post en materieelspreiding. In 2017 hebben we inzicht in waar de kazernes moeten staan, welk materieel waar aanwezig moet zijn en wat de beschikbaarheid van personeel moet zijn. Dit alles in relatie tot de risico's en tegen zo laag mogelijke kosten. Onderwerp van gesprek zal ook de vergrijzing zijn. Hierdoor neemt de uitstroom van vrijwilligers aanzienlijk toe.

De vraag is of wij voldoende vrijwilligers kunnen werven en hoe lang wij deze aan ons kunnen binden. Het is namelijk een trend dat vrijwilligers zich steeds korter aan een organisatie verbinden. Het dekkingsplan is een onderwerp dat bij vrijwel iedereen leeft. In gesprek gaan met elkaar hierover en draagvlak creëren, is dan ook van groot belang in dit proces. Het project gaat actief verbinding aan met vrijwilligers, beroeps, gemeenten en bestuurders.

2. Brandveiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid in de Friese samenleving bevorderen

Brandweer Fryslân levert vanuit verschillende invalshoeken kennis en expertise voor een (brand)veilige leefomgeving. Denk aan de uitvoeren van de wettelijke (advies)taken op het gebied van externe veiligheid, industriële veiligheid, brandveiligheid en vuurwerk, maar ook adviseren richting gemeenten over evenementen en ruimtelijke ontwikkelingen. Bovendien treedt Brandweer Fryslân voor een groot aantal Friese gemeenten op als deskundige back-office bij brandveiligheidsaspecten binnen het gemeentelijke Wabo-proces.

Naast bovenstaande traditionele risicobeheersingstaken, zet Brandweer Fryslân in samen met verschillende ketenpartners gericht in op 'Brandveilig Leven'. Via een doelgroepgerichte aanpak wil Brandweer Fryslân de Friese samenleving van jong tot oud bewust maken van de gevaren van brand, hoe brand te voorkomen en hoe te handelen wanneer er onverhoopt toch brand uitbreekt. Via een dergelijke aanpak is nog veel veiligheidswinst te behalen. Samenwerken met partners in ons netwerk, waaronder gemeenten, zorginstellingen, onderwijsinstellingen en woningcorporaties, is hierbij onmisbaar. Het bestaande Brandveilig Leven-programma wordt doorontwikkeld.

Vaste onderdelen zijn:

- Voorlichting brandveiligheid aan de bovenbouwgroepen van Friese basisscholen.
- Oefenen in wijk.
- Doelgroepgerichte voorlichtingen (o.a. gericht op jeugd, jongeren, senioren, woningeigenaren/huurders).
- 'Geen Nood Bij Brand' (vanuit de gedachte 'partners in veiligheid' met als doel door samenwerking (als eerste met zorginstellingen) de bewustwording rondom brandveiligheid te vergroten).
- Participatie Brandweer Fryslân in 14 Keurmerken Veilig Ondernemen.

Welke resultaten gaan we hiervoor in 2017 realiseren?

Het concreet maken van de twee hoofddoelen vertaalt zich in taken en projecten, die bijdragen aan ons streven minder branden, minder slachtoffers en minder schade. Om inzicht te krijgen in het effect van onze brandweezorg verzamelen we data die we monitoren. Het aantal incidenten en de aard ervan brengen we zelf in kaart. Voor inzicht in de oorzaken van brandschades en de hoogte van de claims gebruiken we de jaarlijkse 'risicomonitor woningenbranden' van het Verbond van Verzekeraars. Het inzicht in het aantal slachtoffers willen we verbreden en hierover gaan wij in gesprek met onze ketenpartners.

In 2017 pakken we de volgende projecten op:

Projecten / taken				
1.Repressieve slagkracht in paraatheid in Fryslân optimaliseren	2015	2016	2017	2018
Ontwerp paraatheidsplan	huidig	ontwikkeling	gereed	implementatie
Ontwerp opleidingsplan	huidig	ontwikkeling	gereed	implementatie
Ontwerp oefenplan afgestemd op risico's, taken en veilig optreden	huidig	ontwikkeling	gereed	implementatie
Ontwerp taken- en specialisatiespreidingsplan	huidig	ontwikkeling	gereed	implementatie
Ontwerp materieel-spreidingsplan	huidig	ontwikkeling	gereed	implementatie
Masterplan operationele informatievoorzieningsplan	-	gereed	implementatie	implementatie
Sluitend en valide systeem met brandweerdatabe (bezetting, incidenten, opkomsttijden en paraatheid)	-	ontwikkeling	gereed	implementatie
2. Brandveiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid in de Friese samenleving bevorderen	2015	2016	2017	2018
Voorlichting brandveiligheid aan de bovenbouwgroepen van Friese basisscholen (gastlessen)	200	400	400	400
Oefenen in wijk (oefeningen)	19	30	30	30
Doelgroepgerichte voorlichtingen	76	150	150	150
'Geen Nood Bij Brand'	-	pilot bij 4 instellingen	p.m.	p.m.
Participatie in Keurmerk Veilig Ondernemen	14	14	14	14

Ons reguliere takenpakket draagt ook bij aan het realiseren van minder branden, minder slachtoffers en minder schade. Onze ambitie en ons streven ziet er als volgt uit:

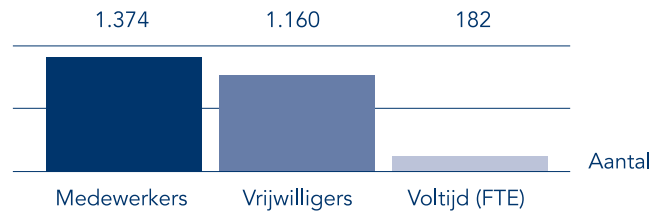
Activiteiten	Streefwaarde			
	2016	2017	2018	2019
Gerealiseerde opkomstpercentage binnen de norm (theoretisch vastgestelde opkomstpercentage binnen de norm vanuit dekkingsplan 1.0 is 18%)	58%	58%	58%	58%
Percentage afname aantal ongewenste en/of onterechte brandmeldingen (STOOM)	-10%	-10%	-10%	-10%
Percentage adviseren risicobeheersing conform vastgestelde werkwijze (maatwerkpakket 1, externe veiligheid, repressief advies, evenementen)	100%	100%	100%	100%
Percentage uitgevoerde periodieke controles 'brandveilig gebruik bouwwerken' conform afspraken met gemeenten (maatwerkpakket 2)	100%	100%	100%	100%
Percentage medewerkers heeft oefenplan op maat passend bij risico's, taken en behoefte	5%	20%	40%	60%
Percentage aanwezigheid medewerkers bij oefeningen	70%	75%	80%	85%
Percentage burgers heeft kennis van wat de brandweer doet en heeft inzicht in wat er van de brandweer verwacht mag worden: incidentbestrijding en risicobeheersing	10%	20%	40%	60%

Welke investering doen we in 2017?

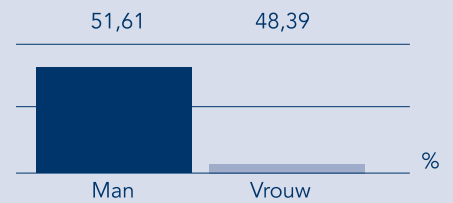
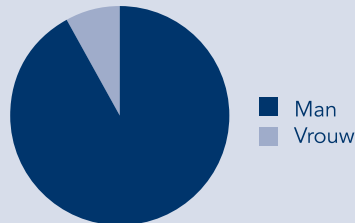
Producten Brandweer	Lasten	Baten	Eindtotaal
Programma	€ 27.421.062	€ 5.959.068	€ 21.461.994
Huisvesting Brandweer	€ 4.220.870	€ 25.095	€ 4.195.775
Totaal	€ 31.641.932	€ 5.984.163	€ 25.657.769

Feiten en cijfers programma Brandweer in 2015

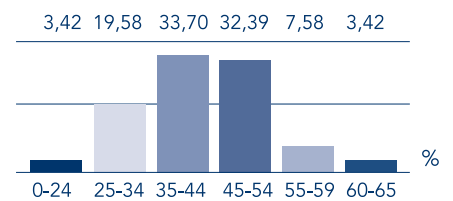
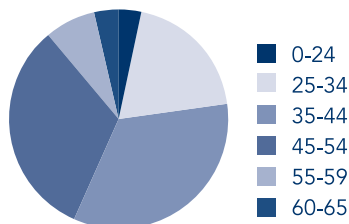
1. Aantal medewerkers (FTE)	Aantal
Aantal medewerkers	1.374
Waarvan vrijwilligers	1.160
Voltijd (FTE)	182

2. Aantal medewerkers	%	Aantal
Man	92,14	1.266
Vrouw	7,86	108

3. Leeftijdsoopbouw	%	Aantal
0-24	3,42	47
25-34	19,58	269
35-44	33,70	463
45-54	32,39	445
55-59	7,50	103
60-65	3,42	47

Gemiddelde leeftijd: 46 jaar

Cijfers 2015

4. Verzuimcijfers 2015	
Percentage	3,33
Meldfrequentie	0,81

5. NPS	
2014	-1,1
2015	3,6

6. Medewerkerstevredenheid	
2014	7,4
2015	7,6

Aantal incidenten waarbij Brandweer Frl in 2015 betrokken was	
Brand	1874
Alarm brand (automatische brandalarmen)	1895
Alarm overig (particuliere alarminstallaties)	5
Ongeval	1219
Dienstverlening (o.a. liftopsluiting, dier in nood, ondersteuning Politie)	572
Veiligheid & openbare orde (o.a. lijkvinding, bommelding)	27
Leefmilieu (o.a. storm- en waterschade)	315
Gezondheid (afhijsen van patiënten, ondersteuning ambulance)	157
Totaal	6064

Brandweerposten/-kazernes	65
----------------------------------	-----------

Materieel (voer- en vaartuigen)	
(Tank)autospuiten	85
Personeels-/materieelvoertuigen	51
Redvoertuigen	7
Hulpverleningsvoertuigen	12
Haakarmvoertuigen	14
OvD/HOvD-voertuigen	13
Voertuigen (overig)	43
Vaartuigen	16

Oppervlakteredteams	10
----------------------------	-----------

Duikteams	2
------------------	----------

3.4 Programma Organisatie

Bedrijfsvoering 3.0 gaat resultaten verbeteren

“We doen dit echt samen”

Momenteel werkt Veiligheidsregio Fryslân intensief aan het verbeteren van de bedrijfsvoeringprocessen. Beleidsadviseur Erwin Plantinga, die het proces ‘Bedrijfsvoering 3.0’ coördineert in nauwe samenwerking met directeur Bedrijfsvoering Johan Oostinga, vertelt wat er allemaal gebeurt om dat te bereiken.

“Hoewel misschien niet altijd even zichtbaar, draagt de afdeling Bedrijfsvoering bij aan een veilig en gezond Fryslân door de primaire processen van Veiligheidsregio Fryslân te faciliteren.

Daarom is het belangrijk dat de ondersteunende processen zo goed mogelijk zijn ingericht. In 2015 werd echter duidelijk dat Bedrijfsvoering door onderbezetting, vooral op gebied van financiën en personeelszaken, niet altijd volledig in control was. Het Algemeen Bestuur heeft dat onderkend en besloot voor de periode 2016-2019 extra geld vrij te maken voor het verbeteren van de bedrijfsvoering. Het gaat om tijdelijke middelen en het bedrag neemt ieder jaar met een kwart af. We investeren dat niet alleen op gebied van financiën en personeel, maar willen ook op andere vlakken een efficiëncyslag maken.”

Erwin Plantinga,
Secretaris Bedrijfsvoering

Samen, slim en simpel

“De projecten binnen ‘Bedrijfsvoering 3.0’ moeten leiden tot wat we ‘Samen, slim en simpel’ noemen: een betere samenwerking – zowel binnen de afdeling als met de rest van de organisatie – en het inrichten van de processen op een innovatieve en efficiënte manier. En het mag wel wat simpeler. Dus met minder regels en meer op basis van vertrouwen in elkaars kwaliteiten en verantwoordelijkheden.”

“We hebben eerst externe en interne analyses gemaakt. Dat leverde een vision map op, onze strategie voor de komende jaren. Aan de hand daarvan hebben we bepaald hoe we tot betere resultaten kunnen komen. Concreet vertaalt zich dat in een flink aantal projecten, waaronder ‘Integratie E-Finance en E-HRM’, ‘Business Intelligence’, ‘Continu verbeteren’, ‘Strategische personeelsplanning’, ‘Mobiliteit’, ‘Regelreductie’ en ‘Successen vier’. Veel daarvan lopen inmiddels.

In de tweede helft van 2016 gaan we terugkijken: ‘Welke stappen hebben we tot nu toe gezet, wat hebben we bereikt?’ Ook kijken we dan met welke projecten we volgend jaar verder willen werken aan verbetering. Dat proces doorlopen we tot 2019 ieder jaar opnieuw. We gaan daarbij ook nadrukkelijk in gesprek met collega’s: Wat hebben zij van ons nodig om hun werk goed te doen? Want ieders bijdrage in dit proces is waardevol. We doen dit echt samen.”

Betere resultaten

“Wat het eindresultaat van Bedrijfsvoering 3.0 zal zijn? Dat we erin slagen om in 2020 betere resultaten te behalen dan nu, zónder die extra middelen. We zijn in de afgelopen jaren flink gegroeid en hebben hier veel betrokken, vakkundige en gemotiveerde mensen zitten. Daar zit zoveel potentieel. Dus die doelstelling voor 2020 gaan we halen, daar ben ik van overtuigd!”

Wat zijn onze doelen voor 2017?

“Samen, slim en simpel”

Bijdrage Veiligheid en Gezondheid

Alle taken binnen dit programma staan in het teken om een bijdrage te leveren aan een veilig en een gezond Fryslân. Veelal is de bijdrage indirect, door het uitvoeren van ondersteunende taken. De mate waarin we hierin slagen, geven we weer als de indicator ‘Effectiviteit ondersteuning’. In 2017 starten we hiermee. Voor die tijd stellen we een indicator en streefgetal vast. Vooruitlopend hierop, hebben we voor 2017 wel enkele resultaten die de effectiviteit van de directe programma’s ondersteunen.

Maatschappelijke bijdrage

Naast een indirecte bijdrage aan veiligheid en gezondheid levert het programma Organisatie namens de veiligheidsregio ook een directe maatschappelijke bijdrage. Immers, de veiligheidsregio is een grote organisatie in Friesland en heeft daarmee een maatschappelijke opdracht. Deze is aanvullend op onze primaire doelstellingen. Zo streven wij als organisatie naar lager energieverbruik en de CO₂-uitstoot van de veiligheidsregio. Beleid op dit terrein is nog in ontwikkeling, waarbij we onderzoeken wat een uitdagend, maar haalbaar doel is.

Facturen betaald binnen 21 dagen

Ook willen we facturen zo snel mogelijk betalen. Zo willen we voorkomen dat, met name kleine, ondernemers niet lang op hun geld hoeven te wachten. De veiligheidsregio is van mening dat in economisch lastiger tijden de overheid hier een voorbeeldfunctie in heeft.

Social return

Een vierde speerpunt voor 2017 is een verhoogde bijdrage leveren aan het vergroten van de arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, het zogenoemde social return. Beleid op dit gebied starten we in 2016 op, inclusief het bepalen van realistische doelen.

Tevredenheid bestuur

Tot slot is de tevredenheid van onze afnemers van groot belang. In de directe programma’s wordt de tevredenheid van inwoners van Friesland gemeten, in ons gemeenschappelijke programma meten we de tevredenheid van u als bestuur.

Doel	Indicator / Realisatie in 2015	Streefwaarde 2017
Effectiviteit ondersteuning	Indicator komt in 2016	Volgt
Energieverbruik/CO ₂	Indicator komt in 2016	Volgt
% facturen betaald binnen 21 dagen	39%	95%
Social return	Indicator komt in 2016	Volgt
Tevredenheid bestuur VRF	Mate van tevredenheid	>= 8

Welke resultaten gaan we daarvoor in 2017 realiseren?

Effectiviteit Ondersteuning

Zoals genoemd werken we aan een indicator 'Effectiviteit ondersteuning'.
In aanvulling daar op werken we aan onderstaande resultaten:

Resultaten 2017	Indicator / Realisatie in 2015	Streefwaarde 2017
Aantal klachten dienstverlening extern	4	=< 3
Uptime computernetwerk 7-22u	99,9%	>= 99,9%
Afhandeling Servicedesk conform prioritering	87,5%	>=95%
Verwerking personeelsmutaties < 3 dagen	Niet bekend	>=95%
Servicelevel < 20 sec Servicedesk	Niet bekend	>=80%
Levering ICT-producten < 3 dagen	Niet bekend	>=95%
Waardering collega's mobiliteitspunt	Niet bekend	>=7
% begeleid naar ander werk herplaatsingskandidaten < 1 jaar	Niet bekend	>=50%
% uit uitkering uitkeringsgerechtigden < 2 jaar	Niet bekend	>=75%

Maatschappelijke bijdrage

Voor de thema's 'duurzaamheid' en 'social return' geldt dat beleid nog niet is vastgesteld. Uiterlijk eind 2016 hebben we inzichtelijk wat de mogelijkheden zijn op deze terreinen, en welke inspanningen we de komende jaren gaan verrichten.

Om de betalingstermijn te verlagen, investeren we in het volledige inkoopproces. Hierbij maken we gebruik van een verplichtingenadministratie, voorcodering van facturen en investeren we in het wegwerken van de voorraad facturen. Daarmee verwachten we de doelstelling te kunnen realiseren.

Bedrijfsvoering 3.0

In 2017 geven we verder invulling aan het programma 'Bedrijfsvoering 3.0'. Het programma Bedrijfsvoering 3.0 is primair gericht op versterking van de functies bij P&O en Financiën. Om dit te realiseren heeft het bestuur tijdelijk extra middelen beschikbaar gesteld.

Op financieel gebied verwachten we dat dit gaat leiden tot een verbeterde P&C-instrumenten. Qua P&O investeren we de middelen in instrumenten voor onze medewerkers om hun persoonlijk leiderschap, talenten, mobiliteit en deskundigheid te vergroten. En we bereiden ons voor op de toekomst door het opstellen van een strategische personeelsplanning.

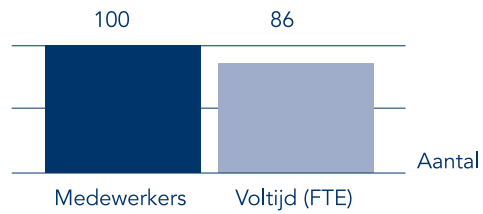
Door de tijdelijkheid van de middelen, is een nevendoeel van het programma om te investeren in een verhoging van de doelmatigheid en efficiëntie, zodat een structurele uitzetting vanaf 2020 voorkomen kan worden. Zo investeren we in continu verbeteren, automatisering en het reduceren van regels om de efficiëntie te verhogen.

Welke investering doen we in 2017?

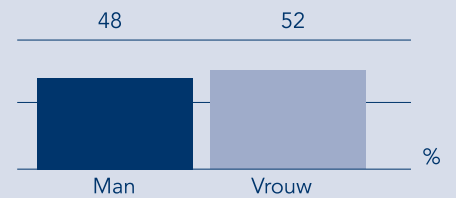
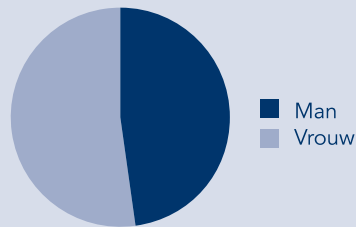
	Lasten	Baten	Eindtotaal
Bedrijfsvoering en directie	€ 12.059.062	€ 268.836	€ 11.790.226

Feiten en cijfers programma Organisatie in 2015

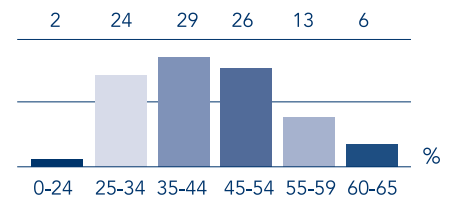
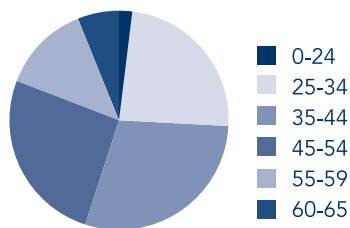
1. Aantal medewerkers (FTE)	Aantal
Aantal medewerkers	100
Voltijd (FTE)	86

2. Aantal medewerkers	%	Aantal
Man	48	48
Vrouw	52	52

3. Leeftijdsopbouw	%	Aantal
0-24	2	2
25-34	24	24
35-44	29	29
45-54	26	26
55-59	13	13
60-65	6	6

Gemiddelde leeftijd: 46 jaar

Cijfers in 2015

4. Verzuimcijfers 2015		5. NPS		6. Medewerkerstevredenheid	
Percentage	2,12	2014	-1,5	2014	7,1
Meldfrequentie	0,82	2015	31,7	2015	7,7

7. Bijdrage per programma	
Organisatie	€ 11.790.226
Brandweer	€ 25.657.769
GGD	€ 16.250.147
Crisisbeheersing	€ 1.021.607
Totaal	€ 54.719.878

8. Inkomstenverdeling	
Bijdrage gemeenten	€ 54.719.878
BDuR	€ 7.630.000
Overig	€ 6.901.227
Totaal	€ 69.250.976

9. Kostenverdeling	
Salariskosten	€ 40.508.831
Kapitaalslasten	€ 6.719.172
Huisvestingskosten	€ 6.639.910
Materiele kosten	€ 15.383.063
Totaal	€ 69.250.976

10. Verdeelsleutel programma organisatie	
Brandweer	55,4%
GGD	38,3%
Crisisbeheersing	6,3%

11. Formatie per programma		
Organisatie	86	fte
Brandweer	182	fte
GGD	292	fte
Crisisbeheersing	26	fte
Totaal	586	fte

12. Gemeentelijke bijdrage per taakveld	
Brandweer	€ 32.190.051
GGD	€ 20.765.917
Crisisbeheersing	€ 1.763.910
Totaal	€ 54.719.878

13. Vergelijk overhead VRF met landelijke Benchmark (in relatie tot directe programmalasten)	
Werkelijk VRF (Berenschot eind 2014)	20,0%
Landelijke Benchmark (Berenschot)	22,3%
Werkelijk VRF begroting 2017	20,6%

3.5 Algemene dekkingsmiddelen

Gemeentelijke bijdrage in het nadelig saldo

Conform de gemeenschappelijke regelingen wordt de vastgestelde bijdrage in het nadelig saldo over de gemeenten voor de programma's gezondheid en crisisbeheersing verdeeld op basis van het inwonertal. In afwijking hiervan heeft het algemeen bestuur besloten de bijdrage voor het programma Brandweer te verdelen op basis van de verdeling van het cluster openbare orde en veiligheid (OOV) in het gemeentefonds.

De OOV-verdeling wordt in 2018 volledig toegepast. In de jaren 2014 tot en met 2017 wordt gewerkt met een ingroeimodel, waarbij in vier stappen van de historische verdeling naar de OOV-verdeling wordt toegewerkt. De uitzettingen in 2017 (die betrekking hebben op de brandweer) zijn in 2017 verdeeld op basis van de procentuele verhouding van de eerder (begroting 2015) vastgestelde verdeling voor het jaar 2016. Vervolgens wordt in twee gelijke stappen 'gegroeid' naar een verdeling op basis van OOV in 2018. Deze verdeling is gebaseerd op het oude cluster OOV, volgens de septembercirculaire 2014.

Per programma is de bijdrage als volgt:

Gezondheid	€ 16.250.147
Crisisbeheersing	€ 1.021.607
Brandweer	€ 25.657.898
Organisatie	€ 11.790.226
Totaal	€ 54.719.878

De bijdrage in het programma Organisatie wordt conform de eerder vastgestelde verdeelstelsels voor organisatieoverhead toegerekend aan de oorspronkelijke taakvelden. Deze toerekening aan de taakvelden is er zodat de deelnemende gemeenten de bijdrage kunnen opnemen in hun eigen begroting.

De toerekening aan de taakvelden is als volgt:

Gezondheid	38,3%
Crisisbeheersing	6,3%
Brandweer	55,4%

Hiermee komt de bijdrage per taakveld uit op de volgende bedragen:

Gezondheid	€	20.765.917
Crisisbeheersing	€	1.763.910
Brandweer	€	32.190.051
Totaal	€	54.719.878

In bijlage 1 staat een overzicht van de verdeling van de bijdrage per taakveld over de gemeenten, inclusief meerjarenperspectief richting 2020.

Brede doelluitkering rampenbestrijdingen

De bijdrage BDuR (zoals opgenomen in de begroting) is gebaseerd op de decembercirculaire 2015. Deze geeft een overzicht van de verdeling van het landelijke budget over de veiligheidsregio's voor 2016 en verder. De bijdrage voor 2016 is gebaseerd op deze meest recente informatie, en houdt daarbij rekening met de effecten van het onderzoek naar de BDuR, dat op dit moment is afgerond. De bijdrage wordt geraamd op € 7.650.000, een afname van € 250.000 ten opzichte van 2016. Deze bijdrage wordt conform het (bij de regionalisering afgesproken) uitgangspunt voor 35% toegerekend aan het programma Crisisbeheersing en voor 65% aan het programma Brandweer.

Onvoorzien

De opbouw van de post onvoorzien is gewijzigd bij het vaststellen van de nieuwe nota weerstandsvermogen. De post van € 503.000 kan alleen nog worden aangewend voor personele fricties. Overige onvoorzien posten dienen uit de reguliere begroting te worden gedekt. De post onvoorzien is toegewezen aan het programma Organisatie.

4. Paragrafen

4.1 Financiering

De kaders voor financiering zijn gebaseerd op de Wet Financiering Decentrale Overheden en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsregelingen. Het eigen treasury-beleid van Veiligheidsregio Fryslân is vastgelegd in de financiële verordening, aangevuld met het treasury-besluit.

Beleid financieringsrisico's

Het financieringsbeleid van Veiligheidsregio Fryslân is erop gericht de financieringsrisico's voor langere tijd af te dekken met vastrentende leningen. De omvang en looptijd van deze leningen is afgestemd op de omvang en levensduur van de materiële vaste activa en de aflossing is gepland binnen de kaders voor de renterisiconorm. Afhankelijk van de situatie op de kapitaalmarkt en de hoogte van eigen financieringsmiddelen (eigen vermogen, voorzieningen en werkkapitaal), bestaat de mogelijkheid een deel (tot de kasgeldlimiet) kortlopend te financieren. Bij de financiering worden geen zekerheden verstrekt en worden geen afgeleide financiële instrumenten ingezet.

Leningenportefeuille en liquiditeit

In 2017 wordt de bestaande leningportefeuille naar verwachting volgens het vastgestelde schema afgelost, met € 3,9 miljoen. Op basis van de investeringsplanning zal naar verwachting € 8 miljoen aan leningen worden aangetrokken. Daarmee neemt de totale omvang van de langlopende leningen toe tot € 49,7 miljoen. Op basis van de op dit moment gehanteerde rente van 3% is voldoende dekking beschikbaar voor de benodigde financiering.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

De kasgeldlimiet is gesteld op 8,2% van het begrotingstotaal, dit is voor 2017 een bedrag van € 5,6 miljoen. Zoals bovenstaand is aangegeven zal in 2017 tijdelijk kortlopend worden geleend tot maximaal deze grens, alvorens de financiering langlopend wordt vastgelegd.

De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal, of € 13,7 miljoen. In de huidige leningportefeuille is bij planning van het aflossingsschema rekening gehouden met deze limiet. Bij het afsluiten van nieuwe financieringen worden deze zodanig gepland, dat de renterisiconorm niet wordt overschreden.

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het BBV wordt het weerstandsvermogen omschreven als de relatie tussen de weerstandscapaciteit van de organisatie en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen kan ook worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid behoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit dient dus om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

In de beleidsnota Weerstandsvermogen 2015-2018 wordt onderscheid gemaakt in:

- algemene risico's samenhangend met de exploitatie.
- risico's samenhangend met rampen- en crisisbeheersing.

Algemene risico's

Voor de beleidsnota Weerstandsvermogen 2015-2018 is in 2014 het algemene risicoprofiel van Veiligheidsregio Fryslân geactualiseerd op basis van een risicoworkshop. Het afdelingsmanagement heeft hierbij vanuit de verschillende vlakken van het INK-model (leiderschap, strategie en beleid, management van middelen, management van medewerkers, management van processen, medewerkers, klanten en partners, bestuur en financiers en maatschappij) een aantal algemene risico's geïdentificeerd. De volgende risico's zijn geïdentificeerd als belangrijk in het kader van weerstandsvermogen:

1.	Het risico dat door veranderde marktomstandigheden de concurrentiepositie van Veiligheidsregio Fryslân in gevaar komt en hier niet tijdig adequaat op geanticipeerd wordt.
2.	Het risico dat de IT-infrastructuur en onderliggende processen en systemen onvoldoende aansluiten bij de wensen en eisen van de stakeholders (medewerkers, gemeenten, ketenpartners).
3.	Het risico dat het beleid van de landelijke of lokale overheid zodanig van invloed is op Veiligheidsregio Fryslân dat het haar functioneren en behalen van doelstellingen nadelig beïnvloedt.
4.	Het risico dat te weinig vakbekwame/bevoegde medewerkers kunnen worden aangetrokken. Specifiek voor brandweezorg, welke voor een belangrijk deel steunt op vrijwilligers, de eisen aan brandweezorg worden steeds hoger en zijn/worden wettelijk verankerd.
5.	Het risico van ernstige verstoring van de reguliere dienstverlening door incidenten, rampen en crises.
6.	Het risico dat een nieuw financieringsregime een onvoordelig effect heeft op de beleidsuitvoering van Veiligheidsregio Fryslân.
7.	Het risico van de invoering van de werkkostenregeling. Ieder organisatie krijgt hiermee te maken, maar voor Veiligheidsregio Fryslân laat deze zich extra voelen door het grote aantal vrijwilligers.
8.	Het risico van uitval van ICT en elektriciteit waardoor de cruciale voorzieningen voor hulpdiensten uitvallen

Het belangrijkste risico is nog steeds marktwerking in brede zin en de impact hiervan op de dienstverlening en de mogelijkheid om hier tijdig op in te spelen (personele frictie en de mogelijkheid om hierop te anticiperen).

Risico's rampen- en crisisbeheersing

Binnen het taakgebied rampen- en crisisbeheersing hangen de belangrijkste risico's samen met het daadwerkelijk optreden van een ramp of crisissituatie. In een dergelijke situatie is de hulpverlening aan de burgers de eerste prioriteit van Veiligheidsregio Fryslân. Om hulp te kunnen bieden zal het noodzakelijk zijn om extra personeel en materieel in te zetten.

In het Risicoprofiel Fryslân valt het merendeel van de incidenten met een hoge impact (zeer ernstig – catastrofaal) in de categorie 'onwaarschijnlijk' tot 'zeer onwaarschijnlijk'. Gelet hierop is de huidige inschatting dat de kans op het zich daadwerkelijk voordoen van een ramp of crisis zeer gering is.

De veiligheidsregio beschikt, door het opheffen van de bestemmingsreserve Crisis en Rampen, niet meer over dekkingsmiddelen voor dergelijke kosten. Afhankelijk van de omvang van de incidentele kosten en het (overige) saldo van het programma Crisisbeheersing kan dit leiden tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage (nabetaling).

Weerstandscapaciteit

Bij Veiligheidsregio Fryslân wordt de weerstandscapaciteit gevormd door de "Algemene reserve gezondheid", "Algemene reserve Brandweer" en de post onvoorzien (per programma).

De algemene reserve kent een omvang van € 1.600.000. Dit is gelijk aan de maximale omvang van deze reserves volgens de beleidsnota Weerstandsvermogen 2015-2018. Gezien de status van risico-buffer zijn geen begrote onttrekkingen gepland.

Conform de beleidsnota Weerstandsvermogen is in de begroting 2017 een post onvoorzien opgenomen van € 503.000. Deze post onvoorzien is per programma (Gezondheid, Brandweer en Crisisbeheersing) geraamd. De post onvoorzien vormt geen algemeen dekkingsmiddel, maar is bedoeld voor het opvangen van personele frictie binnen de programma's.

Beleid

De huidige weerstandscapaciteit is gelijk aan het noodzakelijk weerstandsvermogen, gelet op het risicoprofiel. Opbouw van de weerstandscapaciteit door een begrote toevoeging aan de algemene reserve is niet noodzakelijk. Voor een eventuele opbouw van de weerstandscapaciteit geldt de volgende beleidslijn: als de weerstandscapaciteit daalt onder het gewenste weerstandsvermogen, dan wordt de weerstandscapaciteit aangevuld vanuit een eventueel overschot op de post onvoorzien en indien niet toereikend vanuit eventuele positieve exploitatiesaldi per programma.

Structurele risico's

Voor de komende jaren worden enkele grote structurele risico's aangemerkt, dit betreft:

- Ontwikkelingen rondom de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO);
- Onvoldoende geïndexeerde kapitaallasten, effect bij toekomstige vervanging (jaarlijks € 1,3 miljoen).

Deze risico's zullen de komende jaren leiden tot structurele wijzigingen in de budgettering. Aangezien voor deze risico's op het moment dat zij zich voordoen een structurele oplossing gevonden dient te worden, wordt hiervoor geen (incidentele) weerstandscapaciteit aangehouden.

Financiële kengetallen

Het besluit begroting en verantwoording schrijft voor dat in deze paragraaf een set met kengetallen wordt opgenomen rondom de financiële positie.

De uitwerking hiervan is als volgt:

	Jaarverslag 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Netto schuldquote	71,49%	74,00%	79,84%
Gecorrigeerde netto schuldquote	71,49%	74,00%	79,84%
Solvabiliteit	4,69%	3,67%	2,81%
Structurele exploitatieruimte	0,00%	0,00%	0,00%

Toelichting

De netto-schuldquote neemt toe, en de solvabiliteit neemt af door het invullen van de investeringsplanning in de komende jaren. Daarnaast neemt het saldo van de bestemmingsreserves af door de besteding van de specifiek voor projecten beschikbare gelden. Dit beeld vertoont een duidelijke samenhang met het structureel 'vollopen' van de investeringsplanning, en het gaandeweg zich voordoen van het hiervoor genoemde risico met betrekking tot de kapitaallasten. Verder wordt verwezen naar paragraaf 5.2.5 Geprognosticeerde balans 2017.

De structurele exploitatieruimte is per definitie 0%, aangezien de gemeentelijke bijdrage exact is afgestemd op het resterende nadelig saldo.

4.3 Bedrijfsvoering

De inhoud van het onderdeel bedrijfsvoering staat inhoudelijk toegelicht onder het programma Organisatie.

4.4 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf staat een uiteenzetting van het geplande beleid over het gebouwenbeheer van Veiligheidsregio Fryslân.

Per 2014 heeft de organisatie de volgende gebouwen in eigendom / beheer:

- Het hoofdkantoor aan de Harlingertrekweg.
- 65 brandweerkazernes, waarvan 47 in eigendom.
- 61 locaties voor JGZ, allen gehuurd.
- Het regionaal coördinatie centrum (RCC), ondergebracht bij de meldkamer.

Kwaliteitsniveau

Voor de gebouwen die Veiligheidsregio Fryslân in eigendom heeft, staat het gewenste kwaliteitsniveau op niveau 3 ('redelijk') van NEN 2767. Om deze kwaliteit te kunnen waarborgen, hebben de eigendomslocaties meerjarige onderhoudsplanningen. Bij de huurlocaties wordt gestreefd naar een vergelijkbaar kwaliteitsniveau. Deze wordt waar mogelijk vastgelegd in de huurovereenkomsten: bij de nieuw afgesloten huurovereenkomsten met de gemeenten is dit ook zo geregeld, bij huur van derden in de meeste gevallen ook.

Kazernebudgetten

Bij de regionalisering zijn de kazernebudgetten bepaald op basis van de overgenomen gemeenten locaties (huur of eigendom), gekoppeld aan het gewenste kwaliteitsniveau, inclusief een budget voor beheer van het vastgoed. Daarnaast zijn in het kader van het project Samen naar 1 Brandweer budgetten vastgesteld voor facilitaire kosten en nutsvoorzieningen. Aangezien de kosten van groot onderhoud significant fluctueren over de jaren, is gekozen deze te egaliseren met een voorziening voor groot onderhoud. De in de begroting geraamde dotatie aan de voorziening is het gemiddelde bedrag van het groot onderhoud dat de komende 20 jaar gepland is. Medio 2016 is de nieuwe brandweerkazerne in Lemmer gereed.

Vastgoed op orde

Ook wordt in 2016 het vastgoed verder op orde gebracht, o.a. door een legionellaplan, het op orde brengen van tekeningenbeheer, uitvoeren van een energiescan en Veiligheidsregio Fryslân start met een centraal toegangscontrolesysteem. Tot slot krijgen de gebouwen in 2016 een herinspectie, conform de NEN 2767, om vast te stellen of we qua onderhoudsbegroting nog steeds op orde zijn.

Voorafgaand aan het nieuwe dekkingsplan staan geen ingrijpende maatregelen op het gebied van huisvesting gepland.

Budgetten

De budgetten voor kapitaallasten zijn gebaseerd op het huidige areaal en op het prijspeil waarop de investeringen in het verleden door de gemeenten zijn gedaan. Als gebouwen en installatie worden vervangen tegen het huidige (c.q. toekomstige) prijspeil, dan doet zich een tekort voor dat in de loop der jaren zal oplopen tot maximaal € 700.000. Dit risico is, als onderdeel van het totale risico voor niet-geïndexeerde kapitaallasten van € 1,3 miljoen, gemeld in de kaderbrief 2016.

5. Financiële begroting

5.1 Overzicht van baten en lasten

	Lasten	Baten	Saldo
Programma GGD			
Pijler 1	11.685.812	136.171	11.549.641
Pijler 2	7.740.037	3.490.990	4.249.047
Pijler 3	996.816	545.357	451.459
Pijler 4	1.147.759	1.147.759	0
Bijdrage programma GGD		16.250.147	-16.250.147
Totaal programma GGD	21.570.424	21.570.424	0

Programma Crisisbeheersing			
Producten Crisisbeheersing	3.979.558	287.451	3.692.107
BDuR		2.670.500	-2.670.500
Bijdrage programma Crisisbeheersing		1.021.607	-1.021.607
Totaal programma Crisis	3.979.558	3.979.558	0

Programma Brandweer			
Producten Brandweer	31.316.932	699.534	30.617.398
BDuR		4.959.500	-4.959.500
Bijdrage programma Brandweer		25.657.898	-25.657.898
Reservemutaties Brandweer	325.000	325.000	0
Totaal programma Brandweer	31.641.932	31.641.932	0

Programma Organisatie			
Producten Organisatie	11.959.062	168.836	11.790.226
Reservemutaties Organisatie	100.000	100.000	0
Bijdrage programma Organisatie		11.790.226	-11.790.226
Totaal programma Organisatie	12.059.062	12.059.062	0

Eindtotaal	69.250.976	69.250.976	0
-------------------	-------------------	-------------------	----------

	Jaarrekening 2015			Begroting 2016			Begroting 2017			Begroting 2018			Begroting 2019			Begroting 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma GGD	26.361.909	6.865.609	19.496.300		24.781.129	4.330.883	20.450.246											
Pijler 1							11.685.812	136.171	11.549.641	11.828.015	136.171	11.691.844	11.971.907	136.171	11.835.736	12.117.531	136.171	11.981.360
Pijler 2							7.740.037	3.490.990	4.249.047	7.825.800	3.490.990	4.334.810	7.912.583	3.490.990	4.421.593	8.000.411	3.490.990	4.509.421
Pijler 3							996.816	545.357	451.459	1.007.861	545.357	462.504	1.019.038	545.357	473.681	1.030.349	545.357	484.992
Pijler 4							1.147.759	1.147.759	0	1.160.477	1.160.477	0	1.173.346	1.173.346	0	1.186.369	1.186.369	0
Bijdrage programma GGD		19.403.187	-19.403.187		20.450.246	-20.450.246		16.250.147	-16.250.147		16.489.158	-16.489.158		16.731.009	-16.731.009		16.975.773	-16.975.773
Reservemutaties GGD	135.000	422.940	-287.940															
Totaal programma GGD	26.496.909	26.691.736	-194.827	24.781.129	24.781.129	0	21.570.424	21.570.424	0	21.822.153	21.822.153	0	22.076.873	22.076.873	0	22.334.659	22.334.660	0
Programma Crisisbeheersing																		
Producten Crisisbeheersing	4.688.522	339.237	4.349.285	4.611.662	230.957	4.380.705	3.979.558	287.451	3.692.107	4.046.726	287.451	3.759.275	4.114.676	287.451	3.827.225	4.183.427	287.451	3.895.976
BDUR		2.775.276	-2.775.276		2.765.301	-2.765.301		2.670.500	-2.670.500		2.670.500	-2.670.500		2.670.500	-2.670.500		2.670.500	-2.670.500
Bijdrage programma Crisis		1.477.812	-1.477.812		1.615.404	-1.615.404		1.021.607	-1.021.607		1.088.775	-1.088.775		1.156.725	-1.156.725		1.225.476	-1.225.476
Reservemutaties Crisisbeheersing	15.000	19.050	-4.050															
Totaal programma Crisis	4.703.522	4.611.375	92.147	4.611.662	4.611.662	0	3.979.558	3.979.558	0	4.046.726	4.046.726	0	4.114.676	4.114.676	0	4.183.427	4.183.427	0
Programma Brandweer																		
Producten Brandweer	37.574.145	1.241.422	36.332.723	37.439.011	1.229.075	36.209.936	31.316.932	699.534	30.617.398	31.714.265	699.534	31.014.731	32.116.048	699.534	31.416.514	32.522.370	699.534	31.822.836
BDUR		5.581.853	-5.581.853		5.135.559	-5.135.559		4.959.500	-4.959.500		4.959.500	-4.959.500		4.959.500	-4.959.500		4.959.500	-4.959.500
Bijdrage programma Brandweer		30.145.529	-30.145.529		31.074.377	-31.074.377		25.657.898	-25.657.898		26.055.232	-26.055.232		26.457.014	-26.457.014		26.863.337	-26.863.337
Reservemutaties Brandweer	1.375.000	1.608.886	-233.886			0	325.000	325.000	0			0			0			0
Totaal programma Brandweer	38.949.145	38.577.690	371.455	37.439.011	37.439.011	0	31.641.932	31.641.932	0	31.714.265	31.714.266	0	32.116.048	32.116.048	0	32.522.370	32.522.371	0
Programma Organisatie																		
Producten Organisatie							11.959.062	168.836	11.790.226	11.804.062	168.836	11.635.226	11.649.062	168.836	11.480.226	11.494.062	168.836	11.325.226
Reservemutaties Organisatie							100.000	100.000	0									0
Bijdrage programma Organisatie								11.790.226	-11.790.226		11.635.226	-11.635.226		11.480.226	-11.480.226		11.325.226	-11.325.226
Totaal programma Organisatie							12.059.062	12.059.062	0	11.804.062	11.804.062	0	11.649.062	11.649.062	0	11.494.062	11.494.062	0
Eindtotaal	70.149.576	69.880.801	268.775	66.831.802	66.831.802	0	69.250.976	69.250.976	0	69.387.206	69.387.207	0	69.956.659	69.956.659	0	70.534.519	70.534.519	0

Toelichting:

De mutatie van het nadelig saldo per programma ten opzichte van 2016 is als volgt, naar oorzaken:

Analyse verhoging bijdrage per programma				
	Gezondheid	Brandweer	Crisis	Totaal
index cao 2016/2017	331.991	325.513	56.496	714.000
index materieel	43.047	116.531	14.274	173.852
versterking bedrijfsvoering	-59.365	-85.870	-9.765	-155.000
groot onderhoud BDuR		162.500	87.500	250.000
wabo		567.000		567.000
veiligheidsberaad		30.000		30.000
Stijging nadelig saldo	315.673	1.115.674	148.505	1.579.852

5.2 Financiering

5.2.1 Arbeidsverplichtingen

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording is het niet toegestaan voorzieningen te voor jaarlijks terugkerende verplichtingen met een vergelijkbaar volume. Dit gaat met name om verplichtingen rondom vakantiegeld en het opgebouwde saldo vakantiedagen. Deze lasten zijn structureel gedekt in de begroting.

Vanaf 2017 is de verwerking van de verplichting van het vakantiegeld anders. Door de invoering van het individueel keuzebudget (IKB) in 2017 is per eind 2016 de verplichting voor vakantiegeld wél opgevoerd, gezien het eenmalig hogere volume bij de invoering van het IKB.

5.2.2 Investeringskredieten

Als onderdeel van de begroting is het nieuwe meerjaren-investeringsplan vastgesteld. De betreffende investeringen zijn aan te merken als investeringen met economisch nut, en worden geactiveerd conform de regels die zijn vastgelegd in de financiële verordening. De effecten hiervan zijn verwerkt in de kapitaallasten in de programma's. De vast te stellen kredieten zijn opgenomen in bijlage 2 bij deze begroting.

5.2.3 Reserves

Het geraamde verloop in de reserves is als volgt:

De reserves kwaliteitsprojecten brandweer en cultuur/leiderschap zijn gevormd in 2015 naar aanleiding van de kaderbrief 2016. Het hierboven weergegeven verloop is analoog aan de geraamde projectinzet in 2017.

	1-1-2017	Storting	Onttrekking	31-12-2017
Algemene reserve	€ 1.600.000	€ -	€ -	€ 1.600.000
Kwaliteitsprojecten brandweer	€ 310.000	€ -	€ 310.000	€ -
Cultuur en leiderschap	€ 100.000	€ -	€ 100.000	€ -
Rechtspostitie	€ 60.000	€ -	€ 15.000	€ 45.000
	€ 2.070.000	€ -	€ 425.000	€ 1.645.000

5.2.4 Voorzeningen

Het geraamde verloop in de voorzieningen is als volgt:

	1-1-2017	Dotaties	Onttrekkingen	31-12-2017
Sociaal plan SN1B	€ 82.000	€ -	€ 41.000	€ 41.000
Spaarverlof	€ 140.000	€ -	€ 20.000	€ 120.000
Groot onderhoud gebouwen	€ 261.000	€ 313.000	€ 206.000	€ 368.000
	€ 483.000	€ 313.000	€ 267.000	€ 529.000

De voorzieningen met betrekking tot het sociaal plan en spaarverlof zullen voldoende zijn om de resterende onderliggende verplichtingen af te dekken. De voorziening groot onderhoud sluit aan op de aanwezige meerjarenonderhoudsplanning.

5.2.5 Geprognosticeerde balans 2017

	1-1-'17	31-12-'17		1-1-'17	31-12-'17
Materiële vaste activa	53.740	57.852	Eigen vermogen	2.070	1.645
Vorderingen	700	720	Voorzeningen	483	529
Liquide middelen	30	30	Langlopende schulden	44.817	49.228
Overlopende activa	2.000	2.000	Kortlopende schulden	6.900	6.900
			Overlopende passiva	2.200	2.300
	56.470	60.602		56.470	60.602

In de voorspelde balans is rekening gehouden met de geplande investeringen voor 2016 en 2017 en een stabiel werkkapitaal. Ook zijn de geplande mutaties in reserves en voorzieningen (eerder in dit hoofdstuk genoemd) verwerkt. Dit leidt tot een extra behoefte aan langlopende financieringen van € 4,4 miljoen. De rentelast voor deze financieringen is gedekt in de begroting 2017. Bovenstaande balans is ook de basis voor de berekende financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen.

Eerste begrotingswijziging 2016

Autonome ontwikkelingen

Verhoging loonkosten als gevolg van cao	€	524.000
Verplichting incidenteel keuzebudget	€	1.050.000
Incidenteel hogere bate BDUR	€	-60.000

Beleidsmatige ontwikkelingen

Lagere bate WABO als gevolg van herijking taak	€	567.000
Incidenteel voordeel uit uitgestelde investeringen	€	-640.000
Herzien startdatum afschrijvingen	€	-610.000
Incidenteel voordeel op de leningportefeuille	€	-160.000
Extra bijdrage Veiligheidsberaad	€	30.000

Gevraagde extra gemeentelijke bijdrage **€ 701.000**

Bijdrage per gemeente

Taakveld gezondheid	€	776.000
Taakveld crisisbeheersing	€	80.000
Taakveld brandweer	€	-155.000
	€	701.000

	Gezondheid	Crisis	Brandweer	Totaal
Achtkarspelen	€ 33.637	€ 3.468	€ -4.876	€ 32.229
Ameland	€ 4.296	€ 443	€ -2.563	€ 2.176
Dantumadiel	€ 22.848	€ 2.356	€ -3.488	€ 21.716
De Fryske Marren	€ 61.730	€ 6.364	€ -12.468	€ 55.626
Dongeradeel	€ 29.008	€ 2.990	€ -5.395	€ 26.603
Ferwerderadiel	€ 10.554	€ 1.088	€ -2.315	€ 9.326
Franekeradeel	€ 24.547	€ 2.531	€ -4.806	€ 22.272
Harlingen	€ 18.995	€ 1.958	€ -4.035	€ 16.918
Heerenveen	€ 59.911	€ 6.176	€ -12.065	€ 54.023
Het Bildt	€ 12.758	€ 1.315	€ -2.478	€ 11.595
Kollumerland c.a.	€ 15.462	€ 1.594	€ -2.319	€ 14.737
Leeuwarden	€ 128.880	€ 13.287	€ -33.262	€ 108.905
Leeuwarderadeel	€ 12.340	€ 1.272	€ -2.050	€ 11.563
Littenseradiel	€ 13.118	€ 1.352	€ -2.354	€ 12.117
Menameradiel	€ 16.416	€ 1.692	€ -3.179	€ 14.930
Ooststellingwerf	€ 30.823	€ 3.178	€ -5.516	€ 28.485
Opsterland	€ 35.855	€ 3.696	€ -5.826	€ 33.726
Schiermonnikoog	€ 1.131	€ 117	€ -1.322	€ -74
Smallingerland	€ 66.596	€ 6.866	€ -10.516	€ 62.946
Súdwest-Fryslân	€ 101.071	€ 10.420	€ -19.056	€ 92.435
Terschelling	€ 5.739	€ 592	€ -2.427	€ 3.903
Tytsjerksteradiel	€ 38.388	€ 3.958	€ -6.098	€ 36.248
Vlieland	€ 1.333	€ 137	€ -1.104	€ 366
Weststellingwerf	€ 30.561	€ 3.151	€ -5.483	€ 28.229
	€ 776.000	€ 80.000	€ -155.000	€ 701.000

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Viermaandsrapportage 2016
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	Tjeerd van Bekkum
Auteur	Erwin Plantinga
Bijlagen	1. Concept bestuursrapportage
Vergaderdatum	13 juli 2016
Agendapunt	4
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	De bestuursrapportage is een co-productie van alle kolommen
OR/GO	☐ OR ☐ GO

Conceptbesluit

1. Het dagelijks bestuur voor te stellen om bijgevoegde bestuursrapportage aan het algemeen bestuur voor te leggen
2. Het dagelijks bestuur voor te stellen om de 2^e begrotingswijziging 2016 aan het algemeen bestuur voor te leggen
3. Het dagelijks bestuur voor te stellen om de investeringskredieten aan het algemeen bestuur voor te leggen

Inleiding

Tweemaal per jaar legt het dagelijks bestuur verantwoording af over de in de begroting geformuleerde doelstellingen, en de daaraan gekoppelde middelen. In deze zogenaamde bestuursrapportage informeert het dagelijks bestuur over algemene ontwikkelingen en risico's die zich voordoen, en die mogelijk van invloed zijn op de resultaten van de veiligheidsregio, zowel positief als negatief.

De vorm van de bestuursrapportage is onderdeel geweest van het project 'Begroting 2.0'. Uitkomst van dit project was onder andere dat de bestuursrapportage een compact document is, met daarin alleen de afwijkingen, en informatie die in de toekomst zou kunnen leiden tot afwijkingen. Deze bestuursrapportage is de eerste die volgens deze nieuwe opbouw is opgesteld.

Een andere uitkomst van 'Begroting 2.0' is het besluit om de begroting voortaan in te richten volgens 4 programma's. Door het creëren van een nieuw programma Organisatie beïnvloeden de indirecte kosten niet meer de inhoudelijke programma's. Alle indirecte kosten vormen samen het programma Organisatie, en worden daarmee niet meer doorbelast naar de andere programma's. De programma's bevatten dan alleen de directe kosten die nodig zijn om de producten te creëren, en dus alleen die kosten die door de portefeuillehouder en/of programmamanager te beïnvloeden zijn.

De begroting 2017 is al volgens deze nieuwe inrichting opgebouwd. Voor de vergelijkbaarheid, en om zo snel mogelijk de voordelen van het nieuwe programma te kunnen gebruiken, stelt het Dagelijks Bestuur voor om de opbouw van de begroting 2016 via een begrotingswijziging aan te passen. Het betreft alleen

een herinrichting van de bestaande begroting, zonder effecten op de gemeentelijke bijdrage.

Beoogd effect

Het bestuur in positie brengen om tussentijds bij te sturen

Argumenten

1.1 De bestuursrapportage biedt tussentijds een moment om tot een integrale besluitvorming te komen

Het bestuur heeft een kaderstellende en controlerende rol voor de veiligheidsregio. Formeel zijn voor beide rollen één document verplicht, namelijk de begroting en de jaarrekening. Echter, in onze optiek biedt dit het bestuur niet voldoende inzicht om tussentijds bij te kunnen sturen.

Vandaar dat het dagelijks bestuur twee keer per jaar een bestuursrapportage opstelt, waarin een stand van zaken wordt geschetst van de doelen en de middelen, aangevuld met actuele informatie en risico's. Met deze informatie kan het algemeen bestuur, indien nodig, ook gedurende het jaar interventies plegen.

2.1 De begrotingswijziging moet formeel worden vastgesteld door het algemeen bestuur

Aangezien deze begrotingswijziging een herstructurering van budgetten betreft die over programma's heen gaan, is besluitvorming in het algemeen bestuur gewenst. Dit is vastgelegd in de financiële verordening.

2.2 Dit leidt tot een betere vergelijkbaarheid tussen 2016 en 2017

In de begroting 2017 is een nieuw programma 'Organisatie' opgenomen, die nog niet in de begroting 2016 zat. Via deze begrotingswijziging wordt dit gelijk getrokken, waardoor vergelijking van gegevens over de jaren makkelijker wordt.

3.1 De investeringskredieten moeten formeel worden vastgesteld door het algemeen bestuur

Volgens het Besluit Begroten en Verantwoorden moeten investeringskredieten formeel worden vastgesteld door het algemeen bestuur.

Kanttekeningen/risico's

Geen

Financiële consequenties

Geen

Vervolgaanpak/uitvoering

Na behandeling in de bestuurscommissie Veiligheid vindt alleen nog behandeling in het algemeen bestuur plaats.

Communicatie

Geen

Besluit:	
☐ niet vastgesteld ☐ ongewijzigd vastgesteld ☐ gewijzigd vastgesteld als volgt:	Paraaf secretaris:
Kopie naar auteur	

B E S T U U R S R A P P O R T A G E

Januari - april 2016

1. Algemeen

Begroting 2.0

Dit is de eerste bestuursrapportage die wordt opgesteld volgens de uitkomsten van het project 'Begroting 2.0'. Belangrijkste aanpassing: de rapportage is beknopt en benoemt alleen afwijkingen en die ontwikkelingen die daartoe kunnen leiden. Het doel is om door minder informatie te presenteren, de kwaliteit van de informatie te verhogen. En daarmee biedt het een betere mogelijkheid aan bestuurders om tussentijds bij te sturen.

De lopende projecten of actuele ontwikkelingen worden geduid in de bestuurscommissies, veelal in de vorm van een presentatie. Dit vraagt minder inspanning van zowel beleidsschrijvers als bestuurders, terwijl er meer interactie en dialoog ontstaat.

Belangrijkste afwijkingen

Het resultaat komt conform prognose uit op € 550.000 negatief. Hieraan liggen twee, reeds met het bestuur besproken, ontwikkelingen aan ten grondslag. Enerzijds verwachten we € 200.000 extra uit te geven om brandweermensen vakbekwaam te krijgen en te houden. Daarnaast heeft de bestuurscommissie Gezondheid de ruimte geboden om indicatief € 350.000 te investeren om de organisatieontwikkeling bij de GGD te stimuleren.

2. Programma Gezondheid

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Organisatieverandering

De ingezette organisatieverandering naar zelforganiserende teams en een betere aansluiting bij gemeenten vergt meer tijd dan ingeschat bij het opstellen van het organisatieplan GGD. Dit is besproken in de bestuurscommissie van 10 maart 2016. Tijdens deze vergadering is benadrukt dat het van belang is om onverminderd in te zetten op de ontwikkeling naar zelforganiserende teams. De bestuurscommissie is bereid extra middelen beschikbaar te stellen voor de benodigde verandertijd (indicatief € 350.000).

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Pijler 1: Monitoring, signalering en advies:

Epidemiologie

In het organisatieplan van de GGD is ingezet op het versterken van epidemiologie door het uitbreiden van de formatie. Uitbreiding biedt onder andere de mogelijkheid om de landelijk verplichte gezondheidsonderzoeken uit te voeren op het niveau van de gebiedsteams, wat de effectiviteit van de gebiedsteams ten goede komt. In 2016 wordt het landelijk gezondheidsonderzoek onder volwassenen en ouderen uitgevoerd. Om te beoordelen of genoemde uitvoering inderdaad bijdraagt aan de effectiviteit van de gebiedsteams wordt na afronding van dit onderzoek de effectiviteit geëvalueerd.

Jeugdgezondheidszorg

Inhoudelijk valt op dat er vaker problematiek speelt rondom echtscheiding en armoede. Beide situaties kunnen een nadelige invloed hebben op de gezondheid en ontwikkeling van kinderen. De Academische Werkplaats Publieke Gezondheid wordt gevraagd om hier nader onderzoek naar te doen, met name gericht op vroegtijdige signalering en effectieve interventies.

Verder valt op dat registratie van kindermishandeling in het elektronisch kinddossier onvoldoende plaats lijkt te vinden. Nadere analyse is nodig om te kijken of hier daadwerkelijk sprake is van onvoldoende signalering of registratie. Ditzelfde geldt voor registratie in de verwijsindex.

Pijler 2: Uitvoering gezondheidsbescherming

Jeugdgezondheidszorg

Het nakomen van de geplande afspraken door ouders bij de consultatiebureaus blijft, ondanks inspanningen, laag, gemiddeld rond de 70%. Het betekent dat meerdere afspraken nodig zijn om het (gerealiseerde) percentage van 99% van de kinderen te zien. Er is geprobeerd om de lage bezettingsgraad door andere manieren van planning op te lossen, dit heeft echter nog geen effect gehad. Het onderwerp wordt daarom nader onderzocht en geanalyseerd.

Publieke gezondheidszorg asielzoekers en nieuwkomers

Het kabinet en de VNG hebben eind april een onderhandelingsakkoord Uitwerking Verhoogde Asielstroom gesloten. Met dit akkoord willen de gemeenten en het kabinet de integratie en participatie van vergunninghouders bevorderen, o.a. door extra inzet op lokale gezondheidsbevordering en preventie. Ook in Fryslân is sprake van een toename van het aantal vergunninghouders in de gemeenten. De GGD gaat in kaart brengen wat nodig is aan gezondheidsbevordering en preventie, en legt dit voor aan de bestuurscommissie gezondheid op 13 oktober.

Pijler 3: Crises en calamiteiten

Forensische geneeskunde

Voor forensische geneeskunde (lijkschouw en arrestantenzorg) spelen twee actuele ontwikkelingen. Ten eerste laat het aantal meldingen voor lijkschouwingen/euthanasie de afgelopen jaren een stijgende tendens zien. De bekostiging (lumpsum bijdrage van gemeenten) voor lijkschouw/euthanasie is tot op heden niet aangepast aan deze ontwikkeling.

Daarnaast is de tariefstelling de afgelopen jaren in beperkte mate geïndexeerd en niet aangepast aan overige (kosten-)ontwikkelingen. Het tarief is in 2016 reeds extra verhoogd en dit zal in 2017 ook gebeuren. Hierbij zal rekening worden gehouden met de aanbesteding in 2018.

Pijler 4: Toezicht:

Inspecties kinderopvang

In de kaderbrief 2017 - 2020 hebben wij gemeld dat het toezichtkader voor inspecties kinderopvang verandert per 1 januari 2017 (het Nieuwe Toezicht). Dit is met een jaar uitgesteld. Om te onderzoeken in welke mate de huidige ramingen aansluiten bij het nieuwe toezichtkader, brengen we dit thema in bij Operatie Stofkam. Het project Operatie Stofkam wordt uitgevoerd in het derde kwartaal van dit jaar.

Kinderopvang Sisa, werkzaam in 11 gemeenten in Friesland, is eind april failliet verklaard. Bij overname van deze locaties moet er opnieuw geïnspecteerd worden.

3. Programma Crisisbeheersing

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Geen.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Grootschalige Geneeskundige Bijstand (GGB)

In Noord-Nederland (waaronder de "vaste wal" van Fryslân) is in 2015 een project gestart onder leiding van de Regionale Ambulance Voorzieningen met als doel om het landelijke model GGB ("een nieuwe werkwijze voor geneeskundige bijstandsverlening bij grootschalige incidenten") te implementeren. De planning is er op gericht om dit medio 2016 af te ronden.

Na de implementatie op de vaste wal is gestart met een vergelijkbaar project op de Waddeneilanden ("Friese Waddeneilanden + Texel"). De implementatie heeft raakvlakken met de processen, mensen en organisaties van de RAV'en, Veiligheidsregio's (GHOR), het Rode Kruis en de Waddengemeenten. Elk van deze partijen heeft een verantwoordelijkheid voor het implementeren van het model binnen zijn eigen organisatie.

In het kader van beide projecten ("vaste wal en eilanden") worden nieuwe overeenkomsten gesloten tussen onder andere de VRF en de Regionale Ambulance Voorziening; uit deze overeenkomsten vloeien financiële verplichtingen voort voor de VRF.

In het traject zitten nog enkele onzekere factoren; ons streven is er op gericht om binnen de huidige budgetten te blijven.

Staat van de Rampenbestrijding 2016

In 2016 brengt de Inspectie Veiligheid en Justitie voor de derde maal een Staat van de Rampenbestrijding uit. Eerdere versies verschenen in 2010 en 2013. Op 28 april 2016 heeft de Inspectie het "Regiobeeld Fryslân" besproken met de voorzitter van onze Veiligheidsregio.

Uit het regiobeeld blijkt dat in Fryslân de meeste zaken op orde zijn. Voor verbetering vatbaar zijn onder andere de alarmering door de meldkamer (inclusief taakuitvoering Calamiteitencoördinator Meldkamer) en het Informatiemanagement. De Afdeling Crisisbeheersing gaat deze punten in 2016 oppakken.

4. Programma Brandweer

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

De verwachting van het eindresultaat 2016 is een voorzien financieel tekort van € 200.000. Dit ontstaat door een tekort op de portefeuille vakbekwaam worden. Conform afspraak in de bestuurscommissie Veiligheid wordt dit voorziene tekort gedekt door middel van aanvullende financiering van de deelnemende gemeenten.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Ontwikkelingen

In de bestuurscommissie van 3 december 2015 is vastgesteld dat de huidige begroting van Brandweer Fryslân leidend is voor de ontwikkeling van Dekkingsplan 2.0. Het streven is om binnen dat kader de dekking te optimaliseren, de veiligheid te vergroten en waar mogelijk de brandweezorg effectiever en efficiënter te maken.

Brandweer Fryslân heeft daarnaast met een aantal financiële uitdagingen te maken. Het gaat daarbij om de noodzakelijke maatregelen in het kader van:

1. arbeidshygiëne;
2. vakbekwaam worden; en
3. Meerjareninvesteringsplan.

Het totaal van deze ontwikkelingen is bepalend voor het toekomstige budget voor de Friese brandweezorg: we gaan van een historisch gegroeide naar een beredeneerde begroting.

Ad 1. Arbeidshygiëne

De Inspectie SZW heeft ten aanzien van arbeidshygiëne bij 19 veiligheidsregio's een inspectieronde gehouden. Zo ook bij een aantal brandweerposten van Brandweer Fryslân. Uit het onderzoek is gebleken dat de brandweer onvoldoende zorgvuldig omgaat met vervuilde kleding. In 2015 heeft Brandweer Fryslân een warme risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) uitgevoerd en op basis daarvan werkt Brandweer Fryslân momenteel aan de arbeidshygiëne van repressieve medewerkers. Voor deze medewerkers wordt een handelingsperspectief ontwikkeld. Door materieelbeheer, huisvesting en vakbekwaamheid worden kosten gemaakt voor het faciliteren van schoon werken. Uiterlijk in het vierde kwartaal van 2016 worden de plannen van aanpak inclusief de financiële consequenties vastgesteld. Intussen wordt uitvoering gegeven aan alle quick-wins.

Ad 2. Vakbekwaam worden

In de bestuurscommissie van 17 maart 2016 is opdracht gegeven om de huidige paraatheid in stand te houden, en is ingestemd met het werven en opleiden van aanvullend personeel bovenop de huidige financiële middelen. In navolging op de bestuurscommissie is door afdeling Vakbekwaamheid in overleg met Brandweeropleidingen Noord BV (BON) een aantal aanvullende opleidingen afgesproken om te kunnen voorzien in de behoefte aan vakbekwaam personeel.

Uit dit overleg is gebleken dat in 2016 niet alle gewenste opleidingen meer aangeboden kunnen worden en dat het merendeel hiervan pas kan starten in 2017. Met de BON is overeengekomen om in 2016 additionele opleidingen aan te bieden voor manschappen en brandweerschouffeurs. In 2017 zullen additionele opleidingen voor manschappen, brandweer-schouffeurs, voertuigbedienaars en bevelvoerders georganiseerd worden.

Om de financiële consequenties van de opleidingen te kunnen blijven monitoren is een model opgesteld waarin de aanvullende kosten, verdeeld over diverse jaren, inzichtelijk worden. De benodigde financiën voor de aanvullende opleidingen in 2016 bedragen naar verwachting € 200.000.

Tegelijkertijd is een beheersingsmodel voor de operationele sterkte van de vrijwillige posten ontwikkeld. Per vrijwillige post maakt dit model inzichtelijk welke personen aangegeven hebben uit te willen stromen, welke personen op basis van leeftijd verwacht worden uit te stromen en hoe de bezetting zich verhoudt met de gewenste lokale operationele sterkte. Een eerste vergelijking van dit model met de prognose die op 17 maart 2016 is gepresenteerd, toont aan dat de uitstroom iets hoger is dan geraamd, maar past binnen de ingeschatte opleidingsbehoefte.

Ad 3. Meerjareninvesteringsplan (MIP)

Bij de regionalisering heeft het bestuur gekozen om uit te gaan van de historisch gegroeide kapitaallasten. Hiermee heeft het bestuur bij de start van Brandweer Fryslân op 1 januari 2014 een verwacht tekort op de kapitaallasten geaccepteerd van € 1,3 miljoen en is het onderwerp van gesprek in het bestuur hoe dit verwachte tekort kan worden opgevangen. De omgang met en omvang van dit potentiële tekort is afhankelijk van de resultaten van dekkingsplan 2.0. Immers, hiermee ontstaat een beredeneerde grondslag voor de toekomstige kapitaallasten. In afwachting van de uitkomsten worden investeringen nu zo gespreid, dat de continuïteit blijft geborgd en het tekort zich niet voordoet voordat het dekkingsplan is vastgesteld. Met deze spreiding en het nieuwe afschrijvingsbeleid verwachten we nu niet voor 2020 een tekort te presenteren op de kapitaallasten.

Vrijwilligersvergoeding

Naar verwachting wordt het budget ruim overschreden. Dit is inclusief de afdracht van de inkomensafhankelijke bijdrage zorgverzekeringswet. De overschrijding wordt verder deels veroorzaakt door de extra opleidingsuren voor de portefeuille 'vakbekwaam worden' en deels door het betrekken van de vrijwilligers bij de regionale brandweerorganisatie. Deelname in werkgroepen, betrokkenheid bij grote projecten en aanwezigheid bij diverse bijeenkomsten veroorzaakt een toename in de declarabele vergoedingen.

Een grondige analyse van de uiteenzetting van de vrijwilligersvergoeding wordt in de zomer van 2016 verder uitgewerkt. Hierbij wordt o.a. gekeken naar de uitsplitsing van oefeningen, uitrukuren, opleidingsuren en de eventuele normering daarvan richting dekkingsplan 2.0. De uitkomsten, inclusief de mate waarin de overschrijding incidenteel gedekt kan worden, worden in de tweede bestuursrapportage aan het bestuur gepresenteerd.

Ontwikkelingen Openbaar Meldsysteem (OMS)

Uit onderzoek van het Veiligheidsberaad blijkt dat de rol van de veiligheidsregio's in het kader van het OMS herzien dient te worden. Zowel landelijk als regionaal moet een en ander opgepakt worden. Naar verwachting betekent de herziening dat de huidige begrote opbrengsten van € 210.000 per komen te vervallen.

5. Programma Organisatie

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Geen.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Bedrijfsvoering 3.0

De tijdelijke investering in het versterken van de functies bij P&O en Financiën loopt af in 2019.

In 2016 is de investering gelijk aan het oorspronkelijke voorstel om de middelen op het gemiddelde niveau te brengen met veiligheidsregio's die vergelijkbaar zijn qua grootte. De inzet van deze middelen richt zich primair op P&O en Financiën. Daarnaast investeren we in thema's als continu verbeteren, regelreductie en het automatiseren van arbeid, om zo een uitzetting van de begroting te voorkomen.

Voor dit jaar blijven we naar verwachting binnen de beschikbaar gestelde middelen. We toetsen jaarlijks of de afname in middelen leidt tot een afname in de kwaliteit van diensten, en in welke mate dit tot knelpunten in het primair proces leidt. Wanneer die situatie zich voordoet, informeren we het bestuur hierover, inclusief voorstellen hoe hiermee om te gaan.

Operatie Stofkam

Op 17 maart heeft het algemeen bestuur aan de auditcommissie de opdracht gegeven voor de uitvoering van 'Operatie Stofkam'. Doel van het project is om te beoordelen of de ramingen binnen de begroting realistisch zijn. De definitieve resultaten presenteert de auditcommissie aan het dagelijks bestuur op 14 december, waarmee het tevens input is voor de kaderbrief 2018-2021.

6. Financiën

Samengevat resultaat Veiligheidsregio Fryslân

Het resultaat komt conform prognose uit op € 550.000 negatief. De oorzaak van dit tekort is enerzijds de voorziene overschrijding op het vakbekwaam krijgen en houden van brandweermensen (€ 200.000) en anderzijds de voorziene overschrijding op de organisatieontwikkeling bij de GGD (indicatief € 350.000).

Begrotingswijziging bij deze bestuursrapportage (tweede wijziging)

De eerste begrotingswijziging 2016 is samen met de begroting 2017 – 2020 ter zienswijze voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. Deze wijziging wordt bij de behandeling van de begroting vastgesteld door het algemeen bestuur, in dezelfde vergadering als waarin de bestuursrapportage staat geagendeerd.

De begrotingswijziging die bij deze bestuursrapportage wordt aangeboden (zie bijlage), de tweede wijziging van 2016, heeft de hiervoor beschreven voor zienswijze ingediende wijziging als basis en ziet daarnaast toe op de verwerking van de gevolgen van 'begroting 2.0' (vastgesteld door het algemeen bestuur op 17 maart 2016) op het jaar 2016. Het belangrijkste gevolg is het vormen van het programma 'Organisatie' en daarmee een beter inzicht in de organisatie-overhead ten opzichte van de andere programma's. De aanpassing heeft geen gevolgen voor de hoogte van de uitvoeringsbudgetten. Daarnaast is de benutting van reserves aangepast op de laatste planvorming van de onderliggende bestedingen.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

De in de begroting genoemde risico's hebben in 2016 naar verwachting nog geen gevolgen voor de begroting.

7. Investeringskredieten

Tussentijdse actualisatie van de investeringen heeft geleid tot een aantal aanpassingen. Hierbij is gekeken of op basis van de technische levensduur de geplande investering dit jaar plaats moet vinden. Dit heeft ertoe geleid dat een aantal investeringen doorgeschoven zijn. Daar staan een aantal investeringen tegenover die naar voren zijn gehaald, om ofwel technisch noodzakelijke redenen dan wel economisch voordelige redenen.

Door de wijziging in de afschrijvingsystematiek heeft deze actualisatie geen gevolgen voor de exploitatie van dit jaar. In het kader van rechtmatigheid is het echter van belang dat de geactualiseerde lijst door het algemeen bestuur wordt vastgesteld.

Investering 2016	bedrag	Investering 2016	bedrag
compressor afzuiginstallatie	18.604	Vanuit mobiliteitsplan	100.000
Ademlucht	531.779	Centrale toegangverlening	22.000
Ademlucht toestel	368.669	Slagboom, intercom, kaartlezers	25.000
Bluskleiding	234.263	Gebouwen Beheer Systeem	37.813
Brandweer pers./mat. vaartuig	21.318	Beschrijfbaar wanden	10.000
C 2000 apparatuur	155.857	Huisvesting HTW	194.813
Dienstauto	198.000	JGZ, herinrichtingskosten diverse locaties	135.000
Duikpak	60.000	Huisvesting JGZ	135.000
Helmen	115.527	Kazerne Lemmer, inrichtingskosten	163.600
harmoniseren ademluchtssystemen	50.000	Kazerne Lemmer, nieuwbouw	739.800
Voertuigautomatisering (nieuw beleid)	496.777	Kazerne Lemmer, installaties	246.600
harmoniseren brandweerrooster vrijwilligers	25.000	Kazerne Leeuwarden hoofd, carport	15.000
doorontwikkeling Safety Portal	20.000	Kantine en keuken aanpassingen kazernes	40.000
Onderhoud ademlucht	364.597	Lockers en kapstokken kazernes	80.000
Oefenmateriaal	40.165	Onderhoud WKO /klimaat Heerenveen	100.000
Piketauto	116.600	Onderhoud klimaat Lwd hoofdpst	30.000
Personeel/materiaalwagen	210.000	Kazerne Surhuisterveen grond	265.000
wasmachine / droger	27.047	Verbouw Franeker	20.000
Inventaris TS-en	412.162	Sneek Wasplaats	10.000
Aggregaat Hallum	10.285	Sneek Dak	15.000
Warmtebeeldcamera	13.100	Verbouwing Heerenveen	50.000
Brandweer	3.489.750	Centrale toegangverlening	198.000
Topdesk	14.500	Verbouwing Drachten 2e fase	69.397
Smartphones, 250 stuks per jaar	100.000	Ademlucht werkplaatsen	40.000
Onderzoek naar verbindingen	35.000	Herinrichting sportterrein	10.000
Infrastructuur PM	40.000	Akoestiek Leeuwarden hoofdpst	20.000
Clearpass aanschaffen en implementatie	25.000	Huisvesting BRW	2.112.397
Ipads	50.000	Audiovisuele middelen RCC	205.000
Vervanging virusscanner (50K in 2016)	30.000	Computerapparatuur RCC	20.000
Thin clients en laptops, 200 stuks per jaar	100.000	Huisvesting RCC	225.000
Monitoren, 200 stuks per jaar	25.000	Regionaal systeem forensisch artsen	40.000
Vervanging Hello NT	60.000	Ouderportal en SMS broker	20.000
Vervangen Core Switches (80K in 2016)	80.000	Vervanging Orion Globe	25.000
Audiovisuele middelen	10.000	Vervanging Orion Osiris	25.000
Datawarehouse + onderzoek	185.000	Laptops screeners	10.000
Digitalisering	130.500	GGD	120.000
Visio/Bluestream	15.000	MCU - ICT	111.320
Koppelingen	30.000	MCU - voertuig	445.280
Werkplekmeubilair	170.000	Crisisbeheersing	556.600
Upgrade Coda per 1-1-2016	150.000		
Wifi 70JGZ-locaties	70.000	Totaal VRF	8.390.560
Rapportage onderzoek	70.000		
Websites	167.000		
Bedrijfsvoering	1.557.000		

Bijlage 1. Begroting 2016, inclusief tweede begrotingswijziging

Programma gezondheid

	Lasten	Baten	Saldo
Pijler 1	11.889.107	135.509	-11.753.598
Pijler 2	7.916.072	3.473.151	-4.442.921
Pijler 3	1.011.600	541.719	-469.881
Pijler 4	1.142.421	1.142.421	0
	<u>21.959.200</u>	<u>5.292.800</u>	<u>-16.666.400</u>
Gemeentelijke bijdrage		0 16.666.400	16.666.400
Totaal gezondheid	<u>21.959.200</u>	<u>21.959.200</u>	<u>0</u>

Programma crisisbeheersing

	Lasten	Baten	Saldo
Producten crisisbeheersing	3.925.741	285.737	-3.640.004
Rijksbijdrage BDuR		0 2.788.729	2.788.729
Gemeentelijke bijdrage		0 851.275	851.275
Totaal crisisbeheersing	<u>3.925.741</u>	<u>3.925.741</u>	<u>0</u>

Programma brandweer

	Lasten	Baten	Saldo
Producten brandweer	30.627.411	781.132	-29.846.279
Projecten brandweer	1.001.846	399.000	-602.846
Rijksbijdrage BDuR		0 5.179.067	5.179.067
Gemeentelijke bijdrage		0 24.667.308	24.667.308
Reservemutaties		0 602.750	602.750
Totaal Brandweer	<u>31.629.257</u>	<u>31.629.257</u>	<u>0</u>

Programma Organisatie

	Lasten	Baten	Saldo
Organisatie-overhead	11.385.605	209.561	-11.176.044
Onvoorzien	500.000	0	-500.000
Gemeentelijke bijdrage		0 11.656.044	11.656.044
Rerservemutaties		0 20.000	20.000
Totaal Organisatie	<u>11.885.605</u>	<u>11.885.605</u>	<u>0</u>
Totaal VRF	<u>69.399.803</u>	<u>69.399.803</u>	<u>0</u>

Reserves en voorzieningen

De begrotingswijziging heeft geen invloed op de reserves en voorzieningen.

De stortingen en de onttrekkingen aan de reserves en voorzieningen zoals nu begroot verlopen volgens plan. Periodiek vindt er toetsing plaats op noodzaak en realiteit. Mocht deze toetsing leiden tot een aanpassing van de mutaties in reserves en voorzieningen, dan wordt hierover in de volgende bestuursrapportage over gerapporteerd.

Reserves	1-1-2016	Storting	Onttrekking	31-12-2016
Algemene reserve	€ 1.600.000	€ -	€ -	€ 1.600.000
Rechtspositie	€ 85.621	€ -	€ 20.000	€ 65.621
Gezondheidsenquête	€ 47.752	€ -	€ -	€ 47.752
Cultuur en leiderschap	€ 219.000	€ -	€ -	€ 219.000
Projecten brandweer	€ 885.000	€ -	€ 602.750	€ 282.250
	<u>€ 2.837.373</u>	<u>€ -</u>	<u>€ 622.750</u>	<u>€ 2.214.623</u>
Voorzieningen	1-1-2016	Storting	Onttrekking	31-12-2016
Opgebouwde spaaruren	€ 183.162	€ 6.500	€ 40.000	€ 149.662
Sociaal plan SN1B	€ 300.400	€ -	€ 218.000	€ 82.400
Groot onderhoud	€ 342.945	€ 320.000	€ 395.000	€ 267.945
	<u>€ 826.507</u>	<u>€ 326.500</u>	<u>€ 653.000</u>	<u>€ 500.007</u>

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Incidentrisicoprofiel/ plan van aanpak dekkingsplan 2.0
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	H. Apotheker
Auteur	G. van Alst
Bijlagen	1. Memorie van antwoord 2. Incidentrisicoprofiel Fryslân, definitief 2016
Vergaderdatum	13 juli 2016
Agendapunt	5
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	
OR/GO	☐ OR ☐ GO

Conceptbesluit

1. De memorie van antwoord op de zienswijzen gemeenten op ontwerp incidentrisicoprofiel en plan van aanpak Dekkingsplan 2.0 vast te stellen en daarmee;
2. het ontwerp incidentrisicoprofiel Fryslân zonder wijzigingen vast te stellen;
3. de zienswijzen mee te nemen in de verdere planvorming van het Dekkingsplan 2.0, inclusief een beredeneerde begroting voor de brandweer.

Inleiding

De bestuurscommissie Veiligheid heeft in haar vergadering van 8 oktober 2015 de ontwerprapportage Incidentrisicoprofiel Fryslân vastgesteld en besloten de consultatieronde van de ontwerprapportage gelijktijdig te laten plaatsvinden met de consultatieronde van het plan van aanpak Dekkingsplan 2.0. Op 3 december 2015 heeft de bestuurscommissie Veiligheid het plan van aanpak Dekkingsplan 2.0 vastgesteld.

Het bestuur van de Veiligheidsregio stelt op basis van de Wet veiligheidsregio's het risicoprofiel (incidentrisicoprofiel) vast na overleg met de raden van de deelnemende gemeenten, waarbij het bestuur de raden tevens verzoekt hun wensen kenbaar te maken in het kader van beleid.

De ontwerprapportage incidentrisicoprofiel en het plan van aanpak Dekkingsplan 2.0 zijn op 13 januari 2016 ter consultatie aan de gemeenteraden voorgelegd.

Beoogd effect

Definitief vaststellen van het incidentrisicoprofiel Fryslân

Argumenten

2.1 De gemeenten hebben geen inhoudelijke opmerkingen op het concept incidentrisicoprofiel.

De zienswijzen van de gemeenten variëren van: instemmen met, voor kennisgeving aangenomen, geen aanleiding voor het maken van op- en aanmerkingen en zich kunnen vinden in geschetste aanpak.

- 3.1 *Het resultaat van het Dekkingsplan 2.0 is input voor de beredeneerde brandweerbegroting.*
Aan het bestuur van VRF zal een integraal voorstel voor de begroting van de brandweer worden voorgelegd, waarmee de historisch gegroeide brandweerbegroting omgezet wordt naar een beredeneerde brandweerbegroting.
- 3.2 *Draagvlak verkrijgen bij de brandweervrijwilligers voor het Dekkingsplan 2.0 is verweven in de planvorming om te komen tot het Dekkingsplan 2.0.*
In de planvorming om te komen tot het Dekkingsplan 2.0 worden vrijwilligers gevraagd zitting te nemen in klankbordgroepen, zodat alle brandweerploegen zijn vertegenwoordigd. Tevens zal het clusterhoofd pro-actief de brandweerposten betrekken in het proces.
- 3.3 Het Dekkingsplan 2.0 wordt afgestemd op de risico's in Fryslân.
Het incidentrisicoprofiel is een belangrijk uitgangspunt voor de inrichting van het Dekkingsplan 2.0 en hiermee afstemming op de risico's die Fryslân heeft.

Kanttekeningen/risico's

Geen

Financiële consequenties

Geen

Vervolgaanpak/uitvoering

De gemeenten worden geïnformeerd over de memorie van antwoord en besluitvorming van de Bestuurscommissie Veiligheid

Communicatie

Communicatie over besluitvorming uit de Bestuurscommissie Veiligheid gaat conform de normale procedure.

Besluit:	
☐ niet vastgesteld	Paraaf secretaris:
☐ ongewijzigd vastgesteld	
☐ gewijzigd vastgesteld als volgt:	
Kopie naar auteur	

Incidentrisicoprofiel Fryslân

5	Heerenve	1 00740100000741				
6	Heerenve	1 007401000007410000	Verblijfso N	189514,5	553191,9	63439 industrie functie
7	Heerenve	1 007401000007410000	Verblijfso N	189437	553160	250071 industrie functie
8	Heerenve	1 007401000007410000	Verblijfso N	189566	553295	2739 industrie functie
9	Heerenve	1 007401000007410000	Verblijfso N	189623,5	553175,3	279333 industrie functie
10	Heerenve	1 007401000007410000	Verblijfso N	189628,8	553164,9	345136 industrie functie
11	Heerenve	1 007401000007410000	Verblijfso N	188984,7	553808,9	156777 industrie functie
12	Ooststelli	1 008501000008510000	Verblijfso N	210170,6	550461,4	240660 industrie functie

Definitief

2016

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Het project.....	5
1.3 Het product en de rapportage	6
1.4 Afstemming en consultatie.....	6
1.5 De methode en projectaanpak.....	7
2. Het gebied en de ontwikkelingen.....	9
2.1 Relevante gebiedskenmerken	9
2.2 Relevante toekomstige ontwikkelingen.....	13
3. Beoordeling incidenten	16
3.1 Totaaloverzicht brandweerincidenten	16
3.2 Brand.....	18
3.2.1 Brand Buiten (incl. Natuurbrand).....	18
3.2.2 Brand gebouw	21
3.3 Technische hulpverlening	24
3.3.1 Ongevallen totaal	24
3.3.2 Ongeval weg	25
3.4 Waterongeval	28
3.4.1 Waterongeval	28
3.4.2 Scheepvaartincidenten.....	30
3.5 Ongeval gevaarlijke stoffen	31
4. Verdiepende risicobeoordeling brand gebouw.....	34
4.1 Inleiding.....	34
4.2 Verdiepende beoordeling Brand gebouw	34
5. Conclusies en aanbevelingen	37
Bijlagen.....	40
1. Samenvatting beschikbare data incidentrisicoprofiel.....	40
2. Inventarisatie per gemeente	40
3. Methodische verantwoording.....	40
4. Vaste deelnemers project	40
5. RemBrand gebiedsindeling risiconiveaus.....	40

Samenvatting

Inleiding

Op grond van artikel 15, lid 2 van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) is het bestuur van de Veiligheidsregio verplicht een regionaal risicoprofiel vast te stellen. Veiligheidsregio Fryslân heeft een regionaal risicoprofiel waarin de focus ligt op grootschalige incidenten, vaak gekenmerkt als 'ramp' of 'crisis'. In het regionale risicoprofiel zijn de 'dagelijkse brandrisico's niet uitgewerkt. Reden hiervoor is dat het analyseren van dagelijkse brandrisico's een andere methode vergt dan een risicoanalyse voor rampen en crises. Bovendien is de bestuurlijke afweging over crisisbeheersing en rampenbestrijding van een andere aard dan afwegingen over dagelijkse brandveiligheid/ brandweezorg. Om die reden is er in Fryslân voor gekozen om ter invulling van artikel 15 lid 2 Wvr te kiezen voor 2 risicoprofielen.

Veiligheidsregio Fryslân had reeds een bestaand brandrisicoprofiel (vastgesteld door het AB VRF op 19 september 2013). De wettelijke verplichting is om het risicoprofiel één keer in de vier jaar te herzien. Het huidige brandrisicoprofiel vraagt echter op basis van een aantal ontwikkelingen om een verdere doorontwikkeling (o.a. landelijk project RemBrand en het programma Brandweezorg 2.0).

Door de ontwikkelingen was op korte termijn behoefte aan een profiel gericht op feitelijke risico's, waarbij voor een gebiedsgerichte benadering wordt gekozen en waarbij de output gebruikt kan worden om (bestuurlijke c.q. beleids)keuzes te maken o.a. ten aanzien van de (brandweer)prestaties per gebied (veiligheidsketen breed). Er was daarnaast behoefte aan een profiel breder dan alleen brand in gebouwen.

Doelstelling

Doel van het incidentrisicoprofiel is om inzicht te bieden in de risico's van branden en incidenten (brandweerincidenten). Het incidentrisicoprofiel vormt mede de basis waarop de andere producten binnen het programma brandweezorg 2.0 gebaseerd kunnen worden (kan bijvoorbeeld dienen als onderbouwing van keuzes of prioritering). Ook bij andere (beleids)producten kan gebruik worden gemaakt van de resultaten van het incidentrisicoprofiel. Het product ondersteunt bij keuzes over de te leveren prestaties (risicobeheersing en incidentbestrijding) en maakt differentiatie van beleid per gebied mogelijk. Op grond van het incidentrisicoprofiel en de bijhorende data kan - afgezet tegen de kosten en baten – beter bepaald worden (per gebied) welke inzet van de brandweer nodig wordt geacht (risicobeheersing en incidentbestrijding).

Het product

Het product wordt gezien als ondersteunend product en is geen beleid op zichzelf. Het incidentrisicoprofiel heeft een bredere insteek dan het huidige brandrisicoprofiel. Het profiel geeft inzicht in de vier taakvelden van de brandweer (brand, technische hulpverlening, waterongevallen en OGS) en is gebiedsgericht. Naast de data en de gegevens weergegeven in deze rapportage is er nog veel meer data beschikbaar in de GIS omgeving. De beschikbare data is breed te gebruiken binnen de organisatie. De rapportage is feitelijk een samenvatting van de analyse van alle beschikbare databestanden.

Incidentrisicoprofiel Fryslân

Voor het incidentrisicoprofiel zijn alle brandweerincidenten in beeld gebracht. Veel voorkomende brandweerincidenten (brandweerklassen) zijn "Brand buiten", "Brand Gebouw", "Dienstverlening" en "Ongeval weg". Op pagina 17 van deze rapportage is een overzicht opgenomen van alle brandweerincidenten.

Vanaf pagina 37 in deze rapportage zijn de belangrijkste conclusies en aanbevelingen opgenomen. Hierin wordt ook ingegaan op de relevante gebiedskenmerken, specifieke maatwerkobjecten in het gebied (hotspots) en ontwikkelingen (bijvoorbeeld bevolkingskrimp en vergrijzing) waar rekening mee moet worden gehouden wat betreft de risico's. De hotspots (bijvoorbeeld woon-zorgcomplexen) zijn objecten waarvoor indien nodig maatwerk geleverd moet worden. Door de gebiedsbenadering in het kader van de risico's is het van belang om deze objecten goed in ogenschouw te houden (op pagina 12 is de kaart met de hotspots opgenomen).

Hieronder worden in het kort de conclusies weergegeven voor de vier taakvelden.

Brand

Uit de analyse blijkt dat de brandweerincidenten binnen dit taakveld zich concentreren in de gebieden waar veel menselijke activiteiten zijn en een hoge mate van verstedelijking is. De brandweerincidenten

“Brand buiten” en “Brand gebouw” hebben een groot aandeel in het aantal incidenten binnen dit taakveld. Deze twee brandweerincidenten zijn dan ook verder geanalyseerd in het incidentrisicoprofiel. De kans op buitenbranden is op basis van de historische frequentie het grootst in de stedelijke omgeving. De risico's op (grote) natuurbranden zijn specifiek beoordeeld. Voor de zuidoosthoek van de regio en de Waddeneilanden geldt een hoger risico en een hoge relevantie in het kader van dit incident. Op basis van de historische frequentie is de kans op (grote) natuurbranden gering. Voor het brandweerincident “Brand gebouw” is een verdiepende risicobeoordeling uitgevoerd op impact en brandfrequentie. Elk object in een bepaalde buurt heeft een risicoscore gekregen in de beoordeling. Deze risicoscore is vertaald naar een buurtscore. Op basis van de verdiepende risicobeoordeling wordt zichtbaar dat in een aantal plaatsen een hoog risico in een buurt aanwezig is op een brand in een gebouw ten opzichte van andere buurten in Fryslân. Een gedeelte van de binnenstad Leeuwarden, Sneek, Dokkum en de wijk Bilgaard in Leeuwarden scoren het hoogste wat betreft de buurtscore. Landelijke gebieden scoren het laagste. Op pagina 36 is de volledige uitkomst van de verdiepende risicobeoordeling weergegeven.

Voor de andere drie taakvelden is in dit profiel de relevantie en de kans op het voordoen van de incidenten in beeld gebracht op basis van de relevante parameters en historische incidentgegevens. Dit is als ware een tussenstap om in de toekomst ook te komen tot een volledige verdiepende risicobeoordeling. Dit was nu nog niet mogelijk vanwege het ontbreken van relevante registratie en data. Dit is als aanbeveling meegenomen in deze rapportage.

Technische hulpverlening

Uit de analyse blijkt dat de relevante brandweerincidenten binnen dit taakveld zich concentreren in en rondom de gebieden waar veel menselijke activiteiten zijn (plaatsen en wegen). Het brandweerincident “Ongeval weg” heeft een groot aandeel in het aantal incidenten wat betreft technische hulpverlening. Dit brandweerincident is dan ook verder geanalyseerd in het incidentrisicoprofiel. Een groot gedeelte van de relevante brandweerincidenten “Ongeval weg” concentreren zich rondom de “A” en “N” wegen en de grotere plaatsen (Leeuwarden, Drachten, Sneek, Heerenveen en Harlingen). Uit de analyse naar de frequentie per buurt komen vooral de buurten in de stedelijke gebieden naar voren. In deze gebieden is ook een grotere concentratie van dit brandweerincident waar te nemen.

Landelijk wordt door andere partijen op verschillende manieren onderzoek gedaan naar dit incident (breder dan incidenten waar de brandweer bij betrokken is). Uit landelijk onderzoek blijkt dat het risico wordt bepaald door veel factoren (o.a. type weg, weginrichting, bestuurder, soort voertuig). Het risico voor mensen in een auto om te overlijden in het verkeer laat sinds 1970 een dalende trend zien. Ook het totaal aantal doden door een verkeersongeval binnen Friesland is gedaald. Uit landelijk onderzoek blijkt dat op provinciale wegen het risico om verkeersslachtoffer (overlijden/ ernstig gewond) te worden het grootste is.

Waterongevallen

Uit de analyse blijkt dat de brandweerincidenten voor dit taakveld een sterke spreiding laten zien over de regio. De incidenten concentreren zich grotendeels langs wegen. Alleen in de zuidoosthoek van de regio is de relevantie en de frequentie per buurt voor dit brandweerincident lager. De waterongevallen incidenten zijn niet specifiek gekoppeld aan de waterrijke gebieden. Deze koppeling is wel zichtbaar bij de scheepvaartincidenten.

Ongeval gevaarlijke stoffen

Over dit taakveld is nog geen adequate registratie beschikbaar. Over de historische frequentie kan dan ook geen conclusie getrokken worden, omdat de incidenten niet als zodanig geregistreerd worden.

In de gehele regio kunnen op basis van de aanwezige gevaarlijke stoffen incidenten binnen dit taakveld plaatsvinden. Op basis van de aanwezige inrichtingen en vervoersaders met gevaarlijke stoffen is de kans op een incident in bepaalde gebieden hoger vanwege de intensiteit van het vervoer en/ of de aanwezigheid van meer risicovolle inrichtingen/ grotere hoeveelheden gevaarlijke stoffen (clustering). De mogelijke impact van een incident binnen dit taakveld verschilt per gebied. Dit is afhankelijk van de hoeveelheid bebouwing en soort objecten binnen de effectgebieden van een risicobron.

Het risico op grote incidenten met gevaarlijke stoffen waarbij ook aanzienlijke effecten zijn voor de omgeving (doden/ gewonden/ schade) is zeer klein.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Op grond van artikel 15, lid 2 van de Wet veiligheidsregio's is het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio verplicht een regionaal risicoprofiel vast te stellen. Dit risicoprofiel bestaat uit:

- a. *een overzicht van de risicovolle situaties binnen de veiligheidsregio die tot een brand, ramp of crisis kunnen leiden,*
- b. *een overzicht van de soorten branden, rampen en crises die zich in de veiligheidsregio kunnen voordoen, en,*
- c. *een analyse waarin de weging en inschatting van de gevolgen van de soorten branden, rampen en crises zijn opgenomen.*

Veiligheidsregio Fryslân heeft een regionaal risicoprofiel waarin de focus ligt op grootschalige incidenten, vaak gekenmerkt als 'ramp' of 'crisis'. Het regionaal risicoprofiel dient als input voor het regionaal beleidsplan. In het regionale risicoprofiel zijn de 'dagelijkse brandveiligheidsrisico's niet uitgewerkt. Reden hiervoor is dat het analyseren van dagelijkse brandveiligheidsrisico's een ander vak is dan risicoanalyse voor rampen en crises. Bovendien is de bestuurlijke afweging over crisisbeheersing en rampenbestrijding van een andere aard dan afwegingen over dagelijkse brandveiligheid. Om die reden is er in Fryslân voor gekozen om ter invulling van artikel 15 lid 2 Wvr te kiezen voor 2 risicoprofielen. Enerzijds een risicoprofiel gericht op de multidisciplinaire, grootschalige rampen- en crisisbestrijding en anderzijds een risicoprofiel gericht op de dagdagelijkse brandweezorg. Deze rapportage richt zich op het risicoprofiel van de dagdagelijkse brandweezorg; verder te noemen het incidentrisicoprofiel.

Veiligheidsregio Fryslân had reeds een bestaand brandrisicoprofiel (vastgesteld door het AB VRF op 19 september 2013). De wettelijke verplichting is om het risicoprofiel een keer in de vier jaar te herzien. Het huidige brandrisicoprofiel vraagt echter op basis van een aantal ontwikkelingen om een verdere doorontwikkeling. Belangrijkste ontwikkelingen die hieraan ten grondslag liggen zijn:

- Het landelijke project RemBrand
- Vaststelling Beleidsplan Brandweer Fryslân 2015-2018, met daarin opgenomen het programma Brandweezorg 2.0
- De voorgestane omslag van een regelgerichte benadering naar een meer risicogerichte benadering
- Business intelligence¹. Landelijk is hiervoor toenemende aandacht, ook binnen de Veiligheidsregio's en Brandweer Nederland. Door middel van dit project is in het kader van dit onderwerp een eerste stap gezet.

Door deze ontwikkelingen was er op korte termijn behoefte aan een profiel gericht op feitelijke risico's, waarbij voor een gebiedsgerichte benadering wordt gekozen en waarbij de output gebruikt kan worden om (bestuurlijke c.q. beleids)keuzes te maken o.a. ten aanzien van de (brandweer)prestaties per gebied (veiligheidsketen breed). Om deze reden is er in februari 2015 een business case opgesteld om te komen tot een doorontwikkeling van het bestaande brandrisicoprofiel (2013). In de business case zijn drie alternatieven met elkaar vergeleken. Op 10 maart 2015 is de business case voor dit project behandeld in het MT Brandweer. Het MT Brandweer heeft ingestemd met het ontwikkelen van een incidentrisicoprofiel, zoals beschreven in de business case. Het voorkeursalternatief waar voor gekozen is, gaat uit van de reeds beschikbare gegevens, waarbij de risico's (risicoscore) op gebiedsniveau inzichtelijk worden gemaakt. Het incidentrisicoprofiel heeft een bredere insteek dan het huidige brandrisicoprofiel. De risico's worden in beeld gebracht voor de vier 4 taakvelden van de brandweer (brand, technische hulpverlening, waterongevallen en OGS). Op 7 april 2015 is het projectplan vastgesteld door het MT Brandweer. Het projectplan was een nadere uitwerking van de business case.

1.2 Het project

De doelstelling van het project was om te komen tot een vastgesteld incidentrisicoprofiel welke inzicht geeft in de risico's op (brandweer gerelateerde) incidenten op gebiedsniveau (CBS buurten) in Fryslân voor de vier taakvelden van de repressieve organisatie van Brandweer Fryslân.

¹ Het op basis van de organisatiestrategie en de daaruit voortvloeiende informatiebehoefte continu verzamelen en analyseren van data, om de besluitvormingsprocessen te ondersteunen en de prestaties van de organisatie te verbeteren.

Hieronder zijn de belangrijkste projectresultaten puntsgewijs weergegeven, zoals opgenomen in het projectplan.

- Eind augustus 2015 is het incidentrisicoprofiel in concept gereed. Het concept product kan gebruikt worden voor de andere projecten in het kader van Brandweezorg 2.0. Dit betreft zowel de conceptrapportage als het product (stand-alone) in een GIS omgeving.
- Het incidentrisicoprofiel wordt bestuurlijk vastgesteld, waardoor het beleidsmatig ook toe te passen en te gebruiken is.
- Na vaststelling van het product wordt het incidentrisicoprofiel geïmplementeerd en geborgd in de staande organisatie.

1.3 Het product en de rapportage

Het product van het incidentrisicoprofiel is meer dan alleen de voorliggende rapportage. Naast deze rapportage bestaat het product uit alle achterliggende databestanden. In de bijlage is op hoofdlijnen weergegeven welke databestanden beschikbaar zijn. Alle achterliggende data is beschikbaar in een GIS omgeving (ook voor andere projecten). De data is daarmee ook gelijk te gebruiken voor bijvoorbeeld het Dekkingsplan 2.0. In de GIS omgeving zijn alle kaartlagen aanwezig en te benaderen. Dit zijn meer kaartlagen dan in deze rapportage weergegeven.

Een extra onderdeel van het project is het creëren van een tijdelijke GIS omgeving (viewer), zodat de achterliggende databestanden ook voor medewerkers binnen de organisatie te benaderen is. Dit onderdeel wordt gerealiseerd tijdens de implementatiefase van het project.

Op termijn is het de bedoeling om toe te groeien naar een datawarehouse, zodat het product altijd up to date is.

1.4 Afstemming en consultatie

Voor het opstellen van het product is tijdens het project op verschillende manieren afstemming gezocht met interne en externe partners.

Projectgroep

Tijdens het project is gewerkt met een projectgroep vanuit alle disciplines (functionele gebieden) van Brandweer Fryslân. Naast een brede expertise was dit ook belangrijk om ook andere (toekomstige) producten goed aan te laten sluiten op het incidentrisicoprofiel. In de projectgroep waren ook twee medewerkers aanwezig die goede expertise hebben met (ver)werken van/met data en GIS. Deze medewerkers hebben een belangrijke taak gehad in de uitvoering. Op de belangrijke klankbordmomenten is de projectgroep aangevuld met extra deskundigen vanuit de organisatie.

Klankbordgroep

Naast de klankbordmomenten in de projectgroep is gewerkt met een klankbordgroep van vrijwilligers/beroeps. De expertise van de deelnemers van de klankbordgroep is gebruikt om de concept uitgangspunten en bevindingen aan te spiegelen. Tevens hebben de deelnemers in de bijeenkomsten input geleverd vanuit hun repressieve ervaring.

Afstemming en consultatie gemeenten

Tijdens het AOV-overleg is uitleg gegeven en afstemming gezocht over het product en de procedure. In de formele procedure vindt consultatie plaats van de gemeenteraden. Het bestuur van de Veiligheidsregio stelt op basis van de Wet veiligheidsregio's het risicoprofiel (incidentrisicoprofiel) vast na overleg met de raden van de deelnemende gemeenten, waarbij het bestuur de raden tevens verzoekt hun wensen kenbaar te maken in het kader van beleid (andere producten in het kader van het programma Brandweezorg 2.0).

Landelijke expertise

Voor de uitwerking van het incidentrisicoprofiel is ook naar de landelijke ontwikkelingen gekeken. Er is tijdens het project afstemming gezocht met andere regio's waar ook brand/ incidentrisicoprofielen zijn ontwikkeld. Tevens is afstemming gezocht met de landelijke ontwikkelingen in het kader van RemBrand en de opdracht welke nog moet worden geformuleerd in het kader van het project RemBrand voor een landelijke methode voor een risicoprofiel. Er is geprobeerd in dit incidentrisicoprofiel om al zoveel

mogelijk rekening te houden met de toekomstige richting vanuit RemBrand. Er lag bij het opstellen en het uitwerken van dit profiel nog geen landelijke methode. Tijdens het opstellen van het product kon al wel rekening gehouden worden met de basisuitgangspunten van een risicobeoordeling van gebouwbrand, zoals opgenomen in de rapportage van RemBrand.

Programma brandweezorg 2.0

Het project voor het incidentrisicoprofiel valt onder de regie van het programma brandweezorg 2.0. Tijdens het project en ook na het project incidentrisicoprofiel vindt regelmatig afstemming plaats tussen de andere projecten binnen het programma. Binnen het programma vallen, naast het incidentrisicoprofiel, de volgende projecten:

- Paraatheid 2.0
- Lerende organisatie ontwikkelen
- Operationele informatievoorziening
- Dekkingsplan 2.0
- Risicobeheersing verbreed: Brandveilig Leven

1.5 De methode en projectaanpak

Het incidentrisicoprofiel is opgesteld door een separate projectgroep, gesteund door een klankbordgroep. In de bijlage zijn de vaste deelnemers opgenomen van deze groepen. In paragraaf 1.4 is de rolverdeling reeds toegelicht.

Voor het incidentrisicoprofiel/ brandrisicoprofiel is nog geen landelijke handreiking/ methode beschikbaar. Vanuit het landelijke project RemBrand ligt hiervoor wel een opdracht. Omdat er nog geen sprake is van een landelijk gedragen werkwijze, is gekeken naar de werkwijze die in op dit vlak voorop lopende regio's is gebruikt. Ook is gekeken naar de werkwijze die gehanteerd is bij het brandrisicoprofiel 2013 en het regionaal risicoprofiel. Daarnaast zijn in de rapportage van RemBrand een aantal handvatten gegeven.

Deze verkenningen hebben een werkwijze voor de eerste versie van het incidentrisicoprofiel opgeleverd. Door landelijke afstemming is geprobeerd om te anticiperen op de landelijke ontwikkelingen. De gekozen methode en werkwijze biedt voldoende ruimte om landelijke ontwikkelingen in een volgende versie te kunnen implementeren. In de bijlage is een methodische verantwoording opgenomen voor deze eerste versie van het incidentrisicoprofiel.

Voor het incidentrisicoprofiel is gebruik gemaakt van beschikbare data en registratie. De volgende twee kaders zijn hiervoor gesteld:

1. Als grondslag voor objecten wordt de dataset van de Landelijke Voorziening BAG (versie eind 2014) gehanteerd.
2. Als grondslag voor de berekening van de kans op incidenten worden de registraties uit de jaren 2008-2014 gehanteerd.

Door de relatief korte tijd voor het opstellen van het incidentrisicoprofiel is gekozen voor het werken met de reeds bestaande resultaten en uitgangspunten. Het risicoprofiel wordt gezien als groeimodel. Dat betekent dat in eerste instantie wordt gerealiseerd wat nu binnen de mogelijkheden ligt. In het profiel is voor het vaststellen van de impact van gebouwbranden o.a. gebruik gemaakt van de resultaten/ uitkomsten van het vastgestelde brandrisicoprofiel 2013. Het incidentrisicoprofiel is dan ook een doorontwikkeling van dit profiel.

Voor de gebieden worden de CBS buurten aangehouden. Voordeel hiervan is dat ook andere gegevens (bijvoorbeeld demografie) hier goed aan te koppelen zijn. Een nadeel is dat de buurten van verschillende grootte zijn. Een vergelijking wordt hierdoor lastiger.

Opmerkingen

De registratie van incidenten laat nog te wensen over. Zo kunnen dezelfde soort incidenten onder verschillende meldingsclassificaties staan. Ook zijn bepaalde thema's, zoals ongevallen met gevaarlijke stoffen, niet uit de incidenthistorie te selecteren. Ook de adressen van incidenten zijn niet allemaal op de goede en eenduidige wijze weggezet. Hierdoor zijn bijvoorbeeld voor dit incidentrisicoprofiel alle incidenten binnen de classificatie "Brand Gebouw" handmatig gekoppeld aan het soort objecten/ gebouwen. Een belangrijke actie tijdens de evaluatie van dit project is het opstellen van verbetervoorstellen/ wensen ten aanzien van de registratie.

De overheid is wettelijk verplicht de Basisregistratie Adressen en Gebouwen te gebruiken. Uit ervaring is gebleken dat de BAG niet volledig betrouwbaar is qua juistheid van informatie. Daarnaast levert de BAG geen informatie over woningen van verminderd zelfredzamen en ziekenhuizen/ GGZ instellingen. Hiervoor is o.a. gebruik gemaakt van de lijst van markante objecten (2013) van het Dekkingsplan 1.0 en de database van de GHOR (GHOR4all).

2. Het gebied en de ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden in het kort de belangrijkste gebiedskenmerken van het werkgebied, de specifieke objecten in het gebied van Brandweer Fryslân (Veiligheidsregio Fryslân) en de belangrijkste ontwikkelingen die in verband staan met het risico in beeld gebracht.

2.1 Relevante gebiedskenmerken

Algemeen

Het gebied van Brandweer Fryslân valt geografisch samen met de provinciegrenzen. In het oosten wordt Fryslân begrensd door Groningen en Drenthe, in het zuiden door de provincies Overijssel en Flevoland, in het zuidwesten door het IJsselmeer, en in het westen en noorden door de Waddenzee (buiten de Waddeneilanden door de Noordzee). Door de Afsluitdijk is Fryslân verbonden met Noord-Holland. Tot de provincie behoren de Waddeneilanden Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog. Hieronder is het gebied van Veiligheidsregio Fryslân weergegeven.

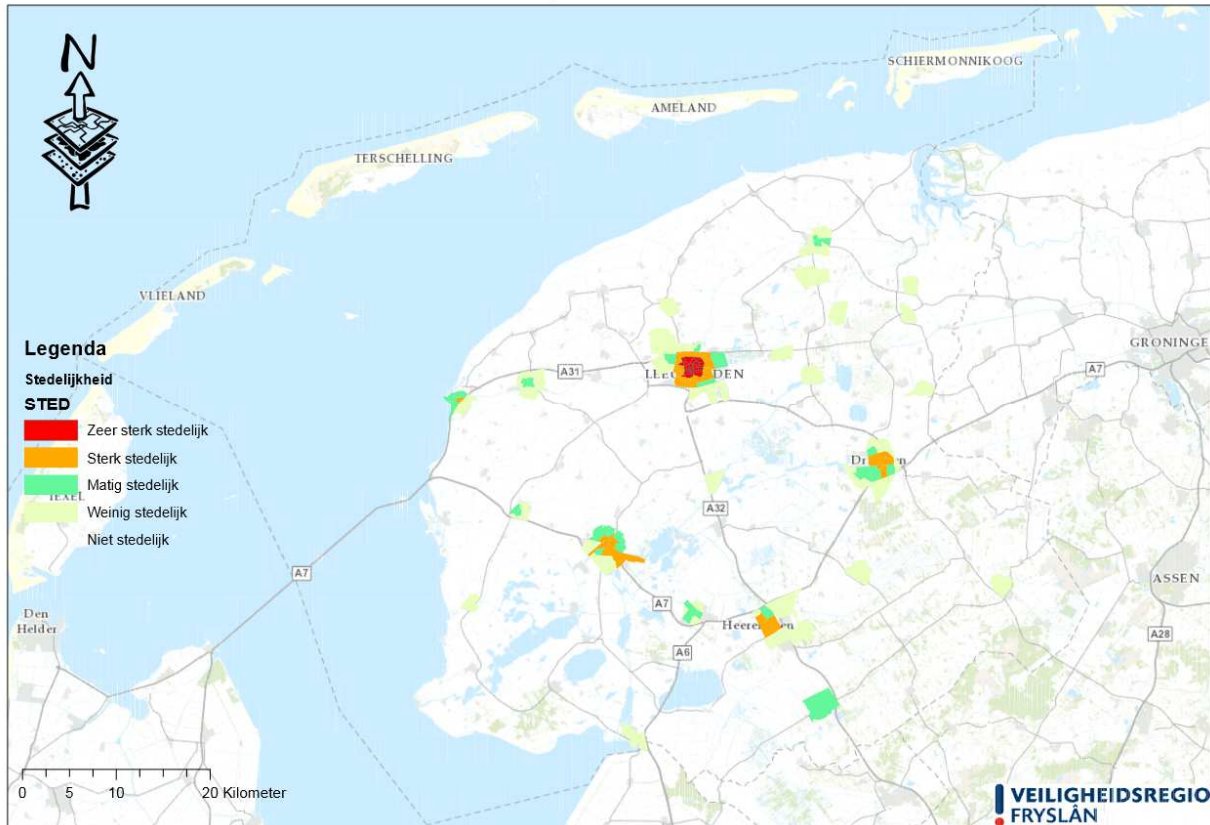
Fryslân is inclusief wateroppervlakte de grootste Veiligheidsregio en provincie van Nederland. Met een bevolkingsdichtheid van circa 194 inwoners per km² is Fryslân één van de dunst bevolkte provincies van Nederland. Fryslân heeft van oorsprong een agrarisch karakter met daarbij een overvloed aan water, plassen en meren. Fryslân heeft naast de uitgestrekte plattelandsgebieden verstedelijkte (oude)kernen met complexe binnensteden, waar juist veel mensen op een relatief klein oppervlakte samen leven. Het werkgebied bestaat voor circa 59% uit land, voor 30% uit water en voor 11% uit binnenwater. Ook is er verspreid over de regio een verscheidenheid aan zware industrie.

Binnen het gebied van de Veiligheidsregio wonen ruim 646.000 mensen en zijn er ruim 369.000 verblijfsobjecten aanwezig. In de bijlage is een tabel opgenomen met alle soorten verblijfsobjecten per gemeente. Alle objecten zijn ook in de GIS omgeving te raadplegen en kunnen ook op buurt en op objectniveau (soort gebruiksobject) benaderd worden.

Bevolking en verstedelijking

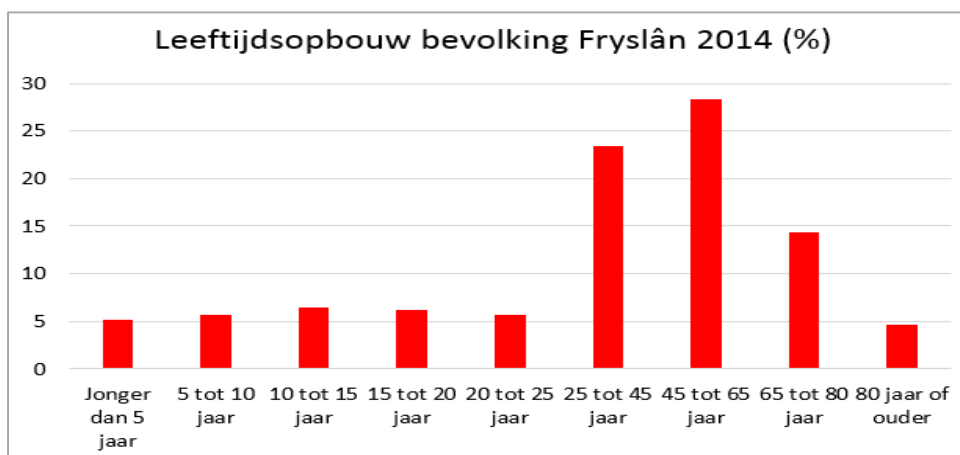
Hieronder is de mate van stedelijkheid weergegeven op basis van de adressendichtheid van de regio. De adressendichtheid is een belangrijke (landelijke) maat om de stedelijkheid van een gebied te kunnen bepalen. De mate van stedelijkheid staat in verband met het risico op brandweer gerelateerde incidenten. De menselijke activiteiten in stedelijke gebieden zijn onder andere hoger. Uit de analyse van de frequentie en de spreiding van incidenten blijkt dit beeld ook. Dit is terug te zien bij de beoordeling van de incidenten in het volgende hoofdstuk.

Stedelijkheid

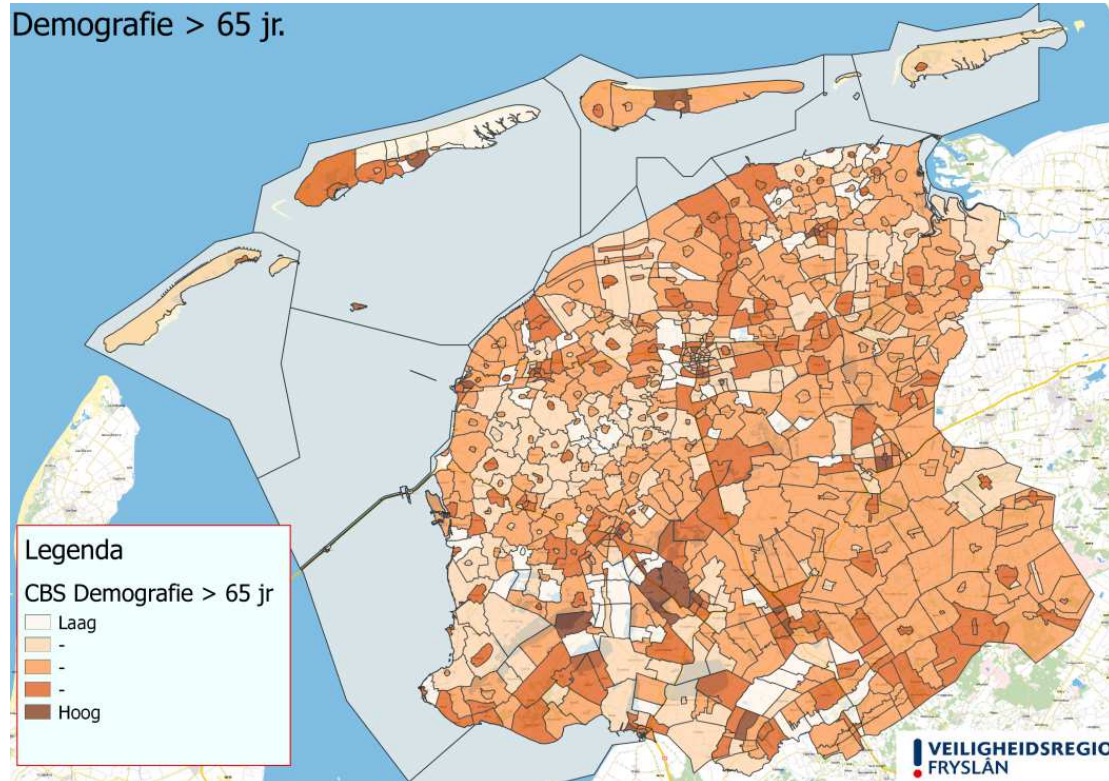

Leeuwarden valt voor een gedeelte binnen de definitie van zeer sterk stedelijk. De plaatsen Drachten, Heerenveen en Sneek vallen voor een gedeelte onder de landelijke beschrijving sterk stedelijk. Een groot gedeelte van het gebied van Veiligheidsregio Fryslân is te typeren als niet stedelijk.

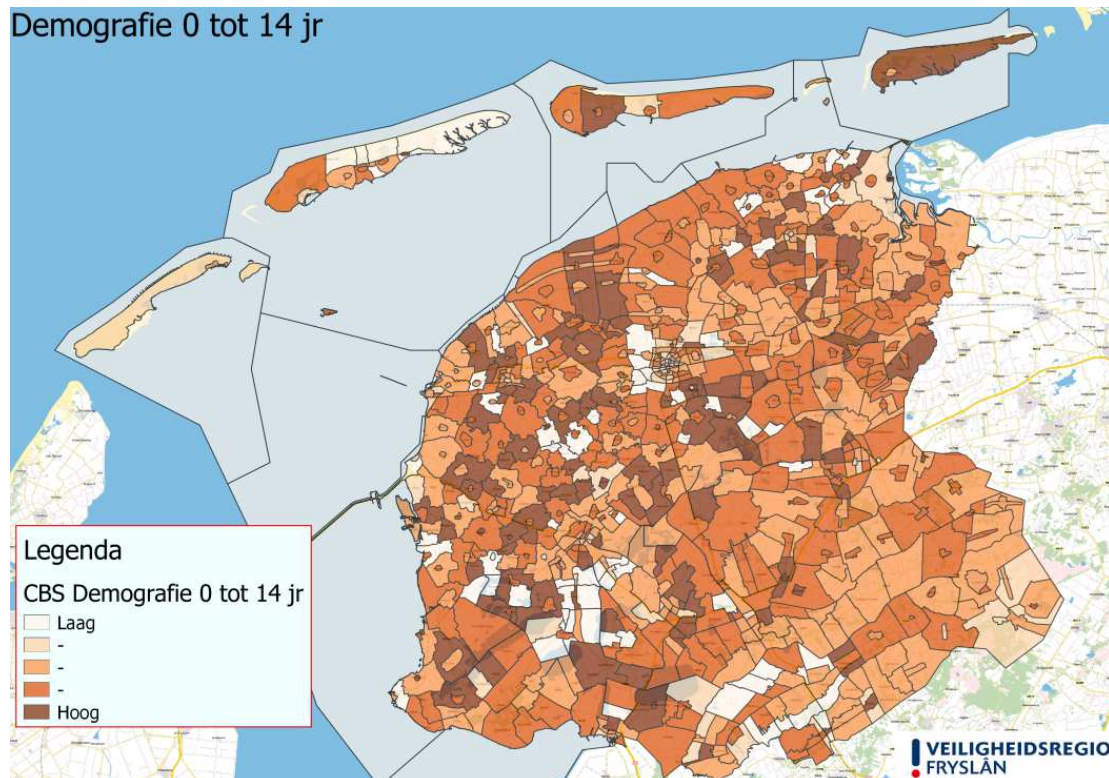
In de grafiek hieronder is de leeftijdsopbouw van de bevolking in Fryslân (het werkgebied) weergegeven. De doelgroepen en ontwikkelingen hieromtrent kunnen relevant zijn voor beleidskeuzes (o.a. voor een brandweerinzet, voorlichtingsactiviteiten). De tabel is de weergave vanuit het CBS aangehouden wat betreft de categorieën. Bij de paragraaf ontwikkelingen is de verandering van de leeftijdsopbouw weergegeven.

Een steeds grotere groep van de bevolking is ouder dan 65 jaar. Hieronder is een uitsnede weergegeven van de spreiding van deze groep per buurt. In de GIS omgeving is het mogelijk om hierop nader in te zoomen en deze gegevens verder te analyseren. Op de onderstaande kaart is in oranjetinten weergegeven het percentage 65+ers per CBS buurt in verhouding tot elkaar. Hoe donkerder de tint, des te meer ouderen er in een bepaalde wijk wonen ten opzichte van een andere wijk.

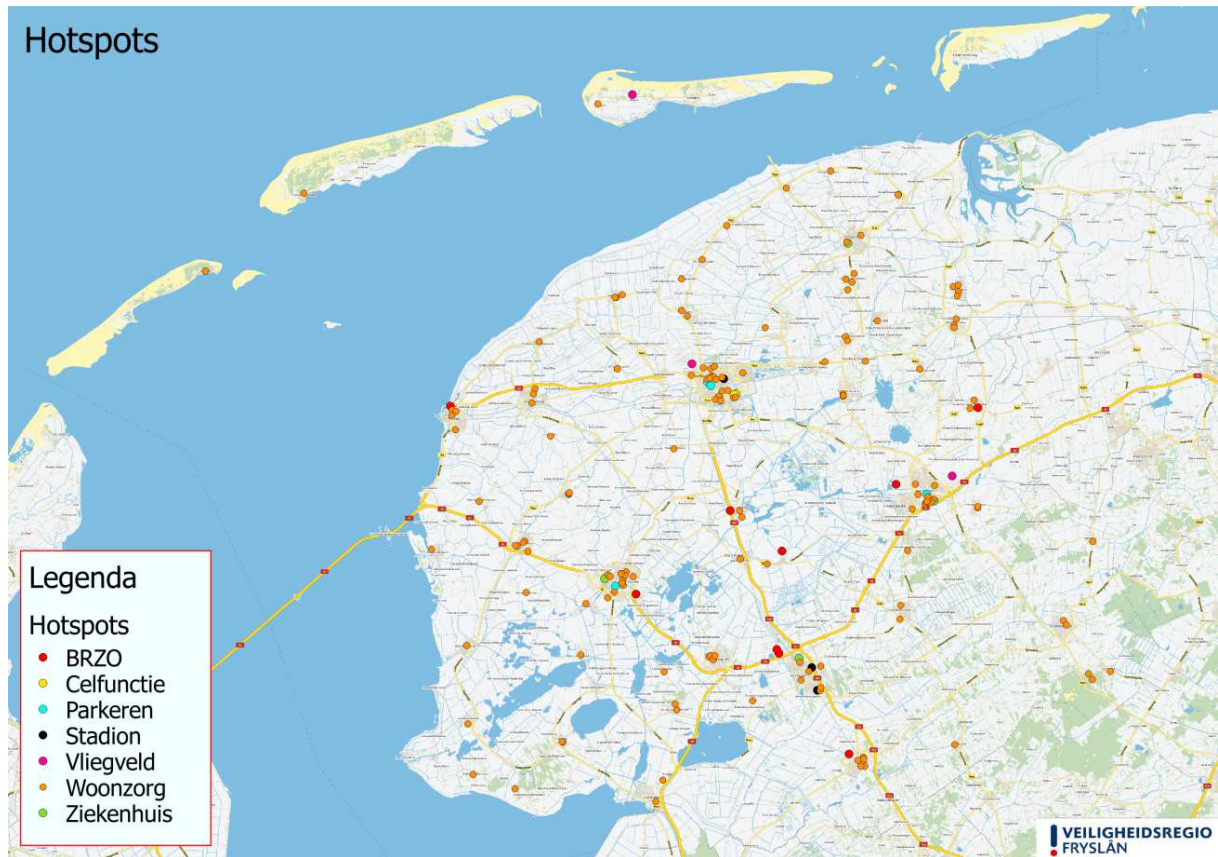

Hieronder is een uitsnede weergegeven van percentage 0-14 jarigen per buurt. Hoe donkerder de tint, des te meer jongeren (percentage) er in een bepaalde buurt wonen ten opzichte van een andere buurt. In GIS is het mogelijk om hierop nader in te zoomen en deze gegevens verder te analyseren.

Hotspots in Fryslân

Voor het werkgebied zijn een aantal specifieke objecten, locaties geselecteerd, welke bijzondere/ speciale aandacht vragen in het kader van de risico's en het eventuele brandweeroptreden/ brandweerprestaties. Deze hotspots zijn met name gericht op het incident brand. Hotspots binnen gebieden vragen maatwerk in het kader van de risico's. Als hotspots in de regio zijn grote chemische industrie, stadions, vliegvelden, openbare ondergrondse parkeergarages (met bebouwing er boven), woon-zorgcomplexen, gevangenissen en ziekenhuizen geselecteerd.

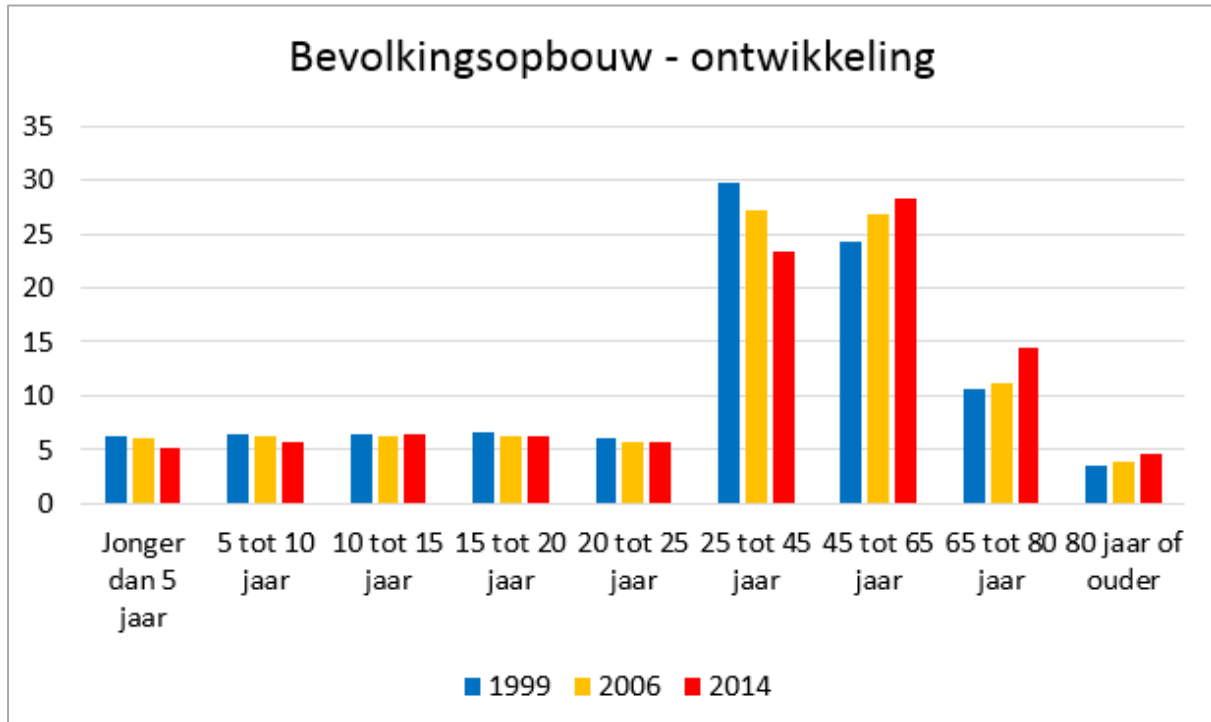
Een groot gedeelte van de hotspots concentreren zich in en rondom de grote plaatsen in de regio. Alleen de woon-zorgcomplexen liggen verspreid over het werkgebied. Naast de verminderde zelfredzaamheid van de personen in de woon-zorgcomplexen zijn bij een gedeelte van deze objecten ook veel inpandige gezamenlijke gangen aanwezig. Uit onderzoek blijkt dat inpandige gangen extra risico's meebrengen wat betreft ontvluchting/ ontruiming en rookverspreiding².

² Onderzoek brand april 2014 Lichtpunt Rotterdam, IFV

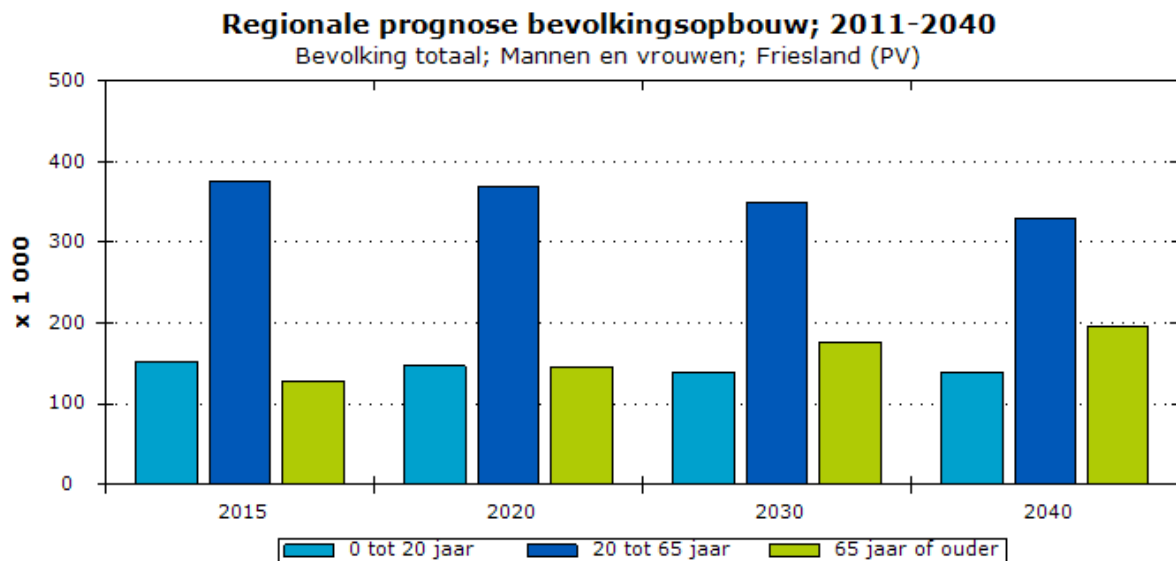
2.2 Relevante toekomstige ontwikkelingen

In deze paragraaf worden een aantal relevante ontwikkelingen beschreven die relevant zijn in het kader van de incidenten (risico). Deze ontwikkelingen zijn relevant om bij beleidskeuzes op te anticiperen.

Vergrijzing

Een belangrijke ontwikkeling is de toenemende vergrijzing. Dit heeft negatieve consequenties voor de zelfredzaamheid van de bevolking. Daarnaast zal het aantal objecten met niet of verminderd zelfredzame mensen toenemen in de regio. De vergrijzing zal de komende jaren verder toenemen op basis van gegevens van het Centraal Plan Bureau. Hieronder is de prognose weergegeven voor de regio.

Bevolgingskrimp/ krimpgebieden

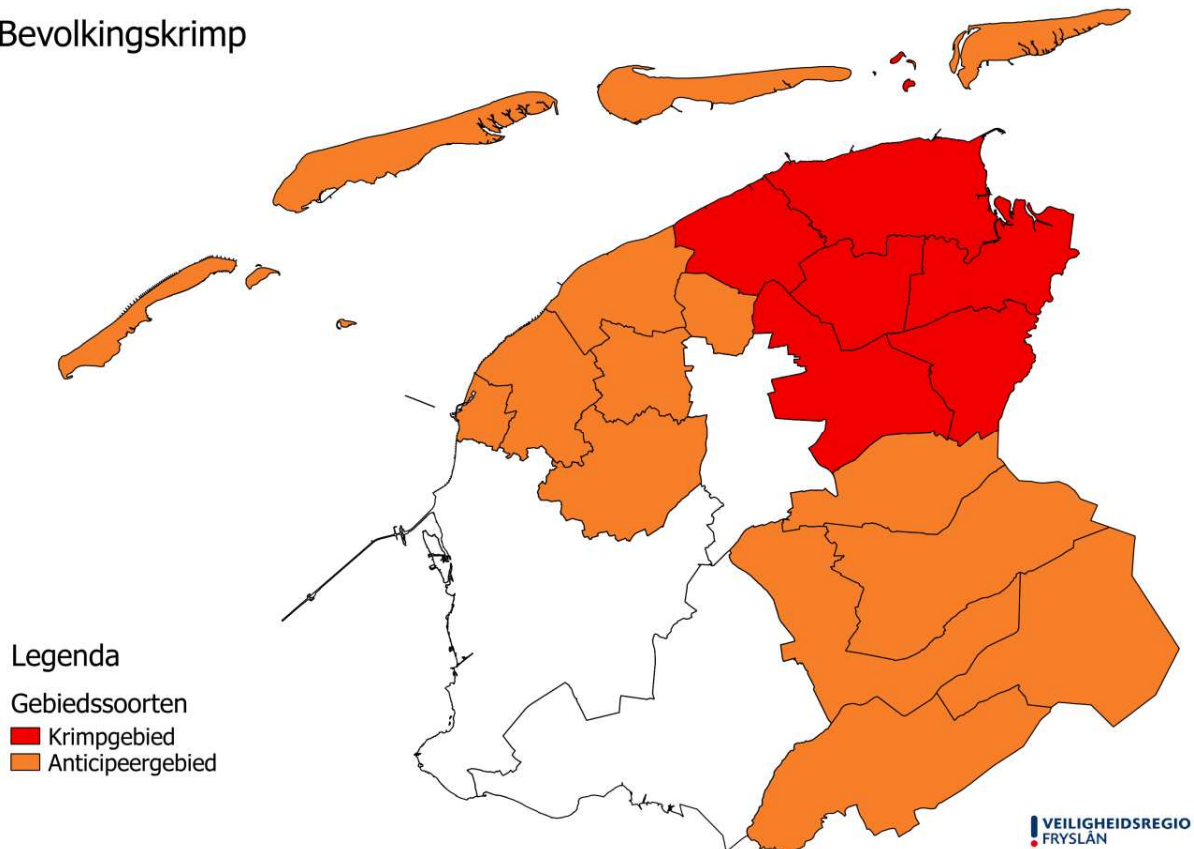
De bevolking in krimpgebieden daalt of verandert van samenstelling (vergrijzing). De gebieden waar de bevolgingskrimp het sterkst is zijn de zogenaamde krimpgebieden. In deze gebieden daalt de bevolking met 16% tot 2040. In Friesland is Noord-Oost aangewezen als krimpgebied. In dorpen waar het aantal inwoners daalt verdwijnen banen, scholen, winkels en andere voorzieningen. Het aantal objecten (in gebruik) zal in dit gebied dus afnemen. Uiteindelijk kan dit ook consequenties hebben op de voorzieningen vanuit de overheid. Wellicht ook de prestaties in het kader van de brandweezorg.

Daarnaast zijn er gebieden waar de bevolking nu nog niet daalt, maar in de toekomst wel. Dit zijn de anticipeergebieden. De verwachting is dat hier het aantal inwoners tot 2040 met 4% daalt.

Anticipeergebieden in Friesland zijn:

- Noord-West Friesland;
- Friese Waddeneilanden;
- Zuid-Oost Friesland.

Bevolgingskrimp

Rijksoverheid 29-06-2015

Veranderende zorg

Het uitgangspunt is tegenwoordig dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen ook als zij langdurige zorg nodig hebben. De behoeften en eigen mogelijkheden van mensen staan hierbij centraal. Mensen kunnen medische zorg thuis krijgen. Een voorbeeld hiervan is verpleegkundige zorg. Ook wordt de hulp van familie of anderen in de directe omgeving steeds belangrijker hierbij. Pas wanneer een persoon blijvend behoefte heeft aan permanent toezicht en 24 uur per dag zorg in de nabijheid nodig is, heeft deze persoon recht op passende zorg met verblijf in een zorginstelling. Het gaat hierbij dan om zware zorg voor kwetsbare ouderen en gehandicapten. Deze ontwikkeling leidt tot meer verminderd zelfredzamen in "gewone" woningen waarop geen of slecht zicht is. Daarnaast zijn/ worden de personen die verblijven in verpleeghuizen steeds verminderd zelfredzamer.

Nieuwe infrastructuur

Grote infrastructurele ontwikkelingen die relevant zijn voor het incidentrisicoprofiel zijn:

- Verdwijnen rotonde A6/A7 bij Joure;
- Tracé N381;

- Haak om Leeuwarden (gereed);
- Tracé “Centrale As”.

Deze ontwikkelingen hebben een positieve invloed op de verkeersveiligheid en het vervoer van gevaarlijke stoffen (minder vervoer langs kwetsbare bebouwing/ minder obstakels). Deze ontwikkelingen kunnen ook dienen als nieuwe of verbeterde in- en uitvalswegen voor hulpdiensten.

Nieuwe/ alternatieve brandstoffen

In Nederland, maar ook in Fryslân wordt in toenemende mate gebruik gemaakt van nieuwe brandstoffen, zoals waterstof en aardgas. Voor de regio betekent dit dat het transport en de opslag (installaties) van deze brandstoffen gaat toenemen.

Zo worden de traditionele brandstoffen zoals benzine en diesel aangepast (toevoegen bestandsdelen). Ook wordt er in toenemende mate gebruik gemaakt van gecomprimeerde gassen die naast het traditionele LPG worden gebruikt (bijvoorbeeld CNG en LNG). Daarnaast worden nieuwe gassen steeds meer gebruikt, zoals waterstof. Alternatieve brandstoffen hebben andere gevaar aspecten dan de traditionele brandstoffen. Dit heeft invloed op risico, maar ook op de manier en mogelijkheden van bestrijding van een incident.

Voormalig agrarische bebouwing

De transitie van agrarische bebouwing naar andere functies is een ontwikkeling dat al een aantal jaren gaande is. Dit is het gevolg van de schaalvergroting in de landbouw. De verwachting is dat deze ontwikkeling ook de komende jaren verder doorgaat. Steeds meer boerderijen krijgen andere functies. Dit kan ook betekenen dat gebouwen in het buitengebied een zorg- of recreatiefunctie krijgen. Hierdoor komen in gebieden waarvoor een hoge opkomsttijd geldt voor hulpdiensten meer objecten met verminderd zelfredzame personen en/ of nemen het aantal personen in de objecten toe.

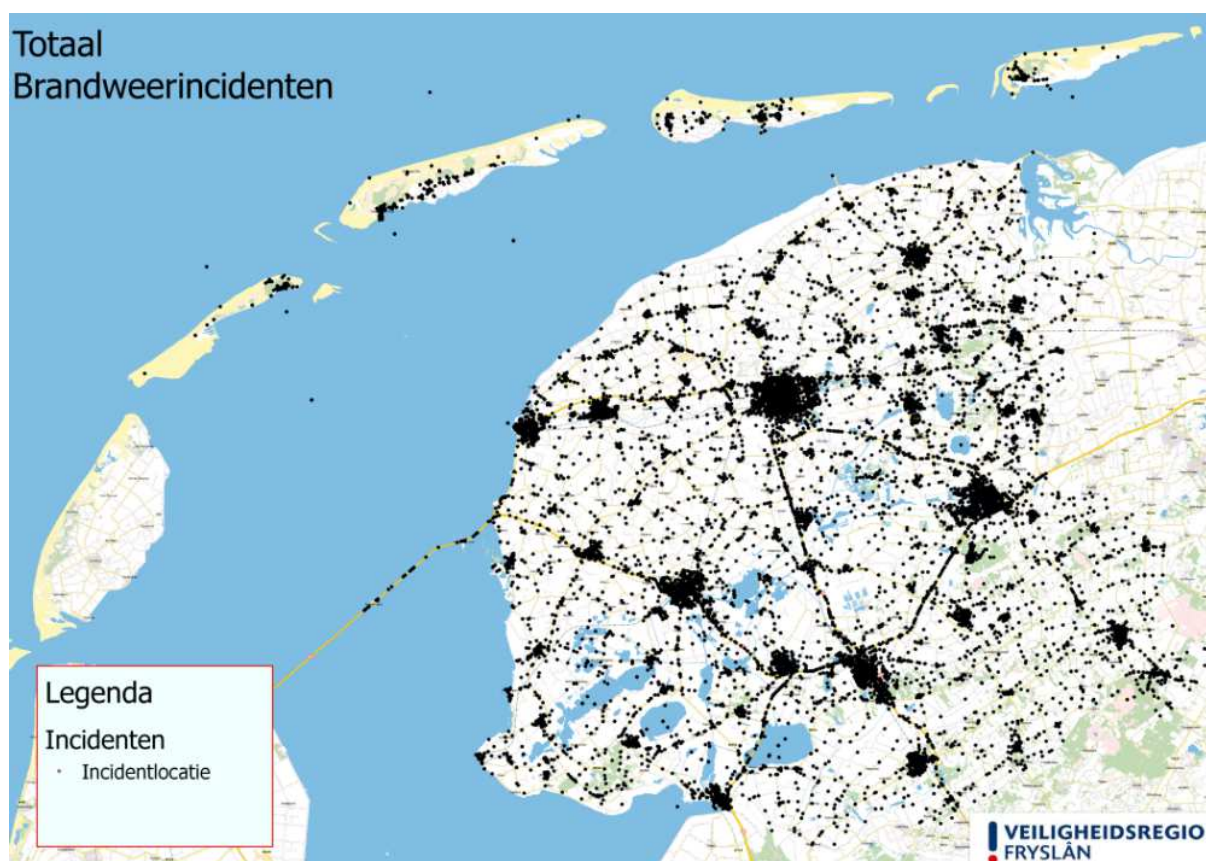
3. Beoordeling incidenten

In het vorige hoofdstuk is ingegaan op de specifieke gebiedskenmerken, (risico) objecten van het werkgebied en de relevante ontwikkelingen. Om een beter beeld te krijgen wat er kan plaatsvinden aan brandweerincidenten (brandweerklusten) en wat de relevantie, spreiding en frequentie hiervan is in de regio, wordt in dit hoofdstuk onder andere op basis van historische gegevens en de aanwezige objecten/bronnen een beeld gegeven van het risico. Deze gegevens zijn o.a. belangrijke input om de kans van voordoen van een incident te (kunnen) inschatten (op een bepaalde plaats).

In deze rapportage worden alleen de brandweerincidenten op kaart getoond/ behandeld die relevant zijn voor het incidentrisicoprofiel. Naast de gegevens getoond in deze rapportage zijn er in de GIS omgeving veel meer gegevens (databestanden) beschikbaar en te gebruiken voor andere producten en kan bijvoorbeeld tot op detailniveau worden ingezoomd op de incidenten en objecten met daarbij de achterliggende databestanden.

3.1 Totaaloverzicht brandweerincidenten

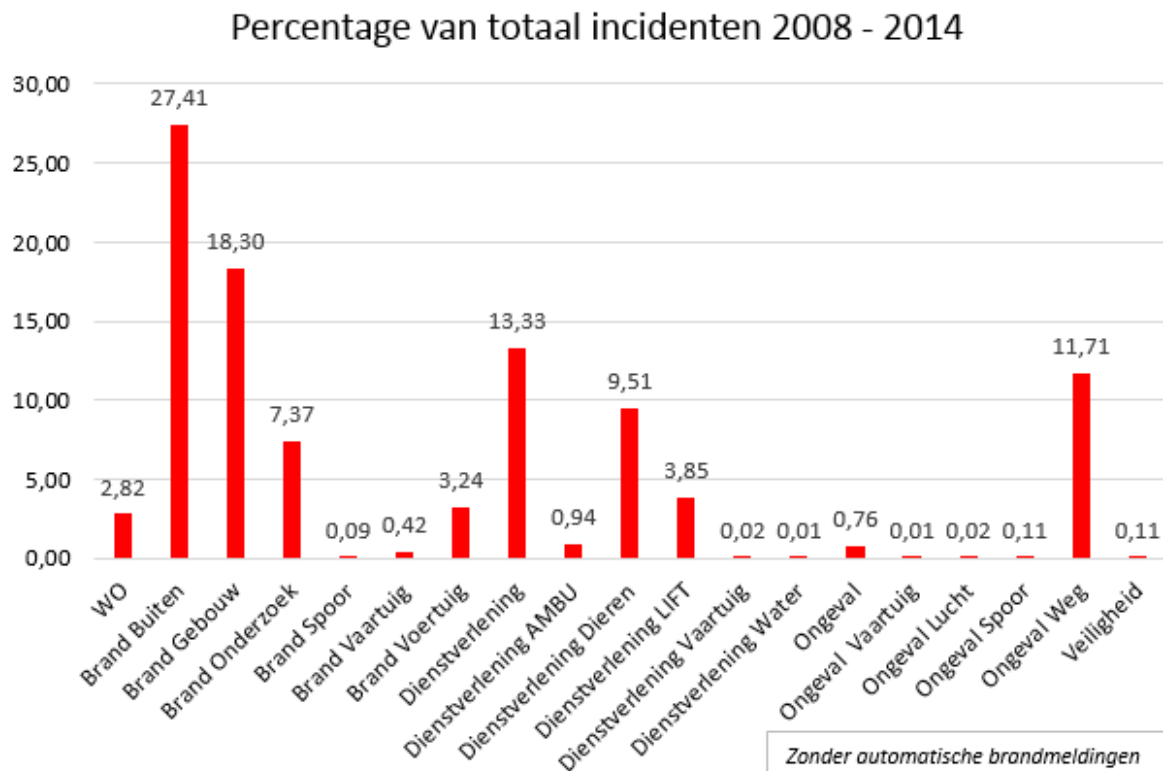
Hieronder is een totaaloverzicht weergegeven van alle relevante brandweerincidenten in de regio die hebben plaatsgevonden in de periode 2008 - 2014. In totaal zijn 30191 incidenten (17044 zonder automatische brandmeldingen³) geregistreerd en opgenomen op onderstaande kaart. Elk incident is een zwarte stip op de kaart. Middels onderstaande kaart wordt de concentratie en de spreiding van de incidenten in de regio zichtbaar. In de GIS omgeving is elke stip/ elk incident nader te bekijken op onder andere het soort incident, de inzet en de datum en tijd van plaatsvinden. In de bijlage zijn per gemeente de incidenten op totalen per gemeente en het soort incident nader gespecificeerd.

Op de kaart is te zien dat een groot aantal van de relevante brandweerincidenten/ klussen zich voornamelijk concentreren in en rondom de gebieden waar veel menselijke activiteit is (steden en wegen).

³ In de bijlage is een overzicht opgenomen met de objecten die automatisch doormelden. Daadwerkelijke incidenten in deze objecten zijn wel meegenomen in het totaal en in de beoordeling.

In de onderstaande tabel is het percentage van de soort incidenten op het totaal⁴ weergegeven. In de tabel zijn de automatische brandmeldingen niet opgenomen. De tabel laat de relevante brandweerklassen zien op hoofdthema.

Veel voorkomende brandweerincidenten/ brandweerklassen zijn “Brand buiten”, “Brand Gebouw”, “Dienstverlening” en “Ongeval weg”.

Alle weergegeven brandweerincidenten zijn per type op kaart weer te geven en te raadplegen in de GIS omgeving. Op de volgende pagina's worden de belangrijkste brandweerincidenten op de vier taakvelden (brand, technische hulpverlening, waterongevallen en OGS) nader geanalyseerd. De incidenten binnen dienstverlening worden verder niet in beeld gebracht in deze rapportage, omdat dit geen risico is, zoals bedoeld in het incidentrisicoprofiel. De gegevens hieromtrent zijn wel in beeld en te raadplegen.

⁴ 17044 incidenten zonder automatische brandmeldingen

3.2 Brand

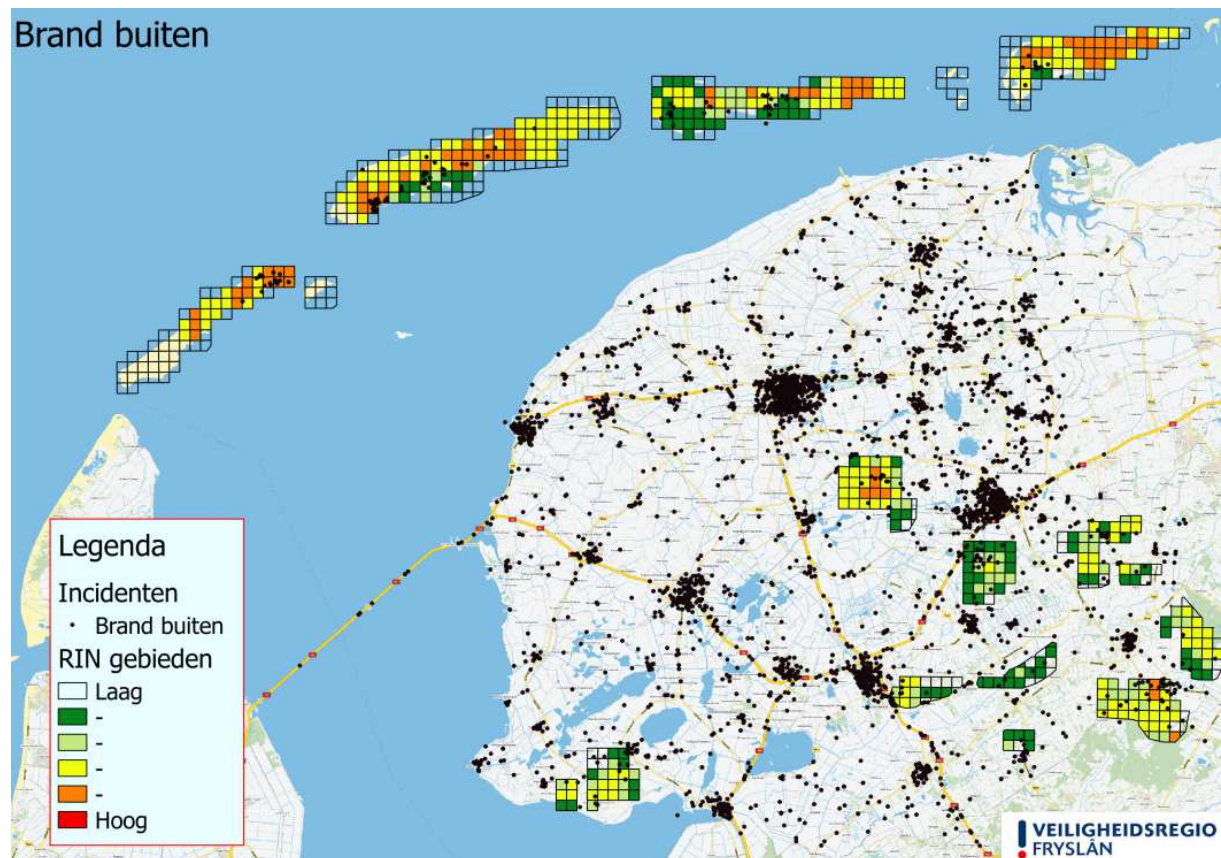
Binnen het taakveld brand zijn de buitenbranden en gebouwbranden in deze rapportage nader in beeld gebracht. Deze twee brandweerincidenten hebben namelijk een groot aandeel in het totaal aan branden.

3.2.1 Brand Buiten (incl. Natuurbrand)

Het incident “Brand Buiten” omvat alle klussen (branden) buiten een object niet zijnde een voertuig of vaartuig brand. Onderscheid in buitenbrand en natuurbrand is op basis van de meldingsclassificaties van de laatste zeven jaar niet te maken. Deze incidentcategorieën zijn daarom als één thema weergegeven. Als relevantie is wel specifiek aandacht voor grote natuurgebieden. Deze gebieden zijn eerder geanalyseerd en gescoord op risico's in de Risico Inventarisatie Natuurbranden (RIN) Fryslân (september 2013).

Spreiding en relevantie incident

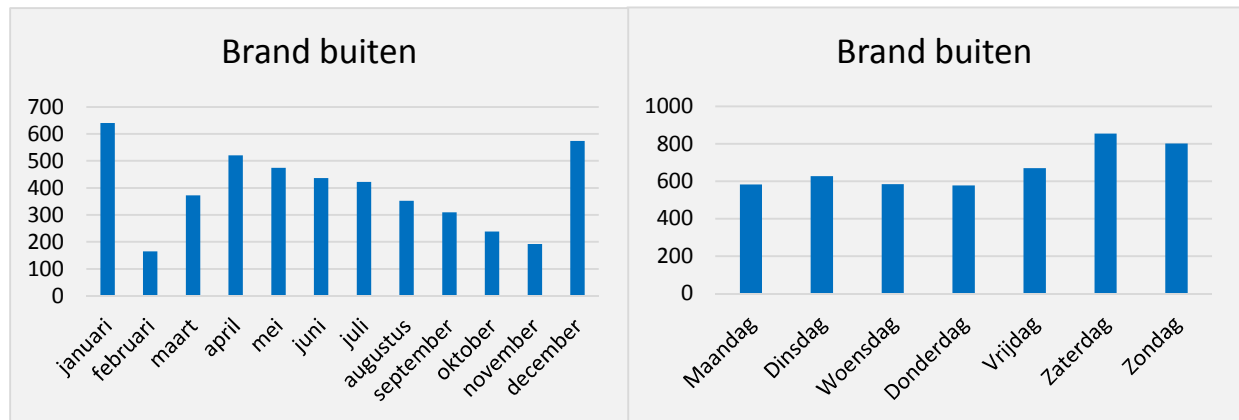
Op de onderstaande kaart zijn alle incidenten (Brand Buiten) weergegeven met een zwarte stip (4700 incidenten). De gebieden en de scores van de beoordeling op natuurbrandrisico's zijn hieronder ook op de kaart overgenomen om de relevantie van de gebieden met een natuurbrandrisico weer te geven (RIN gebieden). In de GIS omgeving is hier nader op in te zoomen.

In principe kan zich overal een buitenbrand voordoen in de regio (op het land). Op de kaart “Brand Buiten” is echter op basis van de historische gegevens te zien dat de relevante brandweerincidenten binnen dit thema zich concentreren in en rondom de gebieden waar veel menselijke activiteiten zijn. De eilanden en het zuidoosten van de regio zijn relevant in het kader van de mogelijkheid van grotere natuurbranden.

Incidenten afgezet tegen het moment van plaatsvinden

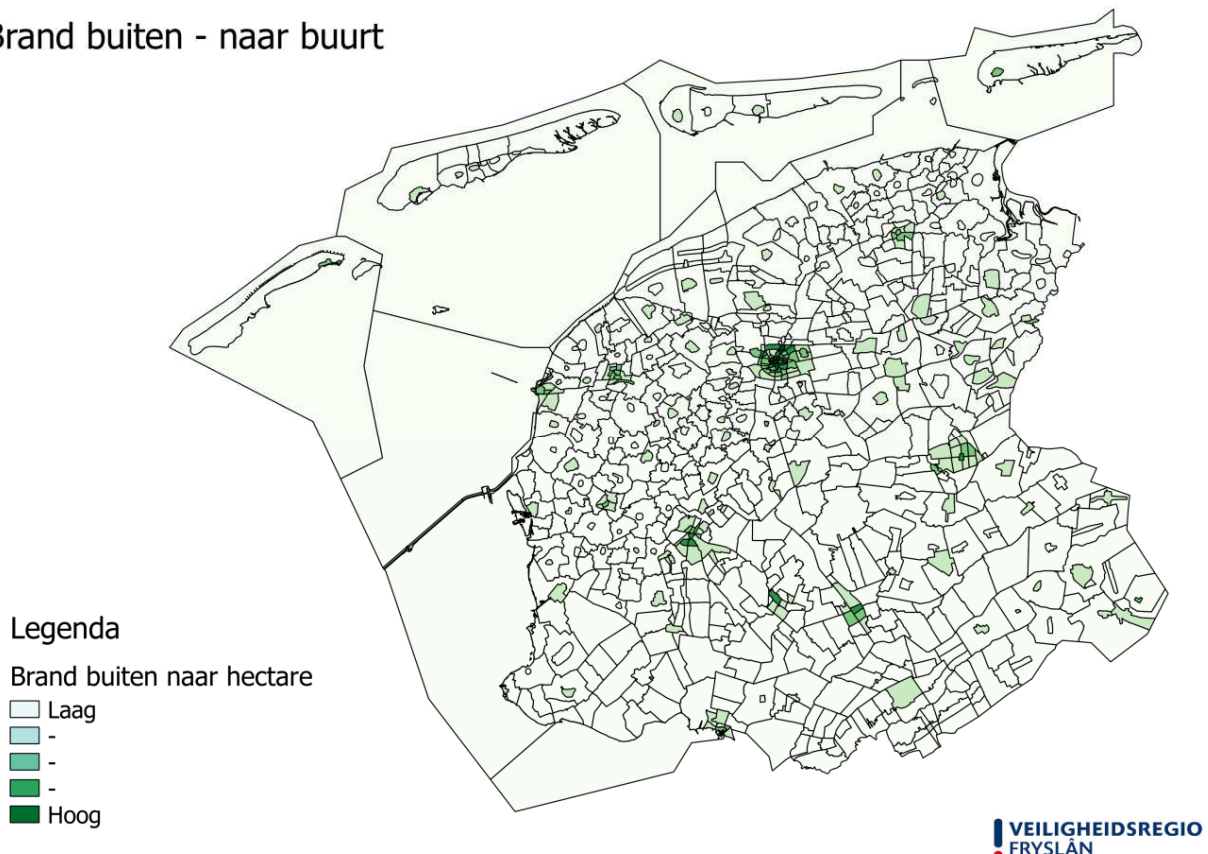
In onderstaande grafieken zijn de incidenten afgezet tegen het moment van plaatsvinden. De onderstaande tabel laat een duidelijke afwijking zien wat betreft de aantallen in de maanden januari en december. Ook in het weekend (met name de zaterdag) is een hoger aantal voorgekomen.

Frequentie (kans) buitenbranden naar buurt

Op de onderstaande kaart wordt de analyse van de buurten weergegeven op het plaatsvinden van buitenbranden. De buurten waar de meeste buitenbranden hebben plaatsgevonden per hectare land worden weergegeven als hoog.

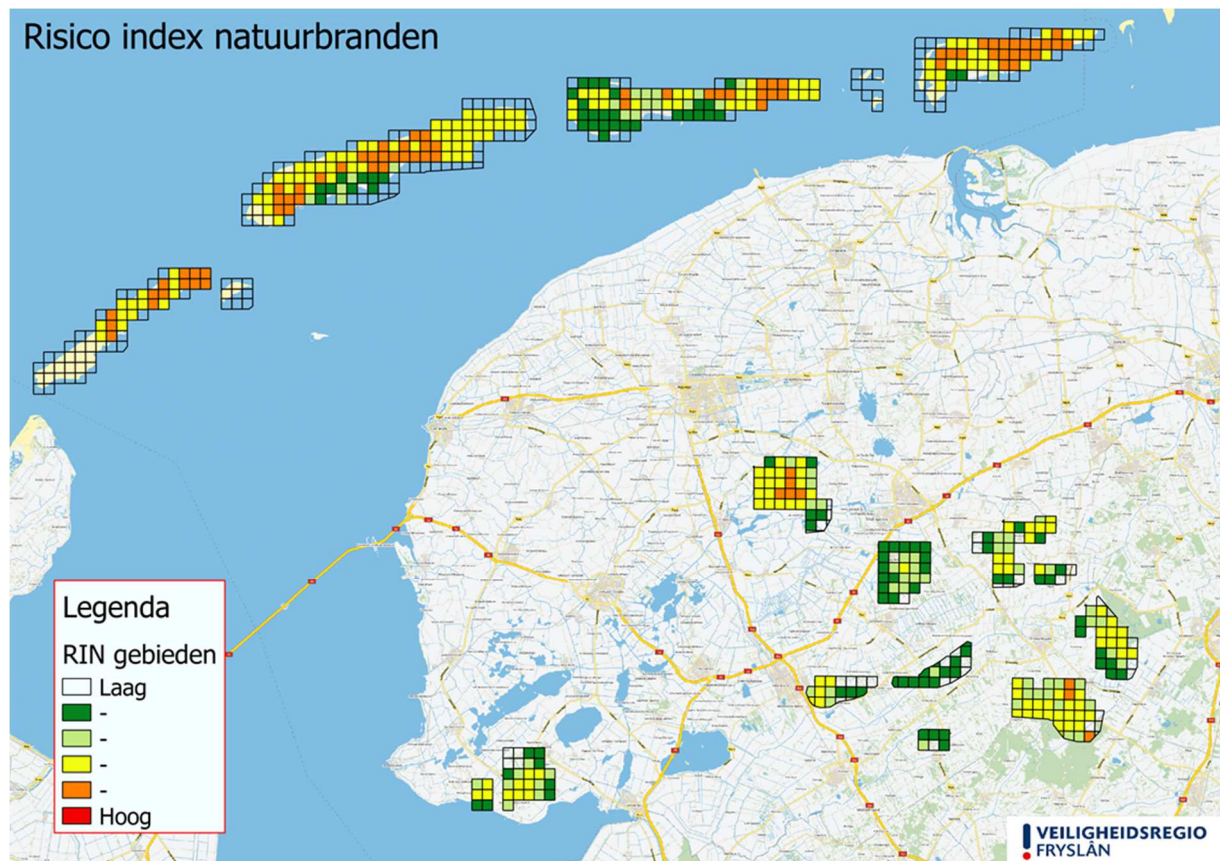
Brand buiten - naar buurt

Beoordeling

Uit de beoordeling blijkt dat de relevante brandweerincidenten binnen dit thema zich voornamelijk concentreren in en rondom de gebieden waar veel menselijke activiteiten zijn. Deze buurten scoren ook hoger in het kader van het plaatsvinden van incidenten dan buurten waar minder menselijke activiteiten zijn. Op basis van de historische data (ruim 4700 incidenten) kan verondersteld worden dat de kans op dit brandweerincident in deze buurten het hoogste is. Daarnaast is in de Noordoost hoek van de regio

een iets hogere concentratie te zien van incidenten binnen dit incidenttype. De grote hoeveelheid buiten branden in de maanden december en januari staan vooral in verband met de jaarwisseling. In het weekend is op basis van de historische gegevens ook een hogere frequentie wat betreft buitenbranden. Dit zijn dus momenten waarop een hoger risico is ten aanzien van dit incident. De impact is niet beoordeeld voor buitenbranden. Wel kan verondersteld worden op basis van de plaatsgevonden incidenten dat deze meestal beperkt blijft tot materiele schade en lager is dan een brand in een gebouw waarbij naast mogelijke slachtoffers ook de sociale impact een rol heeft. Voor het risico op natuurbranden is een volledige risicobeoordeling beschikbaar. Op onderstaande kaart is de uitkomst van deze risicobeoordeling opgenomen.

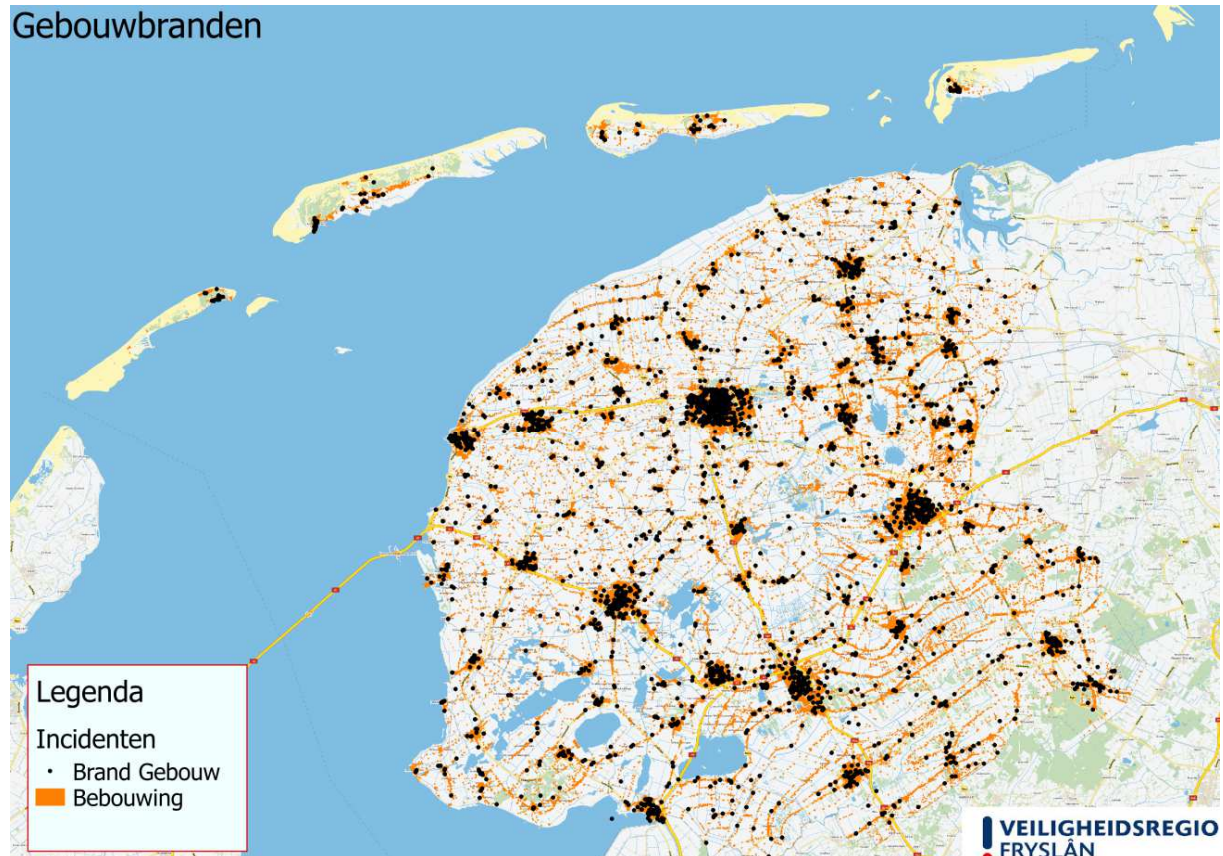
De oranje vakken op de bovenstaande kaart hebben op basis van de beoordeling een hoger risico op een grote natuurbrand. In de GIS omgeving en de RIN zijn de achterliggende parameters en scores opgenomen. Hierin is ook de reden van de score inzichtelijk. Op basis van de frequentie (buitenbranden in de relevante gebieden) is de kans op (grote) natuurbranden gering. De risicobeoordeling van natuurbranden is in het regionaal risicoprofiel vertaald (voor rampen en crisis). Het is echter wel een incidenttype waar de brandweer rekening mee moet houden.

3.2.2 Brand gebouw

Onder dit thema vallen alle branden die zich in gebouwen hebben voorgedaan. Voorbeelden hiervan zijn woningbranden en industriebranden.

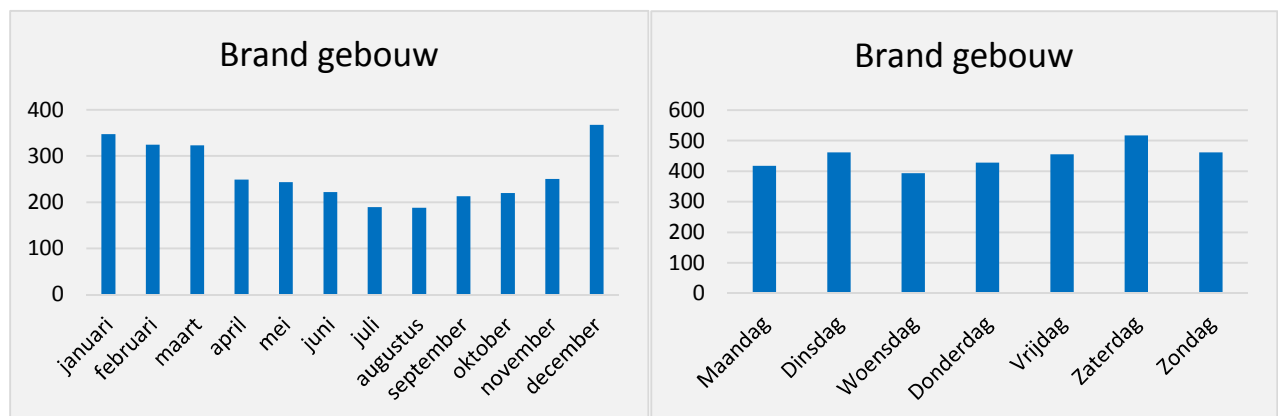
Spreiding en relevantie incident

De incidenten zijn op de kaart als zwarte stippen weergegeven (2979 incidenten). Alle (relevante) gebouwen binnen Fryslân zijn weergegeven in het oranje (369395 objecten in totaal). In tabel 1 van de bijlage zijn alle objecten weergegeven per gemeente. Alle objecten en soorten objecten zijn verwerkt binnen de GIS omgeving en zijn hierbinnen ook te raadplegen. Van de incidenten is ook de gebruiksfunctie van het object waar het heeft plaatsgevonden inzichtelijk gemaakt.

Incidenten afgezet tegen het moment van plaatsvinden

In onderstaande grafieken zijn de incidenten afgezet tegen het moment van plaatsvinden. De onderstaande tabel laat een duidelijke afwijking zien tussen de wintermaanden en de zomermaanden.

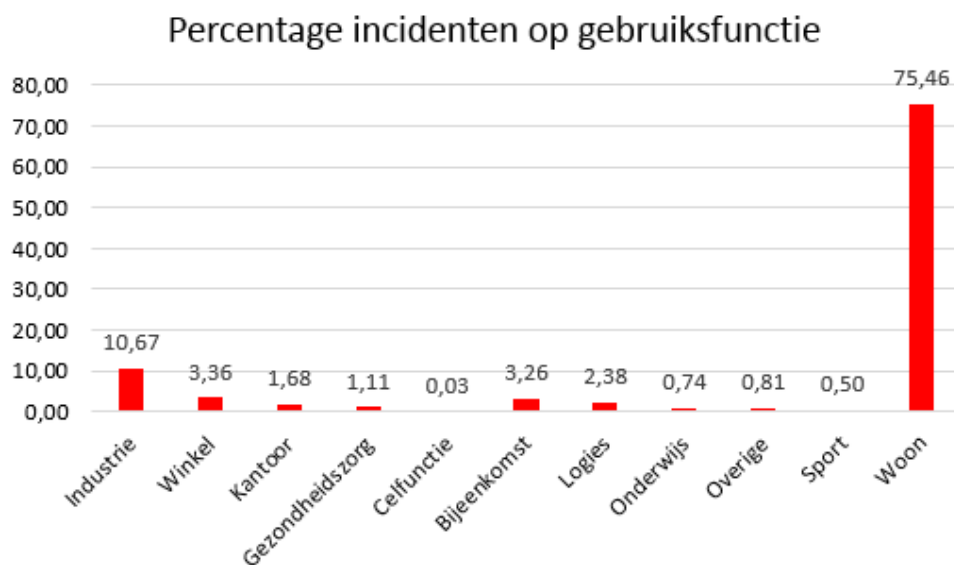
Frequentie (kans) per objectsoort

Op basis van het aantal objecten in de regio en het aantal gebouwbranden (2979) over de periode 2008-2014 is de kans (frequentie) bepaald. Op basis van de beschikbare data is de kans in een object op een willekeurige gebouwbrand 0,0012 per jaar. In het brandrisicoprofiel van 2013 was deze frequentie 0,0014 per jaar⁵.

Hieronder is een tabel opgenomen waarin de frequentie per gebruiksfunctie is weergegeven over de periode 2008-2014. De frequentie kan gezien worden als de kans van optreden van een brand in een bepaald objectsoort op basis van de historische gegevens.

	Frequentie per jaar
Objectsoort	Per object
Industrie	0,0024
Winkel	0,0020
Kantoor	0,0014
Gezondheidszorg	0,0019
Celfunctie	0,0476
Bijeenkomst	0,0032
Logies	0,0008
Onderwijs	0,0032
Overige	0,0002
Sport	0,0026
Woon	0,0011

In onderstaande grafiek wordt het aandeel van een bepaalde gebruiksfunctie weergegeven aan het totaal aantal gebouwbranden. In totaal hebben 2979 gebouwbranden plaatsgevonden in de periode 2008-2014. Deze incidenten zijn gekoppeld aan het soort gebruiksfunctie.

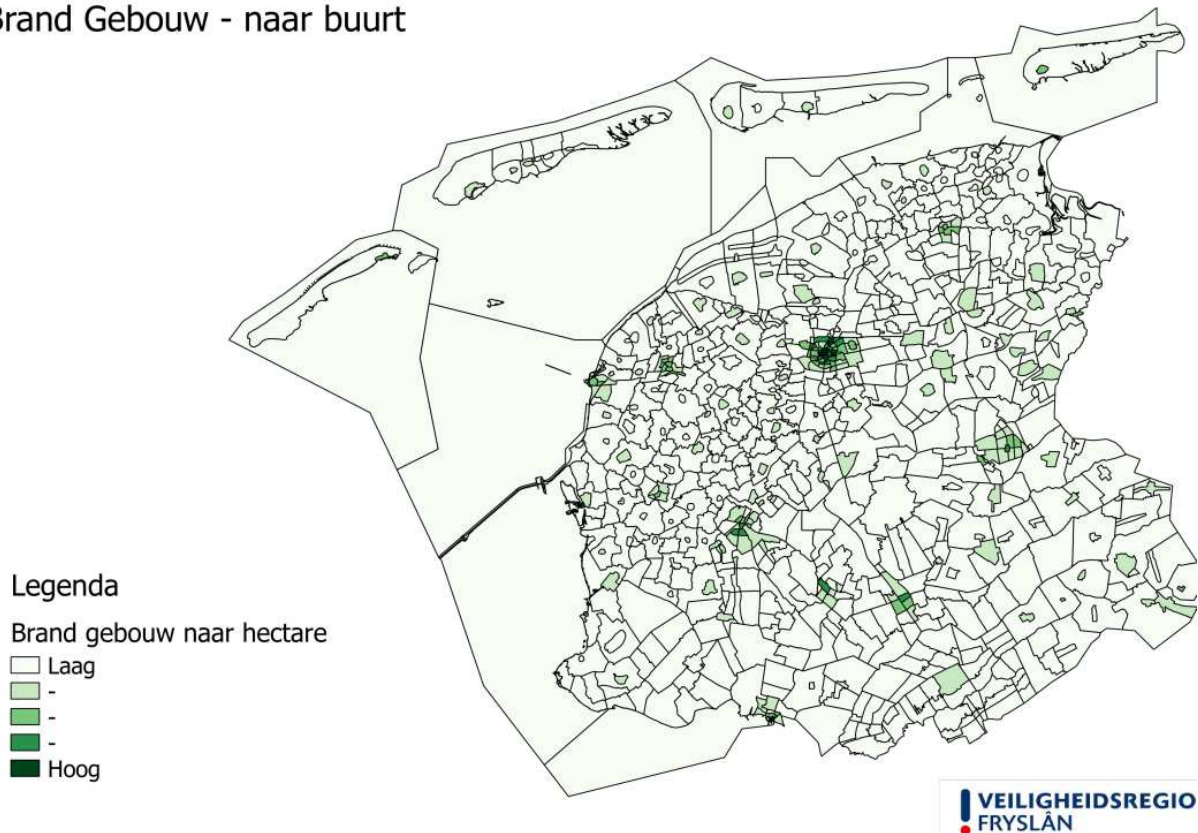

⁵ Brandrisicoprofiel 2013 ging uit van historische incidentgegevens over de periode 2007-2011

Frequentie (kans) gebouwbranden naar buurt

Op de onderstaande kaart wordt de analyse van de buurten weergegeven op het plaatsvinden van gebouwbranden. De buurten waar de meeste gebouwbranden hebben plaatsgevonden per hectare bebouwd gebied worden weergegeven als hoog.

Brand Gebouw - naar buurt

Beoordeling

Uit de beoordeling blijkt dat de relevante brandweerincidenten binnen dit thema zich concentreren in de gebieden waar veel menselijke activiteiten zijn en een hoge mate van verstedelijking aanwezig is. Er zijn op basis van de beschikbare data geen afwijkingen in dit beeld geconstateerd. In de binnenstad van Leeuwarden, de Vrijheidswijk en 't Vliet in Leeuwarden komt de hoogste frequentie branden voor per hectare bebouwing. Op basis van de historische data (ruim 2900 incidenten) kan verondersteld worden dat de kans op dit brandweerincident in deze buurten het hoogste is. Voor de rest is er een spreiding van relevante incidenten over de gehele regio.

Wat opvalt is dat, op basis van de historische gegevens, het incident bijna twee keer zoveel in de wintermaanden plaats heeft gevonden dan in de zomermaanden. De woonfunctie (75 %) heeft een groot aandeel in het totaal aan gebouwbranden in de regio.

De objectsoorten met de hoogste brandfrequentie zijn:

- Celfunctie
- Onderwijsfunctie
- Bijeenkomstfunctie

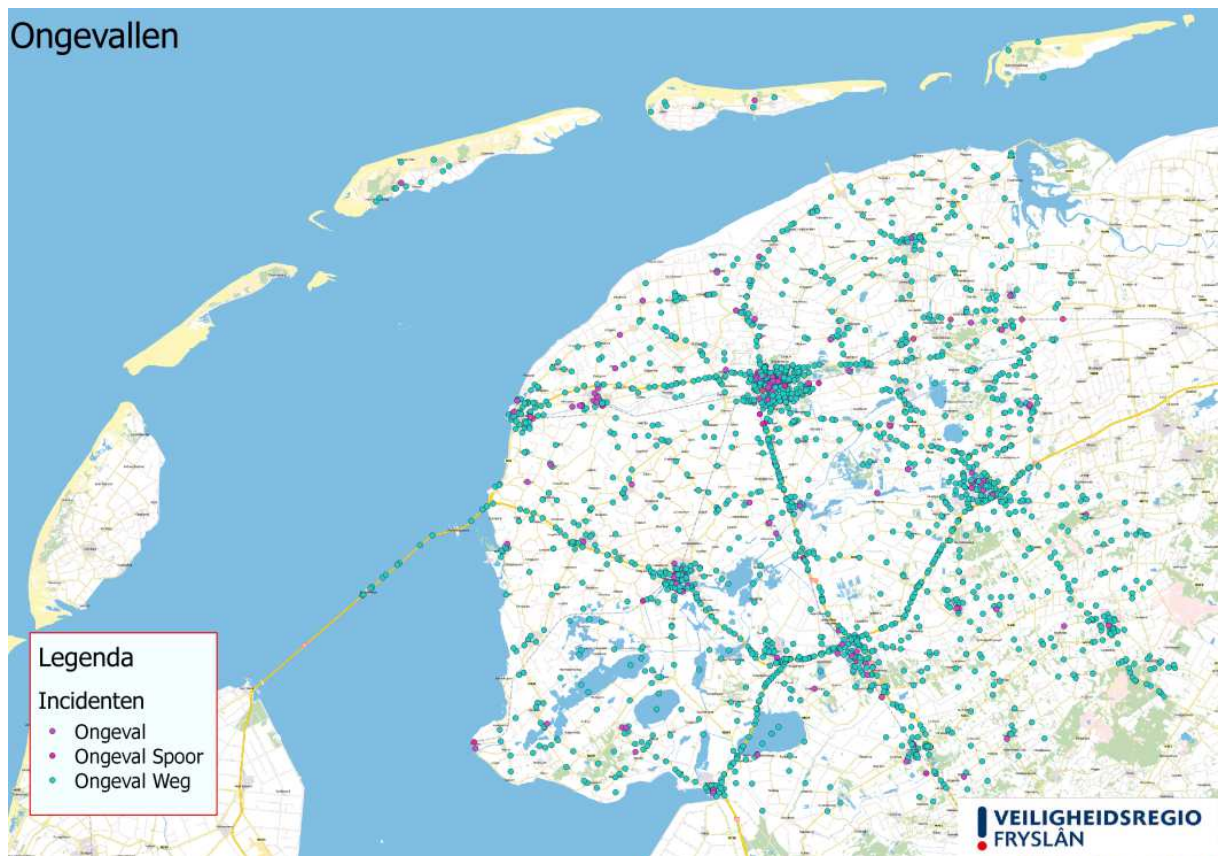
In het vorige brandrisicoprofiel hadden deze drie functies ook de hoogste brandfrequentie score. In het volgende hoofdstuk is voor gebouwbranden een verdiepende risicobeoordeling opgenomen voor de regio Fryslân. Hierin is ook een complete impactbeoordeling opgenomen.

3.3 Technische hulpverlening

Incidenten binnen het taakveld technische hulpverlening zijn zeer divers. Binnen het taakveld technische hulpverlening zijn in dit incidentrisicoprofiel alle ongevallen in beeld gebracht. Binnen dit thema vallen o.a. ongevallen op de weg, ongevallen op het spoor en bedrijfsongevallen. Het incident "ongeval weg" is in deze rapportage apart in beeld gebracht. Dit brandweerincident heeft namelijk een groot aandeel in het totaal aan hulpverlening (het brandweerincident "ongeval weg" is 2006 keer voorgekomen in de periode 2008-2014).

3.3.1 Ongevallen totaal

De plaatsgevonden incidenten zijn op de kaart middels stippen weergegeven. In de GIS omgeving is elk incident afzonderlijk te benaderen.

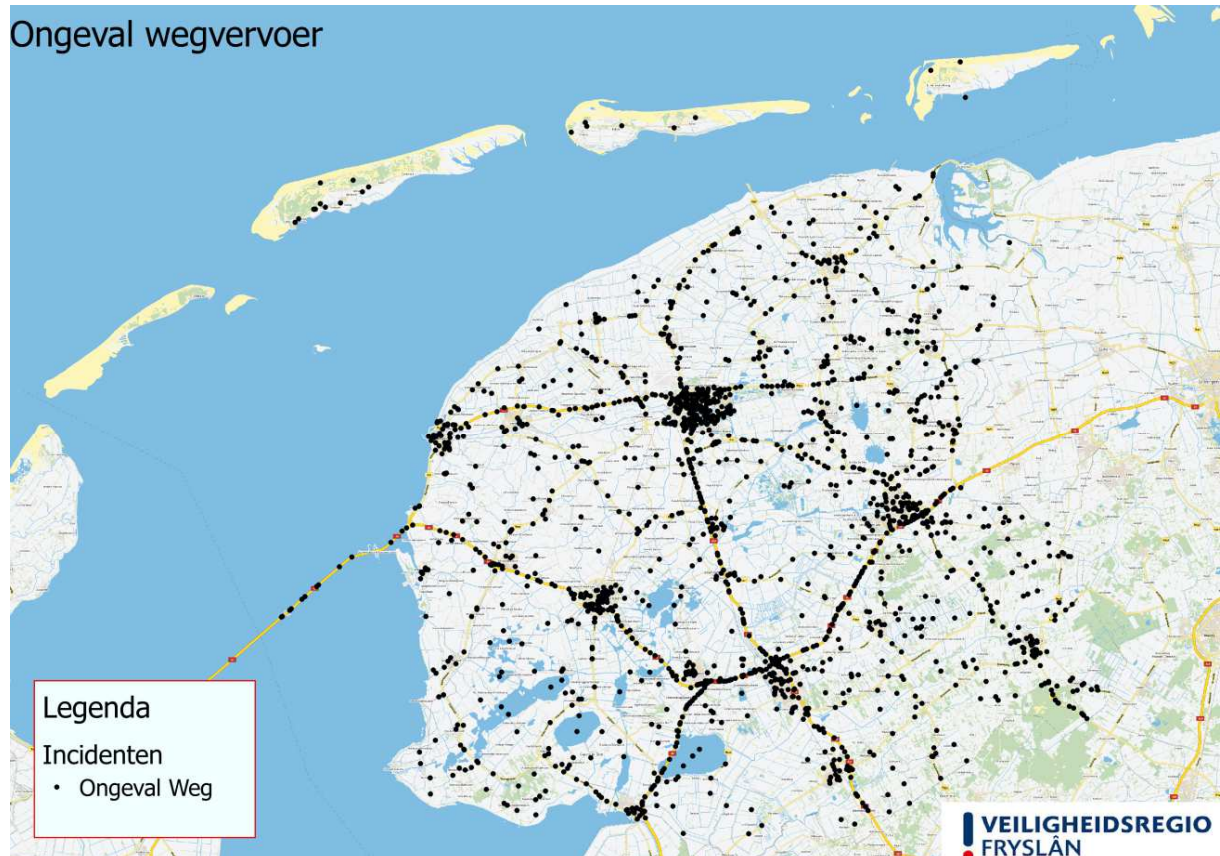
Op de bovenstaande kaart "Ongevallen" is te zien dat de relevante brandweerincidenten binnen dit thema zich concentreren in en rondom de gebieden waar veel menselijke activiteiten zijn (plaatsen en wegen).

3.3.2 Ongeval weg

Onder dit thema vallen alle incidenten (brandweerklussen) waarbij een ongeval op de weg heeft plaatsgevonden en waarvoor brandweerinzet (mogelijk) noodzakelijk was. Het zijn dus niet alle verkeersongevallen in de regio.

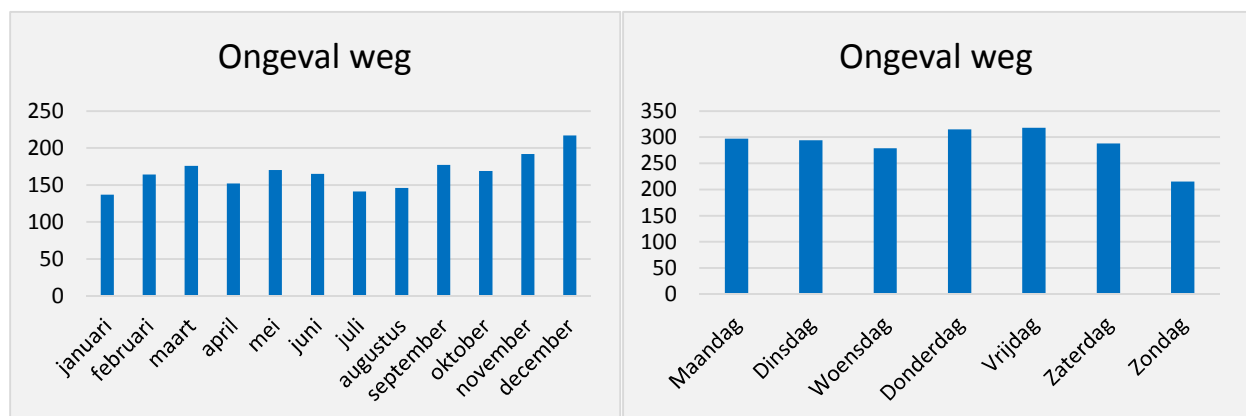
Spreading en relevantie incident

Relevante incidenten van de afgelopen zeven jaar zijn weergegeven als zwarte stippen (2006 geregistreerde incidenten). Als ondergrond zijn de wegen in Fryslân opgenomen. De vervoersaders (wegen) zijn ook in de GIS omgeving als laag toegevoegd.

Incidenten afgezet tegen het moment van plaatsvinden

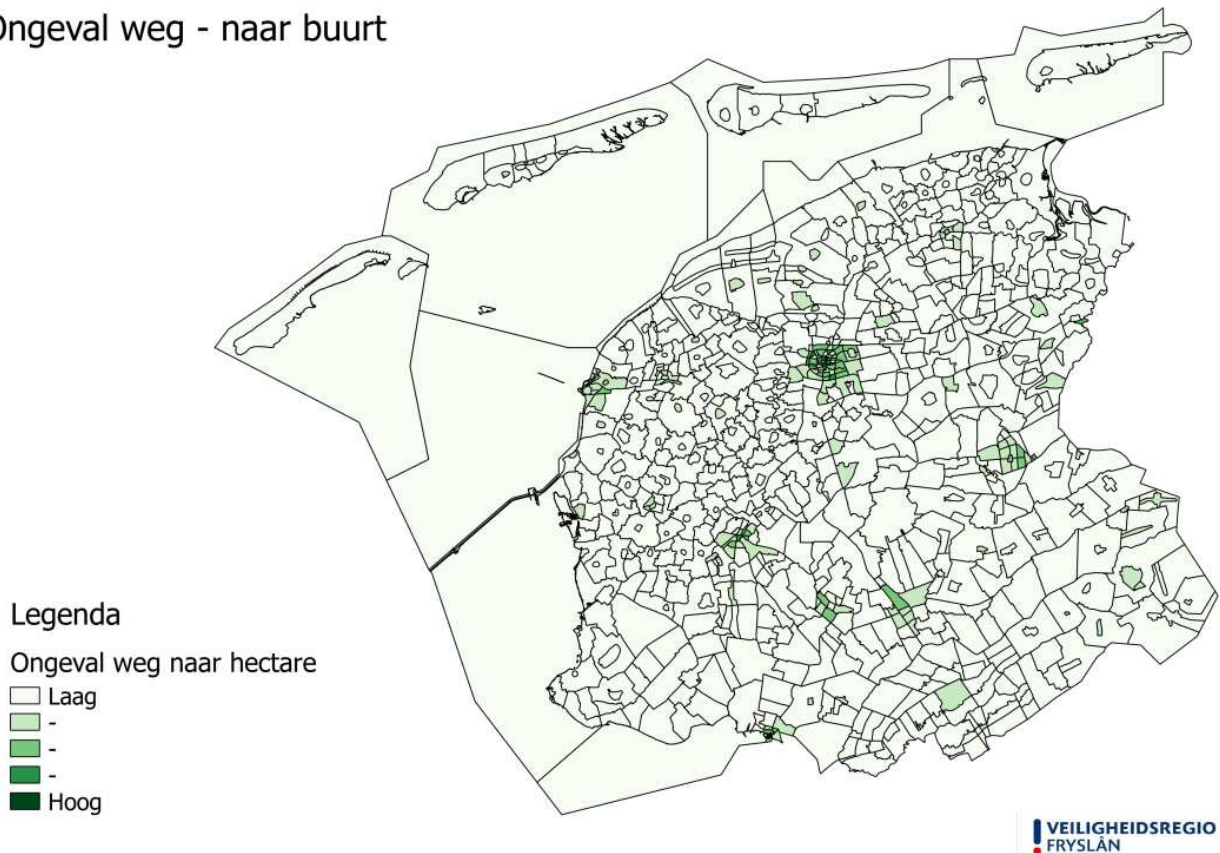
In onderstaande grafieken zijn de incidenten afgezet tegen het moment van plaatsvinden. In de onderstaande tabel is een afwijking te zien op de zondag (lager) ten opzichte van de overige dagen en de maand december (hoog) ten opzichte van de maanden juli en augustus.

Frequentie (kans) ongeval weg naar buurt

Op de onderstaande kaart wordt de analyse van de buurten weergegeven op het plaatsvinden van het brandweerincident "ongeval weg". De buurten waar de meeste ongevallen hebben plaatsgevonden per hectare land worden weergegeven als hoog.

Ongeval weg - naar buurt

Beoordeling

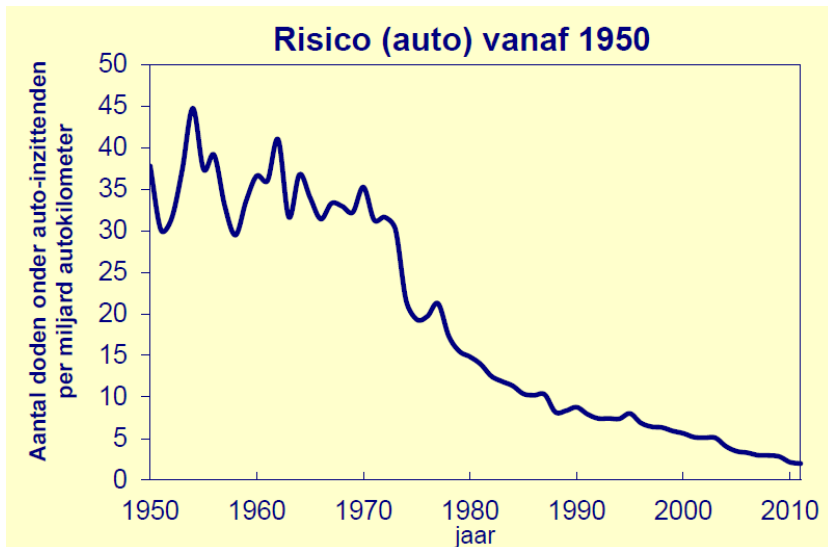
Op de kaart "ongeval weg" is te zien dat een groot gedeelte van de relevante brandweerincidenten binnen dit thema zich concentreren rondom de "A" en "N" wegen en de grotere plaatsen (Leeuwarden, Drachten, Sneek, Heerenveen en Harlingen) in het gebied. Uit de analyse naar buurt komen vooral de buurten in de stedelijke gebieden naar voren. In deze gebieden is ook een grotere concentratie van dit brandweerincident waar te nemen.

Voor het bepalen van het volledige risico van dit brandweerincident is op dit moment geen adequate methode beschikbaar. Tevens is er geen registratie en onderzoek beschikbaar voor de brandweerincidenten wat betreft het bepalen van de impact. De impact van dit brandweerincident bestaat vooral uit slachtoffers (dood of gewond), materiële schade en een beperkte sociale impact (o.a. slachtoffer(s) en familie/ vrienden).

Landelijk wordt door andere partijen op verschillende manieren wel onderzoek gedaan naar dit incident. Deze onderzoeken zijn echter breder dan de brandweerincidenten (gaat uit van alle verkeersongevallen). De (landelijke) registratie is daarnaast vooral gericht op dodelijke verkeersslachtoffers. Het risico wordt bepaald door veel factoren (o.a. type weg, weginrichting, bestuurder, soort voertuig).

Door de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) wordt voor het bepalen van het risico rekening gehouden met het aantal slachtoffers en de afgelegde afstand in het verkeer. Het risico kan gedefinieerd worden als het aantal verkeersslachtoffers (doden dan wel ernstig verkeersgewonden) per reizigerskilometer.

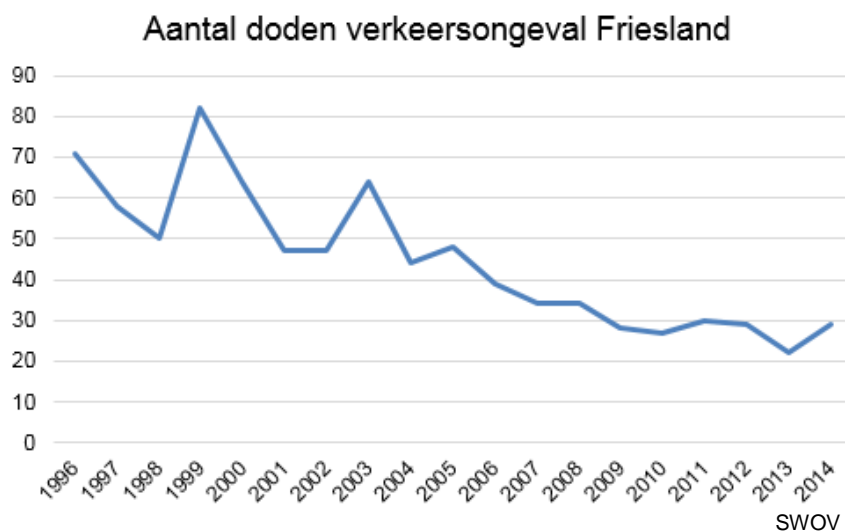
Het risico in Nederland voor mensen in een auto om te overlijden in het verkeer laat sinds 1970 een dalende trend zien (zie de afbeelding op de volgende pagina). Dit geldt ook voor Fryslân.

SWOV, Leidschendam, juli 2013

Op basis van het onderzoek van de SWOV hebben brom- en snorfietsers en motorrijders een relatief hoog risico om te overlijden of ernstig verkeersgewond te raken door een verkeersongeval. Van de verschillende leeftijdsgroepen hebben vooral ouderen, door hun verhoogde lichamelijke kwetsbaarheid en functiestoornissen, een verhoogd risico om slachtoffer te worden. Ook bij jongeren is een verhoogd risico door hun beginnende deelname aan het gemotoriseerde verkeer. Uit onderzoek blijkt ook dat het risico om ernstig verkeersgewond te raken in een fietsongeval, waarbij geen motorvoertuig betrokken is, de laatste jaren is toegenomen.

Hieronder is een grafiek opgenomen met de ontwikkeling van het totaal aantal doden door een verkeersongeval binnen Fryslân. Hierop is ook een duidelijk dalende trend zichtbaar.

SWOV

Wat uit landelijk onderzoek blijkt is dat het type weg (en de inrichting hiervan) ook van belang is wat betreft het risico. Onderzoek⁶ laat zien dat 25% van het totale aantal verkeersslachtoffers valt op provinciale wegen (slechts 8% van het totale wegen bestand).

⁶ ANWB-onderzoek verkeersveiligheid provinciale wegen Friesland, 2014

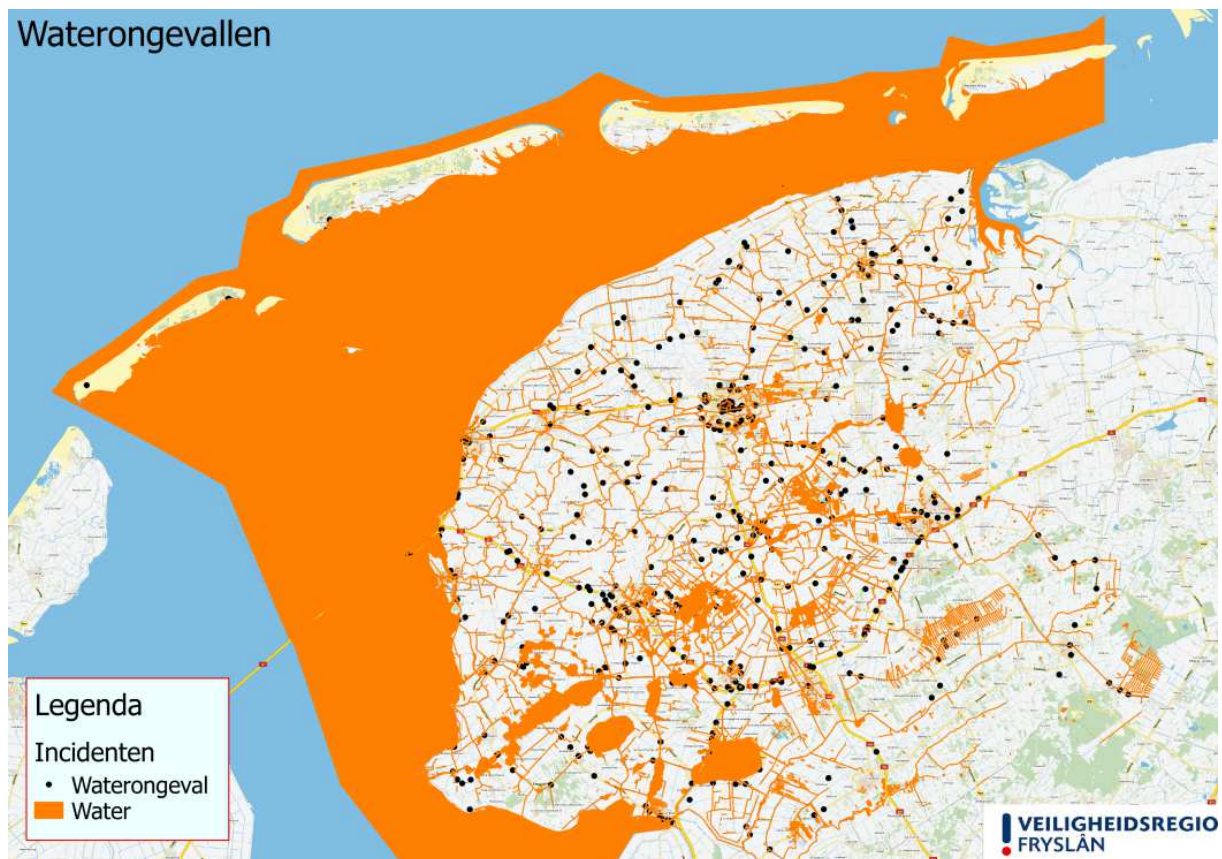
3.4 Waterongeval

Binnen het taakveld waterongeval zijn alle waterongevallen in deze rapportage nader in beeld gebracht. Onder dit thema vallen incidenten als persoon te water en voertuig te water. Dit zijn niet de incidenten, zoals brand, ongeval en dienstverlening scheepvaart. De hoeveelheid scheepvaartincidenten (78 geregistreerd in de periode 2008 – 2014) zijn beperkt en concentreren zich wel in de waterrijke gebieden. De scheepvaartincidenten vallen niet onder deze meldingsclassificatie. In dit hoofdstuk worden de scheepvaartincidenten ter verduidelijking wel in beeld gebracht.

3.4.1 Waterongeval

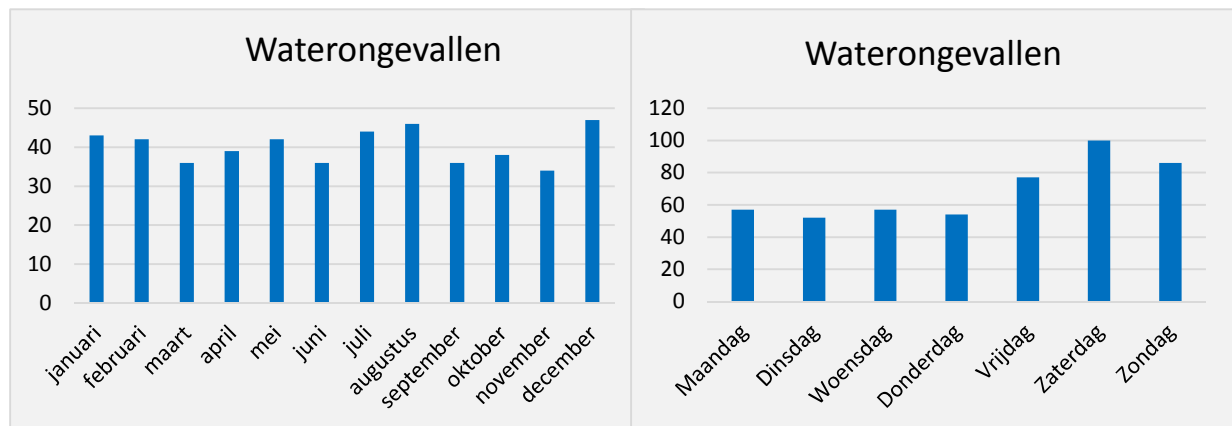
Spreiding en relevantie incident

De plaatsgevonden incidenten in de periode 2008-2014) zijn op de kaart weergegeven als zwarte stippen (483 geregistreerde incidenten). Al het relevante water binnen Fryslân is weergegeven in het oranje.

Incidenten afgezet tegen het moment van plaatsvinden

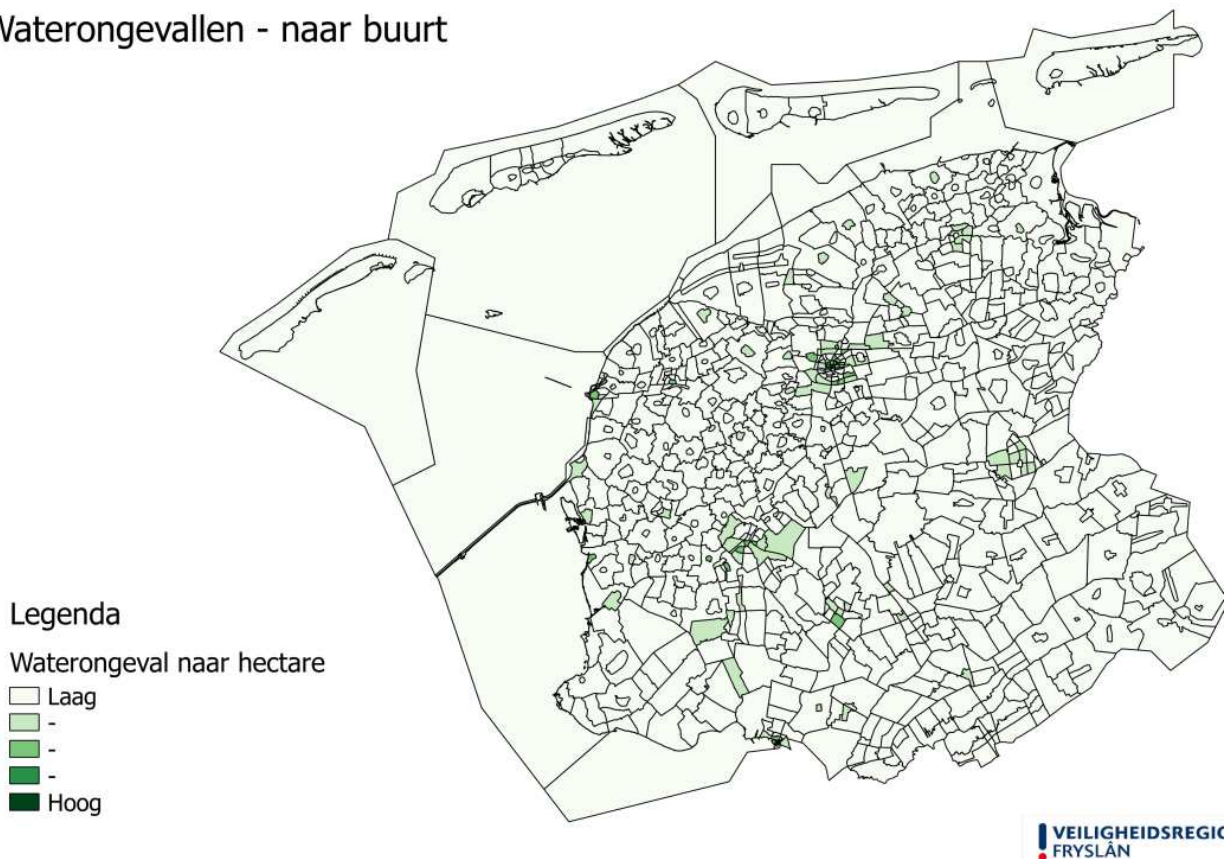
In onderstaande grafieken zijn de incidenten afgezet tegen het moment van plaatsvinden. In de onderstaande tabel is een afwijking te zien op de vrijdag, zaterdag en zondag (hoger) ten opzichte van de andere dagen.

Frequentie (kans) waterongevallen naar buurt

Op de onderstaande kaart wordt de analyse van de buurten weergegeven op het plaatsvinden van waterongevallen. De buurten waar de meeste waterongevallen hebben plaatsgevonden per hectare worden weergegeven als hoog.

Waterongevallen - naar buurt

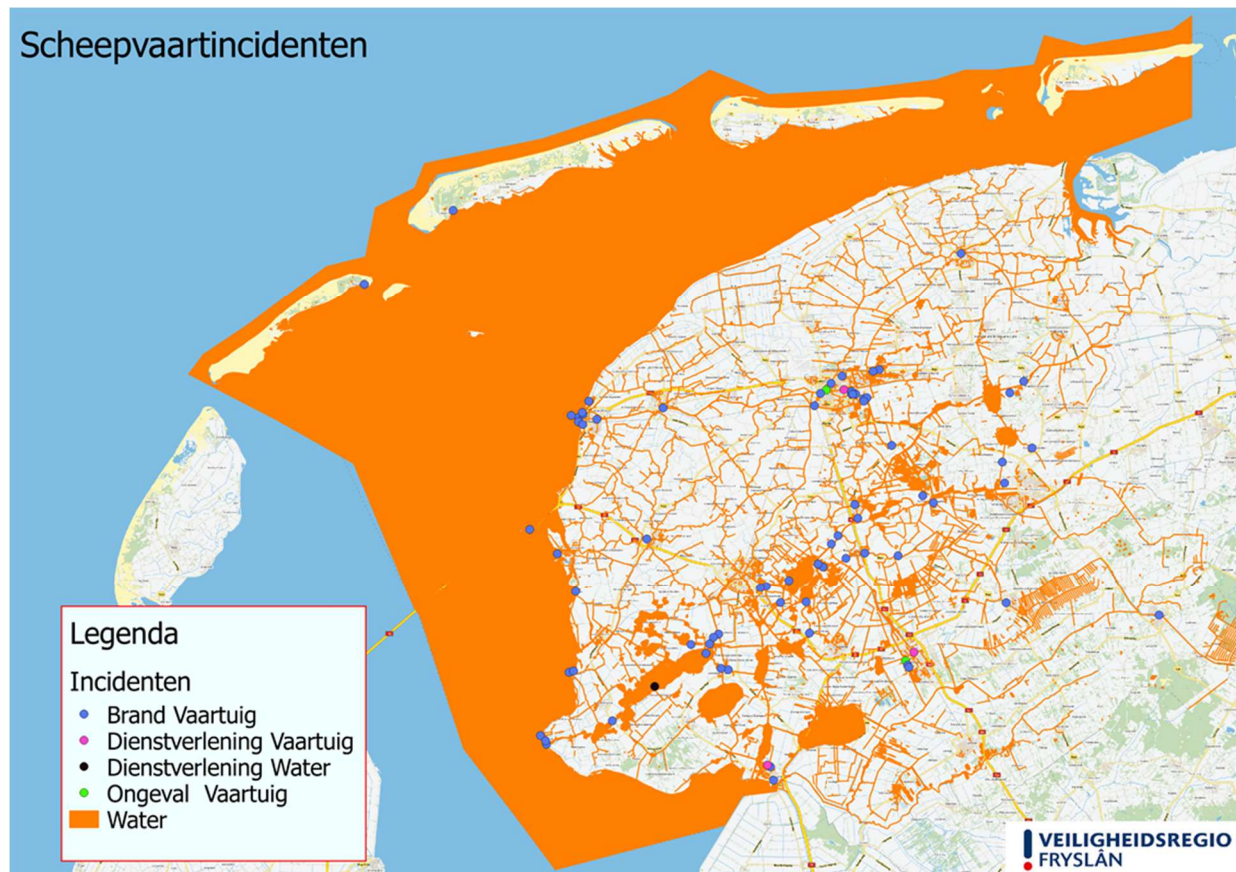
Beoordeling

Op de kaart "Waterongevallen" is een sterke spreiding van de relevante brandweerincidenten binnen dit thema over de regio te zien. De incidenten concentreren zich grotendeels langs wegen. Alleen in de zuidoosthoek van de regio is de relevantie voor dit incident lager gezien de plaatsgevonden incidenten en de hoeveelheid relevant water (ook langs wegen). Op de kaart "waterongevallen naar buurt" is in de zuidoosthoek ook geen hoge frequentie in een bepaalde buurt waarneembaar.

Op de zaterdag vinden op basis van de historische gegevens bijna twee keer zoveel waterongevallen plaats dan de maandag t/m de donderdag. Ook de vrijdag en de zondag scoren aanzienlijk hoger. Voor het bepalen van het volledige risico (kans x effect) van dit brandweerincident is op dit moment geen adequate methode beschikbaar. Tevens is er geen registratie en onderzoek beschikbaar voor de brandweerincidenten wat betreft het bepalen van de impact. De impact van dit brandweerincident bestaat vooral uit slachtoffers (dood of gewond), materiële schade en een beperkte sociale impact (o.a. slachtoffer(s) en familie/ vrienden).

3.4.2 Scheepvaartincidenten

Op onderstaande kaart zijn de incidenten brand, ongeval, dienstverlening scheepvaart en dienstverlening water weergegeven. Deze incidenten vallen niet onder de meldingsclassificatie waterongevallen, maar zijn wel relevant in het kader van dit thema. De hoeveelheid geregistreerde scheepvaartincidenten in de periode 2008-2014 is 78. Dit is beperkt ten opzichte van de geregistreerde waterongevallen. Vanaf 2014 worden de incidenten op coördinaat geregistreerd. In de voorgaande jaren is geregistreerd op de oeverlijn, hierdoor kunnen incidenten op de oeverlijn wel degelijk op bijvoorbeeld een meer hebben plaatsgevonden.

3.5 Ongeval gevaarlijke stoffen

Ongevallen met gevaarlijke stoffen zijn de laatste zeven jaar niet als zodanig geregistreerd. Daarom zijn ongevallen met gevaarlijke stoffen niet als apart incident op kaart weer te geven. Dergelijke ongevallen zijn vaak geregistreerd als meetverzoek, ongeval binnen of ongeval buiten.

Voor dit thema zijn wel de relevante bedrijven met gevaarlijke stoffen weer te geven. Op de onderstaande kaart zijn deze risicovolle inrichtingen in oranje weergegeven. Over alle "A" en "N" wegen vindt ook vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Daarnaast ligt verspreid over de gehele regio een netwerk met hogedruk aardgasleidingen. Deze risicobronnen zijn ook op kaart weergegeven. Op de kaart staan alleen de hogedruk leidingen weergegeven. In aansluiting op dit stelsel ligt er vanzelfsprekend ook een heel leidingwerk met midden en lage druk.

De weergegeven objecten op de kaart hebben een ondergrens aan de hoeveelheid gevaarlijke stoffen. De ondergrens is het risicoregister gevaarlijke stoffen⁷. Op de kaart staan o.a. bedrijven met opslagen gevaarlijke stoffen (brandbaar, toxisch en explosief), gaslocaties, bedrijven met ammoniakkoelinstallaties en LPG tankstations. Het aantal bedrijven met gevaarlijke stoffen in de regio is dus meer dan weergegeven op kaart (bedrijven met zeer kleine hoeveelheid aan gevaarlijke stoffen ontbreken). Naast de weergegeven risicobronnen in dit hoofdstuk zijn in de regio ook veel agrarische bedrijven gevestigd. Bij deze bedrijven zijn vooral de mestgassen gevaarlijk en kunnen leiden tot ongevallen. Binnen de mestopslagplaatsen is er gevaar op verstikking, bedwelmings, vergiftiging, explosie of brand.

In onderstaande tabel is het totaal voor Fryslân aan risicobronnen weergegeven. In de bijlage is een tabel opgenomen waarin het aantal risicobronnen per gemeente wordt weergegeven.

Kerncijfers Veiligheidsregio Fryslân	
Buisleidingen (hogedruk gas)	1.285 km
Wegen (vervoer gevaarlijke stoffen)	1.565 km
Risicovolle inrichtingen (gevaarlijke stoffen)	448

Risicovolle bedrijven en buisleidingen (hogedruk gas)

⁷ Een landelijk register dat risico's met gevaarlijke stoffen vastlegt. In dit register staan alle bedrijven die giftige, brandbare, explosieve en nucleaire stoffen verwerken of opslaan. Ook staan in het risicoregister de transportroutes en buisleidingen voor deze stoffen.

Elk risicovol bedrijf met gevaarlijke stoffen (elke oranje stip) is in de GIS omgeving apart te benaderen en te onderscheiden in de verschillende categorieën. Eén zo'n categorie zijn de bovengrondse opslagen van brandbare vloeistoffen⁸. Deze opslagen zijn apart weer te geven (kan bijvoorbeeld relevant zijn voor de plaatsing van schuimvormend middel). Hieronder is de overzichtskaart weergegeven met de categorieën van bedrijven met gevaarlijke stoffen.

Vervoer gevaarlijke stoffen

In regio vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats over de weg en over het water. Dit gaat om brandbare, explosieve en toxische stoffen. Over het spoor kan slechts incidenteel vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvinden. Op de kaart op de volgende pagina zijn de relevante transportroutes weergegeven waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. De rode routes (weg) en de groene vaarwegen zijn aangewezen vanuit het Rijk in het kader van het Basisnet waarover veel transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt/ plaats mag vinden.

Naast de routes weergegeven op de kaart vindt er over andere wegen ook plaatselijke bevoorrading plaats. Een incident met vervoer kan dus op meer plaatsen gebeuren dan de op de kaart aangegeven routes. Ook naar de Waddeneilanden vindt plaatselijke bevoorrading plaats. De aangegeven routes zeggen echter wel iets over de hoeveelheid vervoer en staan daarmee in verband met de kans op een incident.

⁸ PGS 29 opslagen

Beoordeling

In de gehele regio kunnen op basis van de aanwezige gevaarlijke stoffen incidenten plaatsvinden. Op basis van de aanwezige inrichtingen en vervoersaders in het kader van gevaarlijke stoffen is de kans op een incident in bepaalde gebieden hoger vanwege de intensiteit van vervoer en/of de aanwezigheid van meer risicovolle inrichtingen. Ook de mogelijke impact verschilt per gebied. Dit is afhankelijk van de hoeveelheid bebouwing en soort objecten binnen de effectgebieden van een risicobron.

Over de historische frequentie kan geen conclusie getrokken worden, omdat de incidenten niet als zodanig geregistreerd worden. Dit zal een advies zijn voor de toekomst om dit mee te nemen bij de registratie.

Het risico op grote incidenten met gevaarlijke stoffen waarbij ook aanzienlijke effecten zijn voor de omgeving (doden/ gewonden/ schade) is zeer klein. In Nederland heeft de overheid bepaald dat in principe nergens in Nederland een persoon een groter risico mag lopen dan 1 op 100.000 per jaar.

Kleinere incidenten vinden jaarlijks plaats. Er is echter geen registratie in het kader van dit onderwerp beschikbaar om het risico verder te kunnen analyseren.

4. Verdiepende risicobeoordeling brand gebouw

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt voor het brandweerincident "Brand gebouw" het risico op basis van de kans maal het effect per buurt in beeld gebracht. Er is voor gekozen om in deze versie van het incidentrisicoprofiel alleen voor dit brandweerincident een verdiepende risicobeoordeling uit te voeren. Het is een incident wat veel voorkomt en een hoge impact heeft in vergelijking tot de andere brandweerincidenten. Voor dit brandweerincident is daarnaast landelijk op dit moment vooral aandacht (vanuit het brandweervakgebied). Het landelijke project RemBrand richt zich alleen op branden in objecten. Brand wordt daarnaast ook gezien als de "core business" van de brandweer. Dit brandweerincident is tevens als enige incident relevant voor de gehele veiligheidsketen (wat betreft brandweertaken). Wat ook meespeelt is dat er op dit moment nog geen adequate methode beschikbaar is voor een volledige risicobeoordeling op de andere taakvelden en brandweerincidenten. Ook is er te weinig (brandweer)onderzoek en (eigen) registratie beschikbaar op de andere taakvelden wat betreft het uitvoeren van een goede verdiepende risicobeoordeling op gebiedsniveau.

4.2 Verdiepende beoordeling Brand gebouw

Voor het taakveld "Brand" is alleen het brandweerincident "Brand gebouw" verder beoordeeld om de risico's op buurtniveau te bepalen. Het is een incident wat veel voorkomt en een hoge impact heeft in vergelijking tot de andere brandweerincidenten binnen het taakveld Brand. In de bijlage is de volledige methodische verantwoording opgenomen, waarin ook de stappen van de verdiepende risicobeoordeling zijn opgenomen.

Uitgangspunten risicobeoordeling

Als uitgangspunten zijn gehanteerd:

- $\text{Risiko} = \text{kans} \times \text{effect}$ (frequentie \times impact)
- Bij de beoordeling gaat het niet om het risico voor de brandweer, maar het risico op het plaatsvinden van een maatgevend incident.
- Risiko wordt op gebiedsniveau (buurten) weergegeven en staat in verhouding met elkaar op basis van een vijf puntenschaal.
- Uitgangspunt voor de beoordeling zijn de geselecteerde maatgevende incidenten.

Maatgevende incidenten

Als maatgevende incidenten zijn geselecteerd:

- Brand bijeenkomstfunctie
- Brand ziekenhuizen/ GGZ instelling
- Brand gezondheidszorgfunctie
- Brand onderwijsfunctie
- Brand sportfunctie
- Brand logiesfunctie
- Brand celfunctie
- Brand kantoorfunctie
- Brand woonfunctie
- Brand woonfunctie > 2003
- Brand woonfunctie verminderd zelfredzaam
- Brand winkelfunctie
- Brand industriefunctie
- Brand industriefunctie BRZO⁹
- Brand ondergrondse openbare parkeergarage
- Brand overig object

⁹ Bedrijven waar een grote hoeveelheid gevaarlijke stoffen aanwezig is

Bepalen frequentie (kans)

De brandfrequentie is bepaald aan de hand van historische incidentgegevens over de periode 2008 - 2014. Per objectsoort is het aantal relevante branden per jaar berekend en het aantal objecten in de betrokken objectsoort bepaald. De brandfrequentie is berekend door het aantal incidenten per jaar te delen door het aantal objecten in desbetreffende objectsoort.

Aangezien het aantal branden in Fryslân niet heel erg groot is, zijn de uitkomsten van deze exercitie gevalideerd aan het brandrisicoprofiel 2013 en landelijke gegevens.

	Frequentie per jaar
Objectsoort	Per object
Industrie	0,0024
Winkel	0,0020
Kantoor	0,0014
Gezondheidszorg	0,0019
Celfunctie	0,0476
Bijeenkomst	0,0032
Logies	0,0008
Onderwijs	0,0032
Overige	0,0002
Sport	0,0026
Woon	0,0011

Bepalen impact

Voor het bepalen van de impact (effect) van een brand in een bepaald type object/ maatgevend incident is gebruik gemaakt van de resultaten van het vastgestelde brandrisicoprofiel 2013. De impactbeoordeling heeft hierin plaatsgevonden op basis van de zestal vitale belangen met een onderverdeling in 10 criteria. In de methodische verantwoording is dit aspect verder uitgewerkt. In de volgende tabel zijn de vitale belangen en impactcriteria weergegeven.

Vitaal belang	Impactcriterium
1. Territoriale veiligheid	Aantasting van de integriteit van het grondgebied
2. Fysieke veiligheid	Doden
	Ernstig gewonden
	<i>Lijden</i> ¹⁰
3. Economische veiligheid	Kosten
4. Ecologische veiligheid	Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)
5. Sociale en politieke stabiliteit	Verstoring van het dagelijks leven
	Aantasting van positie van het lokale en regionale openbaar bestuur
	Sociaal/psychologische impact
6. Veiligheid cultureel erfgoed	Aantasting van cultureel erfgoed

¹⁰ Niet meegewogen als criterium

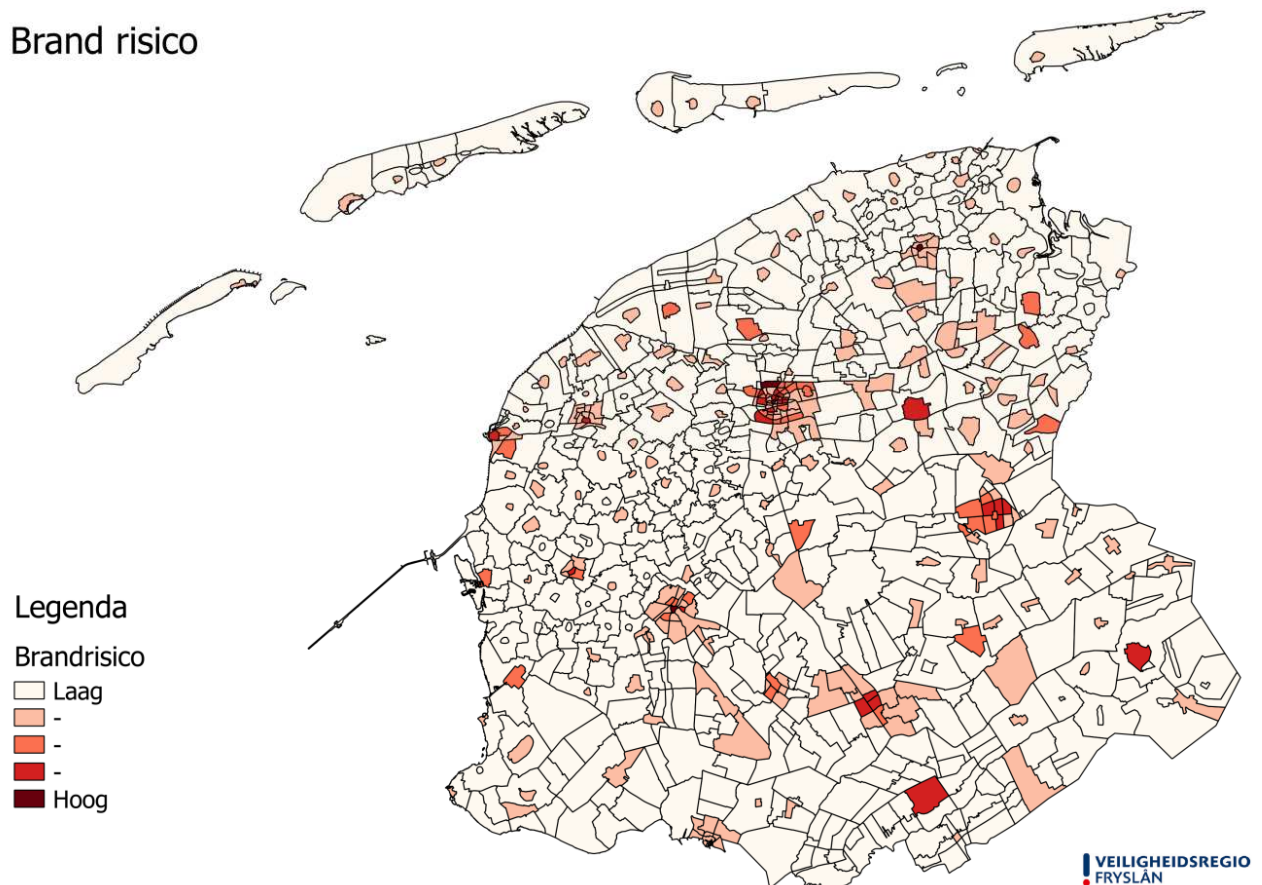
Berekening

De risicowaarden van de snijvlakken (impact x frequentie) worden aan individuele objecten toegekend. De risicowaarden van de individuele objecten worden gebiedsgericht bij elkaar opgeteld.

Kaart uitkomst verdiepende risicobeoordeling brand gebouw

Onderstaande kaart laat de uitkomst zien van de risicobeoordeling op buurtniveau voor het brandweerincident "Brand Gebouw". Elk object heeft ook een risicobeoordeling (waarde mee gekregen). Onderstaande kaart laat de verhouding zien van het risico per buurt.

Brand risico

Op basis van de verdiepende risicobeoordeling op buurtniveau wordt zichtbaar dat in een aantal kernen een hoog risico in een buurt aanwezig is ten opzichte van andere buurten in Fryslân. Een gedeelte van de binnenstad Leeuwarden, binnenstad Sneek, binnenstad Dokkum en de wijk Bilgaard in Leeuwarden scoren het hoogste wat betreft de buurtscore. Op basis van de score is in deze wijken dus een hoger risico ten opzichte van andere wijken op een brand in een gebouw bekeken vanuit zowel de frequentie op een gebouwbrand als vanuit de impact van een gebouwbrand.

De buurten met de tweede hoogste risicoscore zijn een ander gedeelte van de binnenstad Leeuwarden, binnenstad Harlingen, binnenstad Franeker, binnenstad Bolsward, de wijk Nijlân, Vosseparkwijk, "t Vliet te Leeuwarden, Wolvega, Heerenveen Midden, de wijk De Greiden te Heerenveen, Heerenveen centrum, de wijk De Bouwen te Drachten, de wijk Noord-Oost te Drachten en de wijk De Wiken te Drachten. De landelijke gebieden en buurten met verspreid liggende bebouwing scoren het laagste risico.

5. Conclusies en aanbevelingen

Hieronder worden puntsgewijs de belangrijkste conclusie en aanbevelingen weergegeven.

Algemeen

- Het werkgebied is een uitgestrekt gebied met weinig verstedelijking met uitzondering van een aantal kernen. Binnen het werkgebied is een grote diversiteit aan functies en risico's aanwezig.
- De mate van stedelijkheid staat in verband met het aantal en de spreiding van de incidenten. Hoe hoger de verstedelijkingsgraad des te hoger het aantal incidenten in een bepaald gebied.
- Een groot gedeelte van de hotspots (maatwerkobjecten waarvoor extra aandacht nodig is i.h.k.v. de risico's) concentreren zich ook in en rondom de grote plaatsen in de regio. Alleen de woonzorgcomplexen liggen verspreid over het werkgebied.
- Veel voorkomende brandweerincidenten (brandweerklassen) zijn "Brand buiten", "Brand Gebouw", "Dienstverlening" en "Ongeval weg". De brandweerincidenten "Brand" en de verzameling brandweerincidenten "Dienstverlening" hebben hierbij het grootste aandeel.
- Uit de analyse van de plaatsgevonden brandweerincidenten blijkt dat er gebiedsgebonden incidenten zijn (o.a. natuurbrand/ spoorincidenten/ scheepvaart) versus brandweerincidenten die verspreid zijn over de gehele regio en overal in meer of mindere mate relevant zijn.
- Uit de analyse van de plaatsgevonden incidenten blijkt dat er een hoge concentratie is van incidenten in en rondom de grotere steden/ plaatsen en de vervoersaders in Fryslân.
- Belangrijke ontwikkelingen, die in verband staan met het risico, om rekening mee te houden bij beleid/ uitwerking andere projecten zijn:
 - Vergrijzing
 - Bevolkingskrimp/ krimpgebieden
 - Veranderende zorg
 - Nieuwe infrastructuur (ontwikkelingen)
 - Nieuwe/ alternatieve brandstoffen
 - Voormalig agrarische bebouwing (hergebruik/ nieuwe functies waaronder zorg)

Brand

- De brandweerincidenten binnen dit thema concentreren zich in de gebieden waar veel menselijke activiteiten zijn en een hoge mate van verstedelijking is. Voor de rest is er op basis van de beschikbare gegevens een spreiding van relevante incidenten over de gehele regio te zien en is er geen gebied aan te wijzen waar deze incidenten meer optreden (m.u.v. de gebieden waar veel menselijke activiteit is).
- De brandweerincidenten "Brand buiten" en "Brand gebouw" hebben een groot aandeel in het aantal incidenten binnen dit taakveld.
- Op basis van de historische gegevens is het aantal incidenten "Brand Buiten" in de maanden december en januari beduidend hoger dan in de overige maanden. In de maanden februari, oktober en november is het aantal incidenten relatief laag. Daarnaast komt het brandweerincident in het weekend vaker voor. In de registratie zijn te weinig gegevens aanwezig om oorzaken te kunnen bepalen/ te analyseren. De verwachting is dat het verschil in verband staat met de jaarwisseling en brandstichting in het weekend.
- Op basis van de historische gegevens is het aantal incidenten "Brand gebouw" bijna twee keer zoveel in de wintermaanden dan in de zomermaanden. In de registratie zijn te weinig gegevens aanwezig om oorzaken te kunnen bepalen/ te analyseren. De verwachting is dat het verschil in verband staat met schoorsteenbranden en/ of het stookseizoen.
- De risico's op natuurbranden zijn specifiek beoordeeld. Voor de zuidoosthoek van de regio en de Waddeneilanden geldt een hoger risico en een hogere relevantie in het kader van dit incident.
- Op basis van de historische gegevens is de frequentie van (kans op) een gebouwbrand 1,2 op 1000 gebouwen per jaar.
- Woningen hebben een groot aandeel (75%) in het totaal aan branden binnen het brandweerincident "Brand gebouw".
- De objectsoorten (soort gebouwen) met de hoogste brandfrequentie zijn:
 - Celfunctie
 - Onderwijsfunctie
 - Bijeenkomstfunctie

In het vorige brandrisicoprofiel hadden deze drie functies ook de hoogste brandfrequentie score.

- De objectsoorten (soort gebouwen) met de hoogste impactscore zijn:
 - Ziekenhuizen/ inrichtingen GGZ
 - Woonfunctie verminderd zelfredzaam
 - Industriefunctie BRZO
- Op basis van de verdiepende risicobeoordeling wordt zichtbaar dat in een aantal plaatsen een hoog risico in een buurt aanwezig is ten opzichte van andere buurten in Fryslân. Een gedeelte van de binnenstad Leeuwarden, Sneek, Dokkum en de wijk Bilgaard in Leeuwarden scoren het hoogste wat betreft de buurtscore. Landelijke gebieden scoren het laagste.

Technische hulpverlening

- Relevante brandweerincidenten binnen dit thema concentreren zich in en rondom de gebieden waar veel menselijke activiteiten zijn (plaatsen en wegen).
- Het brandweerincident “Ongeval weg” heeft een groot aandeel in het aantal incidenten wat betreft technische hulpverlening.
- Een grootgedeelte van de relevante brandweerincidenten “Ongeval weg” concentreren zich rondom de “A” en “N” wegen en de grotere plaatsen (Leeuwarden, Drachten, Sneek, Heerenveen en Harlingen).
- Voor het bepalen van het volledige risico (kans x effect) van dit brandweerincident is op dit moment geen adequate methode beschikbaar.
- De impact van dit brandweerincident bestaat vooral uit slachtoffers (dood of gewond), materiële schade en een beperkte sociale impact (o.a. slachtoffer(s) en familie/ vrienden).
- Landelijk wordt door andere partijen op verschillende manieren wel onderzoek gedaan naar dit incident. Deze onderzoeken zijn echter breder dan de brandweerincidenten (gaat uit van alle verkeersongevallen).
- Het risico wordt bepaald door veel factoren (o.a. type weg, weginrichting, bestuurder, soort voertuig).
- Het risico voor mensen in een auto om te overlijden in het verkeer laat sinds 1970 een dalende trend zien. Ook het totaal aantal doden door een verkeersongeval binnen Fryslân is gedaald.
- Uit landelijk onderzoek blijkt dat op provinciale wegen het risico om verkeersslachtoffer te worden het grootste is.

Waterongevallen

- In de regio is een grote hoeveelheid “relevant” water aanwezig. Ook langs veel wegen is water aanwezig. De verwachting is dat er een verband is tussen het vele water langs de wegen en de hoeveelheid en locatie van de incidenten. Dit is overigens niet af te leiden uit de registratie, maar wel door de duiding van de locaties van de incidenten.
- Voor waterongevallen (persoon en voertuig te water) is een sterke spreiding van de relevante brandweerincidenten over de regio te zien. Alleen in de zuidoosthoek van de regio is de relevantie voor dit brandweerincident lager.
- De waterongevallen (WO) incidenten zijn niet specifiek gekoppeld aan de waterrijke gebieden. Deze koppeling is logischerwijs wel zichtbaar bij de scheepvaartincidenten.
- Op de zaterdag vinden op basis van de historische gegevens (dataset 2008-2014) bijna twee keer zoveel waterongevallen plaats dan op de maandag t/m de donderdag. Ook de vrijdag en de zondag scoren aanzienlijk hoger.
- De WO incidenten concentreren zich grotendeels langs wegen. In de zuidoosthoek van de regio is het aantal WO incidenten relatief lager. Ook de frequentie per buurt is in de Zuidoosthoek lager.
- Voor het bepalen van het volledige risico (kans x effect) van dit brandweerincident is op dit moment nog geen adequate methode beschikbaar.
- De impact van dit brandweerincident bestaat vooral uit slachtoffers (dood of gewond), beperkte materiële schade en een beperkte sociale impact (o.a. slachtoffer(s) en familie/ vrienden).

Ongeval gevaarlijke stoffen

- Over dit taakveld is nog geen adequate registratie beschikbaar. Over de historische frequentie kan dan ook geen conclusie getrokken worden, omdat de incidenten niet als zodanig geregistreerd worden.
- In de gehele regio kunnen op basis van de aanwezige gevaarlijke stoffen incidenten binnen dit taakveld plaatsvinden.
- Op basis van de aanwezige inrichtingen en vervoersaders met gevaarlijke stoffen is de kans op een incident in bepaalde gebieden hoger vanwege de intensiteit van het vervoer en/ of de aanwezigheid van meer risicovolle inrichtingen/ grotere hoeveelheden gevaarlijke stoffen (clustering).

- De mogelijke impact van een incident binnen dit taakveld verschilt per gebied. Dit is afhankelijk van de hoeveelheid bebouwing en soort objecten binnen de effectgebieden van een risicobron.
- Het risico op grote incidenten met gevaarlijke stoffen waarbij ook aanzienlijke effecten zijn voor de omgeving (doden/ gewonden/ schade) is zeer klein.

Aanbevelingen

- Bij de andere producten binnen het Programma Brandweezorg 2.0 rekeninghouden met het incidentrisicoprofiel. Hierbij is alle data, beschikbaar in de GIS omgeving, ook van belang.
- De registratie van de incidenten te verbeteren. Het is van belang om in de basis het adres waar het incident heeft plaatsgevonden en het soort incident volledig en goed te registreren. Bij een te groot percentage gebeurt dit onvolledig. Binnen dit project is hierdoor nog veel handmatig werk gedaan. Dit is echter voor de lange termijn geen efficiënte werkwijze.
- De OGS incidenten apart registreren, zodat in de toekomst een beoordeling voor dit taakveld beter kan plaatsvinden.
- Zoals eerder aangegeven, zijn in de registratie te weinig/ geen gegevens aanwezig om eventuele oorzaken van incidenten te kunnen bepalen/ te analyseren. Om gericht beleid te kunnen voeren, is het een meerwaarde om dit wel bij te gaan houden.
- Het incidentrisicoprofiel zal verder doorontwikkeld moeten worden. Dit geldt o.a. voor de uitvoering van een volledige (verdiepende) risicobeoordeling op alle taakvelden. Ook de landelijke ontwikkelingen zullen in dit kader een belangrijke bijdrage gaan leveren. Het is de bedoeling om op termijn het profiel automatisch tot stand te laten komen, zodat het profiel altijd up-to-date is. Hierbij zijn de ontwikkelingen op het gebied van business intelligence¹¹ ook erg belangrijk. Gezien de landelijke ontwikkelingen zal naar verwachting in de toekomst toegegroeid worden naar een meer data gestuurde organisatie.
- Het beheer van het incidentrisicoprofiel is belegd binnen het functioneel gebied risicobeheersing van Brandweer Fryslân. Op basis van de Wet veiligheidsregio's zal het profiel één keer in de vier jaar opnieuw vastgesteld moeten worden. In de tussentijd verdient het de aanbeveling om het product (of delen van het product) jaarlijks te actualiseren en dit ook te verwerken in de GIS omgeving.

¹¹ Het op basis van de organisatiestrategie en de daaruit voortvloeiende informatiebehoefte continu verzamelen en analyseren van data, om de besluitvormingsprocessen te ondersteunen en de prestaties van de organisatie te verbeteren.

Bijlagen

- 1. Samenvatting beschikbare data incidentrisicoprofiel**
- 2. Inventarisatie per gemeente**
- 3. Methodische verantwoording**
- 4. Vaste deelnemers project**
- 5. RemBrand gebiedsindeling risiconiveaus**

Bijlage 1. Samenvatting beschikbare data incidentrisicoprofiel

Onderstaande lijst is een samenvatting van de beschikbare data. Deze data is ook op kaart beschikbaar en is grotendeels ook te koppelen aan elkaar.

- BAG dataset
 - 600.000+ objecten van Friesland
 - Gebruiksfunctie, afmetingen, bouwjaar
- CBS dataset
 - Buurten/ wijken/ gemeentegrenzen
 - Demografische opbouw buurten, Friesland
 - Specificaties op buurtniveau; huishoudens, oppervlakte
- Incidenten dataset
 - 30.000+ incidenten tussen 2008-2014
 - Landelijke meldingsclassificatie, tijdstip, locatie
 - Gebouwbranden op functie
- Risicokaart dataset
 - Risicovolle objecten (soorten)
 - Buisleidingen (soorten en lengte)
- Nationaal wegenbestand
 - A- en N-wegen
 - Gemeentelijke wegen
 - Spoorlijnen
- Topografische data
- LTO dataset
 - Veebedrijven
- Hotspots binnen Friesland
- Markante object binnen Friesland (objecten vergunning brandveilig gebruik 2013)
- RIN dataset
 - Risico index natuurbranden
- Buurtscores en objectscores
- Risicoscore brand gebouw per buurt (impact en frequentie)
- RemBrand risiconiveaus per buurt
- Kazernes
- Brandkranen

Bijlage 2. Inventarisatie gemeente

Tabel 1: Verblijfsobjecten per gemeente

Gemeente	Bijeenkomstfunctie	Celfunctie	Gezondheidszorgfunctie	Industrie functie	Kantoor functie	Logies functie	Onderwijs functie	Overige gebruiksfunctie	Sport functie	Winkel functie	Woon functie	Eindtotaal
Achtkarspelen	162		66	705	113	35	31	414	48	358	12284	14216
Ameland	93		10	182	35	2025	6	129	6	108	1702	4296
Dantumadiel	84		19	211	66	12	17	325	18	132	8156	9040
De Fryske Marren	428		238	1574	572	2914	126	1457	85	554	22953	30901
Dongeradeel	273		73	899	143	490	44	716	38	422	11036	14134
Ferwerderadiel	49		16	388	20	44	14	111	30	43	3894	4609
Franekeradeel	101		26	717	103	9	57	576	41	212	9844	11686
Harlingen	112		36	770	263	16	18	485	17	216	7632	9565
Heerenveen	282		394	1466	628	103	78	1658	78	588	23742	29017
het Bildt	53		31	407	36	5	17	92	17	77	4787	5522
Kollumerland c.a.	82		10	328	41	274	14	216	10	97	5553	6625
Leeuwarden	647	2	166	2564	1007	414	140	3352	100	1389	55156	64937
Leeuwarderadeel	42		21	233	22	5	9	202	12	70	4351	4967
Littenseradiel	149		11	745	152	21	24	211	29	41	4657	6040
Menameradiel	64		24	268	23	17	15	396	33	49	5937	6826
Ooststellingwerf	123		234	633	91	697	27	849	14	213	11301	14182
Opsterland	157		120	832	114	115	37	517	21	269	13149	15331
Schiermonnikoog	34		1	48	13	909	5	66	8	43	638	1765
Smallingerland	247	1	533	1141	512	14	78	1939	39	727	25627	30858
Súdwest-Fryslân	670		212	3283	726	1137	139	1678	153	1099	39735	48832
Terschelling	115		16	183	44	1460	11	111	2	108	2250	4300
Tytsjerksteradiel	174		51	711	109	652	34	683	33	207	13886	16540
Vlieland	30		2	73	19	539	3	38	2	34	554	1294
Weststellingwerf	154		188	864	88	100	36	642	6	266	11568	13912
Eindtotaal	4325	3	2498	19225	4940	12007	980	16863	840	7322	300392	369395

Bron: BAG
Datum: 12-2014

Tabel 2: OMS Objecten per gemeente

Gemeente	OMS objecten
Achtkarspelen	13
Ameland	11
Dantumadeel	14
De Fryske Marren	64
Dongeradeel	31
Ferwerderadiel	7
Franekeradeel	27
Harlingen	17
Heerenveen	71
Het Bildt	8
Kollumerland Nieuw Kruisland	6
Leeuwarden	129
Leeuwarderadeel	8
Littenseradiel	7
Menaldumadeel	6
Ooststellingwerf	33
Opsterland	33
Schiermonnikoog	9
Smallingerland	83
Súdwest-Fryslân	106
Terschelling	19
Tytsjerksteradiel	28
Vlieland	11
Weststellingwerf	26
	767

Bron: Uitdraai Bosch Portal
Datum: 3-2015

Tabel 3: Brandweerincidenten Fryslân 2008-2014

Gemeente	Waterongevallen	Autom. brand	Brand Buiten (inclusief natuurbrand)	Brand Gebouw	Brand Onderzoek	Brand Spoor	Brand Vaartuig	Brand Voertuig	Dienstverlening overig	Dienstverlening AMBU	Dienstverlening Dieren	Dienstverlening LIFT	Dienstverlening Vaartuig	Dienstverlening Water	Ongeval Overig	Ongeval Vaartuig	Ongeval Lucht	Ongeval Spoor	Ongeval Weg	Veiligheid	Eindtotaal
Achtkarspelen	2	186	200	124	50	2	1	15	57	6	51	20			3				68		785
Ameland	1	538	43	23	9			3	36		1	4			1		1		6		666
Dantumadiel	14	243	133	71	23	2		13	25		19	4							31		578
De Fryske Marren	82	652	343	171	72		6	56	174	12	145	30	1	1	12				220	1	1978
Dongeradeel	23	410	148	116	35		1	9	102	6	86	5			2				56		999
Ferwerderadiel	11	131	41	33	14			6	18	3	14				1				33		305
Franekeradeel	8	421	102	106	48		1	9	58	10	55	13			9			1	41		882
Harlingen	12	318	129	77	48	1	9	7	80	11	24	5			5				51	1	778
Heerenveen	24	984	333	214	70	1	5	55	153	9	112	92	1		8	1		3	173	1	2239
het Bildt	5	111	32	48	13			5	29	3	25	6			4				18	1	300
Kollumerland c.a.	9	171	86	48	17	1		10	28		35	4			2				33		444
Leeuwarden	79	3421	1225	564	357	4	18	103	501	39	275	284	1		32	1		6	352	7	7269
Leeuwarderadeel	3	215	26	33	16			4	21	3	13				3				24		361
Littenseradiel	14	75	30	55	15			8	17	4	60	1			1				34		314
Menameradiel	10	124	65	49	16			10	37	2	28	4			1				43		389
Ooststellingwerf	10	518	179	148	60		1	32	66	2	117	14			2				118		1267
Opsterland	16	535	199	106	40		1	34	72	2	57	15			4				139	2	1222
Schiermonnikoog		231	13	14	4				37		2	1							3		305
Súdwest-Fryslân	101	1747	452	487	156	1	21	71	296	23	324	84			19		1	4	241	1	4029
Smallingerland	28	843	540	205	104		5	50	128	13	54	36			13				147		2166
Terschelling	2	344	59	34	9		1	2	150	2	10	2			1				13	1	630
Tytsjerksteradiel	18	450	172	111	42		1	24	95	10	62	14			4		1	1	91	1	1097
Vlieland	3	175	39	23	5		1	1	34		1	3									285
Weststellingwerf	8	304	172	119	42	3		28	69	1	59	18			3			4	71	2	903
Eindtotaal	483	13147	4761	2979	1265	15	72	555	2283	161	1629	659	3	1	130	2	3	19	2006	18	30191

Bron: GMS
Datum: 12-2014

Tabel 4: Bedrijven met gevaarlijke stoffen per gemeente

Gemeente	Aantal Risicobedrijven
Achtkarspelen	19
Ameland	4
Dantumadeel	8
Dongeradeel	14
Ferwerderadiel	12
Franekeradeel	26
De Fryske Marren	41
Harlingen	16
Heerenveen	21
Het Bildt	7
Kollumerland c.a.	9
Leeuwarden	41
Leeuwarderadeel	8
Littenseradiel	6
Menameradiel	7
Ooststellingwerf	21
Opsterland	20
Schiermonnikoog	1
Smallingerland	24
Sudwest Fryslan	48
Terschelling	3
Tytsjerksteradiel	34
Vlieland	3
Weststellingwerf	19
Totaal	412

Bron: Risicoregister gevaarlijke stoffen
Datum: 12-2014

Bijlage 3. Methodische verantwoording

Klussenlijst

De onderstaande hoofdklussen (brandweerincidenten) zijn geïventariseerd en als zodanig in beeld gebracht. De lijst is tot stand gekomen door aan te sluiten bij de meldingsclassificaties en is afgestemd met alle deelnemers in het project.

1. waterongeval
2. automatische melding
3. binnenbrand
4. brand scheepvaart
5. brand spoor
6. brand voertuig
7. buitenbrand
8. natuurbrand
9. dienstverlening
10. dier in nood (dienstverlening dieren)
11. dienstverlening ambu
12. dienstverlening politie
13. dienstverlening water
14. ongeval scheepvaart
15. ongeval wegverkeer
16. ongeval spoor
17. ongeval gevaarlijke stoffen

Methode risicobeoordeling brand gebouw

Om het risico van objecten te kunnen berekenen is gekozen om een aantal standaard parameters te gaan gebruiken. Op deze manier worden alle verschillende gebruiksfuncties op dezelfde uniforme wijze berekend.

Als gebruiksfuncties is uitgegaan van de standaard gebruiksfuncties uit de BAG, aangevuld met een aantal specifieke functies. Hieronder zijn alle gebruikte gebruiksfuncties weergegeven:

1. Woonfunctie
2. Winkelfunctie
3. Celfunctie
4. Bijeenkomstfunctie
5. Logiesfunctie
6. Kantoorfunctie
7. Onderwijsfunctie
8. Sportfunctie
9. Overige gebruiksfunctie
10. Industriefunctie
11. Gezondheidszorgfunctie

Deze BAG functies zijn aangevuld met de volgende specifieke functies:

12. Woonfuncties voor verminderd zelfredzamen
13. Hotspots
 - a. Hotspots BRZO
 - b. Hotspots Ondergrondse parkeergarages

Daarnaast is in de functie gezondheidszorg onderscheid gemaakt tussen ziekenhuizen en overige functies. Dit heeft te maken met de weging die aan de verschillende objecten gegeven wordt in de formule, bijvoorbeeld om te voorkomen dat een huisartsenpost net zo zwaar scoort als een ziekenhuis. In de berekening is gekozen voor de volgende parameters waarop gescoord wordt:

- Bouwjaar
- Oppervlakte
- Gebruiksfunctie
- Wijkoppervlakte
- Incidentfrequentie
 - o Incidentfrequentie op gebruiksfunctie

- Incidentfrequentie naar objectaantal per gebruiksfunctie
 - Voorbeeld 300 branden industrie, tegen 1000 panden → $300/1000 =$ incidentfrequentie.

Formules

Om te bepalen wat het uiteindelijke risicocijfer van een buurt is, dient eerst per object een objectscore berekend te worden. Deze objectscore is opgebouwd uit vier parameters:

1. Score voor gebruiksoppervlak van een object
2. Score voor bouwjaar van een object
3. Score voor de impact gerelateerd aan de gebruiksfunctie van een object
4. Frequentiecijfer gerelateerd aan de gebruiksfunctie van een object

Objectscore

Wanneer bovenstaande parameters in een formule worden gezet, ziet de gehanteerde **Objectformule** er uiteindelijk als volgt uit:

$$\text{Objectscore} = \text{Impact (Oppervlakscore x Bouwjaarscore x Impactscore)} \times \text{Frequentiecijfer}$$

Het incidentrisicoprofiel laat de risico's echter niet alleen op objectniveau zien maar tevens op buurtniveau. Hiervoor is de standaard buurtindeling van het CBS aangehouden. Dit ziet er als volgt uit:

Afbeelding 1: CBS buurtindeling Fryslân

Wijkindeling CBS 2014

Buurtscore

Om een score op buurtniveau te krijgen is de volgende formule aangehouden:

$$\text{Buurtscore} = (\text{som van alle objectscores in die buurt}) \times \text{bebouwingsdichtheid buurt}$$

De bebouingsdichtheid wordt verkregen door de gebruiksoppervlakken van alle in een bepaalde wijk gelegen objecten bij elkaar op te tellen. Dit totaaloppervlak wordt vervolgens gedeeld door de totale oppervlakte land in deze wijk.

Wegingen en rekenwaarden

Om tot object-/ en buurtscores te komen hebben de genoemde parameters allemaal bepaalde waarden meegekregen om zo tot een score te komen. In onderstaande tabellen staan de gegeven waarden weergegeven en wordt per tabel uitgelegd waarom bepaalde keuzes gemaakt zijn.

Tabel 1: Rekenwaarden gebruiksoppervlakte

Functie	Gebruiksoppervlak	Waarde
Woon	Kleiner dan 80m ²	2
	Groter dan 80m ²	1
Overige functies	<i>Gebruiksoppervlak</i>	
	< 1.000	1
	< 10.000	2
	< 100.000	5
	> 100.000	10

Uitleg rekenwaarden gebruiksoppervlak

Er is onderscheid gemaakt tussen rekenwaarden voor woningen en waarden voor alle andere gebruiksfuncties. Woningen zijn hierbij apart genomen, omdat daar het onderscheid tussen kleine woningen en grote woningen net andersom is van de overweging bij andere functies. Zo krijgen kleine woningen een hogere waarde vanwege het feit dat in kleine woningen de verschillende functies (wonen, slapen, koken etc.) dichter op elkaar gelegen zijn dan in hele grote woningen. Daarnaast wordt er vanuit gegaan dat naarmate de woning groter is, deze ook duurder is en er waarschijnlijk meer preventieve maatregelen genomen zijn, zoals rookmelders en over het algemeen ruimer zijn gelegen.

Tabel 2: Rekenwaarden bouwjaar

Functie	Bouwjaar	Waarde
Woon	Ouder dan 2003	2
	Jonger dan 2003	1
Overige functies	Ouder dan '70	2
	Jonger dan '70	1

Uitleg rekenwaarden bouwjaar

Er is gericht gekozen voor twee verschillende onderscheid in bouwjaar. Bij wonen ligt het onderscheid op 2003 als kantelpunt, bij alle overige functies ligt dit kantelpunt op 1970. Er is voor dit onderscheid gekozen door de verschillende wijzigingen in wettelijke eisen voor gebouwen. De scheiding voor 2003 bij woningen is terug te voeren op het verplicht stellen van rookmelders voor woningen vanaf 2003. Bij alle overige panden is het onderscheid gemaakt bij 1970 vanwege het inwerkingtreden van het eerste Bouwbesluit.

Tabel 3: Impactscores 2015

Gebruiksfunctie	Impactscore 2013	Impactscore 2015
Celfunctie	9	6
Woonfunctie <2003	2	2
Woonfunctie>2003	1	1
Winkelfunctie	4	3
Ziekenhuizen	15	10
Gezondheidsfunctie	7	5
Wonen verminderd zelfredzaam*	13	9
Onderwijsfunctie	9	6
Logiesfunctie	7	5
Kantoorfunctie	2	1
Industriefunctie	6	5
Sportfunctie	3	2
Bijeenkomstfunctie	7	5
Overig gebruik*	-	1
Hotspots*	-	-
BRZO	11	8
Parkeergarages	-	5
Stadions	-	6

* toegevoegd in huidig incident risicoprofiel

Uitleg impactscores 2015

De impactscores uit 2013 zijn tot stand gekomen door middel van expert judgement. De scores voor 2015 zijn hiervan afgeleid en aangevuld met een aantal nieuwe categorieën, waarbij dezelfde methode is gehanteerd. De impactscores voor 2015 zijn daarnaast ook teruggebracht naar een 10 puntenschaal. Dit is gedaan door de "oude" cijfers te delen door 3 en de uitkomst hiervan te vermenigvuldigen met 2.

Er is gekozen om hotspots te definiëren en deze objecten aparte waarden mee te geven doordat deze objecten andere (gevaars)eigenschappen hebben dan reguliere objecten in de verschillende gebruiksfuncties.

Zo zullen de zogenaamde BRZO bedrijven¹² een andere risicoweging moeten krijgen dan overige industrie objecten.

In dat kader is ook gekozen om stadions en ondergrondse parkeergarages aparte rekenwaarde mee te geven in de berekeningen.

¹² Bedrijven die zijn aangewezen in het kader van het Besluit Rampen en Zware Ongevallen. Dit is de zwaarste categorie industriële bedrijven in Nederland. Bij dergelijke bedrijven wordt gewerkt met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen zoals bijvoorbeeld grote Chemieconcerns.

Tabel 3a Wegingsfactoren Brandrisicoprofiel - 2013

Objecttype/ functie	integriteit grondgebied	doden (weegt drievoudig)	gewonden (weegt tweevoudig)	lijden	kosten	aantasting milieu en natuur	verstoring dagelijks leven	aantasting positie bestuur	sociaal/ psychologische impact	aantasting cultureel erfgoed	Impactscore
Celfunctie	0	1	1	-	1	0	0	2	1	0	9
Woonfunctie verminderd zelfredzamen	1	1	2	-	0	0	1	2	2	0	13
woonfunctie t/m 2003	0	1	1	-	0	0	0	0	0	0	5
woonfunctie > 2003	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
Winkelfunctie	1	0	0	-	1	0	1	0	1	0	4
Ziekenhuizen + inrichtingen geestelijke gezondheidszorg	2	1	1	-	2	0	2	2	2	0	15
Gezondheidszorgfunctie	2	0	0	-	1	0	2	1	1	0	7
Onderwijsfuncties	2	0	0	-	2	0	2	1	2	0	9
Logiesfunctie	1	1	1	-	1	0	0	0	0	0	7
Kantoorfunctie	0	0	0	-	1	0	1	0	0	0	2
Industriefunctie	1	0	0	-	2	1	1	1	0	0	6
Industriefunctie BRZO	1	0	1	-	2	2	1	2	1	0	11
Sportfunctie	1	0	0	-	1	0	1	0	0	0	3
Bijeenkomstfuncties	1	0	1	-	1	0	1	1	1	0	7
Nieuw 2015											
Stadions	0	0	1	-	2	0	1	2	2	0	9
Parkeergarage	0	0	1	-	2	0	1	1	1	0	7
Overig	0	0	0	-	1	0	1	0	0	0	2

Het bepalen van de impact (effect) van een brand in een bepaald type object heeft voor het brandrisicoprofiel 2013 plaats gevonden in een expertgroep. Hierbij is, net als bij het regionaal risicoprofiel, gebruik gemaakt van de methode zoals die op nationaal niveau gehanteerd wordt voor impactweging (nationale risicobeoordeling). Ook in het kader van de huidige landelijke ontwikkelingen wordt naar alle waarschijnlijkheid aansluiting gezocht bij deze impactcriteria.

Binnen deze methodiek wordt een zestal vitale belangen gedefinieerd met een onderverdeling in 10 criteria. Binnen de expertgroep is per criterium een score van 0, 1 of 2 gegeven (verhouding ten opzichte van elkaar). Bij één impactcriterium heeft de expertgroep destijds aangegeven géén score te kunnen geven. Dit betrof de score voor het criterium 'lijden'. Dit is in dit incidentrisicoprofiel ook niet meegenomen. Voor de toekomst is het wenselijk dat alle aspecten zoveel mogelijk berekend worden en kwantitatief onderbouwd worden. Hiervoor is echter meer data voor nodig dat op dit moment nog niet beschikbaar is.

Incidentfrequenties

Om een incidentfrequentie mee te kunnen geven aan de verschillende soorten gebruiksfuncties is een overzicht uit GMS¹³ opgemaakt van alle incidenten van de jaren 2008-2014.

Uit dit overzicht zijn alle relevante (gebouw)branden gefilterd en vertaald naar de verschillende gebruiksfuncties. Dit is op dit moment handmatig gedaan, omdat door de manier van registratie geen directe koppeling was te maken met de BAG objecten/ adressen. Het aantal branden is vervolgens afgezet naar het aantal objecten per gebruiksfunctie.

Om tot een incidentfrequentie per jaar te komen is dit getal door 7 gedeeld.

$$\text{Incidentfrequentie} = (\text{Aantal branden} / \text{Aantal objecten}) / 7$$

Tabel 4: Incidentfrequenties naar gebruiksfunctie

	Object aantallen Brand		Frequenties
	Aantal Branden		Naar objecten
Industrie	19225	318	0,0024
Winkel	7322	100	0,0020
Kantoor	4940	50	0,0014
Gezondheidszorg	2498	33	0,0019
Celfunctie	3	1	0,0476
Bijeenkomst	4325	97	0,0032
Logies	12007	71	0,0008
Onderwijs	980	22	0,0032
Overige	16863	24	0,0002
Sport	840	15	0,0026
Woon	300392	2248	0,0011
Totaal	369395	2979	

Incidentcijfers afkomstig uit GMS; 2008 – 2014

¹³ Geïntegreerd Meldkamer Systeem – softwarepakket waar alle Nederlandse meldkamers mee werken voor aanname en verwerking van meldingen

Bijlage 4. Vaste deelnemers project

Opdrachtnemer vanuit MT Brandweer

George Kuntz, afdelingshoofd Noordwest, portefeuillehouder risicobeheersing Brandweer Fryslân.

Projectgroep

Samira Veerbeek	Brandweer NW - risicobeheersing	Projectleider
Robert Lievers	Brandweer ZO - planvorming	Projectmedewerker Uitvoering inventarisatie/ analyse
Rutger de groot	Brandweer NW - risicobeheersing	Projectmedewerker Uitvoering inventarisatie/ analyse
Harry Heemskerk	Brandweer NO - materieelbeheer	Projectmedewerker
Earryt Boetes	Brandweer NW - planvorming	Projectmedewerker
Frans Berkhout	Brandweer ZW - vakbekwaamheid	Projectmedewerker

Klankbordgroep

Age Bakker	Post IJlst
Anne van der Meulen	Leeuwarden ploeg A
Berry Duin	Leeuwarden ploeg B
Bert Nip	Post Appelscha
Eelco van der Sloot	Post Gorredijk
Gerald ten Hove	Planvorming ZW
Gerard van Keulen	Post Stiens
Jaap de Vries	Post Grou
Jos van der Kooij	Post Akkrum
Martin Tamminga	Post Noord Leeuwarden
Mattijs van den Brink	Post Stavoren
Meinte Dijkstra	Post Marsum
Onno van Deursen	Post Tjalleberd
Ruurd Cuperus	Post Makkum
Adriaentsje Tadema	OR
Jaap Jan van der Meer	OR

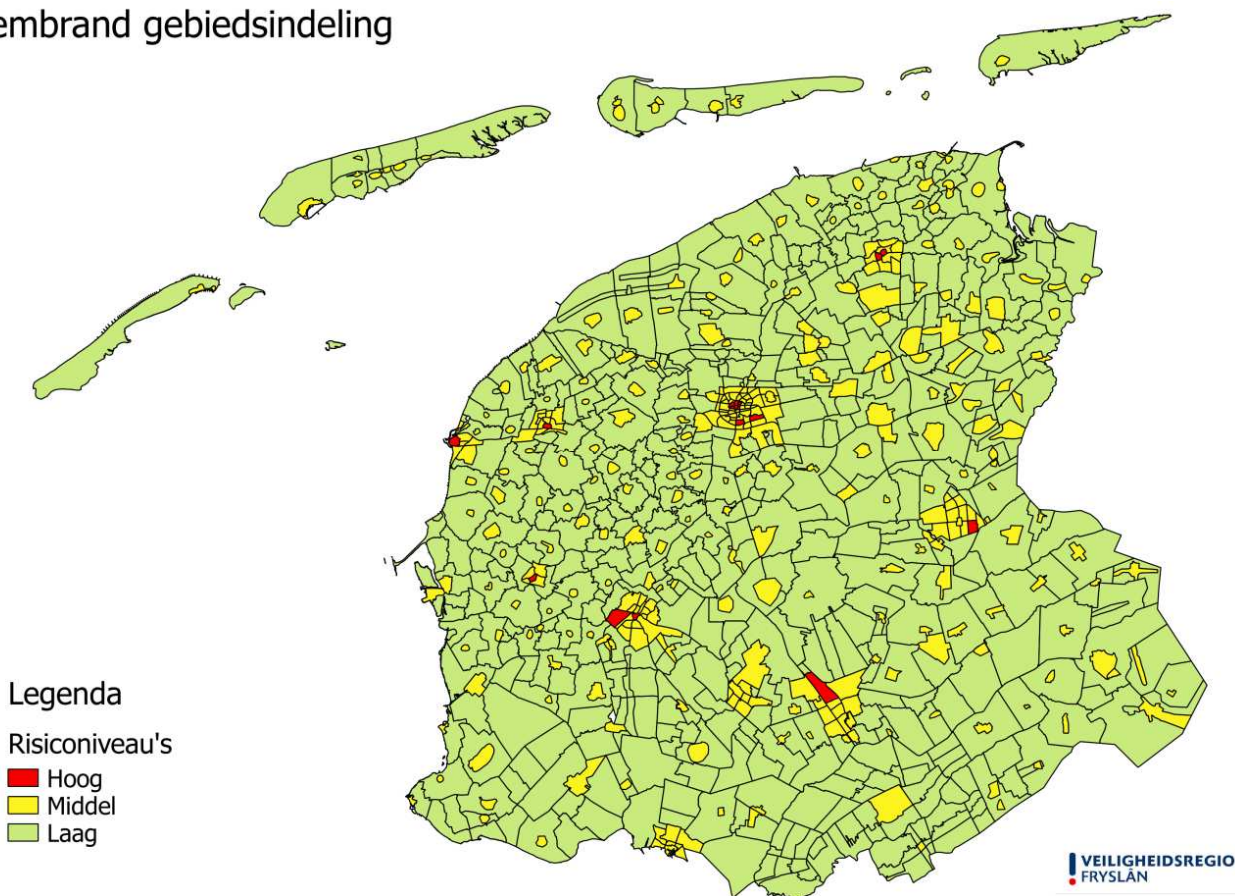
Bijlage 5. RemBrand gebiedsindeling risiconiveaus

De omgeving waarin een object staat is voor een deel bepalend voor de risico's die een brand met zich meebrengt. Om die reden is ervan uit het landelijk project RemBrand op basis van het overheersend¹⁴ karakter van een gebied een risiconiveau vastgesteld. Hierbij is gekeken naar mogelijkheden voor brandoverslag, functies en zelfredzaamheid. Dit is globaal op gebiedsniveau en hiervoor worden 3 gebiedstyperingen aangehouden. De drie gebiedstyperingen staan in onderstaande tabel weergegeven.

Risiconiveau	Overheersend karakter van het gebied
1	- oude binnensteden (woningen, gebouwen voor zelfredzame personen zoals hotels, kantoren, winkels, publieksgebouwen, scholen en industriegebouwen) - gebouwen voor slapende niet-zelfredzame personen (gevangenissen, ziekenhuizen en verpleegtehuizen) - portiekwoningen en woongebouwen hoger dan 20 meter
2	- woningen - gebouwen voor zelfredzame personen (incl. industrie)
3	- verspreid liggende woningen - verspreid liggende gebouwen voor zelfredzame personen (incl. industrie)

Hieronder is de kaart voor Fryslân toegevoegd op basis van de 3 risiconiveaus. Risiconiveau 1 wordt gezien als een gebied met een hoog risico op basis van gebiedstypering en risiconiveau 3 wordt gezien als een gebied met een lager risico. Per buurt is op basis van de geïnventariseerde objecten (BAG databestanden) in combinatie met de adressendichtheid het risiconiveau bepaald. In Fryslân zijn een aantal buurten aanwezig die vallen binnen het hoogste risiconiveau wat betreft de RemBrand uitgangspunten. Dit zijn de dichte binnensteden en de gebieden met overwegend gebouwen voor slapende niet-zelfredzame personen.

Rembrand gebiedsindeling

¹⁴ Overheersend = meer dan 50% aangehouden

Op basis van risiconiveau vallen een aantal gebieden in het hoogste risiconiveau wat betreft typering. Dit zijn de buurten in Friesland waar ziekenhuizen, gevangenis aanwezig zijn/ is of het gaat om een dichte binnenstad.

De RemBrand gebiedsindeling valt in principe niet onder het incidentrisicoprofiel maar is relevant als tussenproduct voor het Dekkingsplan. Om die reden is de gebiedsindeling al meegenomen in de bijlage van deze rapportage.

Memorie van antwoord

Zienswijzen gemeenteraden op:
ontwerp incidentrisicoprofiel;
plan van aanpak Dekkingsplan 2.0.

Aanleiding

De bestuurscommissie Veiligheid heeft in haar vergadering van 8 oktober 2015 de ontwerprapportage Incidentrisicoprofiel Fryslân vastgesteld en besloten de consultatieronde van de ontwerprapportage gelijktijdig te laten plaatsvinden met de consultatieronde van het plan van aanpak Dekkingsplan 2.0. Op 3 december 2015 heeft de bestuurscommissie Veiligheid het plan van aanpak Dekkingsplan 2.0 vastgesteld.

Het bestuur van de Veiligheidsregio stelt op basis van de Wet veiligheidsregio's het risicoprofiel (incidentrisicoprofiel) vast na overleg met de raden van de deelnemende gemeenten, waarbij het bestuur de raden tevens verzoekt hun wensen kenbaar te maken in het kader van beleid.

De ontwerprapportage incidentrisicoprofiel en het plan van aanpak Dekkingsplan 2.0 zijn op 13 januari 2016 ter consultatie aan de gemeenteraden voorgelegd.

Zienswijzen

Veiligheidsregio Fryslân heeft van 15 gemeenteraden zienswijzen ontvangen. De zienswijzen zijn onderverdeeld in zienswijze op de ontwerprapportage Incidentrisicoprofiel en zienswijze op het plan van aanpak dekkingsplan 2.0.

Beantwoording zienswijzen ontwerprapportage incidentrisicoprofiel

Gemeente	Zienswijzen ontwerprapportage incidentrisicoprofiel
Achtkarspelen	Ingestemd met het incidentrisicoprofiel.
Dantumadiel	Ingestemd met het incidentrisicoprofiel.
Ferwerderadiel	Ingestemd met het incidentrisicoprofiel.
Kollumerland c.a.	Ingestemd met het incidentrisicoprofiel.
Ooststellingwerf	Ingestemd met het incidentrisicoprofiel.
Opsterland	Ingestemd met het incidentrisicoprofiel.
Tytsjerksteradiel	Ingestemd met het incidentrisicoprofiel.
Dongeradeel	Het incidentrisicoprofiel is voor kennisgeving aangenomen.
Littenseradiel	Het incidentrisicoprofiel is voor kennisgeving aangenomen.
Franekeradeel	Het incidentrisicoprofiel is voor kennisgeving aangenomen.
het Bildt	De raad kan zich vinden in de geschetste aanpak en hebben alle vertrouwen in een goede uitwerking.
Menameradiel	De raad kan zich vinden in de geschetste aanpak en hebben alle vertrouwen in een goede uitwerking.
Leeuwarden	Geen aanleiding tot het maken van inhoudelijke opmerkingen
Weststellingwerf	Geen aanleiding voor het maken van op/aanmerkingen.
Heerenveen	Vanwege het ontbreken van een actuele registratie van ongevallen met gevaarlijk stoffen dient dit taakveld nog bijzondere aandachtspunt te krijgen bij het maken van afwegingen bij het dekkingsplan.

Geen inhoudelijke opmerkingen op de ontwerprapportage incidentrisicoprofiel.

De zienswijze van de gemeenteraad van Heerenveen is meegenomen bij de beantwoording van het plan van aanpak Dekkingsplan 2.0.

Beantwoording zienswijzen plan van aanpak Dekkingsplan 2.0

Gemeente	Zienswijzen plan van aanpak Dekkingsplan 2.0	Antwoord
Achtkarspelen	Ingestemd met plan van aanpak dekkingsplan 2.0.	Ter kennisgeving aangenomen
Kollumerland c.a.	Ingestemd met plan van aanpak dekkingsplan 2.0.	Ter kennisgeving aangenomen
Ooststellingwerf	Ingestemd met plan van aanpak dekkingsplan 2.0.	Ter kennisgeving aangenomen
Tytsjerksteradiel	Ingestemd met plan van aanpak dekkingsplan 2.0.	Ter kennisgeving aangenomen
Dongeradeel	Het plan van aanpak dekkingsplan 2.0 is voor kennisgeving aangenomen.	Ter kennisgeving aangenomen
Franekeradeel	Het plan van aanpak dekkingsplan 2.0 is voor kennisgeving aangenomen.	Ter kennisgeving aangenomen
Littenseradiel	Het plan van aanpak dekkingsplan 2.0 is voor kennisgeving aangenomen.	Ter kennisgeving aangenomen
het Bildt	De raad kan zich vinden in de geschetste aanpak en hebben alle vertrouwen in een goede uitwerking.	Ter kennisgeving aangenomen
Menameradiel	De raad kan zich vinden in de geschetste aanpak en hebben alle vertrouwen in een goede uitwerking.	Ter kennisgeving aangenomen
Ferwerderadiel	Ingestemd met het plan van aanpak dekkingsplan 2.0, maar vraagt daarbij wel expliciet aandacht voor de uitdagingen op het gebied van bereikbaarheid en toegankelijkheid van bluswatervoorzieningen in het verzorgingsgebied van de gemeente Ferwerderadiel. De raad is van mening dat aan eerdere aanbevelingen om grootschalig watertransport in het kader van bovenstaande knelpunt in Dokkum te plaatsen uitvoering moet worden gegeven. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor de aanwezigheid van een aantal grote en/of risicobedrijven in de dorpen Hallum, Marrum en Ferwert en de aanwezigheid van een woonzorgcentrum in Ferwert.	De taak en wijze van uitvoering van het grootschalig watertransport is en wordt meegenomen in het project. De inrichting van de repressieve brandweezorg wordt afgestemd op de risico's in Fryslân.
Opsterland	Ingestemd met het plan van aanpak dekkingsplan 2.0. Wel willen wij benadrukken dat wij er op vertrouwen dat u inspanningen verricht en blijft verrichten om draagvlak te creëren onder de vele vrijwilligers gedurende het te doorlopen proces.	Vrijwilligers worden gevraagd zitting te nemen in klankbordgroepen, zodat alle brandweerploegen zijn vertegenwoordigd. Tevens zal het clusterhoofd pro-actief de brandweerposten betrekken in het proces.

Gemeente	Zienswijzen plan van aanpak Dekkingsplan 2.0	Antwoord
Heerenveen	<p>De beschikbare middelen en een eventueel tekort op de kapitaallasten kunnen niet buiten beschouwing worden gelaten bij het uitwerken van het dekkingsplan 2.0. Daarom wordt verzocht om scenario twee en drie te combineren, waarbij het verwachte tekort op de kapitaallasten wordt betrokken bij de uitwerking van dekkingsplan 2.0.</p> <p>Dat dit het oorspronkelijke plan was, blijkt uit de vastgestelde kaderbrief 2016-2019. Hierin is namelijk opgenomen dat het risico van de kapitaallasten na vaststelling van het dekkingsplan van de Brandweer nader wordt geduid.</p> <p>Dit impliceert ook dat dit risico integraal wordt meegenomen bij het dekkingsplan. Mocht uiteindelijk blijken dat bij uitwerking van het dekkingsplan 2.0 het vermeende tekort van de kapitaallasten maar deels kan worden opgelost, dan kan het bestuur altijd nog een besluit nemen over het restant van het tekort van de kapitaallasten bij de vaststelling van dekkingsplan 2.0.</p> <p>Vanwege het ontbreken van een actuele registratie van ongevallen met gevaarlijk stoffen dient dit taakveld nog bijzondere aandachtspunt te krijgen bij het maken van afwegingen bij het dekkingsplan.</p>	<p>De bestuurscommissie Veiligheid heeft opdracht gegeven om gerelateerd aan de huidige begroting een optimale dekkingsgraad te behalen en de brandweezorg in Fryslân efficiënt, effectief en veilig in te richten.</p> <p>De resultaten van het dekkingsplan 2.0 is input om de kapitaallasten, benodigde middelen vakbekwaamheid en arbeidshygiëne te duiden.</p> <p>Aan het bestuur van VRF zal een integraal voorstel voor de begroting van de brandweer worden voorgelegd.</p> <p>De taak en wijze van uitvoering van het bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen is en wordt meegenomen in het project.</p>
Dantumadiel	<p>Ingestemd met het plan van aanpak dekkingsplan 2.0.</p> <p>Wel vragen wij u zeer kritisch te zijn en te anticiperen op de mogelijke financiële risico's.</p>	<p>Zie antwoord zienswijzen Heerenveen</p>
Leeuwarden	<p>Gaan er vanuit dat het verwachte tekort op de kapitaallasten onderdeel wordt van de opdracht</p>	<p>Zie antwoord zienswijzen Heerenveen</p>
Weststellingwerf	<p>Het plan mist een financiële paragraaf. Het Dekkingsplan 2.0 is richtinggevend maar niet uitvoeringsrijp. Anders dan wellicht verwacht of gehoopt is dit Dekkingsplan 2.0 niet ingestoken op het terugbrengen van de opkomst/aanrijtijd van de hulpverlening bij incidenten.</p> <p>De inzet van de vele vrijwilligers bij de brandweezorg is van wezenlijke betekenis. De voorliggende plannen geven nog geen inzicht in het draagvlak onder de vrijwilligers. Wij verzoeken u met klem daaraan aandacht te besteden en ons daarover te informeren.</p>	<p>De bestuurscommissie Veiligheid heeft opdracht gegeven om gerelateerd aan de huidige begroting een optimale dekkingsgraad te behalen.</p> <p>Vrijwilligers worden gevraagd zitting te nemen in klankbordgroepen, zodat alle brandweerploegen zijn vertegenwoordigd. Tevens zal het clusterhoofd pro-actief de brandweerposten betrekken in het proces.</p>

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO)
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	☐ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	T. van Bekkum
Auteur	M. Kool
Bijlagen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brief heroriëntatie LMO 2. Notitie heroriëntatie vorming LMO 3. Uitwerking landelijk kader
Vergaderdatum	13 juli 2016
Agendapunt	6
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Directiesecretaris
OR/GO	☐ OR ☐ GO

Conceptbesluit

1. Niet in te stemmen met de notitie 'Heroriëntatie vorming landelijke meldkamer'
2. Specifieke afspraken te maken voor Meldkamer Noord Nederland gelet op de specifieke Noordelijke situatie;
3. Dit standpunt kenbaar te maken aan het Veiligheidsberaad.

Inleiding

In 2013 is het Transitieakkoord meldkamer van de toekomst getekend. Dit was de formele start van de vorming van de Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO). De huidige meldkamers van ambulance, brandweer, politie, veiligheidsregio's (opgeschaalde zorg) en de Koninklijke Marechaussee zouden worden samengevoegd en opgaan in de LMO.

De start was voortvarend, maar gebleken is dat de oorspronkelijke opzet en organisatie van het project te complex waren om het project binnen het budget en de planning tot een goed einde te kunnen brengen. Dit is vastgesteld door de landelijke stuurgroep en de bestuurlijke regiegroep LMO en bevestigd door het rapport van de Gateway Review uitgevoerd in het vierde kwartaal van 2015. Er is sprake van onduidelijkheid op diverse fronten, waaronder ten aanzien van het eindbeeld en de sturing en coördinatie van het project. De Gateway Review is, begeleid door een brief, begin 2016 openbaar geworden.

Een en ander heeft er toe geleid dat de bestuurlijke regiegroep LMO en de landelijke stuurgroep LMO in januari 2016 samen hebben besloten tot een aanpassing van de aanpak om tot een landelijke meldkamerorganisatie te komen.

Tijdens de vergaderingen van 18 maart en 27 mei 2016 heeft het Veiligheidsberaad over dit onderwerp gesproken (middels een notitie 'Heroriëntatie vorming landelijke meldkamer') en zich positief uitgelaten over de hoofdlijnen van de heroriëntatie op de vorming van de LMO.

In de notitie 'Heroriëntatie vorming landelijke meldkamer' wordt qua fasering, verantwoordelijkheden en financiën afgeweken van het 'Transitieakkoord Meldkamer van de toekomst', dat u in 2013 heeft ondertekend. Er wordt in de notitie voldaan aan de financiële voorwaarden die door het Veiligheidsberaad

op 18 maart zijn gesteld. De kern van deze voorwaarden was dat veiligheidsregio's niet *meer* willen overdragen dan hetgeen de regio's nu aan budget hebben. De regionale partijen bepalen per samen te voegen meldkamer welke structurele besparingen er tot het moment van overdracht maximaal realistisch haalbaar zijn. Deze potentiële besparingen worden opgenomen in de samenvoegingsplannen. Een externe partij toetst de plannen op realiteit en beoordeelt of is gestreefd naar het maximaal haalbare besparingspotentieel. In de definitieve samenvoegingsplannen wordt het besparingspotentieel als taakstellend opgenomen.

De notitie 'Heroriëntatie vorming landelijke meldkamer' wordt nu voor akkoord voorgelegd aan de besturen van de veiligheidsregio's. Met het verzoek om voor 1 september 2016 aan te geven of de inhoud van de notitie kan rekenen op de instemming van het bestuur van de Veiligheidsregio.

Opvallend is dat in de notitie niet wordt gesproken over de situatie van reeds samengevoegde meldkamers. Het maken van een samenvoegingsplan voor de noordelijke locatie is volstrekt overbodig. Het noordelijk standpunt "MkNN wordt overgedragen aan LMO onder de voorwaarde van een ongewijzigde taakopdracht, het bestaande budget en het uitgangspunt dat de dienstverlening kwalitatief op hetzelfde niveau blijft" blijft wat ons betreft ook de insteek voor de Heroriëntatie. In het verlengde van het bovenstaande kunnen wij niet instemmen met de voorliggende notitie.

Beoogd effect

Te komen tot een effectieve, kwalitatief hoogwaardige en efficiënte meldkamerorganisatie met tien meldkamerlocaties. Zowel in reguliere als in opgeschaalde situatie functioneren de meldkamerlocaties optimaal als informatie- en communicatieknooppunt tussen de burger en hulverlener, waarbij een incidentgerichte benadering van de noodhulpvraag en de burger centraal staan.

Argumenten

1. *De voorliggende notitie onderkent niet de specifieke situatie in het Noorden;*
2. *Gelet op die situatie dienen er specifieke afspraken te worden gemaakt voor meldkamer Noord Nederland;*

Kanttekeningen/risico's

- *Dit standpunt komt niet overeen met de besluiten van het Veiligheidsberaad van 18 maart en 27 mei 2016 en mogelijk ook niet met de bestuurlijke standpunten van de overige Noordelijke Veiligheidsregio's.*

Financiële consequenties

Vervolgaanpak/uitvoering

- Na besluitvorming in de Bestuurscommissie Veiligheid dd. 13 juli 2016 wordt het standpunt kenbaar gemaakt aan het Veiligheidsberaad.

Communicatie

Besluit:

☐ niet vastgesteld	Paraaf secretaris:
☐ ongewijzigd vastgesteld	
☐ gewijzigd vastgesteld als volgt:	
Kopie naar auteur	

Aan de voorzitters veiligheidsregio's

Doorkiesnummer
026-3552937
Inlichtingen bij
A. Steverink
Ons kenmerk
V022
Bijlage(n)
2

Datum 14 juni 2016

Onderwerp Heroriëntatie vorming landelijke meldkamer

Geachte voorzitter veiligheidsregio,

In november 2015 verscheen het rapport 'Gateway Review: Landelijke Meldkamer Organisatie'. Deze Gateway Review is uitgevoerd op verzoek van de Bestuurlijke regiegroep LMO. Uit de review bleek dat in het traject om te komen tot een Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO) geen sprake was van een gemeenschappelijk eindbeeld en dat de programmastructuur onvoldoende was om tot een succesvolle implementatie te komen.

Naar aanleiding van deze conclusies zijn de betrokken partijen opnieuw rond de tafel gegaan om te komen tot een aanpassing van de strategie voor de totstandkoming van de LMO. Het resultaat hiervan is weergegeven in bijgevoegde Notitie 'Heroriëntatie vorming landelijke meldkamer', die nu aan u voorligt.

In de gewijzigde strategie wordt prioriteit gegeven aan het samenvoegen van de huidige meldkamers, inclusief de daarvoor noodzakelijke huisvesting en ICT. Daarmee wordt feitelijk recht gedaan aan de realiteit waarin samenvoegingen reeds plaatsvinden. De besturen van de veiligheidsregio's zijn hiervoor verantwoordelijk. De Nationale Politie biedt ondersteuning aan de samenvoeging en bereidt zich voor op het in beheer nemen van de meldkamers. Dit houdt onder andere in dat de Nationale Politie verantwoordelijk is voor de huisvesting en voor de inrichting van het landelijke multidisciplinaire meldkamer domein (ICT). Tevens draagt de Nationale Politie zorg voor het verder ontwikkelen en uitwerken van de multidisciplinaire samenwerking en taakuitvoering, zoals bijvoorbeeld de multidisciplinaire opschaling, de multidisciplinaire intake en landelijke functionaliteit. Deze zijn en blijven voor het bereiken van het einddoel cruciaal. Hiermee blijft het einddoel overeind staan: één landelijke meldkamer organisatie in Nederland op maximaal tien locaties, die werken volgens een gestandaardiseerde werkwijze. De meldkamers vormen in 2020 samen één virtuele meldkamer.

Tijdens de vergaderingen van 18 maart en 27 mei 2016 heeft het Veiligheidsberaad zich positief uitgelaten over de hoofdlijnen van de heroriëntatie op de vorming van de LMO. In de notitie is bovendien voldaan aan de financiële voorwaarden die door het Veiligheidsberaad op 18 maart zijn gesteld. De kern van deze voorwaarden was dat veiligheidsregio's niet *meer* willen overdragen dan hetgeen de regio's nu aan budget hebben. De regionale partijen bepalen per samen te voegen meldkamer welke structurele

besparingen er tot het moment van overdracht maximaal realistisch haalbaar zijn. Deze potentiële besparingen worden opgenomen in de samenvoegingsplannen. Een externe partij toetst de plannen op realiteit en beoordeelt of is gestreefd naar het maximaal haalbare besparingspotentieel. In de definitieve samenvoegingsplannen wordt het besparingspotentieel als taakstellend opgenomen.

Met de notitie 'Heroriëntatie vorming landelijke meldkamer' wordt qua fasering, verantwoordelijkheden en financiën afgeweken van het 'Transitieakkoord Meldkamer van de toekomst', dat u in 2013 heeft ondertekend. De nieuwe afspraken worden daarom voor akkoord voorgelegd aan de besturen van de veiligheidsregio's. Ik verneem graag voor 1 september 2016 of de inhoud kan rekenen op de instemming van uw veiligheidsregio. Daarnaast bied ik u, zoals toegezegd in de vergadering van het Veiligheidsberaad van 18 maart 2016, de uitwerking van het Landelijk Kader ter informatie aan.

Met vriendelijke groet,

Mr G.H. (Geke) Faber
Voorzitter Veiligheidsberaad

Heroriëntatie vorming landelijke meldkamer – de hoofdlijnen

beslisnotitie, versie 0.6, 31 mei 2016

Voorwoord

De burger die dringend hulp nodig heeft van een van de hulpdiensten zoekt contact via de meldkamer. Om tot verbetering in de organisatie en de werkwijze van de meldkamers te komen, is enige jaren geleden besloten om één landelijke meldkamerorganisatie te realiseren. Hierbij staat centraal dat de burger belang heeft bij een snelle en adequate opvolging van oproepen. Dit kunnen we bereiken door middel van goede landelijke afspraken, adequate landelijke samenwerking en een stabiele en robuuste ICT-infrastructuur die op flexibele wijze de informatievoorziening ondersteunt.

Op basis van ervaringen vindt aanpassing van de tot nu gevolgde aanpak plaats. In de komende jaren wordt de ontwikkeling van een landelijke meldkamer voortgezet. Een landelijke meldkamer, die aan bovenstaande voorwaarden voldoet, zal echter meer gefaseerd tot stand komen dan aanvankelijk was voorzien. Het accent ligt eerst bij de regionale processen om van de 25 bestaande meldkamers tot tien meldkamerlocaties te komen. Hier ligt geen blauwdruk aan ten grondslag, gaandeweg zullen de tien meldkamerlocaties vorm en inhoud krijgen. Uiteraard zijn er wel kaders waarbinnen de ontwikkeling zich afspeelt.

De betrokken partijen zullen gezamenlijk de tien meldkamerlocaties realiseren. Iedere partij heeft zijn eigen rol en eigen verantwoordelijkheid en deze zijn voor iedereen duidelijk. Vanuit deze rollen en verantwoordelijkheden werken partijen gezamenlijk aan de regionale ontwikkeling. Uiteindelijk moet dit leiden tot één landelijke meldkamerorganisatie.

Besluitvorming

Deze beslisnotitie 'Heroriëntatie vorming landelijke meldkamer' beschrijft de hoofdlijnen van de gewijzigde aanpak van de transitie. De bestuurlijke regiegroep legt deze ter instemming voor aan de bij het Transitieakkoord betrokken partijen.

In de tijd tot definitieve besluitvorming wordt in de geest van deze beslisnotitie gewerkt, zonder dat onomkeerbare besluiten worden genomen. Op regionaal niveau kan gewerkt worden aan de voorbereiding van de samenvoeging van meldkamers, op landelijk niveau wordt een programmaplan opgesteld en het in hoofdstuk 5 beschreven landelijk kader uitgewerkt.

De essentie van de heroriëntatie wordt weergegeven in het schema op bladzijde 9.

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
1 Inleiding	3
2 Transitiestrategie	4
2.1 Transitie langs twee lijnen	4
2.2 Samenvoegen regionale meldkamers	5
2.3 Ontwikkelen multidisciplinaire samenwerking en taakuitvoering	8
3 Sturing & coördinatie	10
4 Financiën & wetgeving	13
4.1 Financiën	13
4.2 Wetgeving	16
5 Landelijk kader samenvoegingen meldkamers	17
5.1 Minimaal beeld 2020	17
5.2 Afspraken gedurende de samenvoegingsperiode tot 2020	18
6 Planning besluitvorming	19
Bijlage: begrippenlijst bij beslisnotitie heroriëntatie	20
financieel kader realisatie samengevoegde meldkamers	22

1 Inleiding

In 2009 is de eerste aanzet gegeven voor de vorming van een landelijke meldkamer. Partijen waren van mening dat diversiteit, versnippering en kwetsbaarheid van de meldkamers een risico vormden. In verschillende veiligheidsregio's werd daarom al gewerkt aan samenvoeging van meldkamers.

In 2013 is het Transitieakkoord meldkamer van de toekomst getekend. Dit was de formele start van de vorming van de Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO). De huidige meldkamers van ambulance, brandweer, politie, veiligheidsregio's (opgeschaalde zorg) en de Koninklijke Marechaussee zouden worden samengevoegd en opgaan in de LMO.

De start was voortvarend, maar gebleken is dat de oorspronkelijke opzet en organisatie van het project te complex waren om het project binnen het budget en de planning tot een goed einde te kunnen brengen. Dit is vastgesteld door de landelijke stuurgroep en de bestuurlijke regiegroep LMO en bevestigd door het rapport van de Gateway Review uitgevoerd in het vierde kwartaal van 2015. Er is sprake van onduidelijkheid op diverse fronten, waaronder ten aanzien van het eindbeeld en de sturing en coördinatie van het project. De Gateway Review is, begeleid door een brief, begin 2016 openbaar geworden¹.

Een en ander heeft er toe geleid dat de bestuurlijke regiegroep LMO en de landelijke stuurgroep LMO in januari 2016 samen hebben besloten tot een aanpassing van de aanpak om tot een landelijke meldkamerorganisatie te komen.

Deze beslisnotitie beschrijft de hoofdlijnen van deze aangepaste route, deze leidt tot wijzigingen op onderdelen van het Transitieakkoord. Waar deze beslisnotitie anders bepaalt dan het transitieakkoord, geldt deze beslisnotitie.

Het doel zoals geformuleerd in het Transitieakkoord blijft onverkort gelden:

'Het gezamenlijke doel is te komen tot een effectieve, kwalitatief hoogwaardige en efficiënte meldkamerorganisatie met tien meldkamerlocaties. Zowel in reguliere als in opgeschaalde situatie functioneren de meldkamerlocaties optimaal als informatie- en communicatieknooppunt tussen de burger en hulverlener, waarbij een incidentgerichte benadering van de noodhulpvraag en de burger centraal staan.'

Ook de in het Transitieakkoord genoemde (kwalitatieve) doelen blijven van toepassing.

Meldkamers hebben baat bij intensieve samenwerking (denk aan overloop bij piekbelasting, fall back en uitwijk). In 2015 heeft de Inspectie voor Veiligheid en Justitie geconstateerd dat de huidige situatie waarin meldkamers verkeren kwetsbaar is. Het handhaven van de status quo, de nuloptie, is daarom niet aan de orde.

¹ Kamerstukken vergaderjaar 2015-2016, nr. 29517-108.

2 Transitiestrategie

De transitie richting een landelijke meldkamerorganisatie gaat door. De nieuwe aanpak gaat nadrukkelijker uit van gemeenschappelijkheid en beheersbaarheid. Er wordt in gezamenlijkheid en stap voor stap toegewerkt naar een LMO². Dit wordt ondersteund door het programma vorming LMO dat is ondergebracht bij de politie.

2.1 Transitie langs twee lijnen

De transitie naar de LMO vindt plaats in een uitermate complexe omgeving. Er zijn veel partijen betrokken met een diversiteit aan belangen. De totstandkoming van de LMO moet daarom nadrukkelijk een gezamenlijk proces zijn, waarbij er sprake is van een groeiproces. De LMO ontwikkelt zich stap voor stap, er ligt geen blauwdruk aan ten grondslag.

In de aanpak wordt daarom uitgegaan van:

- nauwe betrokkenheid van partijen
- een realistisch tempo
- heldere faseovergangen gedurende de transitie
- goed onderscheid in verschillende activiteiten
- duidelijke en evenwichtige toedeling van verantwoordelijkheden

In de nieuwe opzet wordt de transitie opgesplitst in twee verschillende lijnen: lijn 1 samenvoegen en lijn 2 ontwikkelen. Ieder van deze lijnen kent een eigen (ander) proces met andere verantwoordelijkheden voor partijen. In de volgende paragrafen worden de beide lijnen nader toegelicht.

² **LMO** is de afkorting voor Landelijke Meldkamerorganisatie. Het eindbeeld van de LMO is nog niet exact bekend. Na 2020, als de uitkomsten van de lijnen 1 (samenvoegen meldkamers) en 2 (ontwikkelen multidisciplinaire samenwerking en taakuitvoering) bekend zijn, kan vorm en inhoud gegeven worden aan een multidisciplinaire landelijke meldkamerorganisatie. Een van de aandachtspunten hierbij is de wijze waarop deze multidisciplinaire LMO bij de politie kan en moet worden ingebed.

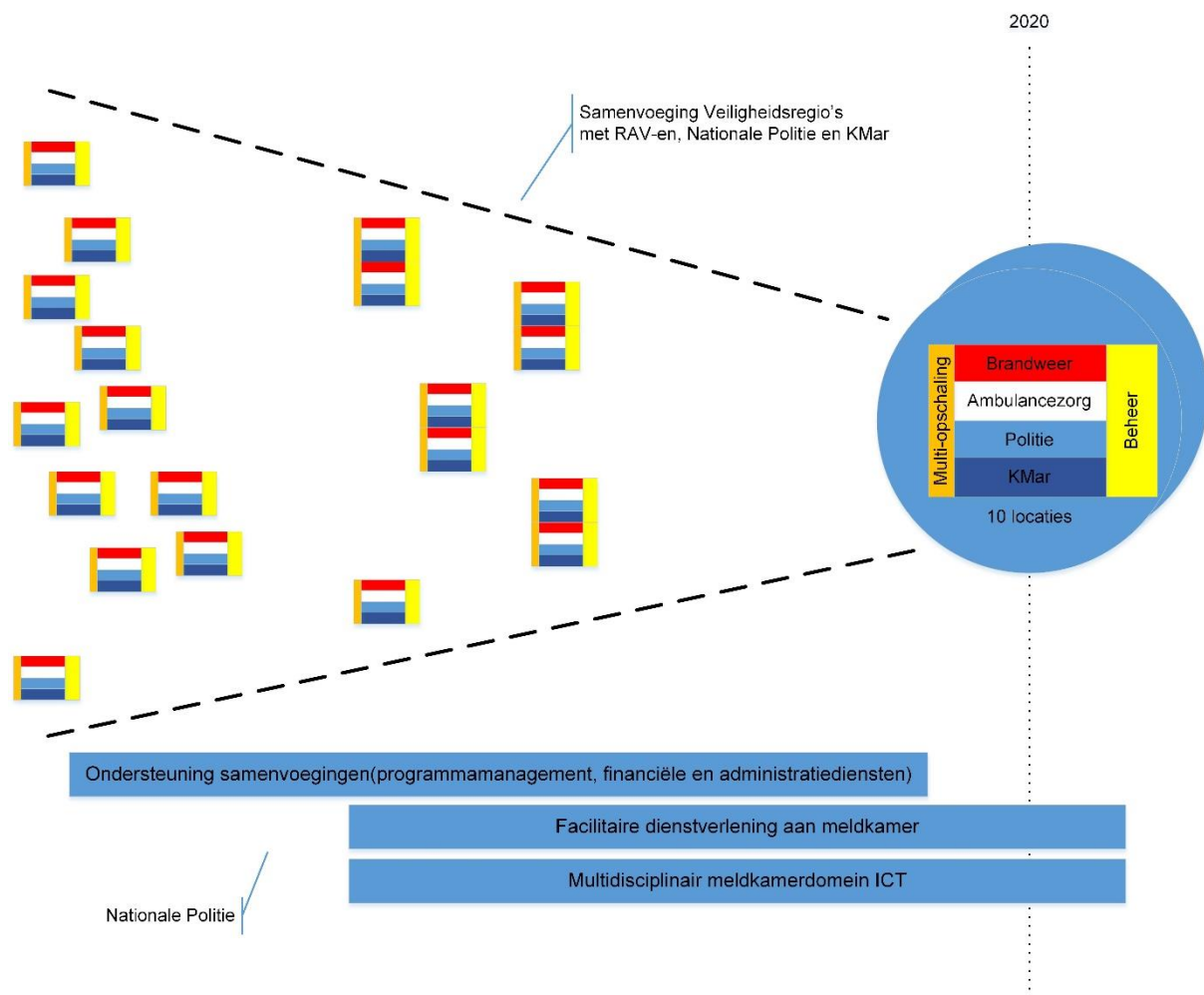
2.2 Samenvoegen regionale meldkamers

De eerste lijn betreft het **samenvoegen** van de regionale meldkamers.

2.2.1 Streefsituatie in 2020

De regionale meldkamers worden eerst samengevoegd met als resultaat dat er rond 2020 tien meldkamerlocaties zijn en dat op basis van wetgeving het beheer daarvan bij de politie is ondergebracht. De meldkamers maken dan gebruik van één landelijk multidisciplinair meldkamerdomein (ICT)³, landelijke meldkamersystemen, landelijk geharmoniseerde monodisciplinaire werkprocessen en één begrotingssystematiek. De monodisciplinaire meldkamers zijn per locatie geïntegreerd. Tevens zijn besparingen gerealiseerd.

Figuur 1 Proces regionale samenvoegingen tien locaties

³ Dit landelijk multidisciplinair meldkamerdomein (ICT) bestaat uit de landelijke meldkamer ICT-infrastructuur (een flexibel en toegankelijke multidomein) en de multidisciplinaire meldkamerapplicaties. Het is de basis waarop de meldkamers en de disciplines werken en waarop zij in contact zijn met burgers en andere partners.

Er wordt een landelijk kader samenvoegingen meldkamers (landelijk kader) vastgesteld. Het landelijk kader legt enerzijds het minimale beeld 2020 vast en anderzijds de afspraken voor het proces van samenvoegen. Het landelijk kader geeft richting aan het proces van convergentie van 25 naar 10 meldkamers. Het landelijk kader maakt onderdeel uit van deze notitie en is opgenomen in hoofdstuk 5. Het bevat hoofdlijnen die op onderdelen uitgewerkt zullen worden. De bestuurlijke regiegroep stelt de nadere uitwerking van het landelijk kader vast, het landelijk kader is bindend voor alle partijen.

De samenvoegingen vinden plaats op basis van samenvoegingsplannen per meldkamerlocatie, overeenkomstig de bepalingen van het transitieakkoord, deze beslisnotitie en het landelijk kader. In de plannen zijn de afspraken met betrekking tot de samenvoegingen opgenomen, evenals de bijdrage die de politie tijdens de samenvoeging levert aan dit proces. (

Onder beheer door de politie wordt verstaan: facilitaire dienstverlening, huisvesting, inrichting en beheer en onderhoud van het landelijke multidisciplinaire meldkamerdomein (ICT) dat bestaat uit de landelijke ICT-infrastructuur en de multidisciplinaire meldkamerapplicaties. Het in beheer nemen rond 2020 is bij wet geregeld. De landelijke ICT-infrastructuur betreft een multidomein, dat voor iedere discipline voldoende flexibel en toegankelijk is en adequate dienstverlening biedt zonder dominantie van een van de disciplines.

Vooruitlopend op het formeel in beheer nemen van de samengevoegde meldkamers rond 2020 en daarmee samenhangende financiële overdracht, zal de politie op basis van maatwerkafspraken en service level agreements (SLA's) beheerstaken rond samengevoegde meldkamers op zich kunnen nemen. Daarnaast neemt de politie het beheer van het landelijk multidisciplinair meldkamerdomein (ICT) op zich zodra deze gereed is (medio 2017).

Ambulancezorg, brandweer, politie, veiligheidsregio's en KMar harmoniseren landelijk hun meldkamer gerelateerde werkprocessen. Deze harmonisatie ondersteunt zowel het proces van samenvoegingen als de totstandkoming en het gebruik van één landelijk multidisciplinair meldkamerdomein (ICT).

2.2.2 verantwoordelijkheden

Binnen de lijn van het samenvoegen van de regionale meldkamers bestaat het volgende onderscheid in verantwoordelijkheden:

a) verantwoordelijkheden samenvoegen

De besturen van de veiligheidsregio's zijn verantwoordelijk voor het samenvoegen van de huidige regionale meldkamers, met betrokkenheid van de andere partijen op regionaal niveau. Artikel 35 van de Wet veiligheidsregio's (WVR) is van toepassing. De uitvoering is in handen van de regionale stuurgroepen, die de regionale kwartiermakers aansturen.

De disciplines hebben de verantwoordelijkheid dat iedere discipline

- landelijk komt tot harmonisatie van de monodisciplinaire meldkamer gerelateerde werkprocessen
- en per samengevoegde meldkamerlocatie komt tot monodisciplinaire integratie van meldkamers, dus één monodisciplinaire meldkamer voor het gehele samenwerkingsgebied

De politie biedt vanuit het programma vorming LMO (zie hoofdstuk 3) ondersteuning aan de regionale samenvoegingsprocessen.

De landelijke stuurgroep bewaakt de voortgang van de samenvoegingen en van de voorbereidingen door de politie op het overnemen van het beheer. In geval van afwijking brengt de landelijke stuurgroep dit onder de

aandacht van de bestuurlijke regiegroep, die vervolgens in overleg kan treden met de verantwoordelijke partijen om de gewenste voortgang te realiseren.

b) verantwoordelijkheden dienstverlening en beheer

De politie bereidt zich gedurende het proces van samenvoegen van de meldkamers voor op het in beheer kunnen nemen van de tien meldkamerlocaties. De politie draagt na overdracht⁴ zorg voor dienstverlening aan de meldkamerlocaties en voor het beheer van het landelijke multidisciplinaire meldkamerdomein (ICT).

c) verantwoordelijkheden ontwikkeling landelijk multidisciplinaire meldkamerdomein (ICT)

De politie draagt zorg voor de ontwikkeling van het landelijk multidisciplinair meldkamerdomein (ICT) (= de landelijke ICT-infrastructuur met de bijbehorende systemen en applicaties) in gezamenlijkheid met de andere disciplines via een reeds bestaand platform (CIO-beraad). Het landelijke multidisciplinaire meldkamerdomein biedt mogelijkheden voor fallback en uitwijk en biedt ruimte voor overloop bij piekbelasting in meldkamers. Het CIO-beraad adviseert, via de landelijke stuurgroep, aan de bestuurlijke regiegroep.

d) verantwoordelijkheden beheer en going concern tot overdracht

Gedurende het proces van samenvoegen verandert er niets in de (huidige) verantwoordelijkheden van partijen met betrekking tot de meldkamer. Een en ander is vastgelegd in artikel 35 van de WVR: de veiligheidsregio is verantwoordelijk voor het instellen en in stand houden van de meldkamer, waarbij de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) verantwoordelijk is voor de instandhouding van de meldkamer ambulancezorg en de korpschef voor de instandhouding van de meldkamer politie, beide als onderdeel van de meldkamer.

2.2.3 planning

Medio 2016 leveren de regionale stuurgroepen hun concept samenvoegingsplannen op aan de landelijke stuurgroep. Na onderlinge vergelijking en toetsing aan het landelijk kader kunnen met eventuele bijstelling de plannen in het najaar worden vastgesteld door de verantwoordelijke betrokken partijen. De regionale samenvoegingsplannen leiden tot een landelijke planning.

⁴ **Overdracht** betreft overdracht bij wet van het beheer van meldkamers naar de politie in 2020 en tegelijkertijd overdracht van middelen (financiële overdracht) naar het Ministerie van VenJ voor het beheer van de meldkamers. De financiële afspraken staan in §5.1 van deze notitie.

2.3 Ontwikkelen multidisciplinaire samenwerking en taakuitvoering

De tweede lijn betreft het landelijk **ontwikkelen** van de multidisciplinaire samenwerking en taakuitvoering. Dit proces vindt parallel aan de eerste lijn plaats. De resultaten uit de tweede lijn zijn voor 2020 gereed en kunnen, indien mogelijk en gewenst, toegepast worden tijdens het samenvoegingstraject.

In de loop van de komende jaren moet duidelijk worden wat partijen willen, wat partijen van elkaar verwachten en wat mogelijk is op onder andere technologisch en juridisch gebied. Op basis van de resultaten van dit proces kan na enige jaren worden bepaald of, in welke mate, in welke vorm en met welk tempo vanaf 2020 een multidisciplinaire meldkamerorganisatie gerealiseerd kan worden.

2.3.1 onderwerpen

De volgende onderwerpen zijn in ieder geval onderdeel van deze landelijke ontwikkelingslijn:

- multi-intake
- landelijke functionaliteit
- multidisciplinaire opschaling
- vraagarticulatie

Om de reikwijdte van de multidisciplinaire intake te bepalen wordt onafhankelijk onderzoek uitgevoerd in de vorm van pilots. Uitgangspunt van de landelijke meldkamer is dat de burger in het eerste contact met de meldkamer op verantwoorde wijze zoveel zo goed mogelijk geholpen wordt. De ministers van VWS en VenJ hebben besloten om een en ander breed te testen in een simulatieomgeving in aanwezigheid van een medisch geschoolde centralist. De pilot kent twee hoofdvarianten die elkaars spiegelbeeld vormen. De ene variant vertrekt vanuit een generalist (multicentralist), de andere vanuit een specialist (monocentralist).

Gelijktijdig en gekoppeld aan de twee pilots zal –zonder dat dit tot vertraging bij de pilots leidt- onderzoek worden gedaan naar de wijze waarop burgers nu en in de toekomst toegang zoeken tot de meldkamer.

De bestuurlijke regiegroep besluit, voorafgaand aan de start van de uitvoering van de pilots, over het proces van besluitvorming naar aanleiding van de resultaten van de pilots, inclusief de beoordelingscriteria.

2.3.2 een multidisciplinaire landelijke meldkamerorganisatie?

Pas wanneer er over de bovenstaande vraagstukken meer duidelijkheid is en partijen individueel en gezamenlijk besluiten hebben genomen, kan vorm en inhoud gegeven worden aan een multidisciplinaire landelijke meldkamerorganisatie. Een van de aandachtspunten hierbij is de wijze waarop deze multidisciplinaire LMO bij de politie kan en moet worden ingebed.

2.3.3 rol bestuurlijke regiegroep en landelijke stuurgroep

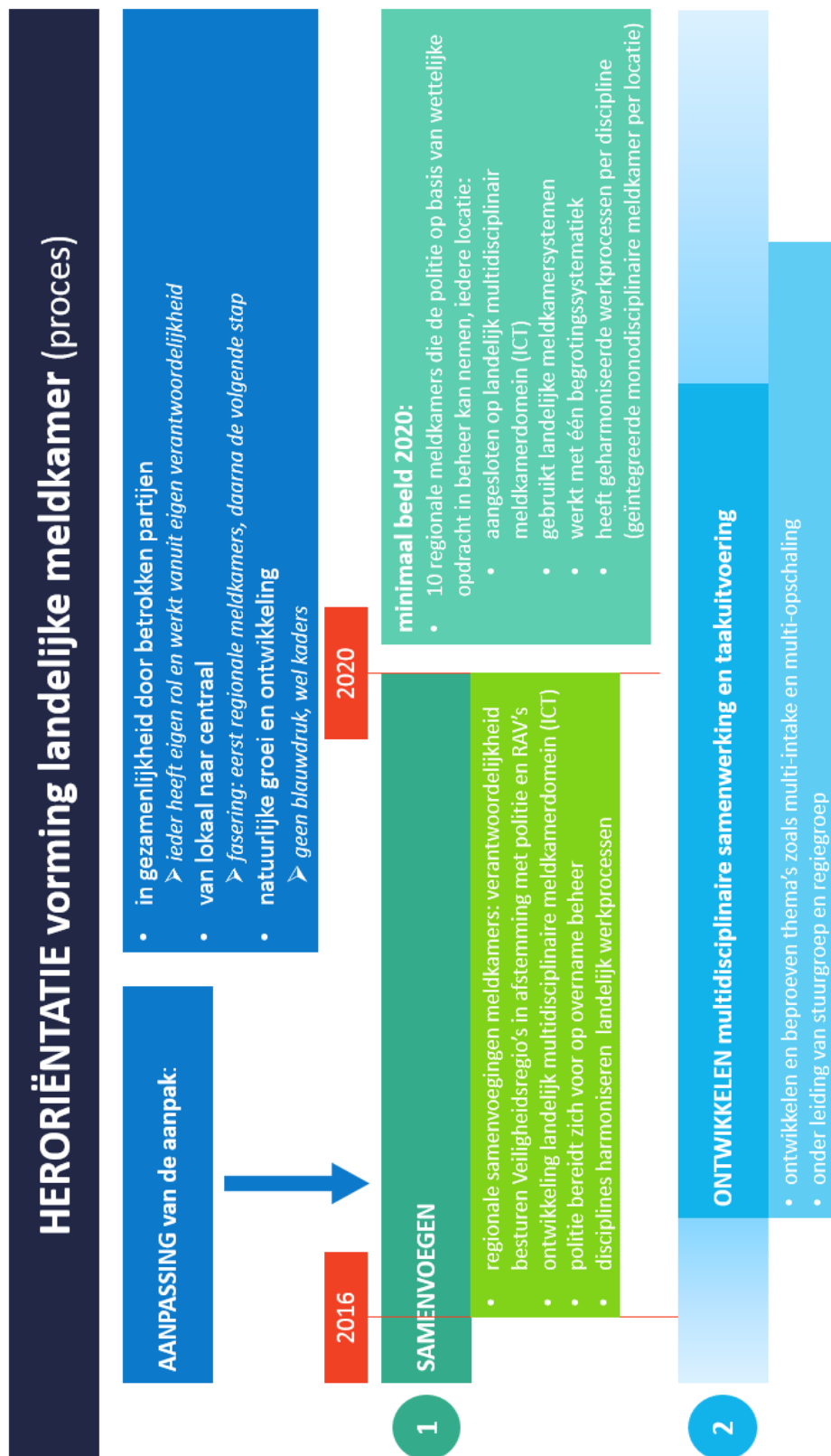
De landelijke stuurgroep is verantwoordelijk voor de sturing van de ontwikkeling van de multidisciplinaire samenwerking en taakuitvoering. De bestuurlijke regiegroep voert de overall regie.

2.3.4. planning

Medio 2016 wordt een planning tot 2020 opgesteld waarin de aanpak van lijn 2 is uitgewerkt.

Onderstaande afbeelding geeft een samenvatting van de twee lijnen die in dit hoofdstuk zijn beschreven.

Figuur 2 Transitiestrategie samengevat

3 Sturing & coördinatie

De heroriëntatie van de vorming van de landelijke meldkamer leidt tot een grotere rolduidelijkheid in de governance door een scherp onderscheid in activiteiten die onder regionale verantwoordelijkheid en activiteiten die onder landelijke verantwoordelijkheid plaatsvinden.

regionaal

Op regionaal niveau vinden de samenvoegingen tot tien meldkamerlocaties plaats. Artikel 35 van de Wet veiligheidsregio's is van toepassing. De besturen van de veiligheidsregio's zijn verantwoordelijk voor de samenvoegingen van meldkamers én zijn verantwoordelijk voor beheer en going concern. De politie en de RAV's zijn verantwoordelijk voor de instandhouding van de meldkamer politie, respectievelijk de meldkamer ambulancezorg. Partijen maken per meldkamerlocatie afspraken over de samenvoeging.

De wijze waarop samenvoegingen vorm krijgen is een regionale verantwoordelijkheid. De samenvoegingen vinden plaats binnen de randvoorwaarden die het transitieakkoord en deze beslisnotitie (inclusief het landelijk kader samenvoegingen meldkamers) stellen.

- De besturen van de veiligheidsregio's voeren bestuurlijk de regie. De bestuurlijke trekker in een samenwerkingsgebied vertegenwoordigt het samenwerkingsverband in bestuurlijke zin op landelijk niveau.
- De regionale stuurgroepen sturen de uitvoering van de samenvoegingen.
- De politie ondersteunt de samenvoegingen.
- In alle samenwerkingsgebieden zijn inmiddels regionale kwartiermakers aangesteld. Zij leggen aan de regionale stuurgroepen verantwoording af en rapporteren aan de programmamanager LMO.
- Er is periodiek overleg van de vertegenwoordiger van de veiligheidsregio's in de bestuurlijke regiegroep met de tien regionale bestuurlijke trekkers van de samenwerkende besturen.
- De bestuurlijke regiegroep en landelijke stuurgroep bewaken en bevorderen de voortgang van de samenvoegingen. Indien noodzakelijk escaleert de stuurgroep naar de bestuurlijke regiegroep, die in overleg kan treden met verantwoordelijke (regionale) partijen. Deze monitorende taak ligt primair bij de landelijke stuurgroep, die daarbij ondersteund wordt door het programma vorming LMO.

Onderlinge afstemming op de verschillende niveaus en samspraak met de landelijke organen bevorderen de voortgang en dragen bij aan de convergentie van ontwikkelingen tussen de tien locaties.

landelijk

Partijen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor coördinatie van en afstemming tussen activiteiten van partijen en sturen op gemeenschappelijke thema's als ICT en multidisciplinaire taakuitoefening. Dit gebeurt in de vorm van een programma, waarvan de uitvoering belegd is bij de Nationale Politie. De korpschef stelt de programmamanager aan, die rapporteert aan de landelijke stuurgroep

De disciplines zorgen voor de harmonisatie van meldkamergerelateerde werkprocessen.

De politie bereidt zich voor op haar beheerrol ten behoeve van de samengevoegde meldkamers. Zij implementeert in afstemming met partijen het landelijke multidisciplinaire meldkamerdomein (ICT), dat onder aansturing van het CIO-beraad wordt ontwikkeld en ondersteunt het programma.

Het ministerie van VenJ is verantwoordelijk voor de financiële kaders, zowel voor de (realistische) taakstelling als voor de financiële overdracht van de samengevoegde meldkamers als voor de structurele financiering en bekostiging van de toekomstige landelijke meldkamer. Daarnaast is VenJ verantwoordelijk voor het wijzigen van de Politiewet per 2020 (*of zoveel eerder of later als de overdracht van het beheer plaatsvindt*), zodat de politie wettelijk verantwoordelijk is voor het beheer van de meldkamerlocaties.

De bestuurlijke regiegroep bestaat uit bestuurlijk vertegenwoordigers van de ministeries van VenJ, Defensie en VWS, het Veiligheidsberaad, AZN en de Nationale Politie. Voorzitter is de vertegenwoordiger van VenJ.

De regiegroep:

- voert binnen de door partijen gestelde kaders de overall regie op de transitie,
- ziet toe op de algehele voortgang van de transitie,
- bevordert de voortgang van de samenvoegingen van de regionale meldkamers,
- zorgt voor bestuurlijke binding met partijen,
- vormt het escalatieniveau voor de landelijke stuurgroep.

De voorzitter en de vertegenwoordiger van de veiligheidsregio's stemmen periodiek af met de bestuurlijke trekkers van de samenwerkende besturen.

Het secretariaat van de bestuurlijke regiegroep ligt bij het ministerie van VenJ.

De landelijke stuurgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de vijf in het transitieakkoord genoemde disciplines, de ministeries van VenJ en VWS. Voorzitter is een vertegenwoordiger van de korpsleiding van de politie. De stuurgroep:

- stuurt op de lijn van ontwikkeling van multidisciplinaire samenwerking en taakuitvoering,
- bewaakt de voortgang van de samenvoegingen en de voorbereiding van het beheer door de politie,
- signaleert eventuele knelpunten in de voortgang richting de bestuurlijke regiegroep,
- bewaakt de samenhang van de twee transitielijnen,
- stuurt de programmanager aan.

De voorzitter en de vertegenwoordiger van de veiligheidsregio's stemmen periodiek af met de ambtelijk trekkers van de regionale samenwerkingsverbanden.

Het secretariaat van de landelijke stuurgroep ligt bij de programmamanager.

Het CIO-beraad stuurt de ontwikkeling van het toekomstige landelijke multi-meldkamerdomein (ICT) aan. Dit bestaat uit de landelijke ICT-infrastructuur en de multidisciplinaire meldkamerapplicaties. Het CIO-beraad adviseert, voor zover het om meldkamer gerelateerde zaken gaat en inclusief onder andere C2000, 112, GMS/NMS via de landelijke stuurgroep aan de regiegroep.

De programmamanager vorming LMO:

- bewaakt de samenhang binnen het programma, inclusief de samenhang met de activiteiten waar het ministerie van VenJ verantwoordelijk voor is en rapporteert aan de landelijke stuurgroep

- geeft leiding aan het programma vorming LMO
- voert regelmatig overleg met de regionale kwartiermakers, faciliteert de verbinding tussen hen en bevordert met hen dat de samenvoegingen in lijn met de landelijke kaders verlopen
- stelt het programmaplan op en bewaakt de voortgang van de uitvoering van het programmaplan
- zorgt voor inzicht in en overzicht over zowel de lijnen samenvoegen als ontwikkelen
- ondersteunt en legt verantwoording af aan de landelijke stuurgroep en voert het secretariaat van de landelijke stuurgroep
- verbindt de betrokken partijen
- draagt bij aan de ontwikkeling van de (multidisciplinaire) LMO
- ondersteunt de regionale samenvoegingsprocessen door inzet personeel van de regionale kwartiermakers en benodigde expertise
- draagt zorg voor risicomanagement

4 Financiën & wetgeving

4.1 Financiën

In het Transitieakkoord zijn afspraken gemaakt over financiën. In het licht van de heroriëntatie worden die voor zover noodzakelijk aangepast. Daarbij gaat het om afspraken over:

- de samenvoegingen van meldkamers tot tien meldkamerlocaties (§4.1.1)
- de overdracht van het beheer aan de politie (§4.1.2)
- de financiële overdracht aan VenJ (§4.1.3)
- de taakstelling (§4.1.4)

De afspraken van het transitieakkoord gelden onverkort, tenzij in deze notitie anders is bepaald.

4.1.1 Samenvoegen

De veiligheidsregio's voeren met de andere regionale partijen de samenvoegingen uit. Zij stellen per meldkamerlocatie een samenvoegingsplan op. Dit bevat minimaal een business case voor de toekomstige meldkamerlocatie, afspraken over besparingen, een begroting en een financiële-risicoparagraaf. Het plan moet ertoe leiden dat:

- de samengevoegde meldkamer voldoet aan de eisen gesteld in het landelijk kader (inclusief uitwerking)
- er besparingen worden gerealiseerd in het licht van de taakstelling en de daarover gemaakte afspraken
- achterblijvende kosten zoveel mogelijk worden vermeden.

Aangezien de samenvoegingen passen in de ontwikkeling naar een landelijke meldkamerorganisatie dient de inzet van partijen gericht te zijn op convergentie. Dit geldt niet alleen voor de kwaliteit, maar ook voor het beheer en de kosten. De plannen worden dan ook voor vaststelling onderling zoveel mogelijk vergeleken (benchmark) en eventueel naar aanleiding daarvan door de verantwoordelijke partijen aangepast. De partijen zetten zich tevens maximaal in om bij de samenvoegingen besparingen te realiseren. Deze besparingen worden opgenomen in de samenvoegingsplannen. Een externe partij onderzoekt in opdracht van de Bestuurlijke Regiegroep of de besparingen zoals opgenomen in de concept samenvoegingsplannen realistisch zijn en of daarbij is gestreefd naar het maximaal haalbare besparingspotentieel. In de definitieve samenvoegingsplannen wordt dit besparingspotentieel taakstellend opgenomen.

De plannen worden vervolgens door de betrokken veiligheidsregio's, Regionale Ambulancevoorzieningen en de politie ondertekend, alsmede door VenJ. De uitvoering wordt gemonitord door de programmaorganisatie onder aansturing van de landelijke stuurgroep. Indien samenvoegende partijen dat nodig achten (bijvoorbeeld verdeelvraagstukken tussen de veiligheidsregio's) kan de Due diligence commissie (DDC) om advies worden gevraagd bij geschilpunten. Als gevolg van deze wijziging in de rol van de Due diligence commissie worden in overeenstemming met de Due diligence commissie de huidige taken zoals opgenomen in het Instellingsbesluit opgeschort. Daar waar het wenselijk is geschilpunten voor te leggen zal hieraan een duidelijke opdrachtformulering vooraf moeten gaan om de Due diligence commissie opnieuw te activeren.

Om tot goede en complete samenvoegingsplannen te komen moet ook een beeld bestaan van het toekomstig beheer door de politie en de kosten hiervan. Het gaat daarbij voornamelijk om de posten bedrijfsvoering (huisvesting, ICT), overhead en taakuitvoering (met name personeel). Hiervoor zal een businesscase beheer worden opgesteld. De samenvoegingsplannen en de businesscase beheer zullen eind 2016 gereed zijn.

De dekking van de samenvoegingskosten vindt plaats vanuit:

- de huidige budgetten bestemd voor beheer bij partijen, eventueel aangevuld door hen om financieel op niveau te komen
- de door VenJ beschikbaar gestelde projectkosten (€ 12,5 miljoen)
- maatwerkafspraken (vermeld in de samenvoegingsplannen)

Het programma LMO, zoals verzorgd door de politie, wordt bekostigd door VenJ dat hiervoor tot wetwijziging maximaal € 4 miljoen per jaar beschikbaar stelt.

De bouw van de landelijke ICT-infrastructuur en wordt bekostigd door VenJ dat hiertoe eenmalig put uit het C2000-budget. De kosten van het beheer van deze voorzieningen worden betaald door de politie vanuit het door het ministerie van VenJ beschikbaar gestelde budget voor het beheer na formele overdracht van de samengevoegde meldkamers.

Achter het functioneren van de meldkamer zitten naast C2000 en de ICT-infrastructuur, ook 112 en GMS. In het licht van de vorming van de LMO moeten deze systemen straks in integraliteit optimaal kunnen functioneren. Deze operationele samenwerking vereist steeds meer dat er vanuit een multidisciplinaire invalshoek integrale afwegingen plaatsvinden over de inzet van het beschikbare budget o.a. voor investeringen in het landelijke meldkamersysteem.

4.1.2 Overdracht beheer

Een samengevoegde meldkamerlocatie komt bij de politie in beheer op basis van een landelijk uniforme systematiek. Er worden met de politie afspraken gemaakt over de beheertaken die zij gaat uitvoeren, de kwaliteit, de prijs en de wijze van verantwoording om de prestaties te kunnen volgen. De business case beheer geeft hiervoor een indicatie. In de aanloop naar de overdracht maken de samenvoegende meldkamers gebruik van één begrotingssystematiek.

4.1.3 Financiële overdracht

Een van de uitgangspunten van de Politiewet is dat de politie uit één bron, te weten VenJ, bekostigd wordt. Daarom is een structurele budgetoverdracht nodig van de samenvoegende partijen aan VenJ.

Partijen behouden tot het moment van financiële overdracht (voorzien in 2020) hun budget voor de instelling (veiligheidsregio's) en instandhouding (alle partijen) van de meldkamers.

Bij overdracht van het beheer van de samengevoegde meldkamers aan de politie zal de financiële overdracht bestaan uit de werkelijke kosten die hiervoor op dat moment (2020) gemaakt worden. Hiermee delen de partijen gezamenlijk de verantwoordelijkheid om de meldkamers op niveau te brengen, daar waar zij dat niet waren. Hierbij dient te worden voldaan aan het landelijk vastgesteld kader (§ 5). De werkelijke kosten in 2020 zullen worden vergeleken met de ondertekende samenvoegingsplannen (incl. de business case beheer) waarbij verschillen moeten kunnen worden verklaard.

Wat betreft financiële overdracht in het kader van de taakstelling wordt verwezen naar § 4.1.4

Wijze overdracht

De financiële overdracht van partijen aan VenJ zal interdepartementaal plaatsvinden. Meer specifiek geldt voor de veiligheidsregio's dat dit gebeurt door een generieke uitname uit het gemeentefonds, waarbij bij voorkeur voorafgaand een herijking van het Gemeentefonds heeft plaatsgevonden met het doel om herverdeeffecten zoveel mogelijk te beperken. Het bedrag dat de veiligheidsregio's overdragen bestaat uit de werkelijke kosten die op dat moment gemaakt worden, plus de alsdan geldende vastgestelde besparingen (zie ook paragraaf 4.14).

Voor de veiligheidsregio's geldt als uitgangspunt van het transitieakkoord dat de uitvoering van de meldkamertaken van de brandweer (intake en uitgifte) overgaat naar de politie en daarmee het volledige budget van de veiligheidsregio's voor de meldkamers. Dit is mede ingegeven door de inschatting van de veiligheidsregio's dat bij een brede multidisciplinaire intake er nog een zeer beperkte monodisciplinaire capaciteit nodig is voor de uitvoering van de meldkamertaken van de brandweer. Er vindt in lijn 2 een pilot multi-intake plaats (§ 2.3). Op basis van de uitkomsten van de pilot naar de reikwijdte van de multi-intake

wordt bepaald of dit uitgangspunt in stand kan blijven. Dit heeft dan eventuele consequenties voor de omvang van de financiële overdracht van de veiligheidsregio's naar VenJ.

4.1.4 Taakstelling

Het is cruciaal dat alle partijen hun besparingen realiseren waarmee de structurele taakstelling kan worden ingevuld en dat alle partijen ook met dezelfde financiële druk aan tafel zitten om de samenvoegings-besluiten te nemen die tot goede en efficiënte meldkamers leiden. Dit moet leiden tot een toekomstig budget waar de politie ook daadwerkelijk het beheer kan voeren.

Partijen bepalen per samengevoegde meldkamerlocatie op basis van een business case (in samenhang met de business case beheer van de politie) welk structurele besparingen er tot het moment van overdracht maximaal realistisch haalbaar zijn. Daarbij wordt ook gekeken naar de kosteneffecten van de beoogde kwaliteitsverbetering van de transitie. De uitkomsten worden onderling vergeleken. Een extern bureau toetst de uitkomsten met de vraag of de voorziene besparingen realistisch zijn en zoveel mogelijk invulling geven aan de taakstelling.

Partijen houden met de resultaten van de vergelijking en de toets rekening bij het vaststellen van de besparingen. Deze worden taakstellend vastgelegd in de samenvoegingsplannen.

Voor het deel van de taakstelling waarvan het onderzoek uitwijst dat deze niet realistisch te behalen is in lijn 1, wordt tevens door het externe bureau onderzocht of deze in lijn 2 (na overdracht aan de politie) kan worden behaald. In de samenvoegingsplannen zal voor zover mogelijk daarop worden geanticipeerd. Over de na overdracht van het beheer aan de politie te nemen maatregelen om de taakstelling verder in te vullen en het eventueel resterende deel van de taakstelling vindt bestuurlijk overleg plaats. Dat overleg is dan gebaseerd op de governance zoals die geldt ná formele overdracht van de samengevoegde meldkamers.

De heroriëntatie heeft het volgende effect op de invulling van de taakstelling, waarbij de verdeling geldt conform het schema in het transitieakkoord:

- het deel van de taakstelling dat tot het moment van formele overdracht voor rekening van de veiligheidsregio's is, wordt gebruikt voor gezamenlijke transitiekosten en zal door het ministerie van VenJ worden gedragen;
- het deel van de taakstelling dat op het moment van formele overdracht voor rekening van de veiligheidsregio's is, wordt als volgt ingevuld:
 - de in de samenvoegingsplannen opgenomen structurele besparingen op het moment van overdracht. Dit bedrag wordt tegelijkertijd met de overdracht van beheer aan de politie, conform afspraken uit het transitieakkoord via een uitname uit het gemeentefonds, overgedragen aan VenJ.
 - het deel van de taakstelling dat binnen lijn 2 wordt ingevuld, wordt na 2020 tussen VenJ en politie verrekend.
- het deel van de taakstelling dat voor rekening van de ambulancesector is, is reeds interdepartementaal overgedragen door VWS aan VenJ. AZN en VWS maken aanvullende afspraken over de effectuering hiervan;
- het deel van de taakstelling dat voor rekening van de KMar is, wordt interdepartementaal overgedragen door Defensie aan VenJ. KMar en Defensie maken aanvullende afspraken over de effectuering hiervan;
- het deel van de taakstelling dat voor rekening van de politie is, is reeds ingeboekt op de budgetten van de politie. De politie heeft daarmee aan haar aandeel voldaan;
- voor alle partijen geldt dat de maatregelen die gezamenlijk getroffen worden voortvloeiend uit de lijnen 1 en 2 invulling moeten geven aan de bedragen van de taakstelling.

4.1.5 Multidisciplinaire samenwerking en taakuitvoering

Op dit moment zijn de financiële effecten en het besparingspotentieel van de tweede transitielijn, die vooral van belang is voor de verdere integratie naar de LMO, nog moeilijk in te schatten. Een en ander hangt af van de resultaten van de ontwikkeling van de multidisciplinaire samenwerking en taakuitvoering. Hierover moet over anderhalf jaar (eind 2017) meer duidelijkheid zijn.

Besparingslijnen samenvoegingen en vorming en LMO

Langs de volgende lijnen kunnen besparingen op de meldkamers gerealiseerd worden:

Lijn 1 samenvoegen

- a) Het fysiek samenvoegen van meldkamers kan tot besparingen op beheer, met name huisvesting, en ICT, en deels personeel leiden. Hetzelfde geldt voor de integratie van de verschillende monodisciplinaire meldkamers op één locatie
- b) Het omvormen van de tien losse meldkamerlocaties tot één virtuele meldkamer. Dit maakt het mogelijk efficiënter met capaciteit om te springen. Dit is iets dat pas na 2020 kan gebeuren.

Lijn 2 multidisciplinaire taakuitvoering en samenwerking

- c) Een eenduidige werkwijze van disciplines en zo mogelijk integratie van de multidisciplinaire taakuitvoering, met name bij de intake, zou een besparingspotentieel kunnen bieden. De uitkomsten van lijn 2 van de heroriëntatie moeten hierover meer duidelijkheid verschaffen.

4.2 Wetgeving

Vooralsnog vinden de samenvoegingen plaats binnen het kader van de Wet veiligheidsregio's (Wvr). Vervolgens zal bij wet in ieder geval het beheer van de meldkamers worden overgeheveld van de Wvr naar de Politiewet 2012. De wet zal zeker niet eerder dan 1 januari 2020 in werking treden. Het wetstraject zal nog in 2016 worden gestart.

5 Landelijk kader samenvoegingen meldkamers

Het landelijk kader samenvoegingen meldkamers (landelijk kader) legt enerzijds het minimale beeld 2020 vast en anderzijds de spelregels voor het proces van samenvoegen. Het landelijk kader geeft richting aan het proces van convergentie van 25 naar 10 meldkamers en de overdracht van het beheer naar de politie. Het landelijk kader is geen blauwdruk, maar kan waar nodig of gewenst, door partijen gezamenlijk in de regiegroep verder ontwikkeld en aangevuld worden.

Het minimale beeld 2020 is een "tussenbeeld" op weg naar de uiteindelijke LMO. Het landelijk kader is richtinggevend voor het proces van convergentie van 25 naar 10 meldkamers om te borgen dat de samenvoegingen van de meldkamers in lijn zijn met het gewenste eindbeeld. Daarnaast ondersteunt het de overdracht van het beheer naar de politie.

De afspraken voor het proces van samenvoegen zijn functioneel en dragen bij aan het uiteindelijke doel van de samenvoeging. Daarom is het mogelijk om, in overleg met alle partijen, een bepaalde afspraak te heroverwegen. Afspraken kunnen vanwege voortschrijdend inzicht meer duiding of detaillering behoeven. Nadere detaillering betreft bijvoorbeeld het toevoegen van een "vinklijst" in het kader van overname beheer, zodat partijen weten aan welke (kwaliteits-)criteria moet worden voldaan om overdracht mogelijk te maken. Het is van belang dat nadere detaillering meeloopt met de samenvoegingsplannen en in 2016 bekend is, zodat er bij de samenvoegingen op kan worden geanticipeerd.

5.1 Minimaal beeld 2020

Onderstaand overzicht beschrijft het minimale beeld 2020:

	onderwerp	minimaal beeld 2020
1	huisvesting	één meldkamer per samenvoegingsgebied op de bestuurlijk vastgestelde locatie ⁵
2	ICT	alle meldkamers zijn verplicht aangesloten op het landelijk multidisciplinair meldkamerdomein (ICT) en één nationaal meldkamersysteem. Voor zover het NMS nog niet beschikbaar is, zijn alle samengevoegde meldkamers klaar om te migreren naar één NMS.
3	werkprocessen	monodisciplinaire processen zijn landelijk geharmoniseerd per discipline
4	werkprocessen	monodisciplinaire meldkamers zijn geïntegreerd per locatie
5	financiën	één begrotingssystematiek voor alle meldkamers
6	beheer	er is één set van beheerafspraken tussen politie en andere partijen per locatie op basis landelijk uniforme standaard.
7	continuïteit	alle meldkamers voldoen aan de landelijke visie op continuïteit (uitwijk en fallback). Deze visie zal in 2016 worden ontwikkeld.

5.2 Afspraken gedurende de samenvoegingsperiode tot 2020

Onderstaand overzicht beschrijft de afspraken die gelden tijdens de samenvoegingen.

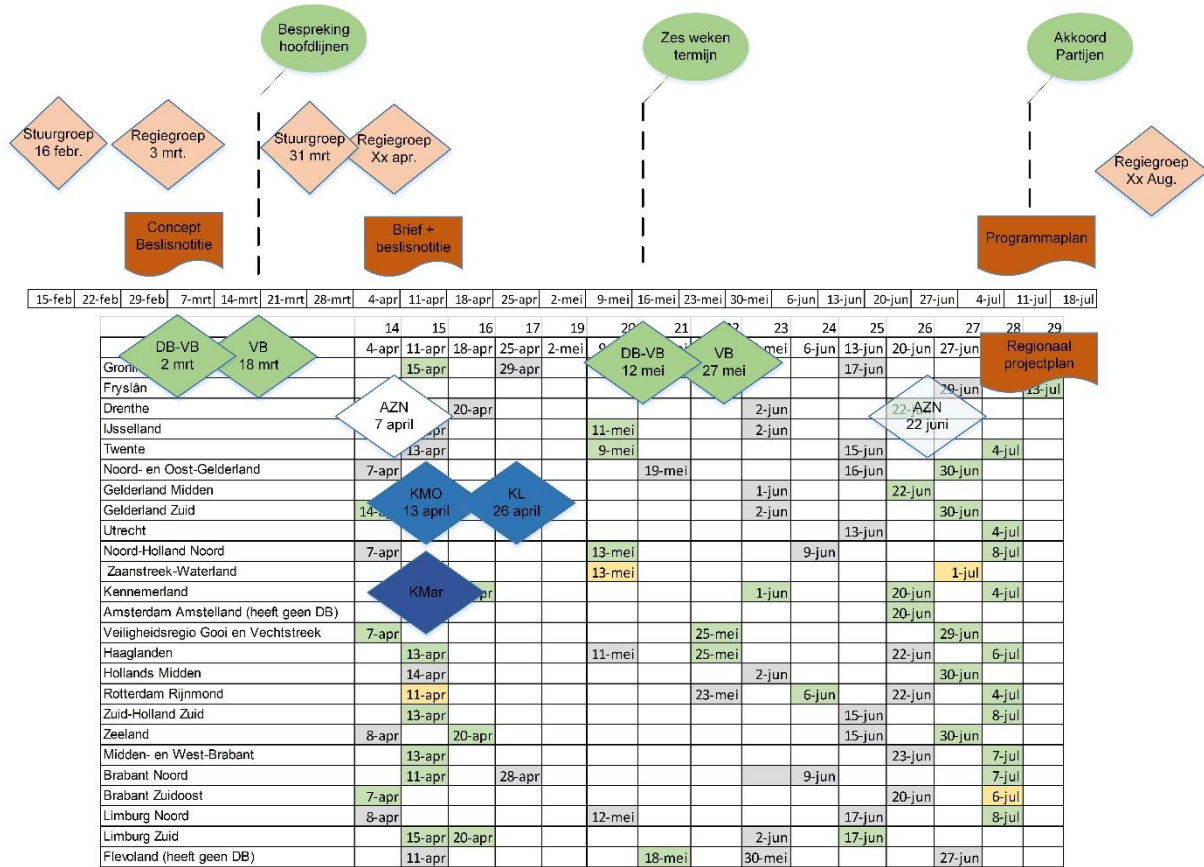
	onderwerp	minimaal beeld 2020
1	huisvesting	inkoop vindt plaats binnen landelijke raamcontracten in samenwerking met de politie als beheerder.

⁵ Zie: kamerbrieven met kenmerk 330721 en 364361, Transitieakkoord

2	huisvesting	in geval van nieuwbouw: toepassing van standaarden vanuit het PvE huisvesting verbouw: conform standaarden voor zover het gebouw dat toelaat
3	ICT	afspraken over het aansluiten op het landelijk multidisciplinair meldkamerdomein (ICT) zijn op basis van een regionaal aansluitplan én de gezamenlijke planning
4	financiën	het ministerie van VenJ beoordeelt bij ondertekening de samenvoegingsplannen, zowel op inhoudelijke als op financiële aspecten
5	financiën	het eerdere besluit ten aanzien van de verdeling van projectkosten (€12,5 miljoen) over de veiligheidsregio's blijft gehandhaafd
6	financiën	in iedere regio stellen samenvoegende partijen op basis van een landelijk format een samenvoegingsplan op, dit bevat minimaal: <ul style="list-style-type: none"> • een business case • begroting • financiële risicoparagraaf
7	financiën	het ministerie van VenJ ontwikkelt in afstemming met de betrokken partijen een uniform model voor de begrotingen van de meldkamers waarmee financieel inzicht met betrekking tot het minimale beeld 2020 verschaft wordt dit model bevat onder andere de volgende informatie: <ul style="list-style-type: none"> • financieel: baten en lasten, activa en passiva, liquiditeit • risicoparagraaf • niet uit de balans blijvende verplichtingen
8	going concern	de landelijke stuurgroep monitort het beheer en going concern aan de hand van een format. Going concern is een verantwoordelijkheid van regionale partijen en betreft niet de samenvoegingen.
9	voortgang	de programmamanager is verantwoordelijk voor de monitoring van de samenvoegingen conform een uniforme voortgangsrapportage
10	governance	bijdragen aan een regionale samenvoeging liggen vast in een samenwerkingsovereenkomst per regio
11	beheer	politie maakt met betrokken partijen afspraken over taken, kwaliteit en prijs, evenals over de overdracht van het beheer
12	regionale afspraken	artikel 48 en artikel 107 van het TA zijn niet meer van toepassing. De artikelen betreffen afstemming met de landelijke kwartiermaker over invulling van vacatures en over het doen van investeringen gedurende de transitieperiode

6 Planning besluitvorming

Figuur 3 Planning besluitvorming beslisnotitie

toelichting:

nu	de regionale stuurgroepen zetten de voorbereiding op de samenvoegingen voort
maart/april 2016	bespreking beslisnotitie door vertegenwoordigende organen van partijen
mei 2016	bestuurlijke regiegroep stelt het uitgewerkte landelijk kader vast, op basis waarvan de samenvoegingsplannen opgesteld worden
juni 2016	partijen stemmen in met de lijnen die in deze notitie zijn uitgezet
medio 2016	regionale stuurgroepen leveren met inachtneming van het uitgewerkte landelijke kader samenvoegingsplannen op en daarmee input voor de landelijke planning
zomer 2016	nadere uitwerking heroriëntatie gereed en vastgelegd in een programmaplan

Bijlage 1 : begrippenlijst bij beslisnotitie heroriëntatie

LMO

LMO is de afkorting voor Landelijke Meldkamerorganisatie. Het eindbeeld van de LMO is nog niet exact bekend. Na 2020, als de uitkomsten van de lijnen 1 (samenvoegen meldkamers) en 2 (ontwikkelen multidisciplinaire samenwerking en taakuitvoering) bekend zijn, kan vorm en inhoud gegeven worden aan een multidisciplinaire landelijke meldkamerorganisatie. Een van de aandachtspunten hierbij is de wijze waarop deze multidisciplinaire LMO bij de politie kan en moet worden ingebed.

Lijn 1: samenvoegen meldkamers

De eerste lijn van de heroriëntatie LMO betreft het samenvoegen van de regionale meldkamers. Het doel van de regionale samenvoegingen is dat er rond 2020 tien meldkamerlocaties zijn en dat dan op basis van wetgeving het beheer daarvan bij de politie is ondergebracht. De meldkamers maken dan gebruik van één landelijk multidisciplinair meldkamerdomein (ICT), landelijke meldkamersystemen, landelijk geharmoniseerde monodisciplinaire werkprocessen en één begrotingssystematiek. De monodisciplinaire meldkamers zijn per locatie geïntegreerd.

Lijn 2: ontwikkelen multidisciplinaire samenwerking en taakuitvoering

De tweede lijn van de heroriëntatie LMO betreft het ontwikkelen van de multidisciplinaire samenwerking en taakuitvoering.

In de loop van de komende jaren moet duidelijk moet worden wat partijen willen, wat partijen van elkaar verwachten en wat mogelijk is op onder andere technologisch en juridisch gebied. Op basis van de resultaten van dit proces kan na enige jaren worden bepaald of, in welke mate, in welke vorm en met welk tempo vanaf 2020 een multidisciplinaire meldkamerorganisatie gerealiseerd kan worden. De volgende onderwerpen zijn in ieder geval onderdeel van deze ontwikkelingslijn: multi-intake, landelijke functionaliteit, multidisciplinaire opschaling, vraagarticulatie en harmonisatie.

Landelijk multidisciplinair meldkamerdomein (ICT)

Het **landelijk multidisciplinair meldkamerdomein (ICT)** bestaat uit de landelijke meldkamer ICT-infrastructuur (een flexibel en toegankelijke multidomein) en de multidisciplinaire meldkamerapplicaties. Het is de basis waarop de meldkamers en de disciplines werken en waarop zij in contact zijn met burgers en andere partners.

Beheer

Onder **beheer** door de politie wordt verstaan: facilitaire dienstverlening, huisvesting, inrichting en beheer en onderhoud van het landelijke multidisciplinaire meldkamerdomein (ICT) dat bestaat uit de landelijke ICT-infrastructuur en de multidisciplinaire meldkamerapplicaties. Het in beheer nemen rond 2020 is een formeel proces bepaald door wetgeving. Dit is gekoppeld aan overdracht van meldkamers aan de politie en structurele financiering van de politie voor het beheer.

Landelijk kader samenvoegingen meldkamers (landelijk kader)

Het **landelijk kader samenvoegingen meldkamers** (landelijk kader) legt enerzijds het minimale beeld 2020 vast en anderzijds de afspraken voor het proces van samenvoegen. Het landelijk kader geeft richting aan het proces van convergentie van 25 naar 10 meldkamers. Het bevat hoofdlijnen die op onderdelen uitgewerkt zullen worden in uitvoeringsregels. De bestuurlijke regiegroep stelt het landelijk kader vast, het landelijk kader is daarmee bindend voor alle partijen. Het landelijk kader is opgenomen in hoofdstuk 4 van deze notitie.

Overdracht

Overdracht betreft overdracht bij wet van het beheer van meldkamers naar de politie in 2020 en tegelijkertijd overdracht van middelen (financiële overdracht) naar het Ministerie van VenJ voor het beheer van de meldkamers. De financiële afspraken staan in § 4.1 van deze notitie.

Samenvoegingsplannen

De samenvoegingen vinden plaats op basis van samenvoegingsplannen per meldkamerlocatie, overeenkomstig de bepalingen van het transitieakkoord, deze beslissingnotitie en het landelijk kader. In de plannen zijn de afspraken met betrekking tot de samenvoegingen opgenomen, evenals de bijdrage die de politie tijdens de samenvoeging levert aan dit proces (samenwerkingsovereenkomsten)

Partijen en disciplines

De in het transitieakkoord genoemde partijen en disciplines.

Bijlage 2: financieel kader realisatie samengevoegde meldkamers

De bedragen zoals in deze bijlage worden weergegeven zijn gebaseerd op historische gegevens (eerdere formele stukken, rapporten en onderzoeken). De bedragen zijn indicatief, er kunnen geen rechten aan worden ontleend. De bijlage geeft een beeld van de verdeling tussen de verschillende partijen en de taakstelling, een indicatie van de totale omvang van het meldkamerdomein en de bedragen voor beheer en taakuitvoering.

Het financiële kader voor de vorming van de LMO op basis van tien samengevoegde meldkamers kent een bepaalde ontwikkeling in de tijd. De basis ligt in het onderzoek van Deloitte uit 2011. Het daar onderkende besparingspotentieel van €50 miljoen is in het Regeerakkoord Rutte 1 vastgelegd. In het transitieakkoord is deze vertaald in concrete afspraken over het startbudget voor de LMO, de te realiseren besparingen en de verdeling daarvan over de partijen en het structurele budget vanaf het bereiken van het eindbeeld.

Onderstaande tabel maakt deze ontwikkeling duidelijk:

	totale omvang MK-domein	besparingspotentieel	bronnen besparing
Deloitte (2009)	€ 200	€ 50	20% centralisten 20% huisvesting 40% ICT
		taakstelling	
Regeerakkoord Rutte 1 (2011)	-	€ 50	-
	startbudget	taakstelling	structureel 2021 e.v.
Transitieakkoord (2013)	€ 200	€ 50	€ 150
Nulmeting (2013)	€ 222	€ 50	€ 172

De nulmeting wijst uit dat er in het uitgangsjaar 2013 een bedrag van circa € 222 miljoen om ging in het meldkamerdomein. De nulmeting wijst bij benadering uit dat dit startbudget van circa € 222 miljoen gesplitst kan worden in circa € 100 miljoen voor beheer en circa € 122 miljoen voor taakuitvoering door de kolommen. Het startbudget, verminderd met de taakstelling die oploopt tot € 50 miljoen in 2021, levert op dat het structurele beschikbare budget voor het meldkamerdomein in 2021 circa € 172 miljoen bedraagt. Dit is het (taakstellend) budget waarbinnen partijen zich moeten inspannen om de meldkameractiviteiten van de toekomst te realiseren. Overigens is dit bedrag exclusief het budget dat beschikbaar is voor de meldkamersystemen als C2000, 112 en GMS.

De partijen zullen er uiteindelijk op moeten sturen om de taken van de meldkamers binnen het financiële kader van circa € 172 miljoen te kunnen laten plaatsvinden.

Onderstaand volgt een indicatief overzicht (op basis van de 0-meting 2013) per kolom van de verdeling van het startbudget, de taakstelling en het structurele budget vanaf 2021. Daar waar het de taakuitvoering betreft gaat dit enkel over de taakuitvoering van de kolommen in de meldkamers, niet daar buiten.

	nulmeting 2013	taakstelling	structureel 2021 e.v.		
			beheer	taakuitv.	totaal
Politie	€ 126	€ 27	€ 48	€ 51	€ 99
Veiligheidsregio's	€ 46	€ 11	€ 13	€ 22	€ 35
Ambulancezorg	€ 47	€ 11	€ 13	€ 23	€ 36
KMar	€ 3	€ 1	€ 1	€ 1	€ 2
totaal	€ 222	€ 50	€ 75	€ 97	€ 172
Op de begroting bij...	discipline	Ministerie van Financiën	VenJ - Politie	discipline	

In voorgaande tabel is het structureel deel van de taakstelling aangegeven. De taakstelling kent voor de jaren 2015 tot 2021 een oploop van respectievelijk € 10 mln. tot structureel € 50 mln. In onderstaande tabel is het aandeel van de verschillende disciplines weergegeven voor de deze jaren.

	% uit TA	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021/struc
Politie	54,5%	€ 5,5	€ 5,5	€ 10,9	€ 10,9	€ 16,4	€ 16,4	€ 27,3
Ambu	22,5%	€ 2,3	€ 2,3	€ 4,5	€ 4,5	€ 6,8	€ 6,8	€ 11,3
VR's	21,0%	€ 2,1	€ 2,1	€ 4,2	€ 4,2	€ 6,3	€ 6,3	€ 10,5
Kmar	1,0 a 2,0%	€ 0,1 a 0,2	€ 0,1 a 0,2	€ 0,2 a 0,4	€ 0,2 a 0,4	€ 0,3 a 0,6	€ 0,3 a 0,6	€ 0,5 a 1,0
Totaal	100,0%	€ 10,0	€ 10,0	€ 20,0	€ 20,0	€ 30,0	€ 30,0	€ 50,0

Uitwerking bij het landelijk kader d.d. 03-05-2016

Deze uitwerking van het landelijk kader is een dynamisch document. Daar waar nodig en mogelijk zijn de punten van het landelijk kader nader uitgewerkt of toegelicht. Op een aantal onderwerpen zal de uitwerking later volgen, omdat deze meer tijd, afstemming en verdieping vergen.

Uitwerking bij 5.1. Minimaal beeld

3. Werkprocessen

Monodisciplinaire meldkamerprocessen zijn landelijk geharmoniseerd per discipline en geïmplementeerd in één inhoudelijk GMS om een kwalitatief gelijkwaardig hulpverleningsproces van meldkamers te bewerkstelligen.

4. Werkprocessen

Binnen een meldkamer wordt geïntegreerd gewerkt. Geïntegreerd betekent:

- Er wordt binnen de disciplines en op gebied van multi-opscaling geprotocolleerd en geharmoniseerd samengewerkt
- Centralisten werken voor het gehele verzorgingsgebied
- Er wordt samengewerkt op het gebied van opleidingen
- Er is eenhoofdige aansturing voor de GMK (voor facilitaire en multi voorzieningen) en per discipline (kolomverantwoordelijk). Er is niet noodzakelijkerwijs eenhoofdige leiding voor de hele meldkamer.
- Er is een geharmoniseerd applicatieportfolio
- Disciplines delen noodzakelijke informatie binnen wettelijke kaders

Als er (nog) geen sprake is van landelijk geharmoniseerde werkprocessen, moet dit op regionaal niveau gebeuren.

5. Financiën:

De begrotingssystematiek zal nog worden uitgewerkt en aan de regiegroep ter instemming worden voorgelegd.

6. Beheer:

De afspraken betreffen de inhoud, kosten en dekking van het beheer van de meldkamer. Tevens zal de vinklijst ten behoeve van de overdracht, gelijktijdig met het opstellen van de samenvoegingsplannen, in 2016 worden opgesteld. Op basis hiervan overdracht van beheer plaatsvinden.

5.2. Afspraken gedurende de samenvoegingsperiode tot 2020

2. Huisvesting

Alle samengevoegde meldkamers voldoen aan het Algemeen Programma van Eisen Huisvesting meldkamers LMO d.d. 30 juni 2015 en het Functioneel programma van eisen voor de LMO meldtafel d.d. 22 september 2015. Indien afwijkingen aan de orde zijn, worden hierover afspraken gemaakt met de politie als toekomstig beheerder.

3. ICT

Elke meldkamer maakt een aansluitplan om te kunnen aansluiten op het landelijke multidisciplinair meldkamerdomein (ICT). Indien er een probleem ontstaat ten aanzien van de volgorde van

aansluiten en partijen er onderling niet uitkomen, dan besluit de regiegroep met als afweegcriteria het voorkomen van desinvesteringen en de kwetsbaarheid van de betreffende meldkamers.

5. Financiën

De projectkosten (€12,5 miljoen) gelden voor de gehele samenvoegingsperiode tot 2020. Deze projectkosten worden zo snel mogelijk uitgekeerd. De verdeling blijft conform het voorstel in het vorig landelijk kader (april 2015), zoals besloten in de stuurgroep van 18 april 2016:

- Ieder samenvoegingsgebied ontvangt een landelijk gelijk basisbedrag à €500.000,-;
- Ieder samenvoegingsgebied ontvangt per regio een landelijke gelijke opslag à €200.000,-.
- Bij de politie / programma-organisatie LMO wordt een centraal budget van maximaal €2,5 miljoen t.b.v. de regionale samenvoegingen aangehouden.

6. Afspraken

In ieder samenvoegingsgebied stellen partijen op basis van een gezamenlijk format een samenvoegingsplan op, dat bestaat uit minimaal de volgende onderdelen:

- Afspraken tussen regionale partijen (samenwerkingsovereenkomst)
- De bijdrage van de politie op basis van de uitkomsten van de businesscase beheer als leverancier van huisvesting en ICT aan de samenvoeging (samenwerkingsovereenkomst)
- Een financieel deel
- Risico's en maatregelen

De betrokken partijen ondertekenen de voor hen relevante onderdelen. Indien samenvoegende partijen dat nodig achten kan de Due Diligence Commissie om advies worden gevraagd bij geschilpunten.

Het financiële deel behelst:

- De begroting voor gemeenschappelijke en mono-activiteiten
- Een integrale business cases voor personeel, huisvesting, ICT, GMS, etc., waarin het besparingspotentieel en de keuzes hierin worden afgezet tegen de begroting en duidelijkheid is over dekking van eventuele meerkosten
- een bestedingsplan voor de projectkosten
- een financiële risicoparagraaf met mitigerende maatregelen
- eventuele afspraken over frictiekosten.

7. Financiën

Het hier genoemde model wordt opgenomen in het format voor de samenvoegingsplannen.

9. Voortgang

De rapportage is gebaseerd op informatie, die door de regionale stuurgroepen is geaccordeerd. De regionale stuurgroepen informeren periodiek de landelijke stuur- en regiegroep over de voortgang en risico's van de samenvoeging, om de samenhang van programmalijn 1 en 2 te kunnen borgen.

11. Beheer

Zie hiervoor 5.1 onder 6.

Vergadering: Veiligheidsberaad

Datum: 27 mei 2016, 10.00 - 13.00 uur

Locatie: Veenendaal, Van der Valk hotel, Bastion 73

Dit document is de korte terugkoppeling van de VB vergadering t.a.v. de beslispunten zoals geformuleerd in de oplegnotities. Het formele en uitgebreide verslag volgt pas na vaststelling in de volgende VB vergadering op 7 oktober 2016.

BESLUITENLIJST

Onderwerp		
1	Opening en vaststelling agenda	
2	Vaststelling verslag 18 maart 2015	
3	Ingekomen en verzonden stukken	
4	Actualiteiten en mededelingen	De heer Aboutaleb tekent de convenanten Geo en Informatieveiligheid onder voorbehoud akkoord AB VRR.

Thematische verdieping		
	Zie formeel verslag tzt.	

Besluitvormend		
6	Strategische Agenda Versterking Veiligheidsregio's a. Voortgang projecten b. Nieuwe thema's	<p>Nico van Mourik houdt een presentatie over de stand van de projecten, zie bijlage.</p> <p>Voorgesteld wordt de casus Breuk waterleiding VUMC Amsterdam in VB te bespreken. Er wordt overigens ook een conferentie door het VUMC over georganiseerd.</p> <p>Met betrekking tot de inhoudelijke uitwerking van het thema Verminderde zelfredzaamheid wordt afgesproken dat eerst wordt geïnventariseerd wat er allemaal al gebeurt op dit thema. De RDVR wordt verzocht deze inventarisatie te verrichten en een nader voorstel te formuleren, inclusief begroting. Wel reeds akkoord op toevoeging van het thema aan de Strategische Agenda.</p>

Besluitvormend		
7	Bestedingsvoorstel werkbudget Veiligheidsberaad 2016-2020	<p>Het onderdeel Ondersteuning managementraad Bevolkingszorg wordt aangehouden. Aan het volgende VB zal een nader onderbouwd voorstel voor liggen zodat duidelijker is wat voor het genoemde bedrag wordt gedaan en op welke wijze deze ondersteuning in de toekomst structureel kan worden gefinancierd.</p> <p>Ook de financiering van het thema zelfredzaamheid wordt aangehouden.</p> <p>Met de financiering van de evaluatie HEV is ingestemd.</p>
8	Reddingsbrigade Nederland: financiering	Afgesproken wordt dat er een onderzoek wordt verricht naar de behoefte van de veiligheidsregio's op het terrein van waterhulpverlening, de rol van de Reddingsbrigade Nederland daarin en de financiering van de crisistaken van de RN. Begin 2017 worden de resultaten opgeleverd.
9	Grootschalig Brandweer Optreden en Specialistisch Optreden	Besluitvorming wordt aangehouden.
10	Heroriëntatie Bestuurlijke Adviescommissies	Akkoord conform oplegnotitie.

Meningvormend		
11	LMO – Heroriëntatie	Mondelinge terugkoppeling door Henri Lenferink van de stand van zaken. Beslisnotitie wordt nog aan de veiligheidsregio's voorgelegd in een schriftelijke consultatie.
12	Notitie Verdeelsleutel collectieve inspanningen	Optie 2 wordt nader uitgewerkt en aan volgend VB ter besluitvorming voorgelegd.

Informerend		
13	Meerjarenfinanciering Informatievoorziening	Akkoord.

Voortzetting vergadering als AB IFV		
14	Opening en vaststelling agenda	
15	Vaststelling verslag AB IFV 18 maart 2016	

Besluitvormend		
16	Benoeming directeur IFV	Geformaliseerd in deze vergadering.
17	Jaarverslag/jaarrekening IFV 2015	Akkoord conform oplegnotitie.
18	Samenstelling onderwijscuratorium	Doorgeschoven naar volgende vergadering.

Informerend	
	Rondvraag